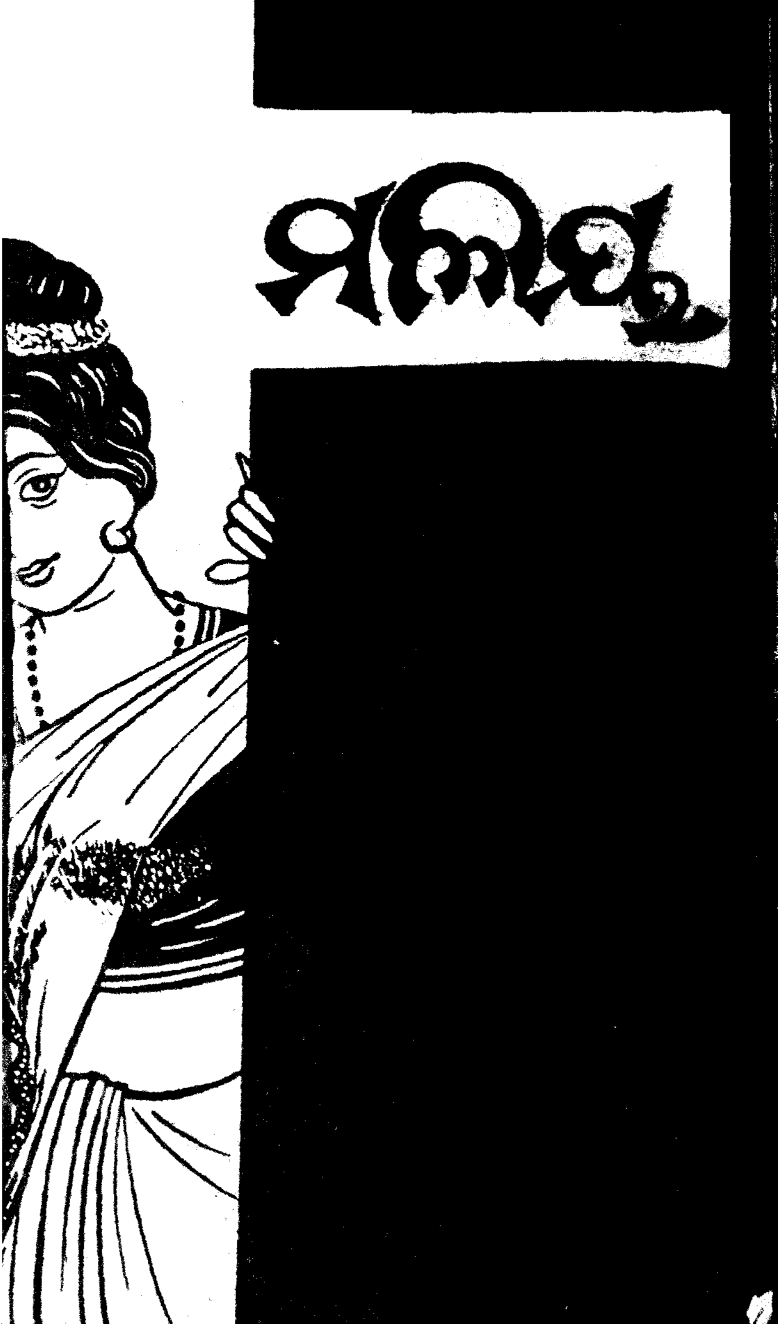

ମାଳଞ୍ଚ

—ସ୍ଥାପିତ—
୧୯୫୯

୧୧ଶ ବର୍ଷ, ଆଷାଢ଼-ଶ୍ରାବଣ, ୧୯୭୦
ଏକଟଙ୍କା ପଚିଶ ପଇସା ।

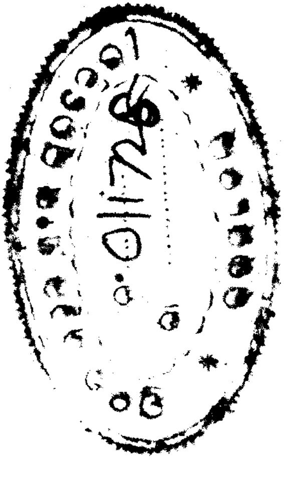

ଏ ସଂଖ୍ୟାରେ—

ପାଠକଙ୍କ କଥା ୨

ସମ୍ବାଦ ପରିକ୍ରମା ୩

ଆପଣ କହିବେ କି ? ୫

ସହଚରୀ (ଉପନ୍ୟାସ)
ଶ୍ରୀମତୀ ସୁଷମା ଦାସ ୯

ମହିଳା ଜଗତ
ଶ୍ରୀମତୀ ଉମି ଦେବୀ ୧୦୯

ମିଳନସଂଘ ୧୧୨

ସବୁଜପତ୍ର ୧୨୮

ପାଠକଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନ ଓ ଉତ୍ତର ୧୩୦

ପ୍ରଶ୍ନଗୁମ୍ଫା ଶ୍ରୀ ଜିଜ୍ଞାସୁ ୧୩୩

ସମ୍ପାଦକ : ବାମନଚରଣ ଦାସ । ସହଯୋଗୀ ସଂପାଦକ; ସତ୍ୟେନ୍ଦ୍ର କୁମାର ଦାସ । ଚିତ୍ରାଙ୍ଗୀୟ ପରିକଳ୍ପନା— ଅନନ୍ତନାରାୟଣ ପଟ୍ଟନାୟକ । ବାର୍ଷିକ ଗ୍ରାହକ ଚାନ୍ଦା ଟ ୧୫ । ରେଜିଷ୍ଟ୍ରି ଡାକରେ ଟ ୨୫ । ଏଜେଣ୍ଟମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ଶତକଡ଼ା ୨୫ କମିଶନ ବାଦ୍ ଦେଇ ଭି. ପି. ଯୋଗେ ପତ୍ରିକା ପଠାଯାଏ ।

ମୁଦ୍ରଣ: ଅଲକା ପ୍ରେସ, କଟକ—୯

ପାଠକଙ୍କ ରାୟ * * *

(ଏହି ବିଭାଗଟି ପାଠକ ପାଠିକାମାନଙ୍କ ନିଜସ୍ୱ ବିଭାଗ । ମନସ୍ୱୀରେ ପ୍ରକାଶିତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଭାଗ ଉପରେ ସେମାନଙ୍କ ମତାମତ ତଥା ମନସ୍ୱୀର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ପରାମର୍ଶ ସେମାନେ ପଠାଇଲେ ସାଦରେ ଗୃହୀତ ହେବ ।)

ମହାଶୟ,

ଶ୍ରୀ ଉମେଶଚନ୍ଦ୍ର ପାଢ଼ୀଙ୍କ ଉପନ୍ୟାସ 'ନିର୍ଜନତାର ବନ୍ଧୁ' ପଢ଼ିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ ଶେଷ ନ କରି ତୃପ୍ତି ହୁଏନି । ରାଜକୁମାର ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତଙ୍କୁ ରୂପ ଦେବାକୁ ଯାଇ ସେ ଯେଉଁଭଳି ଭାବରେ ତାଙ୍କର ମନୋବୃତ୍ତି ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି, ଲେଖକଙ୍କୁ ସହସ୍ର ଧନ୍ୟବାଦ ଦେବାକୁ ମନ ଚାହେଁ । ସତରେ ରାଜକୁମାରଙ୍କ ମନ ନେଇ ଯଦି ଦୁନିଆର ପ୍ରତ୍ୟେକ ପୁରୁଷ ବାହାରନ୍ତେ ତେବେ ରାଜ୍ୟ ସୁନା ପାଲଟି ଯାଆନ୍ତା ।

ବସନ୍ତମଞ୍ଜରୀ ରାୟସିଂହ
ଶଂଖମୂଳ, ପୁରୀ

ମୁଁ ଜଣେ ମନସ୍ୱୀର ନିୟମିତ ପାଠକ । ଏଥିରେ ପ୍ରକାଶ ପାଉଥିବା ଉପନ୍ୟାସ ଗୁଡ଼ିକ ପାଠକ ହୃଦୟରେ ଯେଉଁ ଅଫୁରନ୍ତ ଆନନ୍ଦ ଓ ଉତ୍ସାହ ଦିଏ ତାହା ନିଜେ ଅନୁଭବ କରି ପାରୁଛି ।

ଶ୍ରୀ ରାଜକିଶୋର ପଣ୍ଡା
ବାଣୀ ଭବନ, କଂସଗଡ଼, କଟକ

ଶ୍ରୀ ବାସୁରାମ ଅଗ୍ରୱାଲ, ବୌଦ୍ଧରାଜ, ଶ୍ରୀ ପଞ୍ଚାନନ ବାରିକ, ଟେରଗଡ଼, ଜି. ବାଲେଶ୍ୱର, ଶ୍ରୀ ବଳଭଦ୍ର ରାମ ଗ୍ରା. ପୋ. କଳପଥର, ଜି. କଟକ--ଆପଣଙ୍କ ମତାମତ ପାଇଁ ଧନ୍ୟବାଦ—ସଂପାଦକ ।

ସଂବାଦ ପରିକ୍ରମା

* ଗତ ୧୯୬୭ ରେ ପୃଥିବୀର ମୋଟ ଲୋକ ସଂଖ୍ୟା ୩୪୮ କୋଟି ୩୦ ଲକ୍ଷ ବୋଲି ଅଟକଳ କରାଯାଇଥିଲା । ତତ୍‌ପୂର୍ବ ବର୍ଷ ତୁଳନାରେ ଏହା ସେତେବେଳେ ୬ କୋଟି ୩୦ ଲକ୍ଷ ଅଧିକ ହୋଇଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ଯେପରି ଜନସଂଖ୍ୟା ହାରାହାରି ୧ ଦଶମିକ ୯ ହିସାବରେ ବଢ଼ୁଛି, ତାହା ଯଦି ସେହି ପରି ଅବ୍ୟାହତ ରହେ ତେବେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ୩୯ ବର୍ଷ ଭିତରେ ଏ ଲୋକ ସଂଖ୍ୟା ଦୁଇଗୁଣ ହୋଇଯିବ ।

* ଏ ବର୍ଷ ଜାନୁଆରୀରୁ ଏପ୍ରିଲ ମଧ୍ୟରେ ଟୋକିଓ ପୋଲିସ ଯେତେ ଜଣ 'ପଥଚାରିଣୀ'ଙ୍କୁ ପତିତା ବୃତ୍ତିର ଅଭିଯୋଗରେ ଗିରଫ କରିଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଶତକଡ଼ା ୨୦ ଜଣ ହେଉଛନ୍ତି ଗୃହିଣୀ । ଯେଉଁମାନେ ଗିରଫ ହୋଇଥିଲେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ଅତି ଉଚ୍ଚ ପଦସ୍ଥ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ।

ଗିରଫ ହେବା ପରେ ଥାନାରେ ଆସି ସେମାନେ ଯେଉଁ ସ୍ୱୀକୃତି ଦେଇଥିଲେ, ସେଥିରେ ଅନେକେ କହିଥିଲେ ଯେ ଠିକ୍ ଅଭାବର ତାଡ଼ନା ଯୋଗୁଁ ନୁହେଁ ଅତିରିକ୍ତ ଅର୍ଥ ଉପାର୍ଜନ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସେମାନେ ଏ ପଥକୁ ଆସିଥିଲେ । ଘରେ ପିଆନୋ, ରେଫ୍ରିଜରେଟର, ଏୟାର-କଣ୍ଡିସନର ଇତ୍ୟାଦି ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ବିଳାସ ବହୁଳ ଓ ମହାର୍ଘ ଉପକରଣଗୁଡ଼ିକ କ୍ରୟ କରିବା ହିଁ ଥିଲା ସେମାନଙ୍କର ଲକ୍ଷ୍ୟ । ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ, ଧନୀ ହେବାର ବାସନା ଏଇ ଗୃହବଧୂମାନଙ୍କୁ ଦେହ ବିକ୍ରୟ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରରୋଚନା ଦେଉଛି ।

ମହିଳା ଜଗତର ସଭ୍ୟା ହେବାପାଇଁ କୁପନ

ଶ୍ରୀମତୀ ରମି ଦେବୀ, ପରିଚାଳିକା—ମହିଳା ଜଗତ,
କ୍ୟାରଫ **ମଲୟ**, ବାଙ୍କାବଜାର କଟକ-୨

ରମି ଅପା,

'ମହିଳା ଜଗତ'ର ସଭ୍ୟା ହେବାକୁ ଚାହୁଁଛି । ମୋର ନାମ ଓ ଠିକଣା ପଠାଇଲି । ସଭ୍ୟା ତାଲିକାରେ ତାହା ପ୍ରକାଶ କରିବେ ।

ନାମ ଓ ବୟସ······

ଠିକଣା······

ବିବାହିତା/ଅବିବାହିତା······

ଶିକ୍ଷା, ସଙ୍ଗ······

ଏଥିସହ ବାର୍ଷିକ, ଆଜୀବନ ସଭ୍ୟା ଚାନ୍ଦା ୨୫ପ । ୫୧ ର ଡାକଟିକେଟ ପଠାଇଲି । (ଆଷାଢ଼-ଶ୍ରାବଣ,୧୯୭୦) । ଆପଣଙ୍କର

ଠିକ୍ ସମୟରେ ସୁନ୍ଦର ଛାପା ଚାହାନ୍ତି କି ?

ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ରଙ୍ଗିନ୍ ବିଡ଼ି ଲେବୁଲ, ଗୁଡ଼ାଖୁ ଲେବୁଲ, କ୍ୟାସମେମୋ, ରସିଦ୍, କ୍ୟାଲେଣ୍ଡର, ପୋଷ୍ଟର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟ ଫର୍ମ ପ୍ରସ୍ତୁତ ।

ଏଠା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଜିଙ୍କ୍ ଓ ଶିସାର ବ୍ଲକ, ରବର ଷ୍ଟାମ୍ପ, ଷ୍ଟାମ୍ପ କାଳି, କାର୍ଡବୋର୍ଡ ବକ୍ସ ଇତ୍ୟାଦି ସୁଲଭ ମୂଲ୍ୟରେ ପାଇ ପାରିବେ । ଅନୁସନ୍ଧାନ କରନ୍ତୁ ।

ବସନ୍ତ ପ୍ରିଣ୍ଟର୍ସ

କାଫଲାବଜାର (ମସ୍‌ଜିଦ ସାମନା), କଟକ-୨

ଆପଣ କହିବେ କି ?

[ଏହି ସ୍ତମ୍ଭରେ ପାଠକ ପାଠିକାଙ୍କଠାରୁ ମିଳିଥିବା ଗୋଟିଏ ସମସ୍ୟା ପ୍ରକାଶିତ ହେବ ଯାହାର ସମାଧାନ ଆପଣମାନେ କରିବେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ସମସ୍ୟା ଓ ସମାଧାନ ସହିତ 'ଆପଣ କହିବେ କି' କୁପନ (ଅନ୍ୟତ୍ର ପ୍ରକାଶିତ) ପୂରଣକରି ସଂପାଦକ ମଳୟ, ବାଙ୍କାବଜାର କଟକ-୨ ଠିକଣାରେ ପଠାଇବାକୁ ହେବ । ଯେଉଁ ପାଠକ ପାଠିକାଙ୍କ ସମାଧାନ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବିବେଚିତ ହେବ ତାଙ୍କ ନିକଟକୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଦୁଇଟି ସଂଖ୍ୟା ମାଗଣା ପଠାଇ ଦିଆଯିବ ପୁରସ୍କାର ସ୍ୱରୂପ । ସମାଧାନ ଗୁଡ଼ିକ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ସମାଧାନ ସହିତ ପାଠକ ପାଠିକାମାନେ ସେମାନଙ୍କର ନିଜ ନିଜର ସମସ୍ୟା ବି ପଠାଇ ପାରନ୍ତି ଏହି ସ୍ତମ୍ଭରେ ପ୍ରକାଶିତ ହେବା ପାଇଁ ।]

ସମସ୍ୟା—

ମତେ କ୍ଷମା କରିବେନ— ମୁଁ ଆଜି ଏପରି ପରିସ୍ଥିତିରେ ପଡ଼ିଛି ଯାହାଦ୍ୱାରା ମୋ ଜୀବନ ରହିବା ଅସମ୍ଭବ । ମୋର ମା'ଆ ନାହିଁ । ବାପା ମୋର ଯେଉଁ ଲୋକ ତାହା ବା ଆପଣଙ୍କୁ କିପରି ଜଣାଇବି । ବରଂ ନ ଜଣାଇବା ଭଲ । ମୋର ବିବାହ ନିକଟରେ ହେଉଅଛି । ମୁଁ ବିବାହ କରି ଜୀବନର ପଙ୍କିଳ କାହାଣୀ ଲୁଚାଇ ପୁଣି ନୂଆ ରୂପରେ ଆଦର୍ଶ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ରୂପେ ପରିଚିତ ହେବି ନା ଏ ଇହଧାମରୁ ବିଦାୟ ନେବି — ଏ ଦୁଇଟି ପ୍ରଶ୍ନ ଯୋଗୁଁ ମୁଁ ବିବ୍ରତ । ମୁଁ ଏପରି ପରିସ୍ଥିତିରେ ପଡ଼ି ଖସଡ଼ା ପଥରେ ଗୋଡ଼ ଦେଇଛି ଏବଂ ପୁରା ପୁରି ମୋର ଗୋଡ଼ ଖସି ଯାଇଛି । ଏପରି କି ଖସଡ଼ା ପଥରୁ ଗୋଡ଼ ଟାଣି ଆଣି ପାରୁନାହିଁ ।

ମୋ ମା' ଆଜକୁ ପ୍ରାୟ ୬ ବର୍ଷ ହେଲା ଆର ପାଖରେ । ପାଞ୍ଚ ଭଉଣୀ ଏବଂ ଘଉଜ-ନନା । ଏଣୁ ନନା ଯେଉଁ ଆଡ଼େ ଟ୍ରାନ୍‌ସଫର ହୁଅନ୍ତି ଆମେ ତାଙ୍କ ପଥ ଅନୁସରଣ କରି ଶେଷରେ ଆଜକୁ ୨ ବର୍ଷ ହେଲା ଏଠାରେ । ବଡ଼ ଦୁଇ ଭଉଣୀ ଶାଶୁଘରକୁ ଚାଲି ଗଲେଣି । ଯୌବନରେ ନିଜର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଭୁଲିଗଲି । ପିଲା-ଦିନୁ ଭୂରି ଭୂରି ପ୍ରଶଂସାର ପାତ୍ରୀ ଥିଲି— ଆଜି ନିନ୍ଦାର ପାତ୍ରୀ ହେଲି କାହିଁକି ମୁଁ ନିଜେ ମଧ୍ୟ ଭାବି ପାରେନା । ବର୍ତ୍ତମାନ ମୋର ବୟସ ୨୦ । ଏପରି ସ୍ଥଳେ ଯୌବନର ଜ୍ୱାଳା ଅସହ୍ୟ । ଖସଡ଼ା ପଥରୁ ବାରମ୍ବାର ସୁପଥକୁ ଆସିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରି ସୁଦ୍ଧା ପାରୁନି । ଯଦି ବାପା ଏବଂ ଭାଇଙ୍କ ସ୍ନେହ ଶ୍ରଦ୍ଧା ମୋ ପ୍ରତି ଥାଆନ୍ତା ତା'ହେଲେ ହୁଏତ ମୁଁ ସୁପଥରେ ଚାଲି ପାରି ଥାଆନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଭଗବାନ ମୋ ପ୍ରତି ଖୁବ ନିଷ୍ଠୁର । ଯେତେ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ବି ମୋ ମୁଣ୍ଡରେ ସୁବୁଦ୍ଧି ପଶୁନାହିଁ । ଏବେ କ'ଣ କରିବି ?

—ଜନୈକା ପାଠିକା

ସୁନିର୍ବାଚିତ ପୁସ୍ତକାବଳି

ସୁରଭି ପକେଟ୍ ବୁକ୍ ସିରିଜ୍

୧ । ରକ୍ତର ଅକ୍ଷର — ଯତୀନ୍ଦ୍ର କୁମାର ଦାସ
୨ । ଡାଆଣିର ଆତ୍ମହତ୍ୟା — ସୂର୍ଯ୍ୟନାରାୟଣ ଦାସ
୩ । ମୋର ମୃତ୍ୟୁ ପରେ — ଗିରିଧାରୀ ମହାରଣା
୪ । ମୃତ୍ୟୁର ସ୍ୱାକ୍ଷର — ଭୂପେନ ଗୋସ୍ୱାମୀ

ସନ୍ଧାନୀ ସିରିଜ

ଛାୟା ଓ ତିମିର — ଯୋଗେନ୍ଦ୍ର କୁମାର ମହାନ୍ତି

ମଳୟ ପ୍ରକାଶନୀ, ବାଙ୍କାବଜାର, କଟକ-୨

ସହଚରୀ

0\1728

ଶ୍ରୀମତୀ ସୁଷମା ଦାସ

ଅଳକା ପ୍ରକାଶନୀ
ବାଙ୍କାବଜାର
କଟକ-୨

Edited, printed and owned by B. C. Das at Alaka Press, Cuttack-9 and pnblished by him at Bankabazar, Cuttack-2

ଶାରୀରିକ ପ୍ରଶ୍ନ ଓ ଉତ୍ତର

ଆଧୁନିକ ଯୁଗର ନାନାବିଧ ଝଞ୍ଜାଳମୟ ପରିସ୍ଥିତି ହେତୁ ଜନସାଧାରଣ ବହୁ ଜଟିଳ ପରିବେଶ ମଧ୍ୟରେ କାଳ କ୍ଷେପଣ କରୁଥିବାରୁ ଅଧିକାଂଶ ବ୍ୟକ୍ତି ଶାରୀରିକ ଓ ମାନସିକ ଭାରସାମ୍ୟ ହରାଇ ବସିଛନ୍ତି । ଜନ ସମାଜର ଏହି ଅବସ୍ଥାର ସୁଯୋଗ ନେଇ ବହୁ ସ୍ୱଳ୍ପ ଓ ଅର୍ଦ୍ଧ ଶିକ୍ଷିତ ବ୍ୟକ୍ତି ଏହାକୁ ଅର୍ଥାଗମର ଏକ ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ପନ୍ଥାରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପରିଲକ୍ଷିତ ହେଉଅଛି । ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ବୈଜ୍ଞାନିକ ତଥ୍ୟାନୁଯାୟୀ ଶରୀର ରକ୍ଷାର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ଚିକିତ୍ସକଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ଏହି ବିଷୟରେ ମଳୟ ପତ୍ରିକା ମାଧ୍ୟମରେ ଯଥାବିଧି ଆଲୋକପାତ କରିବାପାଇଁ ଆମର ବହୁ ଗ୍ରାହକ ଓ ପୃଷ୍ଠପୋଷକ ଅନୁରୋଧ କରୁଥିବା "ଶାରୀରିକ ପ୍ରଶ୍ନ ଓ ଉତ୍ତର" ବିଭାଗ ମଳୟରେ ଖୋଲାଯାଉଛି । ମଳୟର ସହୃଦୟ ପାଠକ ପାଠିକାବର୍ଗ ସେମାନଙ୍କର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ବିଷୟରେ ଯେ କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିଲେ ତାହାର ଉତ୍ତର ପାଇ ପାରିବେ । ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଦେବେ ... ବର୍ଷର ଅଭିଜ୍ଞ ଚିକିତ୍ସକ ବୃଦ୍ଧ ପେନସନ୍ ଡାକ୍ତର କ୍ୟାପଟେନ୍ ଶ୍ରୀ ନୃସିଂହଚନ୍ଦ୍ର ରଥ ଏକ୍ସ-ଆଇ. ଏ. ଏମ୍. ସି. । ପ୍ରଶ୍ନ ସ... ନିମ୍ନଲିଖିତ ରୂପରେ ପଠାଇବେ ।

ଶାରୀରିକ ପ୍ରଶ୍ନ ଉତ୍ତର ବିଭାଗ

ମା, ମଳୟ, ବାଙ୍କାବଜାର, କଟକ-୨

ମହାଶୟ,

ଏ ସହ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନ ପଠାଇଲି । ଆଗାମୀ ସଂଖ୍ୟାରେ ଏହାର ଉତ୍ତର ଦେବେ ।

ନାମ······

ପୂରା ଠିକଣା·········

ବିଚଳିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲେ ଡାକ୍ତର ଗୀତିମୟ ।

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା ତାଙ୍କର ସମଗ୍ର ମନ ।

ରୋଗ ଦେଖିବାକୁ ଆସି ଏପରି ଗୋଟିଏ ପରିସ୍ଥିତିର ସମ୍ମୁ-
ହେବେ ଏ କଥା ସେ କଳ୍ପନା କରି ନ ଥିଲେ । ଶିଶୁଟିଏ ଭଳି
ଝାଳି ଗୁମ୍ମି ରହିଥିଲେ ।

ଆଗରେ ଶୋଇଛନ୍ତି ଲଳିତା । ସୁନା ଖଡ଼ିକା ପରି ହୋଇଅଛିଏ ।
ମିମା ପରି ତା'ର ନୟନ, ଦେହରେ ଶୁଭ୍ର ବସନ, ହାତରେ
ପଟେ ସୁନାବାଲି । ବାସ୍ ସେତିକି ତା'ର ଆବରଣ ।

ଦେଖିଲେ ମନେହୁଏ ସତେକି ଶୋକ ସତର ବରଷର
ଟିଏ । ବିବାହର କୌଣସି ଲକ୍ଷଣ ତା ପାଖରେ ନ ଥିଲା ।
ନ୍ତରେ ସିନ୍ଦୂର ନାହିଁ କି କପାଳରେ କୁଙ୍କୁମ ନାହିଁ । ସବୁ
, ସବୁ ଶୂନ୍ୟ ।

କାହିଁକି ?

ଲଳିତା ଅନିରୁଦ୍ଧର ସ୍ତ୍ରୀ—ଦୁଇବର୍ଷ ତଳେ ତାଙ୍କୁ ବିବାହ
ନ୍ତି ବୋଲି ସେ କହୁଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଦେଖିଲେ ତ ମନେ ହୁଏନା
ଅନିରୁଦ୍ଧର ସ୍ତ୍ରୀ ଏଇ ଲଳିତା—ସିଏ ଶୁଭ୍ରଧବଳ ଶେଯରେ
ହିଁ ଋଷିକନ୍ୟା ଭଳି ଶୋଇ ରହିଛନ୍ତି ।

ତାଙ୍କର ଭୁଲ ହୋଇ ନାହିଁ ତ ? ବନ୍ଧୁ ଅନିରୁଦ୍ଧର ଘର ଖୁବ
ଅନ୍ୟ କେଉଁଠିକି ଭୁଲି ଆସି ନାହାନ୍ତି ତ ?

ଆଉ ଥରେ ମନେ ପକେଇଲେ ଗୀତମୟୁ । ବାହାରେ ମରା ହୋଇଥିବା ନେମ ପ୍ଲେଟ ଦେଖି ସେ ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କରିଥିଲେ—ସେକଥା ତାଙ୍କର ଠିକ୍ ମନେ ଅଛି ।

ପ୍ରଥମେ ଅନିରୁଦ୍ଧଙ୍କୁ ସେ ଖୋଜିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଜରୁରୀ କାମରେ କଟକ ବାହାରକୁ ଯାଇଥିବା ଶୁଣି ନିରାଶ ହୋଇ ଫେରି ଆସୁଥିବା ଦେଖି ପୁଝାରୀ ମାଳକଣ୍ଠ ତାଙ୍କୁ ଡାକିଥିଲା । ଅନିରୁଦ୍ଧ ଦେଇଥିବା ଚିଠି ଖଣ୍ଡି ବଢ଼ାଇ ଦେଇ କହିଥିଲା, ବାବୁ ତିନି ଚାରିଦିନ ପରେ ଫେରିବେ । ଆପଣ ମା'ଙ୍କୁ ଦେଖି ଯାଉଥିବେ ବୋଲି ବାବୁ କହି ଯାଇଛନ୍ତି । ଆପଣଙ୍କୁ ମୁଁ ନେଇଯିବି···

ଛୋଟ ଚିଠି ଖଣ୍ଡକ ପଢ଼ିଥିଲେ ଗୀତମୟୁ । ଅନିରୁଦ୍ଧ ଲେଖିଛି—ଗୀତୁ, ହଠାତ୍ ଗୋଟାଏ ଜରୁରୀ କାମରେ ମୁଁ ଚାଲି ଯାଉଛି । ତୁ କିଛି ମନେ କରିବୁ ନାହିଁ କି ସଙ୍କୋଚ କରି ଫେରି ଯିବୁ ନାହିଁ । ପୁଝାରୀ ମାଳକଣ୍ଠ ତୋର ସବୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଦେବ । ତୁ କାକୀଙ୍କୁ ବରାବର ଦେଖି ଯାଉଥିବୁ । ମୁଁ ଫେରିଲେ ଆଉ ସବୁ କଥାବାର୍ତ୍ତା···ତୋର ଅନିରୁଦ୍ଧ ।

ମାଳକଣ୍ଠ ଡାକୁଛି । ଫେରିବାର ଉପାୟ ନାହିଁ । ଅସୁବିଧା ଲାଗୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ମାଳକଣ୍ଠକୁ ଅନୁସରଣ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ । ବନ୍ଧୁ ହେଲେ ବି ବନ୍ଧୁପତ୍ନୀ ସହିତ ଏଇ ପ୍ରଥମ ସାକ୍ଷାତ, ତେଣୁ ଅନିରୁଦ୍ଧର ଅନୁପସ୍ଥିତିକୁ ସେ ମନେ ମନେ ପସନ୍ଦ କରି ନ ଥିଲେ ।

ବିରାଟ ଦ୍ୱିତଳ ପ୍ରାସାଦର ଉପର ମହଲାର ଏକ ସୁସଜ୍ଜିତ ଘରେ ମାଳକଣ୍ଠ ତାଙ୍କୁ ନେଇ ଛାଡ଼ି ଦେଇଥିଲା—ଯେଉଁଠି ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ ବସି ରହିଛନ୍ତି ।

ତେଣୁ ଏଇ ଯେ ଅନିରୁଦ୍ଧ ବାବୁର ଘର, ଏଥିରେ ଆଉ ସନ୍ଦେହ କରିବାର କିଛି ନ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଲଳିତାର କଥା ଶୁଣି ତାଙ୍କର ଚିନ୍ତା ଶକ୍ତି ଅଚଳ ହୋଇ ଯାଉଥିଲା । ସେ ଖାଲି ନିର୍ବୋଧ ହୋଇ ବସି ରହିଥିଲେ ।

ପରିଚୟ ଦେଇ ସବୁ କଥା କହିବା ପରେ ଲଳିତା ତାଙ୍କୁ କହିଥିଲା, ଦେହରେ ରୋଗ ଥିଲେ ଡାକ୍ତର ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏ, ମୋ ଦେହରେ କଣ ଅଛି ଯେ ତମେ ଦେଖିବାକୁ ଆସିଛ ?

ଏ କଣ କହୁଛି ଲଳିତା ? ଆଖିରେ ଆଖିଏ ପ୍ରଶ୍ନଧରି ସେ ଚାହିଁ ରହିଥିଲେ ତାର ଶଙ୍ଖଧବଳ ମୁହଁଟିକୁ ।

ଏକା ତାଙ୍କର ବନ୍ଧୁ ଅନିରୁଦ୍ଧର ସ୍ତ୍ରୀ—ବନ୍ଧୁପତ୍ନୀ । ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ପରେ ହଠାତ୍ ଦିନେ ଷ୍ଟେସନରେ ଅନିରୁଦ୍ଧ ସହିତ ଦେଖା ହୋଇଥିଲା ସେଦିନ ସେ ଆନନ୍ଦରେ କୁଣ୍ଢେଇ ପକେଇଥିଲା । ଅନେକ କଥା-ବାର୍ତ୍ତା ପରେ ବାହାଘର କଥା ପଚାରିଥିଲେ । ଶୁଷ୍କ କଣ୍ଠରେ ସେ କହିଥିଲା, ବାହାଘର ନୁହେଁ ତ ସେ ଗୋଟାଏ ମସ୍ତ ବୋଝ—ନ ପଚାରିଲେ ଭଲ ।

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ ଶୀତମୟ । କରେ, କଥା କଣ ? ହଠାତ୍ ସଂସାର ପ୍ରତି ତୋର ବୈରାଗ୍ୟ ହେବ କାହିଁକି ? ବ୍ରହ୍ମଚାରୀ ହେବୁ କି ?

ହସିଲା ଅନିରୁଦ୍ଧ ।

ଆଛା ତୋ ବସାଟା କେଉଁଠି କହିଲୁ, ଦିନେ ଯାଇ ମିସେସ୍‌ଙ୍କୁ ଦେଖି ଆସିବା ।

ଏଥର ଅନିରୁଦ୍ଧ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ ଉଠିଲା, କହିଲା, ଦେଖିବୁ କଣ, ବିଛଣାରେ ତ ପଡ଼ି ରହିଛି !

ମାନେ ? କଣ ହେଉଛି ତୋ ସ୍ତ୍ରୀର ?

ସେ କଥା ମୁଁ ଜାଣେନା । ପଚାରିଲେ କିଛି କହେନା । ବେଶି ପଚାରିଲେ ବିରକ୍ତ ହୁଏ । ନ ହେଲେ ଅଚେତ ହୋଇ ପଡ଼େ ।

ନିଜର ପ୍ରିୟ ବନ୍ଧୁର ଏକଥା ଶୁଣି ସେଦିନ ଦୁଃଖରେ ମର୍ମାହତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲେ—ପ୍ରଶ୍ନ କରିଥିଲେ, ଆଚ୍ଛା, ଡାକ୍ତର ଦେଖେଇଥିଲୁ ?

ନା—ଡାକ୍ତର ଡାକି ଲଭ ନାହିଁ—ଲଳିତା କାହାରି କଥା ମାନିବାକୁ ନାରାଜ—ଔଷଧ ଖାଇବ ନାହିଁ କି ପଚାରିଲେ କିଛି କହିବ ନାହିଁ । ଡାକ୍ତର ଆସି କଣ କରିବ ? ବରଂ ତା ଇଚ୍ଛା ଯାହା ସେ କରୁ, ମୋର ଆଉ ଉପାୟ କଣ ଅଛି ?

ଶୀତିମୟ ହସି ହସି କହିଲେ, ଏଇଟା କିନ୍ତୁ ତୋର ଭୁଲ । ରୋଗୀ ଶୁଣୁ ନାହିଁ ବୋଲି ତୁ ତାକୁ ସେମିତି ଛାଡ଼ିଦେଇ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହେବୁ, ଏଇଟା କଣ ଠିକ୍ ? ଦୀର୍ଘଦିନ ଧରି ରୋଗ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ପଡ଼ି ରହିଲେ ରୋଗୀ ଚିଡ଼ଚିଡ଼ା ହୋଇଯାଏ, ପ୍ରତି କଥାରେ ବିରକ୍ତ ହୁଏ । ସେ ସବୁ ନ ଶୁଣି ପ୍ରତିକାରର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅବ୍ୟାହତ ରହିବା ଉଚିତ । ଆଚ୍ଛା, ମୁଁ ଆଜିଠାରୁ ତୋ ସ୍ତ୍ରୀର ସମସ୍ତ ଭାର ନେଲି, ଅବଶ୍ୟ ତୋର ଯଦି କିଛି ଆପତ୍ତି ନ ଥାଏ ।

ଏଥିରେ ଆପତ୍ତି କରିବାର କଣ ଅଛି, ବରଂ ମୁଁ ଖୁସି ହେବି ତୁ ଯଦି ଲଳିତାକୁ ଆରୋଗ୍ୟ କରିଦେଉ । କିନ୍ତୁ ସେ କିଛି ଗୋଳମାଳ ସୃଷ୍ଟି କଲେ ମୋ ଦୋଷ ଦେବୁନାହିଁ ।

ଆରେ ନା—ତୋ ଦୋଷ କାହିଁକି ଦେବି ? ତୁ ସେ ସବୁ ପାଇଁ ଚିନ୍ତା କରନା, ମୁଁ ସବୁ ସମ୍ଭାଳି ନେବି ।

ତା ହେଲେ କେବେ ଯିବୁ ? ଅନିରୁଦ୍ଧ ପଚାରିଲା

ଦୁଇଚାରି ଦିନ ପରେ ଯିବା । ଆଜି ହେଲା ଚାରି ତାରିଖ, ଠିକ୍ ଦଶ ତାରିଖ ପାଞ୍ଚଟା ବେଳେ ଯିବା—ଘରେ ଥିବୁ ।

ତା ପରେ ବିଦାୟ ନେଇ ସେ ଚାଲିଗଲେ । କହିବା ଅନୁଯାୟୀ ଗୀତିମୟ ଠିକ୍ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ—ଆଉ ଲଳିତାକୁ ଦେଖି ତାର ରୋଗ ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତା କରୁଥିଲେ ।

ଡାକ୍ତର......

ଲଳିତାକୁ ଚାହିଁଲେ ଗୀତିମୟ ।

ମୁଁ ଭଲ ହେବାକୁ ଚାହେଁନା ଡାକ୍ତର, ମତେ ଟିକେ ମାରି ଦେଇ ପାରିବ ? କଣ୍ଠରେ ତାର କୋଟି ଯୁଗର କାରୁଣ୍ୟ ଭରି ରହିଥିଲା ।

ଅଦ୍ଭୁତ ରୋଗୀ—ଅଦ୍ଭୁତଠାରୁ ବଳି ଅଦ୍ଭୁତ ତାର କଥା । କିଛି ବୁଝି ନ ପାରି ଘରର ଚାଳକି ଚାହିଁଲେ ଡାକ୍ତର ଗୀତିମୟ । ନିଜକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କରି ସେ କହିଲେ, ତୁମେ ନିଶ୍ଚୟ ଭଲ ହୋଇଯିବ—ସେଥିରେ ଏତେ ବ୍ୟସ୍ତ ହେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ତମେ ଆଗ କୁହ, ତମର କଣ ହେଉଛି ?

ନା...ନା... ମୋର କିଛି ହୋଇନାହିଁ, ମୁଁ ମରିବାକୁ ଚାହେଁ । ମରିଗଲେ ହିଁ ମୁଁ ବଞ୍ଚିଯିବି । ତମେ ଯଦି ମତେ ମରିବାକୁ ବାଟ ଖୋଜିବ ନାହିଁ ତା'ହେଲେ ଦେଖିବ ମୁଁ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିଦେବି ।

ଏ କ'ଣ କହୁଛ ଲଳିତା ?

ଆଖିରୁ ତାର ଧାର ଧାର ଲୁହ ଝରି ପଡ଼ୁଛି । ଲଳିତା କାନ୍ଦୁଛି ଅବୋଧ ଶିଶୁଟିଏ ଭଳି । କିନ୍ତୁ କାହିଁକି ?

କି ଅସାଧ୍ୟ ରୋଗରେ ପଡ଼ିରହି ସେ ମରିବାକୁ ବସିଛନ୍ତି ? ଏବେ ବି ଯୌବନର ସକାଳ ପାହାଟରେ ରଙ୍ଗିନ ଜୀବନକୁ ଉପଭୋଗ କରି ନଥିବ—ଅଥଚ ସଂସାର ସୁଖ ସ୍ୱପ୍ନ ପାଇଁ ତା ମନରେ କାହିଁକି ଏତେ ବ୍ୟାକୁଳତା ?

କିଛି ବୁଝି ପାରୁ ନ ଥିଲେ ଗୀତିମୟ ।

ରୋଗୀର ରୋଗ ନ ଜାଣିବା ପୂର୍ବରୁ ଏମିତି ଏକ ପରିସ୍ଥିତିର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇ ସେ ବଡ଼ ଅସ୍ୱସ୍ତି ବୋଧ କରୁଥିଲେ ।

ଲଳିତା କାନ୍ଦୁଛି । ଲୁହ ନୁହେଁ ମୁକ୍ତା ଝରୁଛି ତା ଆଖିରୁ । ଶରଦଚନ୍ଦ୍ରିମା ପରି ସେ ଶୋଇ ରହିଛି ବିଛଣା ଉପରେ ।

ଆଶ୍ୱାସନା ଦେଇ ସେ କହିଲେ, ତମେ କାନ୍ଦନା—ମୁଁ ଡାକ୍ତର, ଅନିରୁଦ୍ଧ ମୋର ବନ୍ଧୁ । ସେଇଥିପାଇଁ ତମ ଘର ମୁଁ ଚିନେଇଛି । କିନ୍ତୁ ତମେ ଯଦି କିଛି ନ କହିବ—କେମିତି ଜାଣିବି ତମର କଣ ହୋଇଛି ? ମୋର ଅନୁରୋଧ, ତମେ ମତେ ବନ୍ଧୁ ପରି ସବୁ କଥା ନିଃସଙ୍କୋଚରେ କହିବ ।

ତମେ କଣ ବିଶ୍ୱାସ କରୁନ ମୋର କିଛି ହୋଇନି ବୋଲି ? ମୋ ଦେହଟା ଏବେ ବି ସୁସ୍ଥ ଅଛି - ଖାଲି ମନଟା ଯଦି ମୋର···

ଆଉ କିଛି କହିପାରିଲା ନାହିଁ—ମୁହଁଟା ତାର ବିକୃତ ହୋଇ ଯାଉଥିଲା । ଯନ୍ତ୍ରଣାଜର୍ଜରିତ ସ୍ୱରରେ ସେ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା, ମରିଗଲି ଡାକ୍ତର···ଆଃ···ମତେ ଟିକେ ଧର···

ଗୀତିମୟ ଧରି ପକେଇଥିଲେ ଲଳିତାର ଦୁଇ ବାହାକୁ । ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନ ହୋଇ ପଚାରିଲେ, କଣ ହେଲା ?

ସବୁ ନୀରବ ନିସ୍ତବ୍ଧ

ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଅଜ୍ଞାନ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । ତାର ଜ୍ଞାନଶୂନ୍ୟ ଦେହଟିକୁ ବିଛଣା ଉପରେ ସଜାଡ଼ି ଦେଇ ଶୁଆଇ ଦେଲେ । ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ନାଡ଼ିର ଗତିକୁ ପରୀକ୍ଷା କରି ଇଞ୍ଜେକ୍‌ସନ ଦେବା ପାଇଁ ସିରିଞ୍ଜ ବାହାର କଲେ । ମନ ଭିତରେ ଅସଂଖ୍ୟ ଦୁର୍ଭାବନା ଉଙ୍କିମାରି ପୁଣି ମିଳେଇ ଯାଉଥିଲା । ତଥାପି ସେ ଧୈର୍ଯ୍ୟର ସହିତ ଲକ୍ଷ୍ମୀକୁ ପରୀକ୍ଷା କରୁଥିଲେ ।

କିନ୍ତୁ କୌଣସି ଜଟିଳ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ଦେଖି ନ ଥିଲେ—ସବୁ ଠିକ ଅଛି । ସବୁ ନର୍ମାଲ । କେବଳ ଶରୀର ଉପରେ ଅତ୍ୟଧିକ ଅତ୍ୟାଚାର ଏବଂ ମାନସିକ ଦୁଶ୍ଚିନ୍ତା ହିଁ ରୋଗର କାରଣ । ତା ଛଡ଼ା ଆଉ କୌଣସି ସାଂଘାତିକ ରୋଗ ନାହିଁ ।

ବାବୁ !

କିଏ ମାଳକଣ୍ଠ ! ଏଠି ବୁ କ'ଣ ?

ଆଜ୍ଞା ଜଳଖିଆ ଆସିଛି ।

ଆରେ ଜଳଖିଆ କ'ଣ ହେବ ? ମୁଁ ତ ଖାଇଦେଇ ଆସିଛି ।

ଇଏ ଗୋଟାଏ କଥା ବାବୁ ! ନଖାଇ ଗଲେ ବାବୁ ଯେତେବେଳେ ଫେରିବେ ମତେ କଣ ନ କହିବେ ? ଖାଇଦିଅନ୍ତୁ ଆଜ୍ଞା ! ଅଳ୍ପ ଆଣିଛି ।

ହଉ ରଖ । ଆଚ୍ଛା ମାଳକଣ୍ଠ ! ମା' ତମର କେତେଦିନ ହେଲାଣି ଏମିତି ପଡ଼ିଛନ୍ତି କହିଲ ?

ଆଜ୍ଞା, ତିନି ଚାରିମାସ ହେଲାଣି କଣ ହେଉଛି କେଜାଣି ଜମା ତ ଖାଉନାହାନ୍ତି···ବିଛଣାରୁ ଉଠୁନାହାନ୍ତି । ବେଳେବେଳେ ଚେତା ବୁଡ଼ି ଯାଉଛି । ଲକ୍ଷ୍ମୀଠାକୁରାଣୀ ଭଳି ମା ମୋର ଭଗବାନ କାହିଁକି ତାଙ୍କୁ ଏ ଦଶା ଦେଲେ କେଜାଣି !

ମା କଣ ଜମା ଉଠନ୍ତି ନାହିଁ ?

ସେ କିଛି ନୁହେଁ ଆଜ୍ଞା ! ଏଇ ଘରକୁ ଲାଗି ଯୋଉ ଗାଧୁଆଘର—ସେଇ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାହା ତାଙ୍କର ଉଠିବା—ଆଉ ନହେଲେ ତଳକୁ ଜମା ଯାଆନ୍ତି ନାହିଁ ।

କିଛି ସମୟ ନୀରବ ରହି ଗୀତିମୟୀ ପଚାରିଲେ, ଅଜି କଣ ଖାଇବାକୁ ଦେଇଛ ?

ଗିନାରେ ତ ଗିନାଏ ଭାତ ବି ଖାଇଲେ ନାହିଁ । ବାଧ କଲାରୁ ପାଟି କଲେ । ଥାଳି ଫୋପାଡ଼ିଦେଲେ । ଆଉ ଖାଇଲେ କଣ ?

ନିଜ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ପ୍ରସାରିତ କରି ସେ ବୁଝିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲେ ଲଳିତାର ଅସୁସ୍ଥହେବା କାରଣ···

ଜଳଖିଆ ରଖିଦେଇ ନୀଳକଣ୍ଠ ଚାଲିଯାଇଛି ।

ଲଳିତାର ଚେତା ଫେରିଆସୁଛି···କ୍ଷୀଣ କଣ୍ଠରେ ପାଣି ମାଗୁଛି ।

ତା ପାଟିରେ ପାଣି ଗ୍ଲାସରୁ ସାମାନ୍ୟ ଅଜାଡ଼ି ଦେଇ ନିଜ ହାତକୁ ଓଦାକରି ପୋଛି ଦେଇଥିଲେ ତାର ମୁହଁ । କେମିତି ଲାଗୁଛି ?

ଉତ୍ତର ନ ଦେଇ ଆଖି ବୁଜି ଦେଇଛି ।

କପାଳରେ ହାତ ବୁଲାଇ ଆଣି ପୁଣି ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ, ଦେହ ଭଲ ଲାଗୁଛି ତ ?

କଥାରେ ନୁହେଁ, ଅଶ୍ରୁରେ ଉତ୍ତର ପାଇଥିଲେ—ବନ୍ୟାଭଳି ଉଚ୍ଛୁଳି ଉଠୁଥିଲା ତା ଆଖିରେ ଅଶ୍ରୁ ।

ଲଳିତା କାନ୍ଦୁଥିଲା । କହୁଲା, କାହିଁକି ତମେ ମତେ ବଞ୍ଚେଇବାକୁ ଆସିଲ ? କି ଦୋଷ ମୁଁ କରିଥିଲି, ଯେଉଁଥିପାଇଁ

ମରିବାକୁ ବାଟ ଖୁଜୁନ ? ତମ ପାଦ ଧରୁଛି ଡାକ୍ତର ! ମତେ ମାରିଦିଅ...

ତମେ ଶୋଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କର । ତା ପରେ ତମର ସବୁକଥା ମୁଁ ଶୁଣିବି ।

ତମେ ସତ କହୁଛ ଡାକ୍ତର, ମୋ କଥା ରଖିବ ?

ନିଶ୍ଚୟ ରଖିବି - କିନ୍ତୁ ପ୍ରଥମେ ମୋ କଥା ତମେ ଯଦି ମାନିବ ।

ଆଖି ବନ୍ଦ କରି ବାଧ୍ୟ ଶିଶୁଟିଏ ପରି ନୀରବରେ ଶୋଇ ରହିଲା ଲଳିତା ।

ସନ୍ଦେହରେ ମୁହିଁଥିଲେ ଡାକ୍ତର ଗୀତମୟ ।

ଡାକ୍ତର ଜୀବନରେ ଆଜି ପ୍ରଥମ ଅନୁଭୂତି ନେଇ ସେ ଦେଖୁଥିଲେ ରୋଗ ନ ଥାଇ ରୋଗୀର ମୃତ୍ୟୁ କାମନା - ଅଥଚ କାରଣ ଖୋଜି ପାଉନାହାନ୍ତି ।

ଧନୀ ଅନିରୁଦ୍ଧର ସ୍ତ୍ରୀ ହୋଇ ଲଳିତା ମନରେ କି ଅସନ୍ତୋଷର ନିଆଁ ଜଳୁଛି ଯୋଉ ନିଆଁରେ ପୋଡ଼ି ହୋଇ ସେ ଜୀଅନ୍ତା ଦଗ୍ଧ ହେବାକୁ ଯାଉଛି ? ସେ କଥା ନ ଜାଣିଲେ ତାକୁ କିଏ ଆରୋଗ୍ୟ କରି ପାରିବେ ? ଲଳିତା ଅସୁସ୍ଥ ସତ, କିନ୍ତୁ ଶାରୀରିକ ନୁହେଁ, ମାନସିକ । ତେଣୁ ଦେହ ଅପେକ୍ଷା ତାର ମନଟାକୁ ପ୍ରଥମେ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ହେଉ ପଛେ ସମୟ ସାପେକ୍ଷ । ସେଥିପାଇଁ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ବାବୁ ପାନ ! ପାନ ଥାଳିଆଟା ରଖିଦେଇ ନୀଳକଣ୍ଠ କହିଲା, ଆଜ୍ଞା ଖାଇଲେ ନାହିଁ ?

ଗୀତମୟ ହଠାତ୍ କହିଲେ, ଆଜି ମୋର ଅନେକ ଡେରି ହେଲାଣି । କାଲି ଆସିଲେ ଖାଇବି । ବୁଝିଲୁ ?

ହଉ ଆଜ୍ଞା ···

ତମେ ମା'ଙ୍କୁ ଖାଇବାକୁ ଦିଅ । ମୁଁ ଯାଉଛି । ହଁ ଶୁଣ, ଯଦି କିଛି ଦରକାର ହୁଏ ମତେ ଟେଲିଫୋନ କରିବ । ଏଇ ନମ୍ବରଟା ରଖ ।

ତା ପରେ ଲଳିତାକୁ ଚାହିଁଲେ । ବୋଧହୁଏ ଶୋଇ ଯାଇଛି । ଆଉ କିଛି ନ କହି ଫେରି ଆସିଲେ ଗୀତିମୟ ଅଶାନ୍ତ ହୃଦୟ ନେଇ ।

ମତେ ବିଶ୍ୱାସ କର, ମୁଁ ତମକୁ ଔଷଧ ଦେବା ନାହିଁ କି ରୋଗ ବିଷୟରେ କିଛି ପଚାରିବି ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ସମୟ କଟେଇବା ପାଇଁ ମୁଁ ଯଦି ତମ ସହିତ କିଛି ସମୟ ଆଳାପ ଆଲୋଚନା କରେ, ସେଥିରେ ଆପତ୍ତି କରିବାର କଣ ଅଛି ? ଅନିରୁଦ୍ଧ ମୋର ବନ୍ଧୁ, ତମେ ମୋର ବନ୍ଧୁପତ୍ନୀ । ତମଠାରୁ ସ୍ନେହ ଶ୍ରଦ୍ଧା ପାଇବା ପାଇଁ ଏତିକି ପରିଚୟ କଣ ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହେଁ ?

ଅପଲକ ଆଖିରେ ଲଳିତା ଚାହିଁଥିଲା ଗୀତିମୟଙ୍କୁ ।

ତାଙ୍କ କଥାରୁ ଅମୃତ ଝରୁଥିଲା । କଣ୍ଠରେ ଭରି ରହିଥିଲା ବହୁ ସ୍ନେହ ମମତାର ପ୍ରଲେପ । କିଏ ଏଇ ପୁରୁଷଟି, ଯିଏ କଥାର ଅମୃତରେ ଅମର କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟାକୁଳ ହେଉଛନ୍ତି— ବନ୍ଧୁତ୍ୱର ଦାବିଦେଇ ବନ୍ଧୁତା ମାଗୁଛନ୍ତି ? ମୁଗ୍ଧ ନୟନରେ ତାଙ୍କର ଶାନ୍ତ ସୌମ୍ୟ ସୁଦର୍ଶନ ରୂପକୁ ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଉଥିଲା ଲଳିତା ।

ମୋ କଥାର ଉତ୍ତର ଦେଲନାହିଁ ତ ?

ଗୀତିମୟୀ ଫସ୍କୁରୁଛନ୍ତି । କି ଉତ୍ତର ସେ ଦେବ ?

ଆଘାତ କରି ଫେରେଇ ଦେବାକଥା ଭାବିଲେ କାହିଁକି କେଜାଣି ନିଜ ଭିତରଟା ଦବି ମନ୍ଥି ହୋଇଯାଉଛି । କିଏ ଏଇ ଡାକ୍ତର ? କାହିଁକି ତାଙ୍କୁ ଦୁର୍ବଳ କରି ଦେଉଛନ୍ତି ? ସଂସାରର ସକଳ ମୋହକୁ ଛାଡ଼ି ଯିଏ ଅହରହ ମୃତ୍ୟୁର ସପନ ଦେଖୁଛି, ତା ପାଇଁ ତାଙ୍କ ମନରେ ସହାନୁଭୂତିର ଚିହ୍ନ ସ୍ପଷ୍ଟ ଦେଖାଯାଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଲଳିତା ବିଶ୍ୱାସ କରି ପାରୁ ନଥିଲା । ହରିଣୀ ଆଖି ଯୋଡ଼ିକ ତାର ଖାଲି ଘୂରି ଯାଉଥିଲା ଗୀତିମୟୀଙ୍କ ସର୍ବାଙ୍ଗରେ ।

ମୁଁ ତେବେ ଆସୁଛି…

ଉତ୍ତର ନ ପାଇ ଅଭିମାନରେ ଯିବାକୁ ବାହାରିଛନ୍ତି ଗୀତିମୟୀ ।

କେମିତି ତାଙ୍କୁ କହିବ ନ ଯିବାପାଇଁ ? ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ବନ୍ଧୁ ଭାବରେ ସେ କେବଳ ବନ୍ଧୁତାର ସ୍ୱୀକୃତି ମାଗିଥିଲେ । ଏଥିରେ ତାଙ୍କର ଦୋଷ କଅଣ ? କାହିଁକି ତାଙ୍କୁ ସମ୍ମତି ନ ଦେଇ ଲଳିତା ଆଘାତ କରି ଫେରେଇ ଦେଉଛି ? ସମୟ ବିତାଇବା ପାଇଁ ଗୀତାମୟୀ ଯଦି ବନ୍ଧୁ ହେଇ ତାଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତି, ତା'ହେଲେ ମୃତ୍ୟୁକୁ ପ୍ରତୀକ୍ଷା କରି ରହିଥିବା ତାର ପ୍ରାଣଟା ହୁଏତ ଅନେକାଂଶରେ ହାଲୁକା ହୋଇ ପାରନ୍ତା ।

ଡାକ୍ତର !

ଚାଲିଯାଉଥିବା ପାଦ ଦୁଇଟି ସ୍ଥିର ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ଗୀତିମୟୀ ପଛକୁ ବୁଲି ପଚାରିଲେ, ମତେ ଡାକୁଛ ?

ଏ ଘରେ କିଏ ଅଛି ଯେ କାହାକୁ ଡାକିବ ? ମୁଁ ରୋଗୀ, ତମେ ଡାକ୍ତର । ତମ ଛଡ଼ା ଆଜି କାହା ପାଖରେ ମୋର କଣ ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି ବୋଲି ଭାବୁଛ ?

ଗୀତିମୟ କହିଲେ, ଡାକ୍ତର ହୋଇ ମୁଁ ଆସିଥିଲି ସତ, କିନ୍ତୁ ବନ୍ଧୁ ହୋଇ ରହିବାର ଅଧିକାରକୁ ତମେ ଅସ୍ୱୀକାର କରିଛ, ତେଣୁ ଫେରିଯିବା ଛଡ଼ା ଆଜି ଉପାୟ କଣ ?

କିନ୍ତୁ ତମେ ଯେ ମତେ ଭଲ କରିବାକୁ ଆସିଥିଲ ସେ କଥା କେମିତି ଭୁଲିଗଲ ?

ତମେ ତ ରୋଗୀ ନୁହଁ, ତମର ଆଉ ମୁଁ କଣ କରିଥାନ୍ତି ? ସେଇଥିପାଇଁ ଡାକ୍ତର ନ ହୋଇ ବନ୍ଧୁ ହେବାପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲି ।

ଲଳିତାର ଆଖି ଛଳ ଛଳ ହୋଇ ଉଠିଲା ।

ତମେ ବି ଶେଷରେ ମୋ ପ୍ରତି ନିର୍ଦ୍ଦୟ ହୋଇଗଲ ଡାକ୍ତର ? କି ଦୋଷ ମୁଁ କରିଥିଲି, ତମେ ମତେ ଛାଡ଼ି ଚାଲି ଯାଉଛ ?

ବହି ଆସୁଥିବା ଲୁହକୁ ପୋଛିଦେଇ ଲଳିତାକୁ ସାନ୍ତ୍ୱନା ଦେଇଥିଲେ, ବନ୍ଧୁ ଭାବରେ ମୁଁ ତମର ସୁଖ କାମନା କରେ, କିନ୍ତୁ ଲୁହ ଦେଖିବାକୁ ଚାହେଁ ନା । ମତେ ବିଶ୍ୱାସ କର, ତମ-ପାଇଁ ସବୁ ମୁଁ ପାରିବି···

କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଲଳିତା କହିଲା, ମତେ ମାରି ଦେଇ ପାରିବ ? ମରିଗଲେ ମୁଁ ସୁଖୀ ହେବି । କୁହ, ପାରିବ ମୋ ପାଇଁ ଏତିକି କରି ?

କିନ୍ତୁ କାହିଁକି ? ପ୍ରତିଦିନ ତମ ପାଖକୁ ଆସି ସେଇ ଗୋଟିଏ କଥା—ତମେ ମରିବାକୁ ଚାହଁ । କହିପାରିବ କାହିଁକି

ତମର ସୁସ୍ଥ ଦେହଟାକୁ ମୃତ୍ୟୁର ସ୍ୱପ୍ନରେ ନିଃଶେଷ କରି ଦେଉଛ ? କଣ ହୋଇଛି ତମର ?

ସେ କଥା ତମେ ମତେ ପଚାରନା ଡାକ୍ତର । ଏତେବଡ଼ ସଂସାରରେ ମୋ ପାଇଁ ଯେଉଁଠି ସ୍ଥାନ ନାହିଁ, ସେଠି ବଞ୍ଚି ରହି ମୁଁ ଆଉ କଣ କରିବି ଯେ !

ବୁଝିପାରୁ ନଥିଲେ ଗୀତାମଙ୍କୁ ଲଳିତା କଥାର ସାରମର୍ମ । ଏତେ ବଡ଼ ସଂସାରରେ ସେ ଆଶ୍ରୟହୀନା, ଏ କଥା କଣ ସତ୍ୟ ହୋଇପାରେ ? ଅନନ୍ତଗଡ଼ରେ କୁବେର ସ୍ୱାମୀ ପାଇ ନିଜକୁ ଦୁଃଖୀ ମନେକରୁଛି ଲଳିତା, କିଏ ବିଶ୍ୱାସ କରିବ ତାର କଥା ?

ତମେ ଭୁଲ କରୁଛ ଲଳିତା, ପୃଥିବୀରେ ଭଗବାନ କାହାରିପାଇଁ ସ୍ଥାନାଭାବ ରଖିନାହାନ୍ତି । ସମସ୍ତଙ୍କପାଇଁ କିଛି ନା କିଛି ଆଶ୍ରୟ ଦେଇଛନ୍ତି । ସେ ଆଶ୍ରୟକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରିବା ଭଳି ମନର ଦୃଢ଼ତା ନାହିଁ ବୋଲି ତମେ ଆଜି ଏ କଥା କହୁଛ ।

ଏଇ ଧୂଳିର ଧରଣୀରେ ବିରାଟ କୋଠା ଆଉ ଧନର ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟକୁ ତମେ ଯଦି ଏକ ନିର୍ଭୟ ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳ ବୋଲି ଭାବ, ତେବେ ମୋ ଠାରୁ ସୁଖୀ ଆଉ କିଏ ଅଛି ? ଅଥଚ ସୁଖର ଅନ୍ୱେଷଣରେ ମୋର ଏଇ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ଜୀବନଟାକୁ ବି ମୁଁ ହରେଇ ଦେବାକୁ ବସିଛି । କାହିଁକି କହିପାରିବ ?

ଲଳିତା କଥାରେ କେତେ ଉତ୍ତେଜନା ଭରି ରହିଥିଲା । ଥୋପି ସେଇ ଉତ୍ତେଜିତ କଣ୍ଠରେ ସେ ପୁଣି କହିଲା, ତମେ ଡାକ୍ତର ସିନା, ଦେବତା ତ ନୁହଁ, ତମେ କାହିଁ ବୁଝିବ ମୋ ମନର ଛପିଲା କୋହ ଭିତରେ ପରସ୍ତ ପରସ୍ତ ହୋଇ କେତେ କଥାର କାହାଣୀ ଲୁଚି ରହିଛି ? ବୁଝିଥିଲେ ଏଇ ନିଷ୍ଠୁର

ସଂସାର ଭିତରକୁ ପୁଣି ମତେ ଫେରାଇ ଆଣିବାପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତୁ ନାହିଁ । ବରଂ ସୁଖୀ କରିବାପାଇଁ ମତେ ମୁକ୍ତ ଦେଇ ମହାନ୍ ହୋଇ ଯାଇଥାନ୍ତୁ ।

ହସୁଥିଲେ ଗୀତିମୟୀ, ଅତି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ହସ ।

ସୁଖ କାହାକୁ କହନ୍ତି ତା ମୁଁ ଠିକ୍ ଜାଣେନା । କିନ୍ତୁ ଏତିକି ଅନ୍ତତଃ ଜାଣେ, ସବୁ ପରିସ୍ଥିତି ସହିତ ନିଜକୁ ଚଳାଇ ନେଇ ସୁଖୀ ମନେକଲେ ସେ ସୁଖଠାରୁ ବଡ଼ ସୁଖ ଆଉ କିଛି ନାହିଁ । ଇଚ୍ଛାକଲେ ସେ ସୁଖ ତମେ ପାଇ ପାରନ୍ତ । କିନ୍ତୁ ତା ନ କରି କାହିଁକି ତମେ ମରିବାକୁ ଯାଉଛ ? ଆତ୍ମହତ୍ୟା ହେଉଛି ଆହୁରି ଗୁରୁତର ପାପ କରିବାକୁ ଯାଉଛ ? କିଛି କି ଦୁଃଖ ତମ ମନରେ ରହି ସାରା ଦେହ ମନକୁ ଦୁର୍ବଳ କରି ଦେଉଛି ?

ସେ କଥା ଶୁଣି ତମେ କଅଣ ପାଇବ ? ତମେ ଜଣେ ଡାକ୍ତର, ରୋଗୀ ଦେଖି ରୋଗ ଭଲକରିବା ତମର କାମ । ହୃଦୟ ଦେଖି ଲାଭ କଅଣ ?

ଗୀତିମୟୀ କହିଲେ, ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ବେଳେ ବେଳେ ହୃଦୟ ସହିତ ପରିଚିତ ହେବାକୁ ପଡ଼େ । କାରଣ ଦେହ ସହିତ ମନର ସଂବନ୍ଧ ଅତି ଘନିଷ୍ଠ । ଗୋଟିଏ ଅସୁସ୍ଥ ହେଲେ ଅନ୍ୟଟି ଆପେ-ଆପେ ଅସୁସ୍ଥ ହୋଇପଡ଼େ । ସେଇଥିପାଇଁ ତମ ମନ ସହିତ ମୁଁ ପରିଚିତ ହେବାକୁ ଚାହୁଁଛି । ତମେ ଯଦି ମତେ ସେତିକି ଅଧିକାର ଦିଅନ୍ତ ତା ହେଲେ ବନ୍ଧୁ ପରି ମୁଁ ତମର ବହୁ ଉପକାର କରି ପାରନ୍ତି······

ପୁରୁଷ ଗୀତିମୟୀଙ୍କ କଥାରେ ବହୁ ସ୍ନେହ ମମତାର ସ୍ୱଚ୍ଛ ପ୍ରବାହ ଧାରା ଝରି ପଡୁଥିଲା । ମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ଲଳିତା

ଶୁଣୁଥିଲା ସେ କଥା । କ୍ରନ୍ଦନର ସ୍ୱର ମନଟା ତାର ଅନେ-
କାଂଶରେ ସହଜ ହୋଇ ଆସୁଥିଲା ।

ସେ କହିଲା, ମୁଁ ଜାଣେ ସବୁକଥା ଶୁଣି ତମେ ମତେ
ଜୀବନଟାକୁ ଫେରାଇଦେବ, କିନ୍ତୁ ସେ ଜୀବନକୁ ସୁସ୍ଥ ସବଳ
କରିବାପାଇଁ ମୁଁ ତ ଦେଇପାରିବ ନାହିଁ ! କାହିଁକି ତେବେ
ମୋ ଛକ୍କା ବକ୍ଷୁଖରେ ଲୁଚିଯାଉଥିବା ପ୍ରାଣଟାକୁ ଟାଣି ଆଣୁଛ ?
ମୁଁ ମରିବି, ଏତିକି ଦୟା ତମେ ଯଦି କରନ୍ତ……

ମୋଟେ ନୁହେଁ, ମୁଁ ଡାକ୍ତର । ମରିବା ଲୋକକୁ ବଞ୍ଚେ-
ଇବା ମୋର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । କିନ୍ତୁ ଜିଇଥିବା ମଣିଷକୁ ମାରି ଦେବା
ମୋର ଧର୍ମ ନୁହେଁ । ସେ ଅନୁରୋଧ ତମେ କରନା । ମୁଁ
ଅନିରୁଦ୍ଧକୁ କଥା ଦେଇଛି ତମକୁ ଭଲ କରିବାପାଇଁ । ସେ କଥା
ମୁଁ ଜୀବନ ବଦଳରେ ବି ରଖିବାକୁ ଚାହେଁ…

ଗର୍ଜନ କରି ଉଠିଲା ଲଳିତା, ରାଗ କ୍ରୋଧରେ ଥରି
ଉଠିଲା ତାର ସାରା ଦେହ —'ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ କଥା ଦେଇଛ ବୋଲି
ମତେ ଭଲ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି । ତା କେବେ ମୁଁ କରେଇ
ଦେବିନାହିଁ । ତମେ ଚାଲିଯାଅ—ମୁଁ କହୁଛି । କେହି ମୋର
କିଛି କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ମୁଁ ମରିବି । ନିଶ୍ଚୟ ମରିବି । ଦେଖିବ
ତମେ ମୋର କଣ କରିବ ।

ଲଳିତାର ନିଶ୍ୱାସ ଘନ ଘନ ଚାଲିଥିଲା । ଶୀତଳ ଆଖିରୁ
ନିଆଁ ନିର୍ଗତ ହେଉଛି ପରି ମନେ ହେଉଥିଲା । ଗୌତମ ପ୍ରମାଦ
ଗଣିଲେ — ଏ କଣ, ଉତ୍ତେଜିତ ହୋଇ ଲଳିତା ଯଦି ବେହୋସ
ହୋଇଯିବ । ନା—ନା — ସେ ଆଉ କିଛି କହିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।
ଏଥିପାଇଁ ଅନ୍ତତଃ ସେ ଚାଲିଯିବା ଉଚିତ୍ ମନେକଲେ ।

ଚେୟାରରୁ ଉଠିପଡ଼ିଲେ – ମତେ କ୍ଷମା କର ଲଳିତା, ତମ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ବନ୍ଧୁ ହେଲେ ବି ମୁଁ ତମର କେହି ନୁହେଁ —ଏକଥା ପ୍ରଥମରୁ ମୋର ମନେରଖିବା ଉଚିତ ଥିଲା । ତା ନ କରି ମୁଁ ତମ ପାଖେ ଭୁଲ କରିଛି । ଆଶା କରୁଛି ତମେ କ୍ଷମା ଦେବ ।

ଗୀତିମୟ ଚାଲିଯାଇଥିଲେ ଦୁଃଖ ଅପମାନ ରାଗ ସବୁକିଛି ସାଂଗରେ ଧରି । ଆଉ ହୁଏତ ଏଠି ତାଙ୍କର ପାଦ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ । କାହିଁକି ତାଙ୍କୁ ଆଘାତର ଶରରେ କ୍ଷତ ବିକ୍ଷତ କରି ଫେରେଇ ଦେଲି ? କି ଦୋଷ ସେ କରିଥିଲେ ? ଲଳିତାର ସୁଖ ପାଇଁ ତାଙ୍କ ମନରେ ଯେଉଁ ବ୍ୟାକୁଳତା ଦେଖାଯାଉଥିଲା, ସେଇଟା କଅଣ ତାଙ୍କର ଭୁଲ ? ସେଇ ଭୁଲପାଇଁ ସେ ତାଙ୍କୁ ଅପମାନିତ କରି କଣ ଠିକ କରିଛି ?

ଅନୁତାପରେ ଭରି ଉଠିଥିଲା ଲଳିତାର ମନ । ତୁଣ୍ଡ ଖୋଲି ଡାକ ପକାଇବାକୁ ଇଚ୍ଛା ଥିଲେ ବି ଲଜ୍ଜାରେ ସମସ୍ତ ଦେହ ତାର ଅଚଳ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା ।

ଦୁଇଟି ଯାକ ଆଖିରେ ଲୁହ ସଂପୁରିତ ହୋଇ ସମଗ୍ର ମନଟାକୁ ଓଦା କରି ଦେଉଥିଲା—ଲଳିତା କାନ୍ଦୁଥିଲା ।

କିନ୍ତୁ କାହିଁକି—କିଏ ଏଇ ଗୀତିମୟ—ଯାହାଙ୍କ ସହିତ ଦିନ କେତୋଟିର ପରିଚୟ । ଅଥଚ ତାଙ୍କପାଇଁ ହୃଦୟ ଭିତରେ ଏତେ ବେଦନାର ଢେଉ ଉଠୁଛି ?

ଦୂରରେ ନିଶ୍ଚିହ୍ନ ହୋଇ ଯାଉଛି ଗୀତିମୟଙ୍କ ପାଦ ଶବ୍ଦ । ସେ ଚାଲିଯାଉଛନ୍ତି ଚିର ଦିନପାଇଁ । ଅନ୍ଧକାରର ବକ୍ଷ ଭିତର ଗୀତିମୟ ଆଉ ହୁଏତ ବନ୍ଧୁ ହେବାପାଇଁ ଆଶା କରିବେ ନାହିଁ, ଲଳିତାକୁ ଶରକତ କରିବାପାଇଁ ଆସିବେ ନାହିଁ । ସେ କଥା ଭାବିଲେ ନିଜ ଛାତି ଭିତରଟା କଣ ହୋଇଯାଉଛି ।

ଶେଯରେ ମୁହଁ ମାଡ଼ି ଶୋଇ ଲଳିତା କାନ୍ଦୁଛି । ଲୁହରେ ଭିଜି ଯାଇଛି ତାର ମୁହଁଟି ।

ରାତ୍ର ଦଶଟା—ଡାକ୍ତର ଗୀତିମୟୀ ବସିଛନ୍ତି ଲଳିତାର ଅଚେତନ ଦେହକୁ ଜଗି ।

ମାଳକଣ୍ଠ କହି ଚାଲିଛି, ଆପଣ କେତେବେଳେ ଗଲେ ମୁଁ ଜାଣିନି ବାବୁ । ଉପରକୁ ଆସି ଦେଖିଲି ମା' କାନ୍ଦୁଛନ୍ତି, ଡାକିଲେ ଶୁଣୁ ନାହାନ୍ତି । ତାଙ୍କ ଦେହ କାଳେ ବେଶି ହୋଇଥିବ ଭାବି ଆପଣଙ୍କୁ ଟେଲିଫୋନ କରିଥିଲି । ଘରେ ତ ନ ଥିଲେ କହିଦେଇଥିଲି ଆସିଲାକ୍ଷଣି ଖବର ଦେବାକୁ । ବାବୁ ନାହାଁନ୍ତି ବୋଲି ମତେ ଘର ଭୟ ଲାଗୁଛି । ଆପଣ ନ ଥିଲେ ମୁଁ କଣ ଯେ କରନ୍ତି !

ତମେ ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନା ମାଳକଣ୍ଠ । ମା'ଙ୍କର ଚେତା ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ଫେରି ଆସିବ । ତମେ ଯାଇ ଶୀଘ୍ର କିଛି ଖାଇବା ଯୋଗାଡ଼ କର । ଚେତା ଆସିଲା କ୍ଷଣି ଖୁଆଇବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଅଜ୍ଞା ଯାଉଛି ଏଇ ଯାଗେ ସାଂଗେ କରିଦେବି । ଆପଣ ଆଜି ରାତିଟାରେ କୁଆଡ଼େ ଯିବେ ? ଏଇଠି ଗଣ୍ଡାଏ ଖାଇ ଦେବେ— ତଳେ ବାବୁଙ୍କ ଘରେ ବିଶ୍ରାମ ନେବେ । କାଳେ କିଛି ଦରକାର ହେଲେ — ଆଜି କିଏ ଅଛି ଅଜ୍ଞା । ଆଠଦିନ ହୋଇଗଲା, ବାବୁଙ୍କର ତ ଦେଖାନାହିଁ ! କି ଭଲଆ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ଲୋକ କେଜାଣି ?

ଅଚ୍ଛା ତମେ ଯାଅ । ରହିବା କଥା ତ ଅଛି । ସୁବିଧା ହେଲେ ଚାଲିଯିବି ।

ମନ୍ଦକଣ୍ଠ ଶୁଭିଗଲା ।

ଗୀତିମୟୀ ଚାହିଁରହନ୍ତି ଲଳିତାକୁ । ଚେତନାହୀନ ମଳିନ ମୁହଁରୁ ଅନେକ ବ୍ୟଥାର ଚିହ୍ନ ଦେଖି ମନ ତାଙ୍କର ସମବେଦନାରେ ପୂରି ଉଠନ୍ତି ।

ସଜ ଫୁଟିଲା କଅଁଳ ଫୁଲଟିଏ ପରି ତାର ରୂପ । ଦେଖିଲେ ମନ ଚହଲି ଉଠିବ । ଅଥଚ ଧୂଳି ଧୂସରିତ ମାଟିରେ ଝରିଯିବା ପାଇଁ ତାର ଇଚ୍ଛା ବଢ଼ଉଛି । କିନ୍ତୁ କାହିଁକି ? କି ଗୋପନ ରହସ୍ୟର ଦ୍ୱାର ବନ୍ଦକରି ଲଳିତା ତାଙ୍କୁ ସନ୍ଦେହର ଘନ କୁହୁଡ଼ି ଭିତରେ ହଇରାଣ କରୁଛି ? ଇଚ୍ଛା କରି ସେ କଣ ସେଇ ରହସ୍ୟକୁ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରି ଲଳିତାକୁ ମୃତ୍ୟୁ ମୁଖରୁ ଫେରାଇ ଆଣି ପାରିବେ ନାହିଁ ? ତା ଯଦି ସମ୍ଭବ ନ ହୁଏ –

ଗୀତିମୟୀଙ୍କ ଦେହରୁ ଝାଳ ନିଗିଡ଼ି ପଡୁଛି । ଭାରାକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇ ପଡୁଛି ତାଙ୍କର ସମଗ୍ର ହୃଦୟ ।

ଘଂଟାକୁ ଚାହିଁଲେ । ଆଉ ଅଳ୍ପ ସମୟ ଭିତରେ ଚେତା ଫେରି ଆସିବ । ଆଖି ଖୋଲି ଲଳିତା ତାଙ୍କୁ ଦେଖି ଯଦି ପୁଣି ଉତ୍ତେଜିତ ହୋଇପଡ଼େ ? ଆଉ ସେ କଣ ପଚାରିବେ ନାହିଁ କି ତାର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଜୀବନର ସେଇ କରୁଣ କାହାଣୀ ଶୁଣିବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରିବେ ନାହିଁ । ସ୍ନେହ ଦେଇ ଲଳିତାକୁ ସେ ଆପଣାର କରିବେ । ଅସହାୟ ମନଟାକୁ ସାହାରା ଦେଇ ନିଜର କରି-ନେବେ । ତେବେ ହୁଏତ ସବୁକଥା ଜାଣିବା ପାଇଁ ସକ୍ଷମ ହୋଇ ପାରିବେ ।

ଲଳିତାର ଅସ୍ପଷ୍ଟ କଣ୍ଠ ଶୁଣି ସଚେତନ ହୋଇ ଉଠିଲେ ଗୀତିମୟୀ । ଲଳିତା କହୁଛି, ଡାକ୍ତର ତମେ ଫେରିଆସ । ତମେ ଚାଲିଗଲେ ମୁଁ ମରିଯିବି । ଡାକ୍ତର !

ଡାକ୍ତର ଗୀତିମୟଙ୍କ ପଥର ମୂର୍ତ୍ତି ଦୋହଲି ଉଠିଲା । ଆଖିରେ ଦେଖାଯାଉଥିଲା ସାମାନ୍ୟ ଅଶ୍ରୁ । ସେ ଲଳିତାର ମଥାରେ ହାତରଖି କହିଲେ, ମୁଁ ଏଇଠି ଅଛି, ତମରି ପାଖେ । ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନା । ମୁଁ କୁଆଡେ଼ ଯିବ ନାହିଁ ।

ଆଖି ଖୋଲି ତାଙ୍କ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁଲା ଲଳିତା । ଧାର ଶ୍ରାବଣ ପରି ଲୁହରେ ଭିଜି ଯାଉଛି ତାର ଆଖି । ଗୀତିମୟଙ୍କ ହାତଧରି ସେ ପଚାରିଲା, ତୁମ ଆଉ କେବେ ମତେ ଛାଡ଼ି ଚାଲି ଯିବ ନାହିଁ ? ମୁଁ ବଞ୍ଚିବ, ସତ କହୁଛି ତମରି ପାଇଁ ମୁଁ ବଞ୍ଚିବ । ତୁମ ପାରିବ ତମେ ମତେ ଟିକେ ଆଶ୍ରୟ ଦେଇ ?

ଲଳିତା।......

ଗୀତିମୟଙ୍କ କରୁଣ କଣ୍ଠ ଥରି ଉଠୁଥିଲା । ଅବଶ ହୋଇ ପଡୁଥିଲା ଦେହ ମନ ।

ମୁଁ ଭାରି ଦୁଃଖୀ, ବିଶ୍ୱାସ କର ଏ ସଂସାର ମୋର ନୁହେଁ । ବାହାରକୁ ସୁନାଭଳି ଦେଖା ଯାଉଥିଲେ ବି ଭିତରଟା ଖାଲି ଅଂଗାର । କଣ କରିବ ତାକୁ ନେଇ ?

ଲଳିତାର ହାତ ଭିତରେ ଗୀତିମୟଙ୍କର ହାତ ଥରେଇ ଉଠୁଛି । ଉତ୍ତର ଦେବାପାଇଁ ଗଳା ରୁଦ୍ଧ ହୋଇ ଯାଉଛି । ପଥର ପରି ସେ ଠିଆହୋଇ ରହିଛନ୍ତି ।

ଅସ୍ଥିର ହେଉଛି ଲଳିତା । ତୁହନା—

ଅଦ୍ଭୁତ ପରିବେଶ । ଆଜ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଏଇ ରୋଗୀ ।

କି ଆଶ୍ରୟ ମାଗୁଛି ? ଗୀତିମୟ କି ଉତ୍ତର ଦେବେ ସେଇ-କଥା ଭାବୁଥିଲେ । ସନ୍ଦେହର ଖଣ୍ଡେ କଳାମେଘ ତାଙ୍କ ମନ-ଆକାଶରେ ଦେଖା ଯାଉଥିଲା । ବିଚଳିତ ହୋଇ ପଡୁଥିଲେ ସେ ।

ତାଙ୍କର ସବୁ ଦୁର୍ଘଟନାକୁ ପୋଛିଦେଇ ଲଳିତା କହିଲା, ଡାକ୍ତର, ତମେ ଭୁଲ ବୁଝନା ମତେ । ମୁଁ ତୁମକୁ ଭଲପାଇ ଯଦି ବଂଚିଯାଏ ସେଇଟା ପାପ ନୁହେଁ ପୁଣ୍ୟ । ଆଜି ତମେ ଯଦି ମତେ କିଛି ସୁଖ ଦେଇ ବଂଚି ରହିବାକୁ ଶକ୍ତି ଯୋଗାଅ ତା'ହେଲେ ତମେ ହେବ ଦେବତା—ଯେଉଁ ଦେବତାର ଚରଣ ତଳେ ମୁଁ ମୋର ଜୀବନ ପୂଜା ଅର୍ଚ୍ଚନା ଧରି ପ୍ରତୀକ୍ଷା କରିଥିବ ।

ମୋ ପରି ଜଣେ ଭାଗ୍ୟହୀନା ଝିଅର ସେଇ କରୁଣ କାହାଣୀ ଚିରଦିନ ଲାଗି ଅପ୍ରକାଶିତ ରହିଯାଇଥାନ୍ତା, ଆଜି ମୁଁ ରୋଗ ବ୍ୟାଧିରେ ପଡ଼ି ମରିଗଲି ବୋଲି ଲୋକେ କହିଥାନ୍ତେ, ସେଇଥି-ପାଇଁ ସବୁ କଥା ଆଜ ମୁଁ ତମକୁ କହିବ । ସବୁ ଶୁଣି ସାରିଲା ପରେ ତମେ କହିବ ମରିବା ଛଡ଼ା ଆଉ ମୋର କି ଉପାୟ ଥିଲା ।

ଗୀତିମୟୀଙ୍କ ହାତଧରି ପାଖରେ ବସେଇ ଦେଲା ଲଳିତା । ତମେ ବସ ଡାକ୍ତର, ମୁଁ କହିବି ଲୁହ ଲହରର ଏକ ବିଚିତ୍ର କାହାଣୀ । ଆଜ ନୁହେଁ କାଲି ନୁହେଁ, ଦୁଇବର୍ଷ ତଳର କଥା ।

ଯେଉଁ ଦିନ କୁମାରୀ ଜୀବନର ପୂର୍ଣ୍ଣଚ୍ଛେଦ ଟାଣି ସୀମନ୍ତରେ ସିନ୍ଦୂର ଧରି ପିତୃଗୃହ ମୁଁ ପରିତ୍ୟାଗ କରିଥିଲି, ସେ ଦିନ ଆଜି ବି ମୋର ମନେଅଛି । ବାବା କାନ୍ଦିଲେ, ମା' କାନ୍ଦିଲେ, ଆତ୍ମୀୟ ସ୍ୱଜନ ମଧ୍ୟ କାନ୍ଦିଥିଲେ । ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଖିର ଲୁହକୁ ନିଜ ଆଖିରେ ଧରି ମୁଁ ଆସିଲି ନୂଆ ଘର ନୂଆ ସଂସାର କରିବାର ସ୍ୱପ୍ନ ନେଇ ।

ବିଦାୟ ବେଳେ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଲୋଟି ପଡ଼ିଥିଲି ବାପାଙ୍କ ଗୋଡ଼ ଉପରେ । ମତେ ଗୋଡ଼ରେ ଧରି ବାବା କହିଥିଲେ, ତୁ କାନ୍ଦନା ମା' । ଅନିରୁଦ୍ଧ ଭଲ ପିଲା । ଧନ ଜନ ମାନ କୋଉଥିରେ ତାର ଊଣା ନାହିଁ । ତା ପାଖରେ ସୁଖୀ ତୁ ନିଶ୍ଚୟ ହେବୁ । ଆଉ ମନେ ରଖିଥା ମା', ପାଠ ପଢ଼ିଛୁ ବୋଲି ବିଦ୍ୟାର ଅମର୍ଯ୍ୟାଦା କରିବୁ ନାହିଁ । ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଆପଣାର କରି ସ୍ୱାମୀକୁ ଦେବତା ବୋଲି ଭାବି ଚଳିବୁ । ଦୁଃଖ ଆସିଲେ ଅଧୀର ହେବୁନାହିଁ କି ସୁଖରେ ହିତାହିତ ଜ୍ଞାନ ହରେଇବୁ ନାହିଁ । ସୁଖ ଦୁଃଖକୁ ଦୁଇଟି ଆଖି ଭଳି ସମାନ ଭାବେ ଦେଖିବୁ । ଭଗବାନ ତୋର ମଙ୍ଗଳ କରିବେ । ତୁ ସୁଖୀ ହେବୁ ଏ ବିଶ୍ୱାସ ମୋର ଅଛି ।

ଏତିକି କହି ବାବା କାନ୍ଦିଥିଲେ । ଅତି ବ୍ୟାକୁଳ ହୋଇ, ଅଧୈର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ । ଆଉ ମୁଁ ......ଲୁହଭରା ନୟନରେ ବାବାଙ୍କର ସେଇ ନୀତି ବାକ୍ୟକୁ ହୃଦୟର ପରୁଆ ଭିତରେ ସାଇତି ରଖି ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ସହିତ ଚାଲି ଆସିଲି । ଘର ଦ୍ୱାର ବାବା ମା' ସଭିଏଁ ରହିଲେ ବହୁ ପଛରେ । ଆଖି ଲମ୍ୱେଇ ଯେତେ ଖୋଜିଲେ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ଆଉ ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖି ପାରିଲି-ନାହିଁ ।

ଆଶା ଅନେକ ନେଇ ମୁଁ ପହଞ୍ଚିଲି ଶାଶୁଘରେ । ବିରାଟ ଘର, ଆଉ ଅସଂଖ୍ୟ ଲୋକ ଭିତରେ ମୋର ଶ୍ୱାସ ରୁଦ୍ଧ ହୋଇଯାଉ-ଥିଲା । ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ସମସ୍ତେ ମୁହଁ ଦେଖିଲେ । ଉପହାର ଦେଲେ । ଶେଷରେ ଆସିଲେ ଶାଶୁ । ମୋର ସ୍ୱାମୀ ଅନିରୁଦ୍ଧଙ୍କ ଜନନୀ । ଦେହରେ ଦେହ ଗହଣା । ଦେଖିଲେ ଆଖି ଝଲସି ଉଠିବ । ବେକରୁ କାଢ଼ିଥିଲେ ଦାମୀ ପଥର ବସା ଗୋଟିଏ ହାର । ମୋ ପାଖକୁ ଆସି ମୁହଁରୁ ଓଢ଼ଣା ଟାଣିଦେଇ ବହୁ ସମୟ

ସୁହିଁଙ୍କ ପରେ ହାତରେ ଧରିଥିବା ହାରଟିକୁ ଗଳାରେ ମୋର ପିନ୍ଧାଇ ଦେଇ କହିଲେ, ମୋର ଝିଅ ନାହିଁଲୋ ମା', ଅଜ ମୋର ଏକମାତ୍ର ପୁଅ । ତାକୁ ଗଳାର ହାର ପରି କରି ପାରିଲେ ସୁଖର ସରଗ ତୋ ହାତ ପାଖରେ ରହିବ । ସେ ତୋ କାମ ।

କିଛି ବୁଝି ପାରୁନଥିଲି । ବୁଝିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ମଧ୍ୟ ମନେ-କରୁନଥିଲି— ଖାଲି ଜଳ ଜଳ କରି ଶାଶୁଙ୍କ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ ରହୁଥିଲି । ମୋ ମଥାରେ ହାତ ରଖି ସେ ପୁଣି କହିଲେ, ତୁ ତ ମୋର ବୋହୂ ନୁହେଁ—ଝିଅ ବୋହୂ ଉଭୟ ସ୍ନେହ ତୁ ପାଇବୁ । ମୁଁ ଥିବାଯାଏ ତୋର ଚିନ୍ତା ନାହିଁ ମା । ତୁ ମନ କଷ୍ଟ କରନା । ଶାଶୁ ତ ନୁହେଁ ଜନ୍ମକଲା ମା' ପରି ତାଙ୍କ କଥା ଗୁଡ଼ିକରେ ଅମୃତ ଭରି ରହିଥିଲା । ନୀରବରେ ଶାଶୁଙ୍କ ପାଦ ଉପରେ ମଥାରଖି ଦେଇଥିଲି ମୁଁ ।

ପରଦିନ ଚଉଠି ରାତି । ବାହାଦେଲେ ରାତି ଥରୁଥିଲା । ଶାଶୁ ଶଶୁରଙ୍କ ସହିତ କେତେକାଂଶରେ ପରିଚିତ ହୋଇଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ସହିତ ମୋର ଦେଖା ହୋଇ ନଥିଲା । ଆଜି ମିଳ-ନର ପ୍ରଥମ ରାତି···

ଦେହରେ ଦେହ ପ୍ରାଣରେ ପ୍ରାଣ ମିଶି ଆଜି ଏକ ହୋଇ-ଯିବ । ଅନେକ ଆଶା କୁସୁମ ଆଜି ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିକଶିତ ହେବ । କାହିଁକି କେଜାଣି ମନରେ ଭୟ ଆସୁଥିଲା । ଅଚିହ୍ନା ଅଜଣା ପୁରୁଷ ସହିତ ରାତିର ନିର୍ଜ୍ଜନ ପ୍ରହରରେ ସେ ଯେଉଁ ସାକ୍ଷାତ, ତାର ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ ସମଗ୍ର ଜୀବନର ସୁଖ ଦୁଃଖ ହସ କାନ୍ଦ ।

ରାତି ଥର ଉଠୁଛି—ଦେହ ଝାଳେଇ ଯାଉଛି ।

ସାଇର ଜଣେ ଭାଉଜ ଆସି ମତେ ସଜେଇ ଦେଉଥିଲେ । ଘଷି ଯତ୍ନକରି । ମଥାରେ ଚୋପି ଚୋପି ଚନ୍ଦନ, ଗଳାରେ ମଲ୍ଲୀର ଗଜରା, ଆଖିରେ କଜଳର ସରୁଗାର ଆଉ ଦେହରେ ମୂଲ୍ୟବାନ୍ ଶାଢ଼ୀ ଅଳଙ୍କାର । ସତେକି ସରଗର ପରୀଟିଏ ଭଳି ମୋ ରୂପ ଦିଶୁଥିଲା ।

ଭାଉଜ ହସି ହସି କହିଲେ, ଅନିରୁଦ୍ଧ ପାଇଁ କୋଉଠି ଥିଲା ଏତେ ସୁନ୍ଦର କଣ୍ଢେଇଟିଏ କେଜାଣି ! ଏ ରୂପ ଦେଖି ଆଉ କାହାକୁ ସେ କଣ ପସୁରିବ ?

ଲାଜରେ ମେଞ୍ଚାଏ ନାଲି ରଙ୍ଗ ବୋଳି ଦେଲା ପରି ମୋ ମୁହଁ ଦିଶୁଥିଲା । ହାତ ଧରି ଭାଉଜ ନେଇଗଲେ ସେଇ ସୁସଜ୍ଜିତ ଘର ଭିତରକୁ । ଆଃ କି ସୁନ୍ଦର ସେଇ ଘର ଖଣ୍ଡି ! ହାତୀ ଦାନ୍ତର ପଲଙ୍କ ଉପରେ ବିଛା ଯାଇଥିବା ଶେଯ ସେ ନୁହେଁ ଫୁଲର ସମାରୋହ । ଚୂଆ ଅତର ତୁଳାଢୋଇ ବାସନାରେ ଚହଟି ଉଠୁଛି । ପଲଙ୍କ ପାଖରେ ଜଳୁଛି ଗୋଟିଏ ପ୍ରଦୀପ—ବାସର ରାତିର ପ୍ରଦୀପ ।

ସେଇଘରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଭାଉଜ ଚାଲିଗଲେ ।

ଭୟ ଆଶଙ୍କାରେ ପଲଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଧାରରେ ମୁଁ ବସି-ଥିଲି । କ୍ଷୀଣ ଉତ୍କଣ୍ଠାର ସହେ ପ୍ରତୀକ୍ଷା କରିଥିଲି ମୋର ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ।

କେତେବେଳେ ମତେ ନିଦ ହୋଇଯାଇଥିଲା ସେ କଥା ମୁଁ ଜାଣି ନ ଥିଲି । ହଠାତ୍ ନିଦ ଭାଂଗିଲା ବେଳକୁ ରାତି ଅନେକ ହୋଇ ଯାଇଛି । ଭାଉଜ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ହାତଧରି ଭିଡ଼ି ଭିଡ଼ି ଆଣି ଘର ଭିତରକୁ ଠେଲିଦେଇ ବାହାରପଟୁ କବାଟ ବନ୍ଦ କରିଦେଇ

ଚାଲିଗଲେ—ଏଥର ସତକୁ ସତ ଛାତିର ସ୍ପନ୍ଦନ ମୋର ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା—କଣ୍ଠ ଶୁଖିଗଲା ପରି ମନେହେଲା ।

ଓଢ଼ଣା ଫାଙ୍କରେ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲି । ଦୀର୍ଘ ବଳିଷ୍ଠ ଅଙ୍ଗରେ ବହୁ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ତାଙ୍କର ଭରି ରହିଥିଲା । ସେ ଯେ ସୁନ୍ଦର ଏତିକି ସାନ୍ତ୍ୱନା ନେଇ ମୁଁ ନୀରବରେ ବସିଥିଲି ।

ପାଖରେ ପଡ଼ିଥିବା ଚେୟାର ଉପରେ ସେ ବସିଥିଲେ । ଗମ୍ଭୀର ମୁହଁ, ଉଦାସ ଚାହାଣୀ ନେଇ ।

ମୁଁ ଆଉ ବସି ପାରିଲି ନାହିଁ । ପଲଙ୍କରୁ ଉଠିଯାଇ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ପାଦ ଛୁଇଁବାକୁ ହାତ ବଢ଼ାଇ ଦେଇଥିଲି । ଚେୟାରରୁ ଉଠିପଡ଼ି ସେ ଘୁଂଚିଗଲେ ପଛକୁ । ଧୀର ସ୍ୱରରେ କହିଲେ, ମୋ ପାଦ ଛୁଇଁ ତୁମେ ଭୁଲ କରୁଛ । ମୁଁ ସ୍ୱାମୀ ସତ, କିନ୍ତୁ ଦେବତା ତ ନୁହେଁ । ଏ କଣ କରୁଛ ?

ମୁଣ୍ଡ ତଳକୁ କରି ଶୁଣି ଯାଉଥିଲି, କିନ୍ତୁ କିଛି ବୁଝିପାରୁ ନ ଥିଲି । ପରେ ପରେ ଦୟାକରି ସ୍ୱାମୀ ମୋର ସବୁ ବୁଝେଇ ଦେଇଥିଲେ । ବଜ୍ର ଗମ୍ଭୀର ସ୍ୱରତୋଳି ସେ କହିଲେ, ତମେ ମୋର ସ୍ତ୍ରୀ ହୋଇ ଆସିଛ ସେ ତମର ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ । ତେଣୁ ତମକୁ ମନେରଖିବାକୁ ପଡ଼ିବ ପତ୍ନୀର ଅଧିକାର ପାଇଁ ତମେ କେବେ ଆଶା କରିବ ନାହିଁ । ଏ ଘରର ବୋହୂ ହୋଇ କେବଳ ରହିବ ।

ଲୁହ ନୁହେଁ ରକ୍ତ ବହି ଯାଉଥିଲା ମୋ ଆଖିରୁ । ଛାତିରେ ଅସମ୍ଭବ ଯନ୍ତ୍ରଣା ନେଇ ମୁଁ ମୋର ଭୂଇଁ ଉପରେ ପଡ଼ି ଯାଇଥିଲି । ଧନୀ ନଳିନୀ ରଂଜନଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ହୋଇ ମୁଁ ସେଦିନ ପ୍ରଥମ କରି ଜାଣିଲି, ଜୀବନଟା ମୋର ଅନାଦର ହୋଇଗଲା । ଆଉ ଇଚ୍ଛାକଲେ ବି ମୋର ଗତିପଥକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ପାରିବ ନାହିଁ ।

କାରଣ ଅକ୍ଷତ କୁମାରୀ କନ୍ୟା ହେଲେ ବି ସୀମନ୍ତରେ ମୋର ସିନ୍ଦୂରର ଏକ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଚିହ୍ନ ଦେଖି କେହି ବିଶ୍ୱାସ କରିବେ ନାହିଁ ଯେ କଥା ।

ତହିଁ ଆରଦିନ ସକାଳ ଯାଏ ସେଇ ଚୁଲି ଉପରେ ମୋର ଦେହଟା ସେମିତି ପଡି ରହିଥିଲା । ମତେ ଘେରି ବସିଥିଲେ ଅନେକ ଝିଅ ବୋହୂ । ସବୁରି ଆଖିରେ ପ୍ରଶ୍ନବାଚକ ଚିହ୍ନ ।

ମୁଁ ଖାଲି କାନ୍ଦୁଥିଲି । କେହି କିଛି ପଚାରିଲେ ଉତ୍ତର ନ ଦେଇ ନୀରବରେ ଆଖିରୁ ଅଜସ୍ର ଲୁହ ଢାଳୁଥିଲି । ମୋ ଜୀବନଟା କାହିଁକି ଏପରି ଛିନ୍ନଭିନ୍ନ ହୋଇଗଲା ସେଇ କଥା ଭାବି ଭାବି ପୁଣି ମୋର ଆଖି ବୁଜି ହୋଇ ଯାଉଥିଲା ।

ରାତିରେ ଶୁଣିଥିଲି, ଶାଶୁଙ୍କ କଣ୍ଠର ଉତ୍ତେଜିତ ସ୍ୱର— ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ସେ କହୁଥିଲେ, ବାହାଘରଟାକୁ ପିଲା ଖେଳ ବୋଲି ତୁ ଭାବିନା ଅନି, ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ଝିଅଟାର ଜୀବନ ନଷ୍ଟ କରି କଣ ପାଇବୁ ଶୁଣେ ? କାହିଁକି ତୁ ତା ପ୍ରତି ଏପରି ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲୁ, ଯେ ତୋର ସ୍ତ୍ରୀ ଏ କଥା କଣ ତୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରି ପାରିବୁ ?

ସ୍ୱାମୀ କହିଲେ, ଏଇ ସର୍ତ୍ତ ରଖି ମୁଁ ବିବାହ କରିଥିଲି, ଏ କଥା ତୁ ତ ଭୁଲି ଯାଇ ନ ଥିବୁ, ପୁଣି ମୋତେ ପଚାରୁଛୁ କାହିଁକି ?

ଶାଶୁଙ୍କ କଣ୍ଠଟା ବ୍ୟଥାତୁର ହୋଇ ପଡିଥିଲା । କରୁଣ କଣ୍ଠରେ ସେ କହିଲେ, ମୁଁ ଜାଣି ନ ଥିଲିରେ ବାହାଘର ପରେ ବି ତୁ ଯତ୍ନରେ ସେଇ ଜାତିଗୋତ୍ର ହୀନା ଝିଅଟା ପାଇଁ କୁଳର ବୋହୂଟାକୁ ମୋର ଗୋଡରେ ଆଡ଼େଇ ଦେବୁ ବୋଲି ।

ବୋଉ ! ପାଟିକରି ଉଠିଲେ ଅନିରୁଦ୍ଧ ।

ଆଜି ମୋତେ ବୋଉ ଡାକ ଦୁର୍ବଳ କରନାରେ ଅନି, ମୁଁ ଯଦି ତୋର ମା' ହୋଇ ଦଶମାସ ଗର୍ଭଯନ୍ତ୍ରଣା ସହିଥାନ୍ତି, ତୁ କଣ ଆଜି ମୋ କଥାରୁ ବାହାର ଯାଆନ୍ତୁ ? ତୋର ପାଇଁ ପରଘରୁ ଝିଅଟାଏ ଆଣି ମୁଁ କି ପାପ କଲି !

ଜନ୍ମକରି ନିଜ ପୁଅର ମୁହଁ ତୁ ଯେତେବେଳେ ଦେଖି ନ ଥିଲୁ, ମୋ ଠାରୁ ଆଜି କି ସୁଖ ତମେ ସବୁ ଆଶା କରିଥିଲ ? ତମମାନଙ୍କ କଥାରେ ମୁଁ ବିବାହ କରି ବୋହୂଟାଏ ତମକୁ ଦେଇଗଲି । ସେଇ କଣ ମୋର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନୁହେଁ ? ତା'ଠାରୁ ବେଶି ଆଶା କଲେ ମୁଁ ନିରୁପାୟ...

ଅନି ! ଗର୍ଜନ କରି ଉଠିଲେ ଶାଶୁ ।

ତା'ପରେ ଖାଲି ଶୁଣିଲି ଶାଶୁଙ୍କ ମୃଦୁ କଣ୍ଠର କ୍ରନ୍ଦନ ।

ଦେହଟା ମୋର ବରଫ ପରି ଥରୁଥିଲା । ଏ କି କଥା, ଏ କି ରହସ୍ୟ ! ଚିରଦିନ ବୋହୂ ହୋଇ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏଇଥିପାଇଁ କଣ ଆଶାର ସରଗ ଭିତରେ ବହୁ ସ୍ୱପ୍ନ ଧରି ଶାଶୁ-ଘରକୁ ଆସିଥିଲି ? ଏଇ କଥା ଭାବିଲା କ୍ଷଣି ପୁଣି ମୋ ଆଖିରୁ ଲୁହ ବହିଯାଉଥିଲା । ନ ଖାଇ ନ ପିଇ ଖାଲି ବିଛଣାରେ ରୋଗିଣୀଙ୍କ ପରି ପଡ଼ି ରହି ମୁଁ କାନ୍ଦୁଥିଲି ।

ସ୍ୱାମୀ ଚାଲିଗଲେଣି । ଶାଶୁ ଶ୍ୱଶୁରଙ୍କ ଛଡ଼ା ଆଉ ସବୁ ବନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧବ ମଧ୍ୟ ନିଜ ଘରକୁ ଫେରି ଗଲେଣି । କୋଳାହଳ-ଭରା ଘରଟା ନିର୍ଜନ ହୋଇଗଲାଣି ।

ଶାଶୁ ମତେ ବହୁ ଆଶ୍ୱାସନା ଦେଇ ବୁଝେଇଥିଲେ । ଅନିରୁଦ୍ଧ ଦିନେ ବଦଳି ଯିବ ଏ ବିଶ୍ୱାସ ମଧ୍ୟ ସେ କରୁଥିଲେ ।

ଶାଶୁଙ୍କ ସ୍ନେହ ମମତା ବେଦନାର ଅଶ୍ରୁ ଦେଖି ଯାହାକଚ୍ଛ ମୁଁ ପାଟିରେ ଦେଉଥିଲି । କିନ୍ତୁ ପେଟ ପୂରାଇ ଅଗ୍ରହରେ କେବେ ଖାଇ ନ ଥିଲି ।

ଝିଅର ଭଲ ମନ୍ଦ ବୁଝିବା ପାଇଁ ବାବା ଲୋକ ପଠେଇ-ଥିଲେ । ମୁଁ ଲେଖି ଦେଇଥିଲି, ଘର ଭଲରେ ଅଛି ବାବା, ବ୍ୟସ୍ତ ହେବେ ନାହିଁ । ତମ ଆଶୀର୍ବାଦ ମୋ ପଛରେ ଥିବାଯାଏ ମୋ ସୁଖକୁ କେହି ଛିନ୍ନ କରି ପାରିବେ ନାହିଁ ।

ଚିଠି ଲେଖିସାରି ମନଭରି କାନ୍ଦିଲି । ବୁକୁ ଫଟାଇ ଆର୍ତ୍ତନାଦ କରିଥିଲି । କିନ୍ତୁ ଭାଗ୍ୟର ଲେଖନକୁ ପୋଛିଦେଇ ପା[illegible] ନ ଥିଲି ।

ଦୁଇ ମାସ କଟିଗଲା । ତଥାପି ସ୍ୱାମୀ ଆସିଲେ ନାହିଁ[illegible]ଙ୍କ ଭଲ ମନ୍ଦ ଲେଖି ଧାଡ଼ିଏ ଚିଠି ଦେଲେ ନାହିଁ । ବାପା ବୋଉ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଲେ । କାନ୍ଦିଲେ । ଶେଷରେ ଭାଙ୍କ ପାଖରେ ରହିଲେ କାଳେ ତାଙ୍କ ମନ ବଦଳିବ ଭାବି ଦୁଇବର୍ଷ ହେଲା ଏଇଠି ଛାଡ଼ି-ଦେଇଗଲେ ।

ସେଇ ଦିନୁ ବହୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଛି, ବହୁ ଅନୁନୟ କରିଛି ତଥାପି ତାଙ୍କର ସେଇ ଗୋଟିଏ କଥା, ପତ୍ନୀ ହୋଇ ରହ ପଛେ ପତ୍ନୀର ଅଧିକାର ସାବ୍ୟସ୍ତ କରନା । ବହୁ ଆଶା ଧରି ଯେବେ ଦେଖିଲେ ଜାଣିଲି ଆଉ ହଜିଥିବା ସୁଖ ମିଳିବା ଅସାଧ୍ୟ, ସେ [illegible] ଜାଣି ଜାଣି ଦେହଟାକୁ ନଷ୍ଟ କରି ମୁଁ ମରଣକୁ ପ୍ରତୀକ୍ଷା କରି ରହିଲି । ଏଥର ତମେ କୁହ, ମରିବା ଛଡ଼ା ଆଉ ମୋର [illegible] ଉପାୟ ଥିଲା ?

ଧକେଇ ଧକେଇ ଲଳିତା କାନ୍ଦୁଥିଲା ।

ଆଜ ଗୀତିମୟୀ ସେଇ କରୁଣ କାହାଣୀକୁ ଶୁଣି ସାରିଲା ପରେ ତାଙ୍କ ଆଖିରେ ଜମି ଯାଇଥିଲା ସହାନୁଭୂତିର ଅଶ୍ରୁ । ଏଥର ଘନ କୁହୁଡ଼ି ଭେଦକରି ସେ ଦେଖି ପାରୁଥିଲେ ଅକାଳରେ ଝରିଯାଉଥିବା ଲଳିତା ପରି ସୁନ୍ଦରୀ ଝିଅଟିର ପ୍ରାଣର ଅବ୍ୟକ୍ତ ବେଦନାକୁ ।

ଲଳିତା...

କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଲଳିତା କହୁଛି, ତମେ କୁହ ଡାକ୍ତର, ମରିବା ପାଇଁ ବାଟ ନ ଖୋଜି ତମେ କଣ ଠିକ କରିଛ ? ଏତେବଡ଼ ବିରାଟ ଜୀବନକୁ ବଂଚେଇ ରଖିଲ, କାହାକୁ ନେଇ ମୁଁ ବାକିତକ ଦିନ କାଟିବି, କିଏ ମୋର ଅଛି ?

ହଠାତ୍ ଗୀତିମୟୀ କହି ଉଠିଲେ, ମୁଁ ଅଛି ଲଳିତା, ମୋରି ପାଇଁ ତମକୁ ଅନ୍ତତଃ ବଞ୍ଚି ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଚମକି ପଡ଼ିଲା ଲଳିତା, ଗୀତିମୟୀ ତାକୁ ଚୁମ୍ବି ହସୁଛନ୍ତି । ଆଖିରେ ତାଙ୍କର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଆଲୋକର ରେଖା । କିନ୍ତୁ ଏ କଣ ସମ୍ଭବ ? ସତରେ କଣ ସେ ତାକୁ ସ୍ୱାମୀର ସୁଖ ଦେଇ ପାରିବେ ?

ମୁଁ ସ୍ୱାମୀ ନୁହେଁ ସତ, କିନ୍ତୁ ସ୍ୱାମୀର ସ୍ନେହ ପ୍ରେମ ଦେଇ ମୁଁ ତମକୁ ଧୂଳିର ଧରଣୀ ଉପରୁ ତୋଳିନେବି ମୋର ବୁକୁ ଉପରକୁ । ବିଶ୍ୱାସ ରଖ ମୁଁ କେବେ ଅନିରୁଦ୍ଧ ପରି ଅମଣିଷ ହେବି ନାହିଁ ।

ଡାକ୍ତର......

ଡାକ୍ତର ନୁହେଁ, ଗୀତିମୟୀ ତମର ବନ୍ଧୁ ହୋଇ ସମସ୍ତ ସୁଖ ଦିନ ଫେରାଇ ଆଣିବ— ଏ ଭରସା ତମେ କିନ୍ତୁ ରଖିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ସ୍ୱାମୀ ଅନିରୁଦ୍ଧର ସ୍ତ୍ରୀ ହୋଇ ମୁଗ୍ଧା ଲଳିତା ଆଜି ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲା ପୁରୁଷ ପ୍ରେମର ସ୍ୱାଦ । ନିଜ ହୃଦ-ପୁର ମନ୍ଦିର ଭିତରେ ଗୀତିମୟଙ୍କୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ପାଇଁ ଆଗେଇ ଯାଉଥିଲା । କି ଏକ ଆନନ୍ଦର ଆବେଗରେ ସେ ଭାବୁଥିଲା, କିଏ ଏଇ ଗୀତିମୟ — ମନୀଷ ରୂପରେ ସ୍ୱର୍ଗରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସି-ଥିଲେ ତା ଜୀବନକୁ ଆଲୋକିତ କରିବା ପାଇଁ !

ନୀଳକଣ୍ଠ ଜଳଖିଆ ଥାଳିଆଟି ଧରି କହୁଛି, ଖାଇବାକୁ ଆସନ୍ତୁ ବାବୁ, ମା' ଉଠିଲେଣି, ଗରମ ଗରମ ଖାଇଦେଲେ ଦେହଟା ଭଲ ଲାଗନ୍ତା ।

ଗୀତିମୟ ହାତ ବଢ଼ାଇ ଜଳଖିଆ ଥାଳିଆ ଆଣି ଲଳିତା ଆଗରେ ରଖି କହିଲେ, ତମେ ଆଁ କର ଲଳିତା, ମୁଁ ଖୁଆଇ ଦେଇ ବସାକୁ ଯିବି । ଅନେକ ରାତି ହୋଇଛି ।

ଉତ୍ତର ନ ଦେଇ ଲଳିତା ପାଟି ଦେଖାଉଥିଲା, ଗୀତିମୟ ତାକୁ ଖୁଆଇ ଦେଉଥିଲେ ।

ଗୁହା ଖାଉ ଖାଉ ଅନିରୁଦ୍ଧ ପଚାରିଲେ, ଲଳିତାକୁ ଦେଖିଲୁ ତ ?

ଦେଖିଲି—

କଣ ତାର ହୋଇଛି କହି ଜାଣି ପାରିଲୁ ?

ରୋଗ ଜାଣିବା ଅପେକ୍ଷା ରୋଗୀକୁ ଭଲ କରି ପାରିବ କି ନାହିଁ ସେ କଥାଟା ପ୍ରଥମେ ପଚାରିବା ଉଚିତ ଥିଲା ।

ଅନିରୁଦ୍ଧ ହସିଲା । ତୁ ତାକୁ ଭଲ କରି ପାରିବୁ ଏ ବିଶ୍ୱା
ମୋର ଅଛି, ସେଥିପାଇଁ ରୋଗଟା କଥା କେବଳ ଜାଣିବାକୁ
ଚାହିଁଥିଲି ।

ରୋଗଟା ସେମିତି କିଛି ଅସାଧ୍ୟ ନୁହେଁ, ତଥାପି ଭଲହେବ
ସମୟ ସାପେକ୍ଷ । ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏବଂ ମୁଁ ଯାହ
କହିବି ତା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ପ୍ରକୃତରେ ସାଇକୋଲଜିକାଲ
ଟ୍ରିଟମେଣ୍ଟ—ଯାହାକି ମୋର ଡାକ୍ତରୀ ଜୀବନରେ ଏ ହେଉଚ
ପ୍ରଥମ ଏକସପେରିମେଣ୍ଟ । ଦେଖାଯାଉ କଣ ହେଉଛି ।

ସାଇକୋଲଜିକାଲ ଟ୍ରିଟମେଣ୍ଟର କଥା ବୁଝି ନ ପାରି ଅନିରୁଦ୍ଧ ପଚାରିଲା, ତା
ମାନେ ?

ମାନେ ଅତି ସହଜ । ଶରୀର ଅପେକ୍ଷା ମନଟା ତାର ଅ
ରୁଗ୍‌ଣ । ସେଇ ରୁଗ୍‌ଣ ମନଟାକୁ ସବଳ କରିବା ପ୍ରଥମ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ
ଏଥିପାଇଁ ତୋର ସ୍ୱାମୀ ହିସାବରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମି
ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ—ତୋ ଠାରୁ ଉତ୍ସାହ ପାଇଲେ
ଲିଲିତାକୁ ଭଲ କରିବାର ଭାର ନେଇ ପାରେ ।

ମୁଁ ତ ଡାକ୍ତର ନୁହେଁ, ମୋର ଭୂମିକାଟା ତାକୁ ଆରୋ
କରିବାରେ କି ସାହାଯ୍ୟ କରିବ କହିଲୁ ?

ସେ କଥା ମୁଁ ଜାଣେ—ତୁ ଖାଲି ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ଯା
କହିବି ତା କରିବୁ — ବୁଝିଲୁ ?

କିନ୍ତୁ ମୋର ତ ବହୁ ସମୟ ବାହାରେ କାମ । ତା
ମତେ କଣ କରିବାକୁ ହେବ ନ ଜାଣିଲେ କେମିତି କହିବ
ପାରିବ କି ନାହିଁ ।

ତୋ ସ୍ତ୍ରୀର ଦେହ ଭଲହେବା ପାଇଁ ଟିକେ କିଛି ସମ
ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସେ ସବୁ ବାଜେକଥା ଶୁଣା ହେବନି ।

ଆସ୍ତୁ ଥରେ ଚେଷ୍ଟା କରିବ ।

ଗୀତିମୟୀ କହିଲେ, ଆଉ ଗୋଟିଏ କଥା ଶୁଣ, ଲଳିତା ରୋଗୀ ବୋଲି ତା ଠାରୁ ଦୂରେଇ ନ ରହି ତାର ଅତି ନିକଟକୁ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ, ଏବଂ ତା ମନରେ ଏକ ଧାରଣା ସୃଷ୍ଟି କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ତାର କିଛି ରୋଗ ନାହିଁ । ସେଥିପାଇଁ ସବୁ ପ୍ରକାର ଚେଷ୍ଟା ତତେ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ, ବାକି ଯାହା କରିବା କଥା ମୁଁ କରିବି । କଣ ପାରିବୁ ତ ?

ଅନିରୁଦ୍ଧ ନିରୁତ୍ତର ରହି ଗୀତିମୟୀଙ୍କୁ ଦେଖୁଥିଲା ।

ଆଉ କିଛି ନ କହି ଗୀତିମୟୀ ମଧ୍ୟ ଉଠିଲେ । ଆସ୍ତୁ ମୁଁ ଫେରିବ ଆସୁଛି । ମୋର ନେଟେ ଅନେକ କାମ । ଡାକ୍ତରଖାନାରେ ଆଜି ବହୁ ସିରିଅସ ପେସେଣ୍ଟଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଲଳିତାକୁ ଆଜି ଦେଖିବୁ ନାହିଁ ? ଅନିରୁଦ୍ଧ ପଚାରିଲା ।

ଚେୟାରରୁ ଉଠୁ ଉଠୁ ଗୀତିମୟୀ କହିଲେ, ଆଜି ଆଉ ସମୟ ହେବ ନାହିଁ । କାଲି ଆସିବି । ତୁ ମୋ ତରଫରୁ ରୋଗୀ ପ୍ରତି ସତର୍କ ଦୃଷ୍ଟି ରଖିଥିବୁ ।

ଏତିକି କହି ହସ ହସ ମୁହଁରେ ଗୀତିମୟୀ ଚାଲିଗଲେ । ଚାହା ପ୍ଲେଟ ଗୁଡ଼ିକ ନେବାପାଇଁ ମାଳକଣ୍ଠ ଆସି ଟେବୁଲ ସଫା କରୁଛି ।

ଅନିରୁଦ୍ଧ ପଚାରିଲା, ମା' କଣ କରୁଛନ୍ତି ?

ଆଜ୍ଞା ବସିଛନ୍ତି ।

ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଭାବେ ଅନିରୁଦ୍ଧ ଉଠିଲା । ଦୀର୍ଘ ଦଶଦିନ ଘରେ ବାହାରେ କାମସାରି ଫେରି ଆସିଲା ପରେ ଲଳିତା ସହିତ ସୌଜନ୍ୟତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସାକ୍ଷାତ କରିବା ଉଚିତ । ତା ଛଡ଼ା ସେ

ଅସୁସ୍ଥ ଯେତେବେଳେ, ତାଙ୍କ ଶରୀର ସମ୍ପର୍କରେ କିଛି ଭଲ ମନ୍ଦ ପଚାରିବା ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ । ସେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟଟାକୁ ଭୁଲିଗଲେ ସେ ଅମଣିଷ ହୋଇଯିବ ।

ଉପର ମହଲରେ ପହଞ୍ଚି ଅନିରୁଦ୍ଧ ଦେଖିଲା, ଲଳିତା ପଲଙ୍କ ଉପରେ କାନ୍ଥକୁ ଆଉଜି ବସିଛି । ଦୃଷ୍ଟି ତାର ସ୍ଥିର ହୋଇ-ଯାଇଛି କାନ୍ଥରେ ଝୁଲୁଥିବା ସେଇ ଫଟୋ ଉପରେ— ଯାହାକୁ ବନ୍ଧୁ ବାଧକରି ଦାଦା ପୁଅ ଭାଇ ତାଙ୍କ ବାହାଘର ପରେ ଉଠେଇଥିଲା । ଅନିରୁଦ୍ଧର ସ୍ତ୍ରୀ ଲଳିତା— ସେତିକି ମାତ୍ର ସମ୍ପର୍କ ରଖି ଦେଇଛି ଅନିରୁଦ୍ଧ । ସେଇ ଫଟକୁ ଚାହିଁ ନିଷ୍ଫଳ ହୋଇ-ଯାଉଥିବା ଜୀବନଟା କଥା ହୁଏତ ସେ ଭାବୁଛି ।

ନୀରବରେ ଘର ଭିତରକୁ ପଶିଯାଇ ଦେହ୍ୱାରରେ ବସି ପଚାରି ଅନିରୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭ କଲା, କାଲି ଅନେକ ରାତିରେ ଫେରିବାରୁ ତମକୁ ଉଠେଇବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରି ନଥିଲି । ତମ ଦେହ ଭଲ ଅଛି ତ ?

ସ୍ୱାମୀ ଫେରି ଆସିନଥିଲେ ଏ କଥା ନୀଳକଣ୍ଠ ଠାରୁ ସକାଳୁ ଶୁଣି ସାରିଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଦେଖାକରିବାଟା ନିତାନ୍ତ ଜରୁରୀ ସେ କଥା ସେ ମନେ କରି ନ ଥିଲେ । ତଥାପି ସ୍ୱାମୀ ଯେତେବେଳେ ନିଜର ଭୁଲଟାକୁ ପରୋକ୍ଷରେ ସ୍ୱୀକାର କରୁଛନ୍ତି ସେଠି ସେ ଆଉ ଅଧିକ କଣ ବା କହିବ ?

କିଛି କହିବା କିନ୍ତୁ ଆବଶ୍ୟକ । ସେଥିପାଇଁ ସେ କହିଲା, ମୋ ପାଇଁ ତମେ ଯେ ବ୍ୟସ୍ତ ଆଉ ଚିନ୍ତିତ ଏକଥା ମୁଁ ଜାଣିପାରୁଛି ତମର ଡାକ୍ତର ନିଯୁକ୍ତ କରିବା ଦେଖି । ମୁଁ ଭଲ ହୋଇଯିବି, ଏଥିରେ ଆଉ ସନ୍ଦେହ କରିବାର କଣ ଅଛି ?

ଲଳିତା କଣ୍ଠ ଆହତ ପକ୍ଷୀର ମୂର୍ଚ୍ଛନା ଭଳି ଶୁଭୁଥିଲା । ଆଖିରେ ଫୁଟି ଉଠୁଥିଲା ସାମାନ୍ୟ ଅଶ୍ରୁ । ଅଭିମାନରେ ସେ କହୁଥିଲା, ମୁଁ ମୁକ୍ତି ଚାହୁଁଥିଲି । ତମକୁ ମଧ୍ୟ ମୁକ୍ତି ଦେବାପାଇଁ ଇଚ୍ଛା କରିଥିଲି । କିନ୍ତୁ ସେ ପଥ ରୁଦ୍ଧ କରିଦେଇ ତମେ ଭୁଲ କରିଛ କି ଠିକ୍ କରିଛ ଜାଣିନା, ତେବେ ଏତିକି ଜାଣୁଛି, ତିଳ-ତିଳ କରି ମୋର ମୃତ୍ୟୁ ହେଉ ଏହାହିଁ ତମେ ଚାହଁ । ତା ନ ହେଲେ.........

ଅନିରୁଦ୍ଧର ଛାତିରେ ସେ କଥା ଗୁଡ଼ିକ କୌଣସି ଦାଗ ସୃଷ୍ଟି କରି ପାରି ନ ଥିଲା । ସେ ଅବିଚଳିତ ଭାବେ କହିଲା, ରାୟ ବଂଶର କୁଳବଧୂ ହୋଇ ତମେ ଯଦି ଚିକିତ୍ସା ଅଭାବରୁ ଜୀବନ ଦିଅ ଲୋକ ହସିବେ । ବାପ ମା ଦୋଷ ଦେବେ । ନିଜ ବିବେକ ମତେ ଦଂଶନ କରିବ । ସେ କଥା ଜାଣି ମୁଁ ତମ ଆରୋଗ୍ୟ କାମନା କରିଥିଲି । ତମେ ପୁଣି ସୁସ୍ଥ ସବଳ ହୋଇ ଉଠ ଏ କଥା ମୁଁ ଚାହୁଁଥିଲି । ଏଥିରେ କ୍ଷୁନ୍ନ ହେବାର କଣ ଅଛି ?

ନିଷ୍ଠୁର ଅନିରୁଦ୍ଧର କଥା ଗୁଡ଼ିକ ଅତି ନିର୍ମମ ହେଲେ ସୁଦ୍ଧା ଲଳିତା ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ ନ ଥିଲା । କାରଣ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ଗୀତିମୟଙ୍କ ରୂପ ତା ଆଖି ଆଗରେ ଦେଖା-ଯାଉଥିଲା । ତାଙ୍କ କଥା ଗୁଡ଼ିକ ସ୍ମରଣ କରି ସବୁ ଆଘାତ ଅପମାନର ଜ୍ୱାଳାକୁ ସେ ଦୂରେଇ ଦେଉଥିଲା । ଅଦ୍ଭୁତ ଏକ ଶକ୍ତି ତା ଭିତରେ ଫଚମ୍ଭୁ ହେଉଥିବାର ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଅପେକ୍ଷା ଆନନ୍ଦ ତା ମନଟାକୁ ବେଶି ଆଚ୍ଛନ୍ନ କରି ରଖିଥିଲା । ଗୀତିମୟଙ୍କ ଅମୃତ କଥା ଗୁଡ଼ିକ କାନ ପାଖରେ ଭିଡ଼ ସୃଷ୍ଟି କରି ଅନିରୁଦ୍ଧର କଥାକୁ ବାଟ ଛାଡ଼ୁ ନ ଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ ଲଳିତା କିଛି ଶୁଣି-ପାରୁ ନ ଥିଲା ।

ତାକୁ ନିରୁତ୍ତର ଦେଖି ଅନିରୁଦ୍ଧ କହିଲା, ଡାକ୍ତର ଶୀତ- ମହାନ୍ତି ମୋର ଅନ୍ତରଂଗ ବନ୍ଧୁ । ନିଜର ଲୋକପରି । ମୁଁ ଆଶା କରୁଛି ସେ ତମକୁ ନିଶ୍ଚେ ଭଲ କରିଦେବ । ସାମାନ୍ୟ ସୁସ୍ଥ ହୋଇଗଲା ପରେ କିଛି ଦିନ ପାଇଁ ତମ ବାପାଙ୍କ ପାଖକୁ ଚାଲି- ଯାଅ । ଏଠିକା ଅପେକ୍ଷା ସେଠାରେ ହୁଏତ ତମେ ଆହୁରି ଖୁସିରେ ରହି ପାରିବ । କହିଲେ ମୁଁ ଚିଠି ଦେଇ ବାବାଙ୍କୁ ସେଇ କଥା ଜଣେଇ ଦେବି ।

ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ଉଠିଲା ଲଳିତା । ଅନୁନୟ କଲାପରି ସେ କହିଲା, ନା ନା ସେ କଥା ତମେ କରନା । ମୋ ଦେହ କଥା ଶୁଣିଲେ ବାବା ପାଗଳ ପରି ଧାଇଁ ଆସିବେ । ଆଉ ଏଠି ଆସି ଝିଅର ସୁଖ ସ୍ୱର୍ଗ ନିଜ ଆଖିରେ ଦେଖିଲା ପରେ ସେ ପାଗଳାମି ତାଙ୍କ ପ୍ରାଣ ସହିତ ଯୁଦ୍ଧ କରିବ । କଣ ପାଇବ ସେଥିରୁ ତମେ ? ଧର୍ମୀ ଅନିରୁଦ୍ଧ ହାତରେ ଝିଅକୁ ସମର୍ପଣ କଲାପରେ ସେ ଜାଣନ୍ତି ଝିଅ ତାଙ୍କର ବହୁ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ଭିତରେ ଅନେକ ସୁଖୀ ହୋଇଛି । ସେ ଧାରଣା ତାଙ୍କର ଥାଉ । ତମେ ତାଙ୍କୁ ମୋ ଅସୁଖ ଖବର ଦିଅନା, ମୁଁ ତମ ଗୋଡ଼ ଧରୁଛି ।

ଆଉ କିଛି ନ କହି ଅନିରୁଦ୍ଧ ଉଠିଗଲେ— । ସେ ଚାଲିଯିବା ପରେ ଲଳିତା ଲେଟି ପଡିଥିଲା ଶଯ୍ୟା ଉପରେ— ଅବାରିତ ଅଶ୍ରୁର ଧାର ଛୁଟି ଯାଉଥିଲା ତାର ଦୁଇଟି ଆଖିରୁ ।

ମନେ ପଡୁଥିଲା ବାଲ୍ୟ ଜୀବନର ସେଇ ହସଖୁସି ଆନନ୍ଦ ମୁଖରିତ ଅତୀତଗୁଡ଼ିକର କଥା— ଯାହାକୁ ବହୁ ପଛରେ ସେ ଛାଡ଼ି ଆସିଥିଲେ ହେଁ ଆଜି ଲୁହର ମୁକ୍ତା ଭିତରେ ସେଇ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ବସ୍ତୁସବୁ ମଧୁର ସ୍ମୃତି ଆଖି ଆଗରେ ସହସ୍ର

ଆଲୋକ ଭଳି ଝଲସି ଉଠୁଛି— ପୁଣି ସେଇ ବନ ଭିତରକୁ ଫେରି ଯିବାକୁ ପ୍ରାଣ ଛଟପଟ ହେଉଛି—

ନହେଲେ କି ମୁହଁ ନେଇ ସେ ଯିବ ବାପ ଘରକୁ ? କଣ କହିବ ବାବାଙ୍କୁ— ତାଙ୍କ ଆଶୀର୍ବାଦ ଫଳି ନାହିଁ, ଝିଅ ତାଙ୍କର ଶାପଗ୍ରସ୍ତ ଅହଲ୍ୟା ପରି ପଥର ହୋଇ ରହିଛି, ଏକଥା କଣ ବାବା ମା ସହ୍ୟ କରି ପାରିବେ ? ସଂସାର ଆଖିରେ ଯେଉଁ ସୁନାର ସଂସାର ସେ ତୋଳିଛି ସେଥିର ବାହାରେ ଯେ କେବଳ ରଙ୍ଗଦେଇ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସେ ଠକି ଆସୁଛି ଏକଥା କେମିତି କହିବ ? ବିଂଧୁଥିବା ତିକ ସବୁ ବେଦନାକୁ ନିଜ ଭିତରେ ସାଇତି ରଖିବ ପଛେ, ଏଇ ପରାଜୟର କାହାଣୀ କାହାରି ଆଗରେ ପ୍ରକାଶ କରି ନାରୀତ୍ୱକୁ ଅପମାନିତ କରିବ ନାହିଁ । ସେ ସହିବ— ସବୁ ନୀରବରେ, ବିନା ଆପତ୍ତିରେ— ଏଇ ଘର ଏଇ ସ୍ୱାମୀର ସଂସାର ଭିତରେ ସମସ୍ତ ଜୀବନକୁ କାଟିବା ପାଇଁ ପୁରୁଷ ଗୀତିମୟ ତାକୁ ଶକ୍ତି ସାମର୍ଥ୍ୟ ସବୁକିଛି ଯୋଗେଇଦେବେ । ଚାଲି ନ ପାରିଲେ ହାତ ଧରି ଆଗେଇ ନେବେ । ଏଥର ଆଉ ତାର ଚିନ୍ତା ନାହିଁ । ମୃତ୍ୟୁକୁ ଭୟ ନାହିଁ ।

ସ୍ୱାମୀହୋଇ ଅନିରୁଦ୍ଧ ନିଜ ପତ୍ନୀର ଅଧିକାର ଅପେକ୍ଷା କର୍ତ୍ତବ୍ୟକୁ ବଡ଼ ମନେ କରୁଛନ୍ତି, ସ୍ତ୍ରୀ ହୋଇ ସେ ମଧ୍ୟ ଗୀତିମୟଙ୍କୁ ପ୍ରେମଦାନ କରି ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ପ୍ରତି କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ଗୁରୁଦାୟିତ୍ୱ ବହନ କରି ଏ ଜୀବନ କାଟିଦେବ । ଅନିରୁଦ୍ଧ ଜାଣୁ, ପୁରୁଷ ହୋଇ ସେ ଯାହା ଦେଇ ନ ଥିଲେ, ତାହା ମାଗି ଆଣି ଲଳିତା କିଛି ଭୁଲ କରିନାହିଁ— ବରଂ ସ୍ୱାମୀର ସଂସାରକୁ ସଜାଡ଼ିବା ପାଇଁ ନିଜ ମନଟା ତାର ସଜାଡି ହୋଇ ଯାଇଛି । ଆଉ ସେ ଦୁଃଖ

କରିବ ନାହିଁ । ନିର୍ଜନରେ ଅଶ୍ରୁ ଢାଳି ଅନିରୁଦ୍ଧର ପାଦତଳେ ଭିକ୍ଷା ମାଗିବ ନାହିଁ । ଏଥର ସେ ନିର୍ଭୟରେ ବଞ୍ଚିବ । ନିର୍ଭୟରେ ଗୀତିମୟୀଙ୍କ ପ୍ରେମର ସ୍ୱର୍ଗ ଭିତରେ ଘୂରି ବୁଲିବ । ସେଇ ମଧୁର ଆନନ୍ଦର ଅନୁଭୂତି ଭିତରେ ଭୁଲିଯିବ ସକଳ ଦୁଃଖ ଗ୍ଳାନି ଅନୁତାପ ଯାହାକିଛି ତା ମନରେ ଅଛି ।

ମଣିଷ ପରି ନୁହେଁ ଗୀତିମୟୀ ଦେବତା ଭଳି ତା ଆଖିରେ ଦେଖା ହାଉଥିଲେ । ସେଇ ଦେବତାର କେଇପଦ ଆଶ୍ୱାସନା ବାଣୀରେ ଅସମ୍ଭବ ଭାବେ ଆରୋଗ୍ୟ ଲାଭ କରୁଥିଲା ଲଳିତା । ଶୁଖିଲା ମୁହଁରେ ଚହଟି ଉଠୁଥିଲା ଆଶା ଆନନ୍ଦର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଆଲୋକ ।

ସେ କଥା ଏକା ଲଳିତା ନୁହେଁ ଅନିରୁଦ୍ଧ ମଧ୍ୟ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲା । ସ୍ନେହ ପ୍ରେମ କିଛି ଲଳିତା ପାଇଁ ନ ଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ଅନିରୁଦ୍ଧ ପାଇଁ ଲଳିତାର ମୃତ୍ୟୁ ହେଉ ଏକଥା ସେ ଚାହୁଁ ନ ଥିଲା । ସେଥିପାଇଁ ବନ୍ଧୁ ଗୀତିମୟୀ ପ୍ରତି ମନେ ମନେ ବହୁ କୃତଜ୍ଞ ହୋଇ ପଡ଼ୁଥିଲା । ମୁହଁ ଖୋଲି କିନ୍ତୁ କିଛି କହୁ ନ ଥିଲା ।

ଗୀତିମୟୀଙ୍କ ପ୍ରତି ଭଲପାଇବା ମନର ଚାରିପାଖେ ସୁଦୃଢ଼ ପାଚେରି ହୋଇ ଠିଆ ହେବା ପରେ ଲଳିତାର କଠୋର ମନ ବହୁ ପରିମାଣରେ କୋମଳ ହୋଇ ଉଠିଥିଲା । ଅମଣିଷ ହେଲେ ବି ସ୍ୱାମୀ ଅନିରୁଦ୍ଧ ପ୍ରତି ସେ ବେଶି ସଚେତନ ହୋଇ ଉଠି-ଥିଲା । ସ୍ତ୍ରୀ ହୋଇ ସ୍ନେହଦାନ ଅପେକ୍ଷା କର୍ତ୍ତବ୍ୟକୁ ବଡ଼ ମନେ-କରି ସେ ଭାବୁଥିଲା, ସାରା ଜୀବନ ଏଇ ଘରେ ସେ ରହିବାକୁ ଚାହେଁ, ଏତିକି ଅନୁକମ୍ପା ପାଇଁ ଅନିରୁଦ୍ଧର ସମସ୍ତ କଷ୍ଟ ଉତ୍ପୀଡ଼ନକୁ ନୀରବରେ ଗ୍ରହଣ କରି ନେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ତା'ଛଡ଼ା ଆଉ କିଛି ଉପାୟ ନାହିଁ ।

କେଉଁ ଏକ ଅଜ୍ଞାତ ପୁରୁଷ ଗୀତିମୟୀଙ୍କୁ ଆକାଶର ଧ୍ରୁବତାରା କରି ସେ ଯେ ଦିଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରି ପାରିବ ଏଇ ଭରସା ନେଇ ଶଯ୍ୟା ତ୍ୟାଗ କରି ସେ ବେଶ ଉତ୍‌ଫୁଲ୍ଲ ଦେଖା ଯାଉ-ଥିଲା । ଉପର ମହଲର ଲମ୍ବିତ ସିଡ଼ିରେ ପାହାଚ ପାହାଚ ଅତିକ୍ରମ କରି ସେ ଯାଉଥିଲା, ପୁଣି ଫେରୁଥିଲା । ଅଥଚ କ୍ଳାନ୍ତି ଅନୁଭବ କରୁ ନ ଥିଲା ।

ମାଳକଣ୍ଠକୁ ଡ଼ାକି ସେ ଦିନ ଗୀତିମୟୀଙ୍କ ଖାଇବା କଥା କହି ତ୍ତ ସତର୍କ କରି ଦେଇଥିଲା, ଆଜି ସବୁ ଭଲକରି ରାନ୍ଧିବ ମାଳକଣ୍ଠ, ଡାକ୍ତରବାବୁ ଖାଇବେ ।

ମୁଣ୍ଡ ହଲେଇ ସମ୍ମତି ଜଣେଇ ମାଳକଣ୍ଠ ଚାଲିଗଲା— ବହଳିଆ ଶେଯରେ ଶୋଇ ଶୋଇ ସେ ଭାବୁଥିଲା, ହିନ୍ଦୁ ଘରର କୂଳବଧୂ ସାଜି ବିରାଟ ରାୟ ବଂଶର ବୋହୂ ହୋଇ ସେ ଏ ଘରେ ପାଦ ଥୋଇଥିଲା— ହେଲେ ଅନ୍ୟ ଏକ ପୁରୁଷର ଆଶ୍ରୟ ନେଇ ତାକୁ ବଂଚି ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏକଥା ତ ଜାଣି ନ ଥିଲା ! ସେ ଭୁଲ ତାର ନୁହେଁ— ବହୁ ଧୈର୍ଯ୍ୟ, ଗଭୀର ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସ ନେଇ ଦୀର୍ଘ ଦୁଇଟି ବର୍ଷ ଆଶା ନିରାଶାର ସଂଘର୍ଷ ଭିତରେ କାଟିଲା ପରେ ମଧ୍ୟ ପରିସ୍ଥିତି ବଦଳିବାର କୌଣସି ଲକ୍ଷଣ ସେ ଦେଖି ପାରିଲା ନାହିଁ— ବରଂ ସମସ୍ତ ବ୍ୟାକୁଳ ଅନୁନୟ ତାର ନିଷ୍ଫଳ ହୋଇଯାଇଛି ଅନିରୁଦ୍ଧର ସେଇ କଠୋର କଣ୍ଠର ନିର୍ମମ ଆଦେଶ ଶୁଣି— ଚିରଦିନ ପାଇଁ ରାୟବଂଶର କୂଳବଧୂ ଆସନ ଅଳଙ୍କୃତ କରି ସେ ରହିବା ପରେ ପାରିବାରିକ ସମ୍ଭ୍ରମର ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବାକୁ ଗଲେ ଏ ଘରର ବହୁ ସମ୍ଭ୍ରମ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯିବ ।

ନଂ..........
ତା..................
ବରଗଡ଼

ସେଇ କଠୋର କଣ୍ଠ, ନିର୍ମମ ଆଦେଶକୁ ଲୁହର ବନ୍ୟାରେ ଭସେଇ ଦେବା ଛଡ଼ା ଅଉ ଅଧିକ କଣ ସେ କରି ପାରିଥାନ୍ତା ? ଆତ୍ମହତ୍ୟା ପରି ଏକ ଗୁରୁତର ପାପ କରିବା ଅପେକ୍ଷା ସମୟର ସ୍ରୋତରେ ମୃତ୍ୟୁ ମୁହଁକୁ ଠେଲିହୋଇଯିବା ବରଂ ଭଲ ।

ସେଇଥିପାଇଁ ରୋଗିଣୀଙ୍କ ପରି ନଖାଇ ନପିଇ ସେ ମରଣକୁ ପ୍ରତୀକ୍ଷା କରି ଦିନ ଗଣୁଥିଲା । ମୃତ୍ୟୁ ଦେବତାଙ୍କ ଚରଣ ତଳେ ହାତଯୋଡ଼ି ବହୁ ଅନୁନୟ କରି ସ୍ୱାମୀର ସଂସାରରୁ ଏକ ପ୍ରକାର ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ହୋଇ ଯାଉଥିଲା ।

କିନ୍ତୁ ଗୀତିମୟୀ କଣ ତା କରେଇ ଦେଲେ ? ମରି ଆସୁଥିବା ବୃକ୍ଷତଳେ ଆଶା ଆଶ୍ୱାସନାର ଜଳ ଢାଳି ବଂଚେଇ ଦେଲେ ସତ, ହେଲେ ସେ ବଂଚିବା ଯନ୍ତ୍ରଣା ଅର୍ଦ୍ଧେତର ନ ହୁଏ ସେତେବେଳେ କଣ କରିବ ଲଳିତା ? କେଉଁ ଆଶ୍ରୟ ଖୋଜି ଚାଲିଯାଉଥିବା ପ୍ରାଣଟାକୁ ଫେରେଇ ଆଣିବ ? ଅନିରୁଦ୍ଧ ଓରି ଗୀତିମୟୀ ର ପୁରୁଷ । ସମୟ ଆସିଲେ ସବୁ ପୁରୁଷ ସମାନ ହୋଇ ଯାଆନ୍ତି । ଛଳନା ପ୍ରତାରଣା ପରି ବହୁବିଧ ଉପହାର ଦେଇ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କରନ୍ତି । ସେ ଭଳି ପୁରୁଷଙ୍କୁ ବିଶ୍ୱାସ କରିବା ଯେତିକି କଷ୍ଟ, ବିଶ୍ୱାସ କରି ନିର୍ମଳ ହୃଦୟର ଭଲପାଇବା ଖୋଜିଲେ ମିଳିବା ସେତିକି କଷ୍ଟ ।

ଏତେବଡ଼ ସଂସାରରେ ସେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ପୁରୁଷ ଖୋଜିଥିଲା । ଯାହାର ହୃଦୟର ସିଂହାସନ ଉପରେ ଗୃହଲକ୍ଷ୍ମୀର ସମସ୍ତ ମର୍ଯ୍ୟଦା ନେଇ ସେ ରହିଥାନ୍ତା । ବୁକୁଭରି ସ୍ନେହ ପ୍ରେମ ପାଇ ଜୀବନକୁ ଧନ୍ୟ କରି ପାରିଥାନ୍ତା । ତାର ବିଡମ୍ବିତ ଭାଗ୍ୟରେ

ସେଭଳି ପୁରୁଷର ଅଭାବ ଘଟିଥିଲେ ସମଗ୍ର ପୁରୁଷ ଜାତିକୁ ସେ ଅଣ୍ଡାଳି ବୁଲିବ । ପିପାସିତ ବୁକୁର ଯନ୍ତ୍ରଣା ଜର୍ଜରିତ କ୍ଷତଟିକୁ ଲିଭେଇବା ପାଇଁ ଯାହା କହୁଛି ଅସମ୍ଭବ ତାକୁ ସମ୍ଭବ କରିବା ପାଇଁ ଆଗେଇ ଯିବ ।

ନିଜର ରୁଗ୍ଣ ଦୁଃସହ ମନକୁ ସୁସ୍ଥ କରିବା ପାଇଁ ସେ ଯଦି କୌଣସି ଅନ୍ୟାୟ ପନ୍ଥା ଅବଲମ୍ବନ କରେ ସେ ଭୁଲ ତାର ନୁହେଁ, ସ୍ୱାମୀଙ୍କର— ସାମାନ୍ୟ ଆଶ୍ରୟ ପାଇଁ କୁଣ୍ଠିତ ହୋଇ ତା ଜୀବନକୁ ନଷ୍ଟକରି ଦେବାର ଅଧିକାର ଯଦି ତାଙ୍କୁ ମିଳିଲା, ନିଜର ସେଇ ନଷ୍ଟ ପ୍ରାଣଟାକୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବା ଅଧିକାର ତାକୁ କାହିଁକି ନ ମିଳିବ ?

ବାଟରେ ଥାଇ ଅବାଟର ଲୋକକୁ ଧରି ହୁଏନା, ସେଇଥି-ପାଇଁ ସେ ମଧ୍ୟ ଅବାଟକୁ ଓହ୍ଲେଇ ପଡ଼ିବ । କ’ଣ ମିଳିବ ଏଇ ତ୍ୟାଗ ଆଉ ଆଦର୍ଶରୁ ?

ପୂଜାର ପୂଜ୍ୟ ନ ହେଲେ ସେ କାହିଁକି ପୂଜାରିଣୀ ସାଜି ସମସ୍ତ ଜୀବଟାକୁ ବ୍ୟର୍ଥତାର ହାହାକାର ତଳେ ନିଃଶେଷ କରିଦେବ ?

ଲଳିତାର ହୃଦୟ କଠିନ ହୋଇ ଯାଉଛି । ମନର ପ୍ରତିହିଂସା ମୁହଁରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ହେଉଛି ଅସଂଖ୍ୟ ସ୍ୱେଦବିନ୍ଦୁ ଧରି—

ସେ ଚାହିଁ ରହିଛି ଶୂନ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିରେ ବାହାରକୁ—

ତୁ ତ ଡାକ୍ତର ନୁହେଁରେ ଗୀତିମୟ, ମୋର ମନେହୁଏ ତୁ ଗୋଟାଏ ଯାଦୁକର ।

ତା ହୋଇଥିଲେ ବରଂ ଭଲ ହୋଇଥାନ୍ତା । ଡ଼ାକ୍ତର ହୋଇ କିଛି ଲଭ ନାହିଁ ।

ହଠାତ୍ ଡ଼ାକ୍ତରୀ ପ୍ରତି ତୋର ବିତୃଷ୍ଣା କାହିଁକି ?

ଗୀତିମୟ ରୁମାଲରେ ମୁହଁ ପୋଛୁ ପୋଛୁ କହିଲେ, ସେମିତି କିଛି କାରଣ ନାହିଁ । ତେବେ ରାତି ନାହିଁ ଦିନ ନାହିଁ, ସବୁବେଳେ ତ ରୋଗୀଙ୍କ ଡ଼ାକରେ ଦୌଡ଼ିବାକୁ ପଡ଼ିଲା— ଆଉ ଶାନ୍ତି କାହିଁ କହ— ବରଂ ଯାଦୁକର ହୋଇ ଦେଶ ପର୍ଯ୍ୟଟନ କରି ମୁଁ ସୁଖୀ ହୋଇଥାନ୍ତି ।

ହସି ଉଠିଲା ଅନିରୁଦ୍ଧ । ସେ ହସକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ଛଳ୍ପ ନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ହସିଥିଲେ ଗୀତିମୟ ।

ଖାଇବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇ ସାରିଛି । ମାଳକଣ୍ଠ ଡ଼ାକଦେଇ ଗଲାଣି । ଦୁହେଁ ଉଠିଲେ ଖାଇବାକୁ । ଯାଉ ଯାଉ ଅନିରୁଦ୍ଧ କହିଲା, ଲଳିତାର ଦେହ ଭଲହେବା ପରେ ଆଜି ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ମୁଁ ତାକୁ ରୋଷେଇ ଘରେ ଦେଖିଲି । ଅତିଥି ସତ୍କାର କରିବାରେ ସେ ଆଜି ଭାରି ବ୍ୟସ୍ତ—

ଟେବୁଲ ଉପରେ ସମସ୍ତ ଖାଇବା ପଦାର୍ଥ ସଜାଡ଼ି ରଖୁଛି ଲଳିତା । ଦୁଇଜଣଙ୍କ ପାଇଁ ବଢ଼ା ହୋଇଛି । ଗୀତିମୟ କହିଲେ, ଅଜିକାର ବନ୍ଧୁ ମିଳନଟାକୁ ତମେ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ କରିପାରିଥିଲେ ମୁଁ ଖୁସି ହୋଇଥାନ୍ତି ମିସେସ୍ ରାୟ...

ଲଳିତା କିଛି ବୁଝି ନ ପାରି ତାଙ୍କ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁଲା— ହସି ହସି ସେ କହିଲେ, ସତ୍ ଠିକ୍ । ତା'ହେଲେ ତମେ ଧରି ପାରିଲ ନାହିଁ । ଆଚ୍ଛା ଅନିରୁଦ୍ଧ ତୁ କହ, ଆଜିକାର ପର୍ବରେ ତୋ ସ୍ତ୍ରୀ କିଛି ଭୁଲ କଲାପରି ତୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଛୁ କି ନାହିଁ ?

ଖାଇବା ଟେବୁଲ ଉପରେ ଥୁଆ ହୋଇଥିବା ପେ୍ଟଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଆଖି ବୁଲାଇ ବୁଲାଇ ଅନିରୁଦ୍ଧ କହିଲା, ତୋ କଥାର ଅର୍ଥ ମୁଁ ତ କିଛି ବୁଝି ପାରୁନାହିଁ ! ଆଉ ଟିକିଏ ସରଳ କରି କହିଲେ ବୋଧହୁଏ ଏ ଟିକି ଧରାପଡ଼ିଯାନ୍ତା...

ଶ୍ରୀମନ୍ତ କହିଲେ, ତୁ ମୋର ଯେମିତି ବନ୍ଧୁ, ତୋ ସ୍ତ୍ରୀ ମୋ ଭ ସେମିତି କିଛି ନୁହଁ । ଅଥଚ ଆମ ଦୁଇଜଣଙ୍କର ଖାଇବା ବାଢ଼ିଦେଇ ସେ ଆମଠାରୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭିନ୍ନ ହୋଇ ଯାଇଛନ୍ତି । ଏଇଟା କଣ ଅନ୍ୟାୟ ନୁହେଁ ? ତାଙ୍କୁ କହ, ସେ ମଧ୍ୟ ତୋ ସହିତ ଏଠି ଖାଇବେ ।

ଲଳିତା କିଛି ନ କହି ଚାଲି ଯାଉଛି...

ଆଉ ଅନିରୁଦ୍ଧର ମୁହଁରୁ ପଦେହେଲେ ଶୋଚ୍ଛି ହୋଇଗଲା ପରି ଲାଗୁଛି । ଶ୍ରୀମନ୍ତଙ୍କ ସହିତ ଆଖି ଯୋଡ଼ିକି ହେବୁ ଜାଣି ସୁଦ୍ଧା କିଛି ନ ଜାଣିଲା ପରି ସେ କହୁଛନ୍ତି, କରେ ଡ଼ାକୁନୁ ଲଳିତାକୁ, ତୋ ପାଖେ ଖାଇବ । ଏ ସ୍ଥଳରେ ଏବେ କଣ କଲେ ଚଳିବ ?

ଅପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ପଡ଼ୁଛି ଅନିରୁଦ୍ଧ— ଦିନେ ନାହିଁ କାଳେ ନାହିଁ ଆଜି କେମିତି ଲଳିତାକୁ ସାଙ୍ଗରେ ଖାଇବାକୁ ଡ଼ାକିବ— ଆସନ୍ତା ବେଳକୁ ଖସି ଯିବାପାଇଁ ଅନିରୁଦ୍ଧ କହିଲା, ତାର ଘର ଲାଜ, ଡ଼ାକିଲେ ସେ କଣ ଶୁଣିବ ? ବରଂ ନ ଡ଼ାକିବା ଭଲ । ତୁ ଖାଇଲୁ— ଏଣେ ଥଣ୍ଡା ହୋଇ ଯାଉଛି ।

ଚତୁର ଶ୍ରୀମନ୍ତ ମୁରୁକି ମୁରୁକି ହସୁଥିଲେ ।

କହିଲେ, ସେ ସବୁ ଶୁଣା ଯିବନାହିଁ । ନ ଖାଇବାଟା ଅଭଦ୍ରାମି— ତୁ ଡାକ, ସେ ନ ଆସିଲେ ମୁଁ ହୋଟେଲରେ ଏକୁଟିଆ ବସି ଖାଇନେଇ ପାରିବି ।

ଅସୁବିଧାରେ ପଡ଼ିଗଲେ ଅନିରୁଦ୍ଧ — ନିଜ ମନର ଦୁର୍ବଳତାକୁ ବନ୍ଧୁ ପାଖେ ପ୍ରକାଶ କରିହେବ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଏ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ସହଜ କରିବା ପାଇଁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛନ୍ତି ତାକୁ ଖୋଲିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଲଳିତା—

ଶାଢ଼ୀଟାକୁ ଦେହ ଉପରେ ଢାଙ୍କି ଦେଇ ଲଳିତା କହିଲା, ମତେ ଡାକୁଥିଲ ?

ହଁ, ଆସ ମୋ ସାଙ୍ଗେ ଖାଇବ — ନ ହେଲେ ବନ୍ଧୁ ଉଠି ଯିବେ ବୋଲି ଧମକ ଦେଲେଣି ।

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଲଳିତା ଚାହିଁ ରହିଲା ଗୀତିମୟଙ୍କୁ—ସବୁ କଥା ଜାଣି କିଛି ନ ଜାଣିଲା ପରି ବାହାନା ଦେଖେଇ କି ସୁଖ ମିଳୁଛି ?

ସେ ପ୍ରତିବାଦ କଲା, ମୁଁ ପରେ ଖାଇନେବି । ତମେ ସବୁ ଖାଇ ସାର ।

ଗୀତିମୟ ଉଠିଲେ, କହିଲେ, ତା' ହେଲେ ମୁଁ ଆସୁଛିରେ ଅନିରୁଦ୍ଧ – ଆଜି କେବେ ଖାଇବାକୁ ଡାକିବା ପୂର୍ବରୁ ତୋ ସ୍ତ୍ରୀକି ଟିକେ ଭଦ୍ରତା ଶିଖେଇ ଦେଇଥିବୁ ।

ଅନିରୁଦ୍ଧ ତାଙ୍କର ହାତଧରି ବସେଇ ଦେଇ କହିଲେ, ତୁ ବସିଲୁ ଆଗ, ଲଳିତା ତ ଖାଇବ ମୋ ସାଗେ । ତା ପରେ ଲଳିତାକୁ ଚାହିଁ କହିଲେ, ଚାଲିଆସ, ଡେରି ହୋଇ ଯାଉଛି— ଅତିଥି ଉତ୍ତେଜିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେଣି ।

ଲଳିତା ଆଖିରେ ଅସହାୟ ଭାବ ଫୁଟି ଉଠିଥିଲା । ରାଗ ଅଭିମାନ, କ୍ରୋଧ ସବୁ ଏକଜ ହୋଇ ନାଚୁଥିଲା ତା ମନ ଭିତରେ । ଗୀତିମୟଙ୍କୁ ଆଉ ନ ଚାହିଁ ସେ ଯାଇ ବସିଲା

ଅନିରୁଦ୍ଧ ପାଖେ । ଭୟ ଲାଗୁଛି— ଦେହ ଥରୁଛି— ଲଜ୍ଜାରେ ସାରା ମୁହଁ ଜଳି ଯାଉଛି ।

ଗୋଟିଏ ଥାଳରେ ଏକା ସାଗେ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ସହିତ ଖାଇବା ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ସ୍ୱାମୀ ତାକୁ ଡାକିବା ଏଇ ପ୍ରଥମ । ହେଉ ପଛେ ପରସ୍ପରର ଭାଷା, ସ୍ୱାମୀ କିନ୍ତୁ କେଉଁଠି ଅଭିନୟ କରୁଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଗୀତିମଯ଼ୀ ତ ସବୁ ଜାଣନ୍ତି । ତଥାପି ଏମିତି ଆଚରଣ କାହିଁକି ଦେଖାଇଲେ ? ଅନ୍ତତଃ ଖାଇବା ପିଇବା ବେଳେ ତାହାକୁ ଅଶାନ୍ତ କରିବା ଉଚିତ୍ ନଥିଲା ।

ମନେ ମନେ ତାଙ୍କ ଉପରେ ବିରକ୍ତ ହେଉଥିଲା ।

ଓଠ ଚିପି ଚିପି ହସୁଥିଲେ ଡାକ୍ତର ଗୀତିମଯ଼ୀ ।

ଲଳିତା ଗୁହାଁଲା ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ— ଦୃଷ୍ଟି ଚକ୍ଷୁର ମିଳନରେ ଦେହ ଭିତରେ କି ଏକ ଆଲୋଡ଼ନ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଛି । ଛାତିର ସ୍ପନ୍ଦନ ବଢ଼ି ଯାଉଛି ।

ଏତେ ପାଖରେ ସେ କେବେ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଦେଖି ନ ଥିଲା— ଆଜ ଦେଖିଲା ପରେ ଆଖି ଫେରୁନାହିଁ । ଆହତ ମନଟା କାହିଁକି କେଜାଣି ବାହୁନି ଉଠୁଛି ।

ଏଇ ତାର ସ୍ୱାମୀ । ଖାଲି ସୁନ୍ଦର ନୁହେଁ, ଲୋଭନୀୟ ମଧ୍ୟ । ଏଇ ବଳିଷ୍ଠ ପୁରୁଷଙ୍କର ଭିତରେ ହଜିଯିବା ପାଇଁ କେତେ ଅଶ୍ରୁ, କେତେ ବିନିଦ୍ର ରଜନୀ ସେ କଟାଇଛି, ସେ କଥା କେହି ଜାଣି ପାରିବେ ନାହିଁ । ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ଅଂଶ ଉପରେ ତାର ଅଧିକାର ଥାଇବି ସେଥିରୁ ସେ ବଞ୍ଚିତ ହେଇ ରହିଛି । ଅଥଚ ସେ ପତ୍ନୀ !

ଥରେ ହେଲେ ସେଇ ସ୍ମୃତିର ଉଷ୍ମତାକୁ ଦେହରେ ଅନୁଭବ କରି ଏଇ ଧୂଳିର ଧରଣୀ ଉପରେ ସ୍ୱର୍ଗ ରଚନା କରି ପାରିଲା ନାହିଁ । ଆଜି ଏବେ ନିକଟରେ ବସି ମନ ହେଉଛି ଅନିରୁଦ୍ଧର ଛାତିରେ ତାର ସମଗ୍ର ଦେହଟାକୁ ମିଶେଇ ଦିଅନ୍ତା କି ! ଆଃ···କି ସୁଖ, କି ଆରାମ ନ ମିଳନ୍ତା ତାକୁ !

ଆଖି ଛଳ ଛଳ ହେଉଛି । ମୁଣ୍ଡ ଘୂରି ଘୂରି ଲାଗୁଛି । ଆଉ କିଛି ଭାବିବାର ଶକ୍ତି ହରେଇ ଲଜ୍ଜା ଅଖି ବୁଜି ଢଳି ପଡୁଛି । ହଠାତ୍ ଅନିରୁଦ୍ଧ ଖାଇବା ଛାଡ଼ି ଦୁଇ ହାତରେ ଧରି ପକେଇଲା ତାର ପଡ଼ିଯାଉଥିବା ଦେହଟାକୁ ।

କଣ ହେଲା ? ଗୀତିମୟୀ ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ସେତେବେଳକୁ ଲଜ୍ଜା ଅଖି ବୁଜି ଅନିରୁଦ୍ଧର ଛାତି ଉପରେ ଢଳି ପଡ଼ିଥିଲା ।

ଉଠି ଆସିଲେ ଗୀତିମୟୀ । ବ୍ୟସ୍ତ ହେବାର କିଛି ନାହିଁ । ହୁଏତ ଭୋକରେ ଖାଇବାକୁ ବସି କିଛି ଗୋଟାଏ ଚିନ୍ତା କରିବାରୁ ମୁଣ୍ଡ ବୁଲେଇ ଦେଉଛି । ସେ କିଛି ନୁହେଁ, ତୁ ଧରିଥା, ମୁଁ ପାଣି ମୁହଁରେ ମାରି ଦେଉଛି ।

ଅନିରୁଦ୍ଧ ଆଜି ପତ୍ନୀକୁ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ସ୍ପର୍ଶ କରିଛି । ତାର ଅଚେତନ ଶରୀରଟିକୁ ବୁକୁ ଉପରେ ଆଉଜାଇ ରଖି ସେ ଭାବୁଛି, ଏଇ ତାର ପତ୍ନୀ । ଯାହାକୁ ନିଜ ଇଚ୍ଛା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଦୁଇ ବର୍ଷ ତଳେ ବାହା ହୋଇଥିଲା ସତ, କିନ୍ତୁ ସ୍ପର୍ଶ କରି ନ ଥିଲା । ଅସ୍ମନକ ଆଜି ତା ଦେହଟାକୁ ଧରି ତାର ମନେ ହେଉଥିଲା, ଫୁଲପରି ଗୋଟିଏ କୋମଳ ପଦାର୍ଥକୁ ଛାତି ଉପରେ ସେ ରଖିଛି ଜନ୍ମାନ୍ତରେ, ବିରକ୍ତିହୀନ ଭାବରେ—କାହିଁକି ?

ଏଇ ସାମାନ୍ୟ ଅଧିକାର ପାଇଁ ପତ୍ନୀ ଲଳିତା ତାକୁ କେତେ ଅଜସ୍ର ଭିକ୍ଷା ମାଗିଥିଲା— ସ୍ନେହ ନ ଦେଲ ପ୍ରେମ ନ ଦେଲ, ସାମାନ୍ୟ ଦୟା ମଧ୍ୟ ତା ପ୍ରତି କରି ନ ଥିଲ । ଆଉ ଆଜ ନିଜର ଇଚ୍ଛା ବିରୁଦ୍ଧରେ ତାକୁ କୋଳରେ ଧରି ଆନନ୍ଦ ଅନୁଭବ ନ କଲେ ମଧ୍ୟ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ବୋଧ ନ ଥିଲା ଅନିରୁଦ୍ଧ ।

ତା ମୁହଁରେ ପାଣି ଛିଟିଲା ପରେ ଜ୍ଞାନକରୁ ଉଠିଲା ଯେବେ ଲଳିତା ଆଖି ଖୋଲି ଚାହିଁଲା ନିଜକୁ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦୁଇ ବାହୁର ମଝିରେ ତା ଦେହଟି ଶିହରି ଉଠିଲା । କଣ ସ୍ୱପ୍ନ ନୁହେଁ ତ ?

ଗୀତାମୟୀ ପଚାରୁଛନ୍ତି - କେମିତି ଲାଗୁଛି ?

ଲାଜରେ ଅନିରୁଦ୍ଧର ଛାତିରେ ମୁହଁ ଲୁଚେଇ ଦେଉଛି ଲଳିତା ।

କିଂକର୍ତ୍ତବ୍ୟ ବିମୂଢ଼ ହୋଇ ବସି ରହିଛି ଅନିରୁଦ୍ଧ ।

ପରିସ୍ଥିତିଟାକୁ ହାଲୁକା କରିବା ପାଇଁ ଗୀତାମୟୀ କହିଲେ, ଖାଇବା କଥା ଭୁଲି ଗଲୁଣି କିରେ ଅନିରୁଦ୍ଧ ? ଏଥର ମିସେସ୍‌ଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ଖାଇବା ଆରମ୍ଭ କର ।

ଲଜ୍ଜାରେ ମ୍ରିୟମାଣ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା ଅନିରୁଦ୍ଧ ।

ଧଡ଼ ପଡ଼ ହୋଇ ଉଠି ବସିଲା ଲଳିତା ।

ଖାଇବା ଆରମ୍ଭ ହେଲା ।

କେହି କାହାରିକୁ ଚାହିଁ ପାରୁ ନାହାନ୍ତି । ଖିଆ ଚାଲିଛି, ନୀରବ ଗମ୍ଭୀର ବାତାବରଣ ଭିତରେ ।

ସମୟଟା ଗଡ଼ି ଯାଉଛି ।

ପ୍ରଥମେ ଗୀତାମୟୀ ମୁହଁ ଖୋଲିଲେ, ତୋର ଆଜି କିଛି କାମ ଅଛି ଅନିରୁଦ୍ଧ ?

କାହିଁକି ?

ମୁଁ ଆଜ ତିନିଟା ଟିକେଟ କରିଛି । ସିନେମା ଯିବା । ଭଲ ଫେଲ୍ମଟାଏ ଆସିଛି ।

ହଠାତ୍ ମନା କରିବାକୁ ଅନିରୁଦ୍ଧର ଇଚ୍ଛା ଥିଲେ ବି ମୁହଁ ଖୋଲି ସେ କିଛି କହିପାରୁ ନ ଥିଲା । ତାର ଅନିଚ୍ଛା ଭାବକୁ ଦୂରେଇ ଦେବାପାଇଁ ଗୀତିମଞ୍ଜୁ କହିଲେ, ଠିକ୍ ପାଞ୍ଚଟା ବେଳେ ମୁଁ ଆସି ପହଞ୍ଚିବି । ଘରେ ଥିବୁ । ବୁଝିଲୁ ?

ଖାଇବା ସରି ଯାଇଥିଲା । ଅନିରୁଦ୍ଧ କହିଲା, ଏ ଖରାଟାରେ ନ ଯାଇ ଏଇଠି ବିଶ୍ରାମ ନେଲେ ଚଳିବ ନାହିଁ ?

ସେ ସବୁ ତୁମମାନଙ୍କ ପାଇଁରେ ଭାଇ, ଆମ ଭାଗ୍ୟରେ ବିଶ୍ରାମ କାହିଁ ?

ଗୀତିମଞ୍ଜୁଙ୍କୁ ଦାଣ୍ଡ ଦରଜା ପାଖରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଅନିରୁଦ୍ଧ ଆସି ଚେୟାର ଉପରେ ବସି ସିଗାରେଟ ଖାଉଥିଲା । ଖାଇଲା ବେଳର ସେଇ ଅଶୋଭନୀୟ ଘଟଣା ପରେ ସେ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି, ସେଥିଲାଗି ତା'ର ସେ ସବୁ ଭୁଲିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟାକରି ଗୋଟିକ ପରେ ଗୋଟିଏ ଅନେକ ସିଗାରେଟ୍ ଟାଣି ନିଜକୁ ହାଲୁକା କରୁଥିଲା ।

ମା' କହିଲେ ଆପଣେ ଟିକେ ବିଶ୍ରାମ ନିଅନ୍ତୁ...

ନୀଳକଣ୍ଠ ଡାକୁଛି, ଲଳିତାର ଆଦେଶ ନେଇ ।

ଦୁଇବର୍ଷ ତଳେ ଏ ଘରେ ପାଦ ଦେଲାବେଳେ, ସବୁ ହତାଦର ଭିତରେ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି କେବେ ବିମୁଖ ହୋଇନାହିଁ, ବରଂ ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ଶବ୍ଦର ଠିକଣା ଭାବେ ବୁଝିବାରେ କୌଣସି ଦିନ ତ୍ରୁଟି କରିବା ସେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିନାହିଁ ।

ଅନିରୁଦ୍ଧ ତାକୁ କିଛି କହେଇନାହିଁ । ସବୁ ଅନୁନୟ ବିନୟକୁ ପଥର ହୃଦୟରେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରି ନିଷ୍ଠୁରତାର ଚରମ ସୀମାକୁ ଉଠିଯାଇ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପତ୍ନୀର କର୍ତ୍ତବ୍ୟରୁ ସେ ବଞ୍ଚିତ ହେବାର ଦେଖି ନ ଥିଲା ।

ସେଇ ଅଳ୍ପ କେତୋଟି ଦିନ...

ଲଳିତା କାନ୍ଦିଥିଲା । ପାଦତଳେ ପଡ଼ି କରୁଣା ଭିକ୍ଷା କରିଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଅନିରୁଦ୍ଧର ଅପରିବର୍ତ୍ତନୀୟ ହୃଦୟରେ ତା ପାଇଁ ସ୍ଥାନାଭାବ ଦେଖି ଆଉ ସେ ଆପତ୍ତି କରିନଥିଲା କି ଅଭିଯୋଗ ବାଢ଼ି ତାକୁ ବିରକ୍ତ କରି ନ ଥିଲା । ନୀରବରେ ସ୍ତ୍ରୀ ହୋଇ ରହିବାର ଶେଷ କର୍ତ୍ତବ୍ୟଟାକୁ ସୁଦୃଢ଼ଭାବେ ଧରି ସେ ଏ ଘରେ ଚଳି ଆସୁଛି ।

ସବୁରି ଆଗରେ ନିଜ ଦୁଃଖକୁ ଗୋପନ ରଖି ମୁହଁରେ ହସ ଫୁଟେଇ ପାରୁଛି ବୋଲି କେତେ ଜାଗାରେ ପରିସ୍ଥିତିର ଜଟିଳତା ଅନିରୁଦ୍ଧ ମାଝେ ସହଜ ହୋଇ ଉଠିଛି । ସମସ୍ତେ ଜାଣନ୍ତି ଅନିରୁଦ୍ଧ ସୁଖୀ, ସୁଖୀ ମଧ୍ୟ ତାର ବିବାହିତ ଜୀବନର ନୂତନ ସଂସାର । ସେ ଧାରଣାକୁ ବଦଳେଇବା ପାଇଁ ସେ କେବେ ଚେଷ୍ଟା କରିନାହିଁ, ବରଂ ବଢ଼ି ଉଠିବା ପାଇଁ ଲଳିତା ସହିତ ଅନିଚ୍ଛା ସତ୍ତ୍ୱେ ଅନେକ ସହଯୋଗ କରି ଆସିଛି ।

ଆଜି ମଧ୍ୟ ବନ୍ଧୁ ଗୀତିମୟୀ ପାଖରେ ମିଥ୍ୟା ପ୍ରହସନ ସୃଷ୍ଟି କରି ଅନେକ ଅବାଞ୍ଛନୀୟ ଘଟଣାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଥିଲା, ଯାହାକୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି ସମସ୍ତ ଚିନ୍ତାଧାରା କ୍ରମଶଃ ଶିଥିଳ ହୋଇ ଯାଉଛି । ଇଚ୍ଛାକରି ମଧ୍ୟ ସେଇ କେଇଟା ମୁହୂର୍ତ୍ତକୁ ମନ ଭିତରୁ ଆଡ଼େଇ ପାରୁନଥିଲା ଅନିରୁଦ୍ଧ—

ଅଚଟରେ ଲଳିତାକୁ ଦେଖି ତାର ଦୃଷ୍ଟି ସ୍ଥିର ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ।

ଲଳିତା କହୁଛି, ଅଜାଣତ ଘଟଣା ଯଦି ତୁମେ ମନେ ଭୁଲ ବୁଝିଥିଲେ କ୍ଷମା ଦେବ । ଜୀବନେ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ତୁମ ପାଖରୁ ଦୂରେଇ ଯାଇ ପାରିଲି ନାହିଁ । ସେଥିପାଇଁ ତୁମେ କିଛି ଶବ୍ଦ ନ ନା ଜାଣେନା, ମୁଁ କିନ୍ତୁ ନିଜକୁ ଉତ୍ସର୍ଗ କରେ ଦେଉଛି ।

ବିବର୍ଣ୍ଣ ମୁଖ, ଲୋଭାସ ବାଣୀ ନେଇ ସ୍ୱାମୀକୁ ଚରଣରେ ସ୍ତ୍ରୀ ମାଗୁଁଛି କ୍ଷମା ।

ଜଣ ଥିଲା, ଏଇ ଲଳିତା ୧୯୫୦ ସାଲ ୧୫ ରୁ ଝାଡରେ ଅସଂଖ୍ୟ ଲକ୍ଷ ନେଇ ତା ପାଖରେ ମିଶି ଯାଉଥିଲା । ଆଜି ଅଭି, ଧୈର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରମାଦ ନେଇ ସେ ମାଗୁଁଛି କ୍ଷମା । କି ଉତ୍ତର ଦେବ ଅନିରୁଦ୍ଧ ସେଇକଥା ଭାବୁଥିଲା ।

ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଅନତ କରି ଲଳିତା ଠିଆ ହୋଇଛି ସ୍ୱାମୀର ମୁଖରୁ ଉତ୍ତର ଶୁଣିବା ପାଇଁ ।

ପରିସ୍ଥିତିରେ ଲୋକ ମନୁଷ୍ୟକୁ କେତେ କେତେ ଖେଳାଏ ପଡ଼େ । ସେଥିରେ ଭୁଲ ବୁଝିବାର କିଛି ନାହିଁ, ବରଂ ସେଇ କେଉଁଠା ମୁହୂର୍ତ୍ତକୁ ତୁମେ ଭୁଲିଯାଇ ପାରିଲେ ମୁଁ ଖୁସି ହେବି ।

ଲଳିତା ବାଧ୍ୟ ସ୍ତ୍ରୀଟିଏ ପରି ଥିର ଥିର ପାଦ ପକେଇ ଫେରିଯାଉଛି ।

ଶୁଣ...

ଫେରିପଡ଼ି ଅନିରୁଦ୍ଧକୁ ଚାହିଁ ସେ ପଚାରିଲା, ମତେ ଡାକୁଛ ?

ପାଞ୍ଚଟା ବେଳେ ଗୀତପ୍ରୀ ଆସିବ । ସିନେମା ଯିବାକୁ ସେ କହି ଯାଇଛି, ତୁମେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ରହିଥିବ ।

ତାଙ୍କୁ ମଥା ନୁଆଁଇ ଲଳିତା କହିଲା, ମୁଁ ନ ଗଲେ କ'ଣ ଚଳିବ ନାହିଁ ? ନିଜ ଦେହ ଉପରେ ଏବେ ବି ମୋର ଭରସା ନାହିଁ । କେତେବେଳେ କଣ ଯଦି ଘଟେ···

ତମେ ନ ଗଲେ ଗୀତିମୟୀ ଦୁଃଖ କରିବ । ତା'ଛଡ଼ା ସେ ଯେପରି ସନ୍ଦେହ ନ କରେ ତମ ମୋ ଭିତରେ ଥିବା ବିରାଟ ବ୍ୟବଧାନକୁ । ସେଥିପ୍ରତି ସତର୍କ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ନିଜର ଇଚ୍ଛା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅନେକ କାମ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଗୀତିମୟୀ ସବୁକଥା ଜାଣିବା ପରେ ଅନିରୁଦ୍ଧର ଏ ଭୟ ଦେଖି ଲଳିତା ମନେ ମନେ ହସୁଥିଲା । ତଥାପି ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ସାନ୍ତ୍ୱନା ଦେବାପାଇଁ ସେ କହିଲା, ସେ ଚେଷ୍ଟା କରିବାରେ ମୁଁ କେବେ ଅବହେଳା କଲାପରି ମନେ ହୁଏ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଅଭିନୟ କରୁ କରୁ ତା ଯେପରି ସତ୍ୟ ହୋଇ ନ ଯାଏ ସେଥିପାଇଁ ତମକୁ ଆଉ କିଛିଏ ସତର୍କତା ଅବଲମ୍ବନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

କଥାଟା କହିଦେଇ ଲଳିତା ଓଠରେ ସାମାନ୍ୟ ହସ ଦେଖାଦେଇ ପୁଣି ମିଳେଇଗଲା ।

ଅନିରୁଦ୍ଧ ସେଇ ଶ୍ଳେଷ ହସ ତଳେ ଲୁଚି ରହିଥିବା ସୂକ୍ଷ୍ମ ଇଙ୍ଗିତକୁ ମନେ ମନେ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲା ।

ତୁମର କଣ ହୋଇଛି ଗୀତିମୟୀ, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ତମେ ମୋ ପାଖରୁ ଦୂରେଇ ଯାଉଛ ?

ଲଳିତା କଣ୍ଠରେ ଅଭିମାନର ଅଭିଯୋଗ······

ଗୀତିମୟୀ କହିଲେ, ଅତି ନିକଟରେ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏଇ ସନ୍ଦେହ ବେଳେ ବେଳେ ମନ ଭିତରେ ଉଙ୍କି ମାରେ । ସେ ସବୁ ବିକୃତ ମନର ବିକାର ।

ତମକୁ ଭଲପାଏ, ସେଇ ଭଲ ପାଇବାର ଗଭୀରତାକୁ ତମେ ମାପି ପାରିବ ନାହିଁ ତା ମୁଁ ଜାଣେ । କିନ୍ତୁ ମୋ ଉପରେ ଆସ୍ଥା ତ ଅନ୍ତତଃ ରଖି ପାରିବ ?

ଆସ୍ଥା ରଖି ନ ଥିଲେ ମୁଁ କଣ ରୋଗ ଶେଯରୁ ଉଠି ତମକୁ ଏ କଥା ପଚାରି ପାରିଥାନ୍ତି ? ମୋର ଭୟ ହୁଏ ଗୀତିମୟୀ, ତମେ ଯଦି ମୋତେ ଅସହାୟ କରି ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବ, କଣ କରିବ ମୁଁ ?

କୌଣସି ସୀମାହୀନ ଦିଗ୍‌ବଳୟ ତଳେ ହଜିଗଲେ ମଧ୍ୟ ଗୀତିମୟୀର ସ୍ନେହ ମମତା ତମର ପଛରେ ଘୂରି ବୁଲୁଥିବ । ସେ କଥା ତମେ ଦିନେ ନା ଦିନେ ଅନୁଭବ କରିବ ।

ପିଲାଳିଆ କଣ୍ଠରେ ଲଳିତା ପଚାରିଲା, ମିଛ କହୁନ ତ ?

ହସିଲେ ଗୀତିମୟୀ, ମୁଁ ତମକୁ ଭଲପାଏ, ଏଥିରେ ମିଛ କହି ଲାଭ କଅଣ ?

ତା'ହେଲେ ତମେ କାହିଁକି ମୋ ପାଖରୁ ଦୂରେଇ ଯାଉଛ ? କାହିଁକି ତମେ ଦିନକୁ ଦିନ ଅବୋଧ ହୋଇ ଉଠୁଛ ? କୁହ କି ଦୋଷ ମୁଁ ତମର କରିଛି, ଯାହା ପାଇଁ ନିର୍ଜନରେ ଗୋଟାଏ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ତମେ ମତେ ତମ ଭଲପାଇବାର ଆଶ୍ୱାସନା ଦେଇ ସେଇ ଅମୃତ କଥା ଦି ପଦରୁ ବି ମତେ ବଞ୍ଚିତ କରୁଛ ?

ଏଥର କଥାର ଗୁରୁତ୍ୱ ଉପଲବ୍ଧି କରି ଗୀତିମୟୀ କହିଲେ, ତମେ ବୁଝୁନ ଲଳିତା, ଅନିରୁଦ୍ଧ ସହିତ ଆମେ ଯେତିକି ମିଶି

ପାରିବା ତା ମନଟାକୁ ଆମ ପ୍ରତି ସେତିକି ସନ୍ଦେହ ମୁକ୍ତ କରି ପାରିବା । ଯେତେହେଲେ ସେ ତମର ସ୍ୱାମୀ । ତାକୁ ଆଡ଼େଇ ଦେଇ ଆମେ କଣ ମୁକ୍ତ ହୋଇ ପାରିବା ? ତମେ ସେ ସବୁ ଚିନ୍ତା-କରି ମତେ ଭୁଲ ବୁଝନା । ମୁଁ ଯାହା କରୁଛି ତା ଭିତରେ ଏକମାତ୍ର ଲକ୍ଷ୍ୟ ତମର ସୁଖ । ସେତିକି ତମେ ଯଦି ବିଶ୍ୱାସ ନ କରିବ, ବିରାଟ ପରିକଳ୍ପନା ମୋର ଭୁଶୁଡ଼ି ପଡ଼ିବ । ମୁଁ ତମର କିଛି କରି ପାରିଲି ନାହିଁ, ଏଇ ଆତ୍ମଗ୍ଲାନି ଧରି ଫେରିଯିବି । ସେଇଆ ତମେ କଣ ଚାହଁ ?

ମୁଁ ତମ ପାଖରୁ କିଛି ଚାହେଁନା ଗୌତମସ୍ୱ, ମଥାରେ ସିନ୍ଦୂର ହାତରେ ଶଙ୍ଖା ପିନ୍ଧି ବେଦୀ ଉପରେ ବସି ବାହାହେବା ପରେ ଯେଉଁ ସୁଖ ମତେ ମିଳିଲା ନାହିଁ, ସେ ସୁଖ ଖୋଜିବା ନିର୍ବୋଧତା ଛଡ଼ା ଆଉ କିଛି ନୁହେଁ । ମୁଁ ମଣିଷ । ମୁଁ ନାରୀ । ମୋ ଦେହରେ ସେଇ ଉଷ୍ଣ ରକ୍ତର ପ୍ରବାହ ଅଛି । ତମପରି ଜଣେ ସୁପୁରୁଷ ଯଦି ବଂଚିବା ପାଇଁ ମତେ ସାମାନ୍ୟ ସ୍ନେହ ପ୍ରେମ ଦେଇ ପାରେ ସେଇ ମୋ ପକ୍ଷେ ଯଥେଷ୍ଟ । ସେତିକି ନେଇ ଏତେ ବଡ଼ ସଂସାରର ବୋଝ ହାଲୁକା କରି ମୁଁ ବାକିତକ ଦିନ କାଟି ପାରିବି । ଏତିକି ଛଡ଼ା ଆଉ ମୁଁ କଣ ଚାହିଁବି ? ଜୀବନରେ କୌଣସି ଦିନ କିଛି ଦେଇ ନ ପାରିଲା ଭଳି ଜଣେ ନାରୀ ମୁଁ, ସ୍ୱା ଠାରୁ ଅଧିକ ଆଶା କରିବି କାହିଁକି ?

ଲଳିତା ଚକ୍ଷୁରେ ଅଭିମାନର ଅଶ୍ରୁ, ଅସହାୟ ପରି ଝରି ପଡୁଥିଲା ତଳକୁ । ଏଇ ସ୍ନେହ କାଙ୍ଗାଳିନୀ ଉପେକ୍ଷିତା ସ୍ତ୍ରୀଅ କୁ ଟୁକୁଅରି କିଛି ଦେଇପାରି ଗୌତମପୁଙ୍କ ପାଖେ ଯଦି କିଛି ଥାଆନ୍ତା, ତାହା ସେ ଅକୁଣ୍ଠ ହୃଦୟରେ ଅଜାଡ଼ି ଦିଅନ୍ତେ । ହେଲେ ସାଗ-

ରର ତୃଷ୍ଣା ନେଇ ନଦୀର ଜଳକୁ ଆଶ୍ରା କର ଲଳତାର ତୃଷ୍ଣା କଣ ମେଣ୍ଟିବ ? ପୁରୁଷ ହେଲେ ବି ଗୀତିମୟ ବର୍ତ୍ତରକ ପର ସବୁ କଥା ବିଚାର କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ଦୁର୍ବଳତା ପାହା-ଡକୁ ଭାଂଗି ଦେଇ କିଛି ଗୋଟାଏ ଅଘଟଣ ଘଟେଇବାକୁ ମନ ତାଙ୍କର ପଛେଇ ଯାଉଥିଲା ।

ଲଳତା କାନ୍ଦୁଛି । ବହୁ ଅଭିମାନର ଅଭିଯୋଗ ନେଇ ଗୀତିମୟଙ୍କୁ ସେ ସନ୍ଦେହ କରୁଛି । ତାର କଅଁଳ ମନର ଆଘା-ତକୁ ନିଜ ହାତରେ ପୋଛି ଦେବା ପାଇଁ ସେ ତ ଜାଣି କୁ ଯାଇଥିଲେ । ସ୍ନେହରେ ତା ଆଖିରୁ ଝରୁଥିବା ଲୁହଗଡ଼ା ରୁମା-ଲରେ ସାଇତି ରଖିବାର ଅପଚେଷ୍ଟା କର ସେ କହିଲେ, ତମେ କାନ୍ଦୁଛ ଲଳତା ? ତମ ଆଖିରେ ଲୁହ ଦେଖିବା ପୂର୍ବରୁ ମୋର ଯଦି ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇ ଯାଆନ୍ତା ନା……

ଗୀତିମୟଙ୍କ ପାଟିରେ ହାତ ଦେଇ ଲଳତା କହିଲା, ସେ କଥା ତମେ ମୁହଁରେ ଧରନା । ଏତେ ଦୁଃଖରେ ମତେ ମରିବାକୁ ବାଟ ଖୋଜୁଛ ତମେ, ଅଥଚ ମୋର ପାଇଁ ତମେ ସେ ବାଟରେ ଯିବାବେଳେ ମୁଁ କଣ ମୋ ଦେହର ସମସ୍ତ ରକ୍ତ ମାଂସ ଅଜାଡ଼ି ସେ ପଥରୁଦ୍ଧ କର ପାରିବ ନାହିଁ ?

ଲଳତାର କଥା ଗୁଡ଼ିକରେ କି ଏକ ଆମୋଦର ଅଦ୍ଭୁତ ଆଲୋଡ଼ନ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଥିଲା । ମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ଗୀତିମୟ ଚାହିଁ ରହିଥିଲେ ତାର ସେଇ ଲୁହ ଝର ଝର ମୁହଁଟି ଆଡ଼େ । ଅବ୍ୟକ୍ତ ବେଦନାରେ ହୃଦୟ ତାଙ୍କର କରୁଣ ହୋଇ ଉଠୁଥିଲା ।

ସେ ବୁଝି ପାରୁ ନ ଥିଲେ ସୃଷ୍ଟିର ଏଇ ସୁନ୍ଦର କଣ୍ଢେଇଟିଏ ଭଳି ଜୀବନ୍ତ ପ୍ରତିମାଟିକୁ ପାଖେ ପାଖେ ରଖି ସୁଦ୍ଧା ଅନ୍ତରୁ ଦୂର

ପ୍ରତ୍ୟୁଷକୁ ଏତେ ଶକ୍ତ ହୋଇ ଗଲା କିପରି । ଇଚ୍ଛା କରିଥିଲେ ନିଜ ହାତର ସ୍ପର୍ଶରେ ଆହୁରି ବଡ଼ସଡ଼ କରି ଗଢ଼ି ପାରିଥାନ୍ତା । ତା ନ କରି ଦୂରକୁ ଫିଙ୍ଗିଦେଇ କାହିଁକି ଆଜି ଗୋଟିଏ ଜୀବନକୁ ନଷ୍ଟ କରିବା ଭଳି ପାପ ଅର୍ଜନ କଲା ? କି ଅଧିକାର ତାର ଥିଲା ବୃନ୍ତଚ୍ୟୁତ କରି ଏଇ ଫୁଲଟିକୁ ଦଳି ମକ୍ଚି ଦେଇ ସମସ୍ତ ସୌରଭକୁ ଅପହରଣ କରି ନେବାରେ ? କାହିଁକି ଏ ଭୁଲ କଲା ଅନିରୁଦ୍ଧ ?

ଲଳିତା କଣ ସତରେ ସମସ୍ତ ଜୀବନ ଏଇ ନିଷ୍ଠୁର ବନ୍ଦୀଶାଳାରେ ବିତାଇବା ପାଇଁ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲା ? ପୁରୁଷର ସାନ୍ନିଧ କଣ ତାର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟକୁ କ୍ଷତ ବିକ୍ଷତ କରିବ ନାହିଁ ? ଏଇଆ କଣ ତେବେ ତାକୁ ଗଢ଼ିଲା ବେଳେ ଭଗବାନ ଚାହିଁ-ଥିଲେ ?

ଦୟା ଅନୁକମ୍ପା ଗୀତିମୟଙ୍କ ମନର ସ୍ତର ପାଖେ ଭରି ଯାଉଥିଲା । ଲଳିତାର ମଥାରେ ହାତରଖି ସେ କହିଲେ, ତମେ ଭୟ କରନା ଲଳିତା । ତମ ସୁଖର ସଂଧାନରେ ମୁଁ ଯେତେ-ବେଳେ ଅଗ୍ରସର ହୋଇଛି ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ ନ କରି ମୁଁ ଫେରିବି ନାହିଁ । ଦେହର ସମସ୍ତ ରକ୍ତ ବିନ୍ଦୁ ନିଃଶେଷ କରି ମୁଁ ତମକୁ ସୁଖୀ କରିବି । ସେ ବିଶ୍ୱାସ ଏବେ ବି ମୋର ଅଟଳ ରହିଛି । କିନ୍ତୁ ତମେ ମୋତେ କଥା ଦିଅ, ତମେ କେବେ ମୋ ଆଗରେ ଲୁହ ଢ଼ାଳି ମତେ ଦୁର୍ବଳ କରିବ ନାହିଁ ।

ଆଖିରୁ ଲୁହକୁ ପୋଛିଦେଇ ଲଳିତା ନିଜ ମନକୁ ସାନ୍ତ୍ୱନା ଦେଉଥିଲା ।

ଗୀତିମୟଙ୍କ କରୁଣ କଣ୍ଠସ୍ୱର ଶୁଣି ସେ ଜାଣିଥିଲା ଏଇ ପୁରୁଷଟି ଉପରେ ଭରସା ନ ରଖି ସେ ଭୁଲ କରିଛି । ଅଯଥାରେ କଷ୍ଟ ଦେଇ ଗୀତିମୟଙ୍କ ପ୍ରତି ଅବିଚାର କରିଛି ।

ଅନୁତାପ କରି ଲଳିତା କହିଲା, ତମେ ତ ମଣିଷ ନୁହଁ ଗୀତିମୟ, ଦେବତା ହୋଇ ମୋ ପାଖରେ ରହିବ । ତମେ ଥିଲେ ଏ ସଂସାରର ସକଳ ଦୁଃଖକୁ ଏକସ କରି ମୁଁ ବହିନେଇ ପାରିବି । ତମେ ନ ଥିଲେ ସବୁ ସୁଖକୁ ମୁଁ ପାଦରେ ଆଡେଇ ଚାଲିଯିବି ।

କିଛି ନ କହି ଗୀତିମୟ ଖାଲି ହସିଲେ ।

ଲଜ୍ଜିତ ହୋଇ ଲଳିତା କହିଲା, ଆରେ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତ ଜଳଖିଆ ମୁଁ ଦେଇନାହିଁ ? ତମେ ଟିକେ ବସ, ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ମୁଁ ନେଇ ଆସୁଛି ।

ସବୁଦିନେ ଖୁଆଇ ଖୁଆଇ ତମେ ପେଟୁ କରିଦେବ ଲଳିତା । ଆଜି ଦିନକ ମତେ କ୍ଷମାକର । କାଲି ପଛେ ଯାହା ଦେବ ଖାଇବି ।

କିଛି ନ ଖାଇ ଗଲେ ତମ ବନ୍ଧୁଙ୍କର ଅମର୍ଯ୍ୟାଦା ହେବ । ସେଇ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସାମାନ୍ୟ କିଛି ଖାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ । ହସି ହସି ଲଳିତା ଚାଲି ଗଲା । ତାର ଯିବା ପଥକୁ ବିହ୍ୱଳିତ ହୋଇ ଗୀତିମୟ ଚାହିଁ ରହିଛନ୍ତି । ଆଜି ନିଜ ଭିତରେ କିଛି ଗୋଟାଏ ଶୂନ୍ୟ ରହିଗଲା ପରି ମନେ କରୁଛନ୍ତି ।

ଗୀତିମୟ ଚାଲିଗଲା ପରେ ସେଇକଥା ଭାବୁଥିଲା ଲଳିତା । ନିଜ ପ୍ରୀତିର ଅସହ୍ୟ ତାତିକୁ ଶୀତଳ କରିବା ପାଇଁ ପୁରୁଷର ସାନ୍ନିଧ୍ୟ ଖୋଜିବାକୁ ଯାଇ ସେ ଯେପରି ହତାଶାର ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ ଭିତରେ ଅନ୍ତରି ନିଃସ୍ୱ ହୋଇପଡ଼ୁଛି । ଭାରି ଅସହାୟ ମନେ କରୁଛି ଲଳିତା । ସତେ ଯେପରି ଏଇ ସୀମାହୀନ ପୃଥିବୀର ସଂଖ୍ୟାହୀନ ନରନାରୀଙ୍କ ଭିତରେ ନିଜର ବୋଲି ତାର କେହି ନାହିଁ, ଅଥଚ ଖୋଜି ଖୋଜି ପଥଶ୍ରାନ୍ତ ସେ ହୋଇପଡ଼ୁଛି ।

ସେମିତି ତାର ମନେ ହେଉଥିଲା କି । ଏକ ଅବ୍ୟକ୍ତ ବେଦନାର ଜ୍ୱାଳାକୁ ଅପ୍ରକାଶିତ ରଖିବାକୁ ଯାଇ ସେ ଯେପରି ଅଙ୍ଗ ବଦଳା ହୋଇ ପଡ଼ୁଛି । ସେଇ ଅଜଣା ଉତ୍କଣ୍ଠା ସାରା ଦେହକୁ ଉତ୍ତପ୍ତ କରି ଲଳିତାକୁ ଅସ୍ଥିର ଚଞ୍ଚଳ କରୁଥିଲା ।

ସେ ଭାବୁଥିଲା, ଅନିରୁଦ୍ଧ ଯଦି ତାର ସେଇ ସାଗର ଭଳି ହୃଦୟରୁ ବିନ୍ଦୁଟିଏ ସ୍ନେହ ଦେଇ ଲଳିତାର ଜୀବନକୁ ବ୍ୟର୍ଥ କରିଦେଇ ନ ଥାନ୍ତା, ସେ କଣ ଆପଣାର ଦରବକୁ ଆଡ଼େଇ ଦେଇ ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ପୁରୁଷର ବାହୁଗୁମ୍ଫା ତଳେ ଅସ୍ତିତ୍ୱ ଖୋଜିଥାନ୍ତା ? ସ୍ତ୍ରୀର ଦେହ ମନ ଉପରେ ସ୍ୱାମୀର ହିଁ କେବଳ ଅଧିକାର ଥାଏ । ସେଇ ଦେବତାର ଚରଣ ତଳେ ସାରା ଜୀବନ ପୂଜାରିଣୀ ସାଜି ପୂଜାର ଅର୍ଘ୍ୟଥାଳି ଧରି ନାରୀ ଜୀବନ ଧନ୍ୟ ହୁଏ । ଅନିରୁଦ୍ଧ କିନ୍ତୁ ସ୍ୱାମୀ କିମ୍ବା ଦେବତା କିଛି ତ ହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ, ଖାଲି କାଠ ପଥରର ଏକ ନିଷ୍ଠୁର ମୂର୍ତ୍ତିହୋଇ ରହିଗଲା—ଯାହା ଦେହରେ ମଥା ପିଟି ପିଟି ରକ୍ତାକ୍ତ ହୁଏ ଦେହେ ପଥର କିନ୍ତୁ ତରଳି ଉଠେନା । ସେଇପରି ସ୍ୱାମୀର ହାତଧରି ଆଉ କଣ କରିଥାନ୍ତା ଲଳିତା ? କେତେଦିନ ଆଉ ପ୍ରତୀକ୍ଷା କରି ରହିଥାନ୍ତା ?

ଆଜି ବି ତାର ମନେଅଛି ସେଇ ଦିନଟି । କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଅନିରୁଦ୍ଧର ପାଦତଳେ ଲୋଟିଯାଇ ସେ କରୁଣା ଭିକ୍ଷାକରି କହିଥିଲା, ତମେ ପଥର ହୁଅନା, ଯାହାକୁ ଭଲପାଅ ପଛେ, ସେଥିରୁ କାଣିଚାଏ ମତେ ଦିଅ । ତା ନ ହେଲେ ସତ କହୁଛି ମୁଁ ମରିଯିବି...

ହସିଲା ଅନିରୁଦ୍ଧ, ତାଚ୍ଛଲ୍ୟ ମିଶା ହସ । ତା ପରେ କର୍କଶ ସ୍ୱରରେ କହିଥିଲା, ତମେ କେବେ ପ୍ରେମ କରିନ ଲଳିତା, ତା ନ ହେଲେ ଏ ଅନୁରୋଧ କରି ନ ଥାନ୍ତ । ମନେରଖ, ପ୍ରେମ କେବେ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ହୋଇ ଭାଗ କରି ଯାଏନା । ତା ଯଦି ହୁଏ ସେ ପ୍ରେମ ନୁହେଁ ବ୍ୟଭିଚାର ।

ନିର୍ଜୀବ କାଠ ଖଣ୍ଡେ ଭଳି ସେ ଦିନ ଚଟାଣ ଉପରେ ପଡ଼ି ରହିଥିଲା ଲଳିତା । ଅନିରୁଦ୍ଧର କଥା ଶୁଣି ତା ଦେହରୁ ସମସ୍ତ ଜୀବନୀଶକ୍ତି ଲୋପ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ଆଜି ଆଜି··· ସେ କଥା ସ୍ମରଣ କରି ମଧ୍ୟ ପ୍ରାଣହୀନ ହୋଇ ପଡ଼ୁଛି ତାର ଶରୀରଟା । କେତେଦିନ ଆଉ କୁମାରୀ କନ୍ୟାର ଅକ୍ଷତ ଦେହ ମନ ନେଇ ରାୟବଂଶର କୁଳବଧୂ ଆସନରେ ବସି ନିଜକୁ ଠକିବ, ସେ କଥା ଭାବିଲେ କ୍ରୋଧ ଅପମାନରେ ଅନିରୁଦ୍ଧ ପ୍ରତି ଘୃଣାରେ ମନ ତାର ବିକ୍ଷୁବ୍ଧ ହୋଇଉଠେ । ସବୁ ମମତାର ବନ୍ଧନକୁ ତୁଟେଇ କାହିଁ କୁଆଡ଼େ ସୁଖର ଅନ୍ୱେଷଣରେ ଉଡ଼ିଯିବା ପାଇଁ ବ୍ୟାକୁଳ ହୋଇପଡ଼େ ତାର ମନ । ତଥାପି ସେ ଉଡ଼ିଯାଇ ପାରେନା, ପକ୍ଷହୀନ ଆହତ ପକ୍ଷୀଟିଏ ଭଳି ଛଟପଟ ହୁଏ । ନୀରବରେ ଅଶ୍ରୁପାତ କରି ଆର୍ତ୍ତନାଦ କରେ । ଏ ତାର ଭାଗ୍ୟ ।

ସେଇ ଭାଗ୍ୟକୁ ପଥର ତଳେ ରଖିଦେଇ ଆଶା ଶୂନ୍ୟ ଜୀବନଟାକୁ ଧୂପକାଠି ଭଳି ଜାଳି ଜାଳି ନିଃଶେଷ କରିବାକୁ ବସିଲା ବେଳେ, ଏଇ ଗୀତିମଣୁ କେବଳ ବୁଝିଥିଲେ ତା ମନର ପରସ୍ତ ପରସ୍ତ ବେଦନାକୁ । ନିଜ ଆଖିରେ ଦେଖିଥିଲେ ତାର ଝରି ଯାଉଥିବା ଦେହଟାକୁ, ବହୁ ପରିଶ୍ରମ କରି ଜଳ ଢ଼ାଳି ବଞ୍ଚେଇ ଦେଇଥିଲେ ଲଳିତାକୁ । ତାଙ୍କରି ପାଇଁ ଲଳିତା କେବଳ ମରଣ ମୁହଁରୁ ଫେରି ଆସିଥିଲା ।

ଗୀତିମୟୀଙ୍କୁ ସେ ଭଲପାଏ, ସମଗ୍ର ମନ, ପ୍ରାଣ, ହୃଦୟ ଦେଇ । କିନ୍ତୁ ଦେହଟାକୁ ? ସ୍ୱାମୀର ସଂସାର ଭିତରେ ତାର ଏଇ ଦେହଟା କେବଳ ଅନିରୁଦ୍ଧର ହେବା କଥା । ସେ ସୁସ୍ଥ ଥିଲେ ଏଇ ଦେହ ଭିତରୁ ଏ ବଂଶର ବଂଶଧର ଭୂମିଷ୍ଠ ହୋଇଥାନ୍ତା ।

କିନ୍ତୁ...... ନ ରହିଲେ ବୋଲି ନିଜ ଦେହଟାକୁ ନଷ୍ଟକରି ଅପବିତ୍ର କରିଦେବ ଏ କଥା କେବେ ଭାବିନାହିଁ ଲିପିକା । ଏବେ ବି ତାର ବିଶ୍ୱାସ ଅଛି, ଅନିରୁଦ୍ଧ ଦିନେ ବଦଳିଯିବ । ପତ୍ନୀର ଅଧିକାର ଦେଇ ଲିପିକାକୁ ବୁକୁ ଉପରକୁ ତୋଳିନେବ । ସେଇଥିପାଇଁ ଗୀତିମୟୀଙ୍କୁ ମନଟା ଦେଲେ ସୁଦ୍ଧା ଦେହର ସ୍ପର୍ଶ ସେ ଦେଇନାହିଁ । ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ଏଇ ଦେହଟାକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖିବା ପାଇଁ ମନଟାକୁ ସେ ଜାଣି ଜାଣି ନଷ୍ଟ କରି ଦେଇଛି । ବଞ୍ଚିବାଲାଗି ଗୀତିମୟୀ ତାକୁ ଯେଉଁ ପ୍ରେମ ଦେବେ, ସେ ପ୍ରେମର ଛାୟାଭ ଉପରେ ବସି ଅହରହ ସେ ଜଗିବ ତାର ଏଇ ଭେକଲ ଦେହଟାକୁ । ସେମାନେ ତାକୁ ଛୁଇଁ ପାରିବେ ନାହିଁ, ନଷ୍ଟ କରି ପାରିବେ ନାହିଁ । ଅକ୍ଷତ କୁମାରୀ କନ୍ୟାର ସମସ୍ତ ଅହଂକାର ନେଇ ସାରା ଜୀବନ ସେ ପ୍ରତୀକ୍ଷା କରିବ ଅନିରୁଦ୍ଧକୁ । ଯଦି ହାରିଯାଏ ତେବେ ମୃତ୍ୟୁର ଘନ ଚହ୍ଵର ଭିତରେ ସେତେବେଳେ ନିଶ୍ଚିହ୍ନ ହୋଇ ଯାଇଥିବ ତାର ଏଇ ମୂଲ୍ୟହୀନ ଦେହଟି...

ଚମ୍ପାର ସ୍ରୋତରେ ଭସି ଯାଉ ଯାଉ ହଠାତ ଅଟକି ଯାଇଥିଲା ଅନିରୁଦ୍ଧକୁ ଦେଖି । ଆଗରେ ଅନିରୁଦ୍ଧ ଠିଆହୋଇ କହୁଛି, ନୀଳକଣ୍ଠ ଆଜି ତାର ସ୍ତ୍ରୀ ଆସିଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ତମକୁ କିଛି ସମୟ କଟେଇବାକୁ ପଡ଼ିବ । ନୀଳକଣ୍ଠକୁ ମୁଁ ସ୍ଟ' ଜଳଖିଆ ବରାଦ କରିଦେଇ ଆସିଛି । ତମକୁ ସେମାନେ ଖୋଜୁଛନ୍ତି, ଆସ ମୋ ସହିତ ।

ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ବନ୍ଧୁ ଏବଂ ବନ୍ଧୁପତ୍ନୀ ଆସିଛନ୍ତି । ଅନିରୁଦ୍ଧ ଡ଼ାକୁଛି ତାକୁ ଅଭିନୟ କରିବା ପାଇଁ । ନିଖୁଣ ଅଭିନୟ । କୁଶଳୀ କଳାକାର ପରି ସେ କରିବ ଅଭିନୟ, ଅନିରୁଦ୍ଧର ସ୍ତ୍ରୀ ଭୂମିକାରେ । ଆଜି ନୁହେଁ ଅନେକ ଦିନରୁ ସେ ଏମିତି କରୁଛି । ଏଥିପାଇଁ ଅନିରୁଦ୍ଧ ତାକୁ ବାଧ କରିଛି । ବିନା ଦ୍ୱିଧାରେ ସେ ମାନିନେଇଛି ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ଆଦେଶ । ଓଠରେ ହସ ଖେଳେଇ ମୁଖରେ ଭାଷା ଫୁଟେଇ ବନ୍ଧୁ ବନ୍ଧୁ ଅମ୍ଭୀପ୍ସୁଙ୍କ ଅଭ୍ୟର୍ଥନା କରିବା ପାଇଁ ସେ ଆଗେଇ ଯାଉଛି । ସତେ ଯେମିତି ସେ ଗୋଟିଏ ଅଭିନେତ୍ରୀ । ଅଭିନୟ ହିଁ ତାର ପେଶା···

ଲଳିତାର ନୀରବ ଗମ୍ଭୀର ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ ଅନିରୁଦ୍ଧ ପଚାରିଲେ, ତମର ଯଦି କିଛି ଅସୁବିଧା ଥାଏ ତମେ ନ ଯାଇପାର; ମୁଁ ସେମାନଙ୍କୁ କହିଦେବି ତମେ ଅସୁସ୍ଥ ଅଛ ବୋଲି । କଣ କହୁଛ ?

ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁଲା ଲଳିତା । ସେଠି ବିରକ୍ତିର ଚିହ୍ନ ନ ଥିଲା କି ଆଦେଶ ଦେଲାପରି କଠୋରତା ନ ଥିଲା । ଅନୁନୟ ମିଶା କୋମଳ କଣ୍ଠରେ କଥାଗୁଡ଼ିକ କହିଦେଇ ଏକ ଅର୍ଥହୀନ ଚାହାଣୀ ନେଇ ସେ ଚାହିଁ ରହିଥିଲେ, ଯାହାର ଅର୍ଥ ଦୀର୍ଘ ଦୁଇବର୍ଷ ଧରି ଏତେ ନିକଟରେ ରହି ମଧ୍ୟ ସେ ବୁଝିବାକୁ ସକ୍ଷମ ହୋଇ ପାରିନାହିଁ ।

ଉତ୍ତର ନ ଦେଇ ନିଜର ଲୁଗାଟିକୁ ଆଉ ଥରେ ସଜାଡ଼ି ନେଲା ଲଳିତା । ତା ପରେ ଅନିରୁଦ୍ଧ ପଛରେ ପାହାଚ ପରେ ପାହାଚ ଅତିକ୍ରମ କରି ତଳ ମହଲରେ ବସିଥିବା ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଉପସ୍ଥିତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ନିଜ ଅଭିନୟର ସଫଳତା ପାଇଁ ଦୁଇହାତ ଯୋଡ଼ି ଭଗବାନଙ୍କ ପାଖେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଥିଲା ।

ବନ୍ଧୁ ଗୀତିମୟୀ ଛାୟାପରି ଅନିରୁଦ୍ଧ ପଛରେ ରହିଛି । ଏଇ ଦିନ କେଇଟା ଭିତରେ ଅତି ଘନିଷ୍ଠ ହୋଇ ଉଠିଛି ଏଇ ପରିବାର ସହିତ । ଇଚ୍ଛାକରି ମଧ୍ୟ ଅନିରୁଦ୍ଧ ତା ପାଖରୁ ଆଡ଼େଇ ଯାଇ ପାରୁନାହିଁ । ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ କିଛି ନା କିଛି ପ୍ରୋଗ୍ରାମ ଖଞ୍ଜି ଦେଉଛି । ଆପତ୍ତି କଲେ ଶାସନ କଲାପରି କହୁଛି, ଲଳିତାକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆରୋଗ୍ୟ କରିବାକୁ ହେଲେ ତୁ ମୋ କଥାରେ ଚାଲିବୁ, ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ତୁ ଦେଇଥିଲୁ ବୋଲି ମୁଁ ତାର ସମସ୍ତ ଭାର ନେଇ-ଥିଲି । ଏଇନା ଆପତ୍ତି କଲେ ସେ ସବୁ ଶୁଣା ଯିବନାହିଁ । ଲଳିତା ତୋର ସ୍ତ୍ରୀ । ତାକୁ ସୁସ୍ଥ କରିବା ପାଇଁ ଉଚିତ ଏସବୁ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ତା ନ ହେଲେ ସେ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଛୁଡ଼ିବ ନାହିଁ ।

ନିଜ ସ୍ତ୍ରୀ ପ୍ରତି ତାର ମମତା ନାହିଁ କି ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ — ସେ କଥା ତ ପ୍ରକାଶ କରି ହେବନାହିଁ ! ତେଣୁ ଗୀତିମୟୀ କଥାକୁ ମାନିନେବା ଛଡ଼ା ଆଉ କିଛି ସହଜ ପଥ ସେ ଦେଖି ପାରୁ ନ ଥିଲା, ଯେଉଁଠି ତା ଜୀବନର ଏଇ ଏକାନ୍ତ ଗୋପନୀୟ ରହସ୍ୟଟି ଚିରଦିନ ଲାଗି ଲୁଚିଯାଇ ପାରିବ । ବନ୍ଧୁ ହେଲେ ବି ଗୀତିମୟୀ ପାଖରେ ସବୁକଥା ପ୍ରକାଶ କରିବା ପାଇଁ ଅନିରୁଦ୍ଧ ମନରେ ବହୁ ଆଶଙ୍କା । ତୁଣ୍ଡ ବାଇଦ ସହସ୍ର କୋଶ ଭଳି ଏକଥା ଦିନେ ସମସ୍ତେ ଜାଣିବେ । ସେତେବେଳେ କି ମୁହଁ ନେଇ ଆଉ ଅନିରୁଦ୍ଧ ଠିଆ ହେବ ? ସମସ୍ତେ ତାକୁ ସନ୍ଦେହ କରିବେ, ଘୃଣାରେ ଆଡ଼େଇ ଦେବେ । କେଉଁ ସମ୍ମାନରେ ସମ୍ମାନିତ ହେବ ଅନିରୁଦ୍ଧ ରାୟ ?

ସେଇ ଭୟରେ ଗୀତିମୟୀ ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ନୀରବରେ ମାନିନେବା ଛଡ଼ା ଆଉ କିଛି ଉପାୟ ତାର ନ ଥିଲା । ଲଳିତା ତାର ସ୍ତ୍ରୀ ଏକଥା ଜଣେଇବା ପାଇଁ ଦିନ କେଇଟା ଅଭିନୟ କଲେ କିଛି

କ୍ଷତି ନାହିଁ ! ହେଲେ ସତର୍କ ହୋଇ ସେ ହେସ୍ଥିତି ସହିତ ନିଜକୁ ମିଶେଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲା । ଗୀତିମୟୀ ସନ୍ଦେହ ନକରୁ ଏହା ଥିଲା ତାର ପ୍ରଥମ ଲକ୍ଷ୍ୟ ।

ସେଇଥିପାଇଁ ବିବାହର ଦୁଇବର୍ଷ ପରେ ଲଳିତାର ଅଚେତନ ଦେହଟାକୁ ସ୍ପର୍ଶ କଲାବେଳେ ବହୁ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ତା ମନରେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା । ଲତାଟିଏ ପରି ତାର ଛାତି ଉପରେ ଲଟେଇ ଗଲାବେଳେ ଅନେକ ଚେଷ୍ଟାକରି ମଧ୍ୟ ନିଜ ଦେହର ସେଇ ଅର୍ଥହୀନ ରୋମାଞ୍ଚକୁ ଆଡ଼େଇ ଦେଇ ପାରି ନ ଥିଲା । ଅସୁସ୍ଥ ସ୍ତ୍ରୀର ଅଚେତନ ଦେହଟାକୁ ମାତ୍ର କେଇ ମିନିଟ୍ ପାଇଁ ଧରିଥିବା କଥା ଭୁଲିଯିବାକୁ ଅନେକ ଚେଷ୍ଟା କରିଛି ଅମିର ଛ, କିନ୍ତୁ ପାରିନାହିଁ । କାରଣ ଗୀତିମୟୀ ପାଇଁ ଥରେ ନୁହେଁ, ବହୁବାର ସେ ଲଳିତାର ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇ ଅନେକ ଅବାଞ୍ଛନୀୟ ପରିସ୍ଥିତିର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇ ଅସ୍ୱସ୍ତି ଅନୁଭବ କରିଛି, କିନ୍ତୁ ପ୍ରତିବାଦ କରି ପାରିନାହିଁ ।

ଗୀତିମୟୀର ଅନୁରୋଧରେ ସିନେମା ଯାଇ ଗୋଟିଏ ରିକ୍ସାରେ ଲଳିତା ସହିତ ବସିଲାବେଳେ ଅନେକ ଥର ତା ଦେହରେ ନିଜ ଦେହ ଲାଗି ଯାଇଛି । ସାବଧାନ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ସଂକୁଚିତ ହୋଇ ଦୂରେଇ ଯାଇଛି ଲଳିତା ! ଯେପରି ସେ ଜଣେ କେଉଁ ଏକ ଅପରିଚିତ ପୁରୁଷ ପାଖରେ ବସିଛି !

ଅଥଚ ସେ ତାର ପତ୍ନୀ !

ଯାହାକୁ କିଛି ନ ଦେଇ ମଧ୍ୟ ସ୍ୱାମୀ ହେବାର ପ୍ରହସନ ସୃଷ୍ଟି କରି ଚାଲିଛି !

ହଠାତ୍ ଦିନେ ଗୀତିମୟୀ କହିଲା, ବୁଝିଲୁ ଅନିରୁଦ୍ଧ, ମୋର ଗୋଟିଏ ବନ୍ଧୁ ନରୁଣୀ ତାର କରି କଲିକତାରୁ ଡାକିଛନ୍ତି । ଆଜି ରାତି ଗାଡ଼ିରେ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ତୁ ଚାଲ ବୁଲି ଆସିବୁ । ତା ସହିତ ଲଳିତାର ମନଟା ବି ଟିକେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଯିବ ! ବେଶୀ ନୁହେଁ ଦୁଇ ଚାରିଟା ଦିନ ରହି ଚାଲି ଆସିବ । କଣ କହୁଛୁ ?

ନାନା କାର୍ଯ୍ୟର ବାହାନା ଦେଖାଇ ଅନିରୁଦ୍ଧ ନିଜର ଅନିଚ୍ଛା ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଗୀତିମୟୀ କିନ୍ତୁ ଶୁଣି ନ ଥିଲା । ପରିହାସ କରି କହିଥିଲା, ତୋର ଘରୋଇ ଡାକ୍ତର ହିସାବରେ ମୁଁ ଯେତେ-ବେଳେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଛି, ତମମାନଙ୍କ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ଯେଉଁ ସ୍ଥାନକୁ କହିବି ସେଠାକୁ ତମେ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ନଚେତ୍ ମତେ ଇସ୍ତଫା ପତ୍ର ଦେଇ ବିଦାୟ ନେବାକୁ ହେବ । ଏ ଦୁଇ-ଟାରୁ ଯେଉଁଟା ତୋର ଇଚ୍ଛା କହିଦେ ।

ଶେଷରେ ଗୀତିମୟୀ ଜୟ ଲାଭ କରିଥିଲା । ଲଳିତାକୁ ଡାକି ଜିନିଷ ପତ୍ର ବନ୍ଧା ବନ୍ଧି କରି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବାପାଇଁ କହି ଚାଲି ଯାଇଥିଲା ।

ଅନିରୁଦ୍ଧ ମୁହଁ ମେଘ ପରି ଗମ୍ଭୀର । ଭୟ ଭୀତ ହୋଇ ଲଳିତା ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି ନୀରବରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇଥିଲା ।

ଗୀତିମୟୀ ଭୁଲ କରିଛନ୍ତି, ଅଯଥାରେ ଅନେକ ଦୂଷିତ ବାୟୁ ମଣ୍ଡଳ ସୃଷ୍ଟି କରି । ତାଙ୍କର ଏଇ କାର୍ଯ୍ୟ କଳାପକୁ ମନେ ମନେ ପସନ୍ଦ କରୁ ନ ଥିଲା ଲଳିତା । କିନ୍ତୁ ଗୋଟାଏ ଉପୂଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟିପାତ ହେବା ଭୟ ତାର ସାରା ମନକୁ ଆଚ୍ଛନ୍ନ

କରି ଦେଉଥିଲା । ନୀରବରେ ଖାଲି ସେ ଚାହିଁ ରହୁଥିଲା ଅନି-ରୁଦ୍ଧର ଚିନ୍ତିତ ମୁହଁକୁ ।

ବହୁ ସମୟ ପରେ ଅନିରୁଦ୍ଧ କହିଲା, କେବଳ ଗୋଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଭିଯୋଗ ଛଡ଼ା ତମର ମୋ ପ୍ରତି ଆଉ କିଛି ବିଶେଷ ଅଭିଯୋଗ ଅଛି ବୋଲି ମୋର ମନେ ହୁଏନା । ମୁଁ ଜାଣେ ତମ ପ୍ରତି ମୁଁ ଅବିଚାର କରିଛି, କିନ୍ତୁ ସେ ଅବିଚାରକୁ ଆଖି ଆଗରେ ରଖି କେବେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟହୀନ ହୋଇନାହିଁ । ସେଇଥିପାଇଁ ତମର ଅସୁସ୍ଥତା ଦେଖି ମୁଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉଦ୍‌ବେଗ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲି । ବନ୍ଧୁ ଗୀତିମୟ ତମକୁ ଭଲ କରିଦେବ ଏ ବିଶ୍ୱାସ ମୋର ଅଛି । କିନ୍ତୁ ପରିସ୍ଥିତି ଯଦି ଜଟିଳ ହୋଇଯାଏ...

ତମେ ଇଚ୍ଛାକଲେ ସବୁ ସହଜ ହୋଇଯିବ । ଗୀତିମୟଙ୍କ ଉପରେ ତମର ଆସ୍ଥା ନଥାଇ ପାରେ, କିନ୍ତୁ ମୋ ଉପରେ ସେତିକି ରଖିଲେ ତମେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହୋଇ ଯାଇପାରନ୍ତ । ମୁଁ ତମ ପାଖେ ସ୍ୱାମୀ ଭଳି ଅଭିନୟ କରୁଛି, ସେ ଅଭିନୟକୁ ସମସ୍ତେ ସତ ମଣିଲେ ବି ତମେ ଜାଣ ଆଉ ମୁଁ ଜାଣେ, ଏ ସବୁ ମିଛ, ଖାଲି ଭ ମିଛ ନୁହେଁ ନିରାଟ ମିଛ । ଏତିକି ମନେରଖ, ମୋ ସହିତ ତମର ଯାହା ସର୍ତ୍ତ ତାକୁ କେବେ ମୁଁ ଭାଂଗିଦେବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରିବି ନାହିଁ । କାରଣ ଅଭିନୟ କରିବା ମୋର ଅଭ୍ୟାସ ହୋଇ-ଯାଇଛି ।

ଅନେକ ପରିମାଣରେ ହାଲୁକା ହୋଇଯାଇଥିଲା ଅନିରୁଦ୍ଧ । ଲଳିତା ଯେ ନାରୀ ଏ କଥା ସେ ବିଶ୍ୱାସ କରି ପାରୁ ନ ଥିଲା ।

କୋଲକତାର ସେଇ ବିରାଟ ହୋଟେଲରେ ଦୁଇଟି ରାତି ରହିଲା ପରେ ସେ ବିଶ୍ୱାସ ତାର ଦୃଢ଼ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ନାରୀ ହୋଇ

ସେ ତାର ବନ୍ଧୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ ଅଛି ସେଥିରେ ଆଉ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ପାଖା ପାଖି ଦୁଇଟି ଘର ନେଇ ଗୋଟିକରେ ଗୀତିମୟ ଅନ୍ୟଟିରେ ସେ ଆଉ ଲଳିତା ।

ଜୀବନରେ ସେ ଗୋଟାଏ ଅବିସ୍ମରଣୀୟ ରାତି । ସୁସଜ୍ଜିତ ଘରଟିରେ ଥିଲା ଗୋଟିଏ ଖଟ, ଗୋଟିଏ ମଶାରି । ସ୍ୱାମୀ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପାଇଁ ତାହା ଯଥେଷ୍ଟ । ପ୍ରଥମେ ବିଚଳିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା ସେ । କିନ୍ତୁ ତାର ସେଇ ଭାବାନ୍ତରକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ଲଳିତା ପରିସ୍ଥିତିକୁ ସହଜ କରି ଦେଇଥିଲା ।

ତବେ ନିଜର ଯନ୍ତ୍ରଣା ଚପେଇ କହିଥିଲା, ତମେ ଭୟ କରନା । ମେଁ ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ଦେଖାଇବା ପାଇଁ ଯେଉଁ ଅଭିନୟ କରୁଛି, ଭୟ କଲେ ସେ ଅଭିନୟ ଭୁଲ ହୋଇଯିବ । ଆଉ ସେଇ ସାମାନ୍ୟ ତ୍ରୁଟି ମଧ୍ୟ ଚତୁର ଗୀତିମୟ ପକ୍ଷେ ବୁଝିବା କଷ୍ଟ ହେବନାହିଁ ।

ଲଳିତା ଏଥି ଭିତରେ ଅନେକ ବଦଳି ଯାଇଛି । କଥା କଥାକେ ଆଘାତର ଶର ଫିଙ୍ଗି କ୍ଷତ ବିକ୍ଷତ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଛି । ଅଧୈର୍ଯ୍ୟ ହେଉଥିଲା ଅନିରୁଦ୍ଧ । ଉତ୍ତର ନ ଦେଇ ଆଖିବୁଜି ଶୋଇବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେଉଥିଲା ।

ଅନେକ ବେଳୁ ଲଳିତା ଶୋଇ ଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାକୁ ନିଦ ହୋଇ ନ ଥିଲା । ସବୁ ମାନସିକ ଅସ୍ଥିରତା ଭିତରେ ନିଦ୍ରିତା ଲଳିତାର ସମସ୍ତ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟକୁ ଆକଣ୍ଠ ପାନ କରି ସେ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲା ନିଜକୁ ବଡ଼ ଦୁର୍ବଳ ବୋଲି । କିନ୍ତୁ କାରଣଟା ଖୋଜି ପାଇବା ପୂର୍ବରୁ ଆଖି ଦୁଇଟିରେ ଅଳ୍ପ ତନ୍ଦ୍ରା ଲାଗି ଆସୁଥିଲା । କେତେବେଳେ ଶୋଇ ଯାଇଥିଲା ଜାଣେନା, ହଠାତ୍ ନିଦ୍ରୁ ତାର ନିଦଟା ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଥିଲା ରାତିର ଶେଷ ପ୍ରହରରେ ।

ସେଇ କକ୍ଷ ଭିତରେ ଜଳୁଥିବା ମନ୍ଦ ଆଲୋକରେ ସେ ଦେଖିଥିଲା ନିଜ ପତ୍ନୀର ଲୋଭମୟ ଯୌବନ ଅତି ଅସଂଯତ ହୋଇ ଭୂଇଁରେ ଲୋଟୁଛି । ବହୁ ଯତ୍ନରେ ପିନ୍ଧିଥିବା ବସନଟି ଦେହ ଉପରୁ ଖସି ପଡ଼ି ଉଲଗ୍ନ କରି ଦେଇଛି ତାର ସାରା ଅବୟବ — ଶାଟେରସ୍ତ ଦେଘଟିଏ ଭଳି ଶୋଇ ରହିଛି ଲଳିତା ।

ସେ ମୁହଁରେ ଚିନ୍ତା ନାହିଁ କି ଦୁଃଖ ନାହିଁ, କେଡ଼େ ଶାନ୍ତିରେ ସେ ଶୋଇଛି ।

କାହିଁକି କେଜାଣି କେତ୍ସକର ମଧ୍ୟ ଅନିରୁଦ୍ଧ ଆଖି ଫେରେଇ ନେଇ ପାରୁ ନ ଥିଲା । ତାର ମନେ ହେଉଥିଲା ମାୟାବିନୀ ରୂପ ଧରି ସତେ ଯେପରି ଲଳିତା ତାକୁ ଜୀବନ୍ତ ଦଗ୍ଧ କରିବା ପାଇଁ ଧାଇଁ ଆସୁଛି । ଆଜ ସେ ଯଦି ଦୂରେଇ ନ ଯାଏ, ତେବେ ସମସ୍ତ ଦମ୍ଭ ଦର୍ପ ଯେମିତି ନିମିଷକ ଭିତରେ ଭାଂଗି ଚୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଯିବ ।

ଭୟରେ ଅନିରୁଦ୍ଧ ଦେହରୁ ଗୋଟା ଗୋଟା ଝାଳ ବହି ଯାଉଥିଲା । ଲଳିତାର ଅପରୂପ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ପାଖରେ ନିଜ ଭିତରର ଅସଂଖ୍ୟ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠୁଥିଲେ, ରକ୍ତ ମାଂସ ସବୁ ମିଶି ଏକ ହୋଇ ଯାଉଥିଲା ।

କଅଣ ଆଜ କରିବ ଅନିରୁଦ୍ଧ ?

ରାତି ଅଧିକ ବାକି ଅଛି । ଦେହରେ ଉତ୍ତେଜନା ଭରି ରହିଛି । ଯେତେ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ନିଦ ହେଉନାହିଁ । ଏଇ ନିର୍ଜ୍ଜନ ରାତିଟା ଭୟଙ୍କର ଭୂତ ପରି ଭୟଭୀତ କରୁଛି ।

ଏଥର ଲଳିତା ଠାରୁ ଦୂରରେ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସାମାନ୍ୟ ଗୋଟାଏ ନାରୀର ଆକର୍ଷଣରେ ନିଜକୁ ନଷ୍ଟ କରି ଦେବ ନାହିଁ । ଲୁହାର ଛାତି ନେଇ ତାକୁ ସାରା ଜୀବନ କାଟିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ତା ନ ହେଲେ ସେ ହାରିଯିବ ।

ଗୀତିମୟୀଙ୍କ ସବୁ ଅନୁରୋଧକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରି ଦିନ ଦୁଇଟା ପରେ ଲଳିତା ସହିତ ଫେରି ଆସିଥିଲା ଅନିରୁଦ୍ଧ । କିନ୍ତୁ ଭୁଲି ପାରୁ ନଥିଲା ସେଇ ଦିନ କେଇଟାର ଅଦ୍ଭୁତ ଅନୁଭୂତି—ଯାହା ପରସ୍ତ ପରସ୍ତ ହୋଇ ତା ଭିତରେ ଜମି ଯାଇଥିଲା ।

ନିର୍ଜନ ଘରଟା ଭିତରେ ଶୋଇ ଶୋଇ ଛଟ ପଟ ହେଉଥିଲା ସେ । ତା ଦୁର୍ବଳ ମନର ଗୁମ୍ଫା ଘୂରି ବୁଲୁଥିଲା ସେଇ କେତୋଟି ଦୁର୍ଘଟଣାକୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି । ଲଳିତା ପାଖରୁ ଦୂରରେ ରହିବା କଥା ଭାବିଲେ ମନେ ପଡୁଥିଲା ଅନେକ ଦିନ ତଳର କଥା । ଲୁହ ଛଳ ଛଳ ଆଖିରେ ଯେଉଁ ଦିନ ସେ କହିଥିଲା, ତମର ସବୁ କଥା ମାନି ମୁଁ ଏ ଘରେ ଚଳିବି, କିନ୍ତୁ ମୋର ଗୋଟିଏ କଥା ରଖିବ ?

ପ୍ରଶ୍ନଭରା ଆଖିରେ ଚାହିଁଥିଲା ଅନିରୁଦ୍ଧ ।

ଲଳିତା କହିଥିଲା, ତମେ ମତେ କଥା ଦିଅ ତମ ପାଦ-ତଳୁ କେବେ ଦୂରକୁ ଠେଲି ଦେବନାହିଁ, ମାଳକଣ୍ଠ ଭଳି ମୁଁ ପଡ଼ି ରହିବି ଏ ଘରେ । ଲୁହ ଏତିକ ଅଧିକାର କଣ ମତେ ଦେଇ ପାରିବ ନାହିଁ ?

ସେଦିନ ସମ୍ମତି ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲା ସେ ।

ଲଳିତା ଏଠି ରହୁ ପଛେ ତା କଥାରେ ପ୍ରତିବାଦ ନକରୁ । ପତ୍ନୀ ଭାବରେ ପରିଚିତ ହୋଇ ଦୂରରେ ରହିଲେ ଆପତ୍ତି ସେ କରିବ ନାହିଁ ।

ସେଇ ଲଳିତାର ଶେଷ କଥା । ଶେଷ ଭିକ୍ଷା ।

ଆଜ କେବେ ଅନିରୁଦ୍ଧକୁ ସେ ବିରକ୍ତ କରିନାହିଁ । ନିର୍ବିକାର ଭାବରେ ସେ ମାନିନେଇଛି ସ୍ୱାମୀର ସମସ୍ତ ଆଦେଶ ।

ଅଭିମାନ ନାହିଁ କି ଅଭିଯୋଗ ମଧ୍ୟ ନାହିଁ । ନିଜପାଇଁ କୌଣସି ଦିନ କିଛି ମାଗିବାର ବି ଅନିରୁଦ୍ଧ ଦେଖିନାହିଁ । ବରଂ ଦୂରରେ ରହି ପତ୍ନୀର କର୍ତ୍ତବ୍ୟକୁ ନିଷ୍ଠାର ସହିତ ପାଳନ କରୁଛି ।

ସନ୍ନ୍ୟାସିନୀ ପରି ତାର ବେଶ, ନିରାଭରଣ ତାର ଅଂଗ ଦେଖି ଦିନେ ଅନିରୁଦ୍ଧ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ କହିଥିଲା, ବଡ଼ଘରର ବୋହୂ ହୋଇ ତମେ ଯଦି ଶୂନ୍ୟ ଦେହରେ ରହିବ, ଲୋକେ ମତେ ନିନ୍ଦା କରିବେ । ଅନିରୁଦ୍ଧର ସ୍ତ୍ରୀ ଭାବରେ ତମେ ଯେତେବେଳେ ପରିଚିତ ହେଉଛ, ତମ ଦେହରେ ଦାମୀ ଶାଢ଼ୀ ଅଳଙ୍କାର ରହିବା ଉଚିତ । ତା ନ ହେଲେ ମୋର ବନ୍ଧୁ ଏବଂ ଆତ୍ମୀୟଙ୍କ ମନରେ ସନ୍ଦେହର ସୂତ୍ରପାତ ହୋଇପାରେ । ସେ ସନ୍ଦେହକୁ ପ୍ରଶ୍ରୟ ନ ଦେଇ ତମେ ନିଜପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେବ ବୋଲି ମୁଁ ଆଶାକରେ ।

ସେଇ ଶୁଖିଲା ମୁହଁରେ ଶୁଷ୍କ ହସ ଖେଳେଇ ଲଳିତା କହିଲା, ପରିଚୟ ମୋର ଧନୀଘରର ବୋହୂ ହୋଇପାରେ, ନିଯୁକ୍ତି ମୋର ସାମାନ୍ୟ ସେବିକା କନ୍ୟା ଅସହାୟ ଏକ ନାରୀକୁ ଦୟା ଦେଖେଇ ଆଶ୍ରୟ ଦେବା ହିସାବରେ ହୋଇଥିଲା । ଗହଣା ପିନ୍ଧି ସେ ବୋଝ ସମ୍ଭାଳି ପାରିଲେ ତ ? ତମେ ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନା, କେହିଯଦି ସେ ବିଷୟରେ କିଛି ପ୍ରଶ୍ନ କରେ, ଇଚ୍ଛା କରି କାଢ଼ି ଦେଇଛି ବୋଲି ମୁଁ ବୁଝେଇ ଦେଇ ପାରିବି ।

ଆଉ କିଛି ନ କହି ନୀରବରେ ଚାଲିଯାଇଥିଲା ଅନିରୁଦ୍ଧ ।

ସେ ଦିନ ତା ମନ ଭିତରେ ଆଘାତର ଗୁରୁଭାର ଅସହ୍ୟ ହୋଇ ଉଠିଥିଲା । ନିଜ ପ୍ରେମିକା ସୁଜାତା ତାର ପତ୍ନୀ ହୋଇ ପାରି ନ ଥିଲା ବୋଲି ବାପ-ମାଙ୍କ ଉପରେ ଅଭିମାନ ଅପେକ୍ଷା ହାଧିକା ତାର ବେଶି ହୋଇଥିଲା ।

ଜାତିରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବୋଲି ରକ୍ଷଣଶୀଳ ବାପ-ମା ସୁଜାତାକୁ ବୋହୂ କରିବାକୁ ଅନିଚ୍ଛା ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ସେ କଥା ସେ ଶୁଣି ନ ଥାନ୍ତା । କିନ୍ତୁ ବାବା ଯେତେବେଳେ କଠୋର କଣ୍ଠରେ କହିଥିଲେ, ସେଇ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଘରର ଝିଅଟାକୁ ତୁ ଯଦି ଆମର ଇଚ୍ଛା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏ ଘରକୁ ଆଣିବୁ, ତେବେ ଦେଖିବୁ, ଆମରି ମୃତ ଦେହ ଉପରେ ପାଦ ଦେଇ ତାକୁ ଏ ଘରେ ପ୍ରବେଶ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସେଥିରେ ତୁ ଯଦି ରାଜି ଥାଉ ମୋର କିମ୍ବା ତୋ ବୋଉର କିଛି ଆପତ୍ତି ନାହିଁ ।

ସେ କଥା ଶୁଣି ତଳତଳ୍ ଶକ୍ତିହୀନ ଗୋଟିଏ ନିର୍ଜୀବ ପଥର ମୂର୍ତ୍ତି ପରି ଅଚଳ ହୋଇପଡ଼ିଥିଲା ଅନିରୁଦ୍ଧ । ଶେଷରେ ବହୁ ଯୁକ୍ତି ତର୍କ, ବହୁ ସଂଘର୍ଷ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଫଳ କିଛି ହେଲା ନାହିଁ । ବାବା ଜିତିଗଲେ । ଆଉ କିଛି ଉପାୟ ନ ଦେଖି କ୍ରୋଧରେ ଜର୍ଜରିତ ହୋଇ ସେ କହିଥିଲା, ବେଶ୍ ତମ କଥା ମୁଁ ମାନି ନେବି, କିନ୍ତୁ ଗୋଟାଏ ସର୍ତ୍ତରେ...

କି ସର୍ତ୍ତ ?

ତମ ଇଚ୍ଛାରେ ତମେ ଯାହାକୁ ବୋହୂ କରି ଏ ଘରକୁ ଆଣିବ ସେ କେବଳ ବାହ୍ୟତଃରେ ବୋହୂ ହେବାର ଅଧିକାର ଛଡ଼ା ଆଉ କିଛି ଖୋଜିଲେ ପାଇବ ନାହିଁ । ଏଥିରେ ତମେ ଯଦି ରାଜି ହେବ ତା'ହେଲେ ମୁଁ ବିବାହ କରିବି ।

ବାପା କହିଲେ, ରାଜି...

ସେଇ ସର୍ତ୍ତ ପରେ ସେ ନନ୍ଦିତାକୁ ବିବାହ କରିଥିଲା । କିନ୍ତୁ ସ୍ପର୍ଶ ନ କରି ବୁଲା ଅଟିଥିଲା । ତାର ସେଇ ଭୟଙ୍କର ପ୍ରତିଜ୍ଞାରେ ଅପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ବାପା ବୋଉ ବହୁ ଅନୁ... ଦେଲେ ତାକୁ

ବଦଳେଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ । ଅନେକ ଚିଠି ଦେଇ ଘରକୁ ଯିବା ପାଇଁ ଅନୁନୟ କରିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ କଛି ଶୁଣି ନ ଥିଲା ଅନିରୁଦ୍ଧ । ବାପ-ମା ଯଦି ଜନ୍ମକରି ପୁଅର ସୁଖ ଦେଖିଲେ ନାହିଁ, ସେ କାହିଁକି ସେମାନଙ୍କ କଥାରେ ନିଜ ପ୍ରତିଜ୍ଞା ଭାଂଗିଦେବ ? ପ୍ରେମିକା ସୁଜାତାର ପ୍ରେମ ପାଇଁ ସବୁ ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ସେ ପରିତ୍ୟାଗ କରିପାରିବ ।

ଲଳିତାର ଜୀବନ ନଷ୍ଟ ପାଇଁ ବାପ-ମା ଦାୟୀ । ସେମାନେ ଦେଖନ୍ତୁ ତାଙ୍କର ସାମାନ୍ୟ ଜିଦ୍ ପାଇଁ ଆଜି ଗୋଟିଏ ଜୀବନ ଧୂଳିରେ ମିଶିବାକୁ ଯାଉଛି । ସେଇ ନଷ୍ଟ ଜୀବନର ଶେଷ ନିଶ୍ୱାସରେ ଅନିରୁଦ୍ଧ ଯଦି ପୃଥିବୀ ବୁକୁ ଉପରୁ ନିଶ୍ଚିହ୍ନ ହୋଇଯାଏ, ତେବେ ମଧ୍ୟ ନିଜ କଥାରେ ମେରୁ ପରି ଅଟଳ ରହିବ ।

ଲଳିତା ପାଖରେ ରହିଲେ ପୁଅ ବଦଳିଯିବ ଏଇ ଆଶା-କରି ସେମାନେ ଯଦି ତାକୁ ଛାଡି ଦେଇ ଯାଇଥାନ୍ତି ସେ ଆଶା ନିଷ୍ଫଳ ହୋଇ ଆକାଶରେ ମିଳିଯିବ ପଛେ, ସେ କିନ୍ତୁ ଲଳିତାକୁ ସ୍ପର୍ଶ ଦେଇ ପତ୍ନୀ ହେବାକୁ ବାଟ ଛାଡ଼ିବ ନାହିଁ ।

ସେଇ ଦମ୍ଭ ଅଭିମାନ ନେଇ ସେ ରହିଥିଲା । ହେଲେ ଆଜି...କି ଏକ ଅବାଂଛିତ ମୁହୂର୍ତ୍ତର ତାଡନାରେ ଅଗ୍ନିକି ଘସି ଘସି ଲଳିତା ପାଖକୁ ସେ ଚାଲି ଯାଉ ନାହିଁ ତ ? ସୁନ୍ଦରୀ ଲଳିତା ଦେହରେ ଅନେକ ଆକର୍ଷଣ ଭରି ରହିଛି, ଏ କଥା ତାକୁ ସ୍ପର୍ଶ କରି ଜାଣିଥିଲା । ସେଇ ଭୟ ତାର ଲୁହାପରି ମଜଭୁତ ଛାତିଟାକୁ ମଧ୍ୟ ଥରେଇ ଦେଉଛି ।

ସେଇକଥା ଭାବି ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ଉଠୁଛି ଅନିରୁଦ୍ଧ । ଯେତେ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ମଧ୍ୟ ଲଳିତାକୁ ମନ ଭିତରୁ କାଢି ଦେଇ ପାରୁ-ନାହିଁ । ପ୍ରେମିକା ସୁଜାତା ଦୂରେଇ ଯାଉଛି ।

ଲଳିତା ହୁଏତ ଆରାମରେ ଶୋଇ ଯିବଣି । ସ୍ୱାମୀର ସତ୍ତ୍ୱକୁ ଦ୍ୱିଧାହୀନ ଭାବରେ ମାନିନେଇ, ଦେହରେ ଯୌବନର ବୋଝ ବହି ସେ ଯଦି ନିଶ୍ଚିନ୍ତରେ ଶୋଇ ପାରୁଛି, ଅନିରୁଦ୍ଧ କାହିଁକି ଶୋଇ ପାରୁନାହିଁ ? କଣ ତାର ହେଲା ?

ପତ୍ନୀ ହେଲେ ବି ଲଳିତା ତାର କେନ୍ଦ୍ର ନୁହେଁ, କେନ୍ଦ୍ର ବି ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ, ଅଥଚ ତାକୁଇ କେନ୍ଦ୍ର କରି ନିଜକୁ କଳ୍ପନା ତରଳ ହଜେଇ ଦେବାର ଅର୍ଥ କଣ ହୋଇପାରେ ?

ଏଥର ଆଖି ବୁଜି ଶୋଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା ଅନିରୁଦ୍ଧ ।

ନୀଳକଣ୍ଠ ଡାକୁଛି । ବାବୁ, ବାବୁ......

ଅନେକ ରାତିରେ ଶୋଇଥିବାରୁ ସକାଳ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଗାଢ଼ ନିଦ୍ରାରେ ଶୋଇଥିଲା ଅନିରୁଦ୍ଧ । ନୀଳକଣ୍ଠ ଡାକରେ ବିରକ୍ତ ହୋଇ ସେ କହିଲା, କିଏରେ କାହିଁକି ଏତେ ପାଟିରେ ଡାକୁଛୁ ?

ଆଜ୍ଞା ମା'ଙ୍କ ଦେହ କଣ ହୋଇ ଯାଉଛି...

ଧଡ଼ ପଡ଼ ହୋଇ ବିଛଣା ଉପରୁ ଉଠି ଆସି କବାଟ ଖୋଲି ଦେଇ ସେ ପଚାରିଲା, କଣ ହେଲା ?

ଭୟରେ ନୀଳକଣ୍ଠ କହିଲା, ମା' ବ୍ୟସ୍ତ ହେଉଛନ୍ତି...

ଅନିରୁଦ୍ଧର ଛାତିଟା ଧଡ଼ କରି ହୋଇଗଲା । ଆଉ କିଛି ନ ପଚାରି ସେ ଦୌଡ଼ିଲା ଉପର ମହଲାକୁ ।

ଲଳିତା ବିଛଣାରେ ଛଟ ପଟ ହେଉଛି । ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ଯା

ମୁହଁଟା ତାର ବିକୃତ ହୋଇଯାଇଛି । ଦୁଇ ହାତରେ ଶେଜ ଗୁଣ୍ଡିକି ଚିପିଧରି ସେ ଘାଣ୍ଟି କରୁଛି ।

ମୋର ଶଯ୍ୟାଧାରରେ ବସି ପଡ଼ି ଅନିରୁଦ୍ଧ କହିଲା, କଣ ହେଲା, ଗୀତିମୟଙ୍କୁ ଖବର ଦେବି ?

ନା ନା, ତାଙ୍କୁ ଡାକନା । ମୁଁ ମରିବାକୁ ଚାହେଁ । ବଞ୍ଚି ରହି ଆଉ ମୁଁ କଣ କରିବି ?

ସବୁବେଳେ ଲଳିତା ମରିବା କଥା କହେ । କିନ୍ତୁ ଆଜି ତା ମୁହଁରୁ ସେଇକଥା ଶୁଣି ଅନିରୁଦ୍ଧ ଚିତ୍ତଟା ଶୂନ୍ୟ ହୋଇ ଯାଉଛି । ବ୍ୟସ୍ତ କଣ୍ଠରେ ସେ ଡାକ ପକେଇଲା, ନୀଳକଣ୍ଠ ! ନୀଳକଣ୍ଠ......

ଆଜ୍ଞା ।

ଡାକ୍ତର ବାବୁ ଘରେ ଥିବେ । ଚଞ୍ଚଳ ଯା ଡାକି ଆଣିବୁ । କାରରେ ଚାହିଁଛୁ କଣ, ଯା...

ନୀଳକଣ୍ଠ ଚାଲିଗଲା ।

ଚିତ୍ତରେ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଅନୁଭୂତ ହେଉଛି । ଲଳିତାର ଅସ୍ପଷ୍ଟ କଣ୍ଠରୁ ଯନ୍ତ୍ରଣାର ସ୍ୱର ଶୁଭୁଛି । ସେ କହୁଛି, ମରିଗଲି ଆଃ...

ତାର ଚିତ୍ତଟାକୁ ଅଣ୍ଡସି ଦେବାଭଳି ଶକ୍ତି ସଞ୍ଚୟ କରିପାରୁ ନାହିଁ ଅନିରୁଦ୍ଧ । ସଙ୍କୋଚରେ ହାତ ଫେରି ଆସୁଛି । ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ସେ କେବଳ ଆଶ୍ୱାସନା ଦେଉଛି, ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନା, ଗୀତିମୟ ଆସିଲେ ସବୁ ଠିକ୍ ହୋଇଯିବ ।

ଲଳିତା ଚିତ୍କାରି କହୁଛି, ମତେ ଟେକି ଧର, ନ ହେଲେ ମରିଯିବି । ଆଃ, ମରିଗଲି......

ଆଉ ରହି ନ ପାରି ଲଳିତାର ଦେହ । ଟୁ ଧରି ଆଉଁସି ଦେଉଛନ୍ତି । ଯନ୍ତ୍ରଣା ସହି ନପାରି ଅନିରୁଦ୍ଧର ଦେହଟାକୁ ଶକ୍ତ

ରେ ଗୁପି ଧରିଲା ଲଳିତା । ଦୁଇହାତରେ ତାକୁ ଧରିଥିଲା
ଅନିରୁଦ୍ଧ ।

ବେଶି ସମୟ ନୁହେଁ, ଅଳ୍ପ କେତେ ସମୟ ପରେ ଲଳି
ର ସମସ୍ତ ଶରୀର ନିସ୍ପନ୍ଦ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ଅଚେତନ ଦେହଟାକୁ
ନେଇ ଶଯ୍ୟା ଉପରେ ଶୁଆଇ ଦେଇଥିଲା ଅନିରୁଦ୍ଧ ।

ଗୀତିମୟ ଆସି ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥିଲେ, କରେ କଣ ହେଲା ?
ାକୁଳ ହୋଇ ଅନିରୁଦ୍ଧ କହିଲା, ତୁ ଠିକେ ଚଞ୍ଚଳ ଦେଖିଲ,
ା ହେଲା ମୁଁ ତ ଜାଣେନା । ମାଳକଣ୍ଠ ଠାରୁ ସକାଳୁ ଶୁଣି
ି ଦେଖିଲି ସେ ଛଟ ପଟ ହେଉଛି । ତା ପରେ ଲ ଏଇ
ସ୍ଥା...

ତୁ କଣ ରାତିରେ ଏ ଘରେ ଶୋଇ ନଥିଲୁ କି ?

ଚମକି ପଡ଼ିଲା ଅନିରୁଦ୍ଧ । ନିଜ ଅଜାଣରେ ସେ ଧରା ପଡ଼ି
ଛି । ଏଥର କି ଉତ୍ତର ଦେବ ? ଏତେ ସତର୍କ ହୋଇ ସୁଦ୍ଧା...

ଗୀତିମୟ କହିଲେ, ରୋଗିଣୀ ସ୍ତ୍ରୀକୁ ଛାଡ଼ି ଅନ୍ୟ ଘରେ
ଇବା ତୋର ତ ଉଚିତ ନୁହେଁରେ, କେତେବେଳେ କଣ
ହୋଇଯାଏ...

ଅପସ୍ତୁତ ଭଳି ଅନିରୁଦ୍ଧର ମୁହଁଟା କଳା ପଡ଼ି ଯାଇଥିଲା ।
ଗୀତିମୟ ଜାଣି ଜାଣି କଥାର ଗତିକୁ ବଦଳେଇ ଦେଲ
। ଲଳିତାକୁ ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ଯାଇ ସେ କହିଲେ,
ା ଭଲ ହୋଇ ଯାଇଛି ବୋଲି ଏବେ ମଧ୍ୟ ମୁଁ କହିପାରିବି
କହି ପାରିବ ନାହିଁ । ତାର ଏଇ ମୂର୍ଚ୍ଛାଟା ନ ଗିବା
ତାର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଉପରେ କୌଣସି ଭରସା ନାହିଁ ।

ସବୁ ଦେଖି ସାରିଲା ପରେ ଗୋଟିଏ ଇଂଜେକ୍‌ସନ ଦେଇ
କହିଲେ, ବୁଝିଲୁ ଅନିରୁଦ୍ଧ, ଲଳିତାକୁ କଛି ଦିନ ପାଇଁ

ଚେଞ୍ଜରେ ନେଇଯା । ପଇସା ତ ତୋର ଅଭାବ ନାହିଁ, ଭଲ ଖାଇବାକୁ ଦେଇ ତା ମନଟାକୁ ଖୁସି ରଖିଲେ ମୁଁ ଭାବୁଛି ସବୁ ଠିକ୍ ହୋଇଯିବ । ତୋ ଇଚ୍ଛା କଣ କହିଲୁ ?

ଚିନ୍ତିତ ହୋଇ ଅନିରୁଦ୍ଧ କହିଲା, ଏଠି ମୋର ଅନେକ ବ୍ୟବସାୟ, ସେ ସବୁ ଛାଡଦେଇ ମୁଁ କଣ ଯାଇ ପାରିବ ? ତାଛଡା ଏଇ ଘର ଦ୍ୱାର ଏ ସବୁ କିଏ ଦେଖିବ ?

ଲଳିତାର ଜୀବନଟା ତୋ ପକ୍ଷରେ ବଡ଼ । ସେଇ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ତୁ ଯଦି କିଛି ସ୍ୱାର୍ଥତ୍ୟାଗ ନ କରୁ ତେବେ ସେ ଭଲ ହେବନାହିଁ । ଏ ସବୁ ବାଜେକଥା ଛାଡ । ଅନ୍ତତଃ ମାସେ ପନ୍ଦର ଦିନ ଯାଇ କୁଆଡେ ବୁଲିଆ । ତା ନ ହେଲେ ଅବସ୍ଥା ଖରାପ ହୋଇଯାଇ ପାରେ···

ହଁ କି ନାହିଁ କିଛିହେଲେ ଅନିରୁଦ୍ଧ କହି ପାରୁନାହିଁ । ବଇଟି ଯାକ ତା ପକ୍ଷେ କଷ୍ଟକର । କଣ କରିବ ଭାବି ପାରୁନାହିଁ । ଗୀତିମୟଟା ଯାହା ବୁଝିଥିବ ସେଇଆ । ନ କରେଇ ଛାଡ଼ିବ ନାହିଁ ।

ଆଚ୍ଛା ତୁ ଯାବେ, ମୁଁ ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ଆସିଲେ କଥା ବାର୍ତ୍ତା ହୋଇ ଯାହା ଗୋଟାଏ ଠିକ୍ କରିବା । ବୁଝିଲୁ ?

ଗୀତିମୟ ଯିବାକୁ ବାହାରିଲେ ।

ଅନିରୁଦ୍ଧ ପଚାରିଲା, ଲଳିତାର ଆଉ କିଛି ହେବନାହିଁ ତ ? ତୁ ପୁଣି ଚାଲିଗଲେ କେମିତି ହବ ?

ଭୟ କରିବାର କିଛି ନାହିଁ । ଅତ୍ୟଧିକ ଚିନ୍ତାରେ ବୋଧହୁଏ ରାତିସାରା ଶୋଇନାହିଁ । ତେଣୁ ରେଷ୍ଟଲେସ୍ ବୋଧ ଲାଗୁଥିଲା, ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ଚେତା ଫେରିଆସିବ । କିଛି ଖାଇବାକୁ ଦେଇ ବିଶ୍ରାମ ଦେଲେ ଭଲ ହୋଇଯିବ ।

ଗୀତିମସ୍ତ୍ର ଚାଲିଗଲେ ।

ପଥର ପର ବସି ରହିଲା ଅନିରୁଦ୍ଧ । ଗୀତିମସ୍ତ୍ରଟା ତାକୁ ପାଗଳ କରିଦେବ । କେତେ ଦିନ ଆଉ ନିଜକୁ ଲୁଚାଇ ରଖିବ ତା ପାଖରୁ ? ଛାଇ ପରି ପଛେ ପଛେ ଧାଇଁ ବୁଲୁଛି । କେମିତି ଖସି ଆସିବ ସେଇ କଥା ସେ ଭାବୁଛି ।

ଲଳିତାର ଚେତା ଫେରି ଆସିଛି । ଆଖି ଖୋଲି ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଚିନ୍ତିତ ମୁହଁକୁ ସେ ଅପଲକ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁ ରହିଥିଲା । ଅନେକ ସମୟ ଧରି ଅନିରୁଦ୍ଧକୁ ନୀରବ ଦେଖି ସେ କହିଲା, ମୋର ଗୋଟେ କଥା ରଖିବ ?

ଅନିରୁଦ୍ଧ ଚାହିଁଲା ତା ମୁହଁକୁ । ଏ ପୁଣି କି କଥା ?

ଲଳିତା କହିଲା, ମୋ ପାଇଁ ଆଉ କେତେ କଷ୍ଟ ତମେ ସହିବ ? ନିଜ ଇଚ୍ଛାରେ ଦିନେ ତମ ପାଦତଳେ ଭିକ୍ଷା ମାଗିଥିଲି ଏ ଘରେ ରହିବା ପାଇଁ । ହେଲେ ଆଜି ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ମୋ ମନ ଛଟପଟ ହେଉଛି । ଚାଲିଯିବି ବାବାଙ୍କ ପାଖକୁ । ତମେ ଆଜି ସେଇ କଥା ଲେଖି ବାବାଙ୍କୁ ଜଣେଇ ଦେବ, ସେ ଆସି ମତେ ନେଇଯିବେ ।

ନୀରବରେ ଶୁଣି ଯାଉଥିଲା ଅନିରୁଦ୍ଧ, କିନ୍ତୁ ଉତ୍ତର ଦେଇ ନ ଥିଲା । ଚାଲିଯିବାକୁ ଚାହିଁଲେ ଲଳିତାକୁ ସେ ଅଟକେଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ବରଂ ଅନେକ ବୋଝ ହାଲୁକା ହୋଇଯିବ । ମନ୍ଟା ଶୂନ୍ୟ ହୋଇ ଅନ୍ତତଃ କିଛି ଦିନ ବିଶ୍ରାମ କରିବ । ପା ଲଳିତା, ଛାଡ଼ି କଣ ? ଏଠି ତ କେହି ନାହିଁ । ସେଠି ରହିଲେ ତାର ଦେହଟା ଭଲ ହୋଇଯାଇ ପାରେ ।

କଣ କହୁଛ ?

ଲଳିତା ପଚାରୁଛି ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ମତାମତ । ଅନିରୁଦ୍ଧ ସମ୍ମତ ହେଲେ ସେ ଚାଲିଯିବ ବାପ ଘରକୁ । ଯେଉଁ ଠାରୁ ବହୁ ସ୍ୱପ୍ନ ଧରି ଏ ଘରେ ପାଦ ଥୋଇ ସେ ସ୍ୱପ୍ନକୁ ନିଜ ହାତରେ ଲିଭେଇ ଦେଇ-ଥିଲା, ସେଇ ପିତୃଗୃହକୁ ଫେରିଯିବ ଲଳିତା । କାହିଁକି ଆଉ ଏଠି ପଡ଼ି ରହି ନିଜକୁ ନିଃଶେଷ କରନ୍ତା ? କେଉଁ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ବା ତାର ଆଉ ଅଛି ? ଯେତେହେଲେ ଝିଅଟାଏ ସେ, ଯାହା ସହିଛି ସେଇ ଯଥେଷ୍ଟ ।

ଏଥିରେ ଆପତ୍ତି କରିବାର କଣ ଅଛି ? ତମେ ଯିବ ତମ ଘରକୁ ମୁଁ କଣ ମନା କରିବି ? ଏଠି ତମର ଦେଖା ଶୁଣା କରିବା ପାଇଁ କେହି ନାହିଁ । ବରଂ ସେଠିକି ଗଲେ ତମେ ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ଭଲ ହୋଇଯିବ । ସୁସ୍ଥ ହେଲା ପରେ ଯେବେ ଚାହିଁବ ମୁଁ ଯାଇ ନେଇ ଆସିବି । ଅନିରୁଦ୍ଧ ଏକ ନିଶ୍ବାସରେ କଥାତକ କହି ଦେଇ ନୀରବ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ।

ଏ କଥା ସ୍ୱାମୀଙ୍କରି ବୋଲି ଲଳିତା ବିଶ୍ୱାସ କରି ପାରୁ ନ ଥିଲା । ଅନିରୁଦ୍ଧ ଯାହା କହିଗଲା, ସେ କଥାଗୁଡ଼ିକରେ ନୂତନତ୍ୱ କିଛି ନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସମବେଦନା ଅନେକ ଭରି ରହି-ଥିଲା, ଯାହା ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବହୁ ସଂଘର୍ଷ କରି ମଧ୍ୟ ସେ ପାଇନାହିଁ ।

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ ଲଳିତା ଚାହିଁ ଥିଲା ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଗମ୍ଭୀର ମୁହଁ-ଟିକୁ । ଯେତେ ନିଷ୍ଠୁର ହେଲେ ବି ସେଇ ମଣିଷଟା ପାଇଁ ଲଳିତାର ମନରେ ବହୁ ମାୟା ମମତା ଭରି ରହିଥିଲା । ତେଣୁ ଚାଲିଯିବା କଥା ଭାବିଲେ କାହିଁକି କେଜାଣି ଶୁଖିଲା ଆଖି ଭିତରେ ଅନେକ ଜଳ ଭରି ଉଠୁଛି ।

ସେଇ ଅଶ୍ରୁଳ ଆଖିରେ ସେ କହିଲା, ନିଜ ପାଇଁ ମୁଁ ଯେତିକି ଚିନ୍ତିତ ନୁହେଁ, ତମ ପାଇଁ ମୁଁ ବେଶୀ ଚିନ୍ତିତ । ଦୟା କରି ଏ ଘରେ ମତେ ସ୍ଥାନ ଦେଇଥିଲ ବୋଲି ମୁଁ ଯେ ତମର ବୋଝ ହୋଇଯିବି ଏ କଥା ତ ଜାଣି ନଥିଲି ! ଆଜି ଜାଣୁଛି ଏଇ ଦୁର୍ବଳ ଦେହଧରି ମୁଁ ଆଉ ତମର କୌଣସି କାମରେ ଆସିବି ନାହିଁ । ତେଣୁ ଚାଲିଯିବା ମୋ ପକ୍ଷେ ଉଚିତ୍ । ତମ ପାଖରୁ ଦୂରେଇ ରହିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ନ ଥିଲେ ବି ମୁଁ ଯିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଉଛି ।

ତମେ ଭୁଲ ବୁଝିଛ ଲଳିତା । ଦୟାକରି ତମକୁ ଏଠିକି ଆଣିଛି ବୋଲି ଯଦି ଭାବୁଥାଅ, ସେ ତମର ଭୁଲ ଧାରଣା । ଯେବେ ଅବହେଳା ହତାଦର ଭିତରେ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତମେ ରାୟ-ବଂଶର କୁଳବଧୂ, ଯେଉଁଠି ରହିଲେ ବି ସେଇ ସମ୍ମାନରେ ସମ୍ମାନିତ ହେବ ତମେ । ସ୍ୱାମୀର ସ୍ତ୍ରୀ ହୋଇ ପାରିନାହିଁ ବୋଲି, ଘରର ବୋହୂ ହୋଇ ପାରିନ ଏ କଥା ଭୁଲ । ଦୟା ଅନୁକମ୍ପା କରି ମୁଁ ତମକୁ ରଖି ନ ଥିଲି, ଉଦାରତା ଦେଖାଇ ତମେ ଏ ଘରେ ରହି ପତ୍ନୀର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଯେଉଁ କେଇଟା ଦିନ ପାଳନ କରିଥିଲ, ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ତମ ପାଖେ ଚିରଦିନ କୃତଜ୍ଞ । ଆଉ ମନେରଖ, ତମେ ଚାଲିଗଲେ ବି ଏ ଘରର ଦରଜା ତମ ପାଇଁ ସବୁ ବେଳେ ଖୋଲା ରହିବ । ଯେତେବେଳେ ଯେଉଁ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ତମେ ଆସିବ ମୁଁ ଖୁସି ହେବ ।

ସହାନୁଭୂତିପୂର୍ଣ୍ଣ କଥାଗୁଡ଼ିକ ଯେ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଅନ୍ତର ଭିତରୁ ସ୍ୱଚ୍ଛ ହୋଇ ବାହାରି ଆସୁଥିଲା, ସେଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ହେଲେ ଏଇ ଅନିରୁଦ୍ଧ ନର୍ମମଙ୍କ ପରି ତାକୁ ପତ୍ନୀ ସୁଖରୁ ବଞ୍ଚିତ କରି ତା

ଜୀବନଟାକୁ ପୁରସ୍କାର କରି ଦେଇଥିଲା । ସବୁ ଆକୁଳ ବିକଳ ପ୍ରାର୍ଥନାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରି ନିଜ କଥାରେ ଅଟଳ ରହିଥିଲା । ଆଜି ଆଜି ସେଇ ମଣିଷଟିର କଥାରେ ଏତେ ଦରଦ ଆସିଲା କେଉଁଠୁ ?

ଚାଲିଯାଉଛି ବୋଲି ଅଭିନୟ କରି ସାମାନ୍ୟ କେଇ ପଦ କଥା କହିବାରେ କାର୍ପଣ୍ୟ କରିନାହିଁ ଅନିରୁଦ୍ଧ । ସେଇ ଯଥେଷ୍ଟ । ଆଜି କଣ ବା ତାକୁ ସେ ଦେଇ ପାରନ୍ତା ? ଧନ ଥିଲେ ବି ମନଟା ତାର ଅତି ଦରିଦ୍ର, ସେଇ ଦରିଦ୍ର ମନ ନେଇ ଲଳିତାକୁ ନ ଦେଇ ପାରିଛି ବୋଲି ଦୁଃଖ କି ଅଭିମାନ କରି ଲାଭ କଅଣ ? ଭଗବାନ ଯଦି ତା ଭାଗ୍ୟରେ ଏଇଆ ଲେଖିଥିଲେ, ଅନ୍ୟର ଦୋଷ ଦେବ କାହିଁକି ? ଯେଉଁଠାରୁ ଆସିଥିଲା ସେଇଠିକି ଫେରିଯିବ । ପୁଣି କୁମାରୀ ମନ ନେଇ ସେ ପିତୃଗୃହରେ ବାକିତକ ଦିନ କାଟି ଦେଇ, ଭୁଲିଯିବ ସେ ଦିନେ ବିବାହ କରିଥିଲା ବୋଲି ।

ଗ୍ରହଣ କରୁ ବା ନ କରୁ ଅନିରୁଦ୍ଧ ତାର ସ୍ୱାମୀ । ବିବାହର ପବିତ୍ର ବନ୍ଧନ ତଳେ ସେ ଦିନ ତାର ହାତରେ ନିଜ ହାତ ବାନ୍ଧି ହୋଇ ଯାଇଛି । ସେ ବନ୍ଧନକୁ ଫାଙ୍କି ଦେଇ ଆଜି କଣ ସେ ପ୍ରଜାପତିର ପକ୍ଷରେ ଉଡ଼ି ପାରିବ ?

ଲଳିତାର ଆଖି ତଳେ ବହୁ ଅଶ୍ରୁ ଜମୁଥିଲା । ସେଇ ଛଳ ଛଳ ଆଖିକୁ ଚାହିଁ ଉଦାସ କଣ୍ଠରେ ଅନିରୁଦ୍ଧ କହିଲା, ମୁଁ ଜାଣେ, ତମକୁ ସୁଖ ନ ଦେଇ ପାରି, ତମ ପାଖରେ ମୁଁ ଅମଣିଷ ହୋଇ ଯାଇଛି । ତମେ ଯଦି କେବେ ସୁଖର ସନ୍ଧାନରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ନୀଡ଼ ରଚନା କର, ତେବେ ସବୁଠାରୁ ବେଶୀ ଖୁସି

ହେବ ମୁଁ । ତା ହେଲେ ତମ ଜୀବନ ନଷ୍ଟ ହେଇଯିବାର ଭୟ ମତେ ଦୁଃସହ ମାନସିକ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଦେଉନା ନାହିଁ । ଏ ବିଷୟରେ କେବେ ଚିନ୍ତା କରି ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପୂର୍ବରୁ ମତେ ଜଣେଇବ ।

ଅବୋଧ ନ ହେଲେ ବି ଅଧୁରର ଏକ ପ୍ରସ୍ତାବ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ମୁହଁରୁ ଶୁଣି ଲଳିତା ଆହତ ହୋଇଥିଲା । ଆହତର ଉତ୍ତର ଦ୍ରୁତ ଆଘାତରେ ଦେବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରିଲା, ନିଜ ସୁଖ ଅପେକ୍ଷା ବିପୁଳ ବଂଶର ଇଜ୍ଜତ ମୋ ପାଖରେ ଆଜି ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଦେଖା ଯାଉଛି ବୋଲି ମୁଁ ଆଜି ମରିବାକୁ ବସିଛି । ଯେଉଁଦିନ ସେଇ ବୃଥା ଅହଙ୍କାର ମୋ ମନରୁ ଚାଲିଯିବ ସେ ଦିନ ତମ କଥା ରଖିବା ଭଳି ଶକ୍ତି ସଞ୍ଚୟ ମୁଁ କରିପାରିବି ।

କିନ୍ତୁ ସମସ୍ତ ନିର୍ବୋଧଙ୍କ ଭଳି ଚୁହିଁ ଉହ୍ନାଳ ପରେ ଅନିରୁଦ୍ଧ ଉଠିଲା, ମୁଁ ତେବେ ଯାଉଛି । ଆଜି ଛାଡ଼ି ଦେଇ ଦେବ । ତମେ ଯିବାର ଆୟୋଜନ କର ।

ଅନିରୁଦ୍ଧ ଚାଲି ଯାଉଛି । ଖୁସିରେ କି ଦୁଃଖରେ ସେ କଥା ସେ ଜାଣେ । ଲଳିତାର ହୃଦୟ ମେଘାକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇ ନୟନରୁ ଧାର ଧାର ଲୁହ ବର୍ଷିବାକୁ ଲାଗିଲା । ହତାଶରେ ସେଇ ଦରଜା ଉପରେ ପଡ଼ିରହି ସେ ଚାହିଁ ଥିଲା ଅନିରୁଦ୍ଧର ଚାଲିଯିବା ପଥକୁ ।

ତମ ନିଷ୍ପତ୍ତି ବଦଳେଇ ଦିଅ ଲଳିତା, ଏବେ ମଧ୍ୟ ତମ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଭଲ ହୋଇନାହିଁ । ସେଠି କିଏ ତମର ଦେଖାଶୁଣା କରିବ ?

ଶାଶୁଘର ଅପେକ୍ଷା ବାପଘରେ ଝିଅକୁ ଦେଖିବା ପାଇଁ ଅନେକ ଲୋକ ଥାନ୍ତି । ମୋର କିଛି ଅସୁବିଧା ହେବ ନାହିଁ । ବାବା ଯେତେବେଳେ ଆସିଛନ୍ତି, ମତେ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

କିନ୍ତୁ କାହିଁକି ତମେ ହଠାତ ଏମିତି ଗୋଟାଏ ନିଷ୍ପତ୍ତି କଲ କହି ପାରିବ ? ବନ୍ଧୁ ବୋଲି ମୋ କଥାର ମୂଲ୍ୟ କିଛି ତମ ପାଖରେ କିଛି ନାହିଁ ? ମୋ ଉପରେ ଭରସା ରଖି ଆଉ ଦିନ କେଇଟା ଏଠି ରହି ପାରିଲ ନାହିଁ ?

ଅଭିମାନରେ ଲଳିତା କହିଲା, କି ଭରସା ଆଉ ରଖି-ଥାନ୍ତି ? ମରଣ ସେପରୁ ଉଠେଇ ଆଣି ଜୀଅନ୍ତା ଦଗ୍ଧ କରିବା ପାଇଁ କଣ ଆଉ ଦିନ କେଇଟା ନ ରହିଲେ ଚଳିବ ନାହିଁ ?

ଏ ତମେ କଣ କହୁଛ ଲଳିତା ?

ମିଛ ତ କହୁନି । ତମେ ତ ଜାଣ ତମରି କଥା ଉପରେ ମୁଁ ମରଣକୁ ଦୂରକୁ ଠେଲିଦେଇ ବଞ୍ଚିବାକୁ ଚାହିଁଥିଲି । କିନ୍ତୁ ବିଶ୍ୱାସରେ ବିଷ ପିଇ ମରିବାକୁ ତ କହି ନ ଥିଲ ? ତମେ ବିଶ୍ୱାସ-ଘାତକ ବୋଲି ଜାଣିଥିଲେ···

ଲଳିତା ! ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ ଡାକ୍ତର ଗୌତମପ୍ରୁ । ମତେ ବିଶ୍ୱାସ କର ଲଳିତା, ମୁଁ ଯାହାକିଛି କରୁଥିଲି ତମରି ସୁଖ ପାଇଁ, ତମକୁ ଭଲରେ ରଖିବା ପାଇଁ । ସେ କଥା କେମିତି ଆଜି ବୁଝାଇବି ମୁଁ ?

ସ୍ୱାମୀର ସ୍ମୃତି ବଞ୍ଚେଇ ଯେଉଁ ନାରୀ, ତା ପାଇଁ ସକଳ ବୈଭବ ତୁଚ୍ଛ । ସେ କଥା ତୁମେ ଜାଣ । ତା ପରେ ଆଉ କି ସୁଖ ମତେ ଦେଇଥାନ୍ତ ? ସେ ଗୁଡ଼ା କେବଳ ପ୍ରଲୋଭନ, ଭଣ୍ଡେଇବାର ସହଜ ଫନ୍ଦା । ତମେ ଯେ ମତେ ଠକିଛ, ଏଥିରେ ଆଉ ବୁଝି-ବାର କଣ ଅଛି ?

ଅପରେସନ୍ ଟେବୁଲ ଉପରେ ରୋଗୀର ପେଟ ଚିରିଲା ଭଳି ଗୀତିମୟଙ୍କ ପେଟ ଭିତରଟା କିଏ କାଟି ପକାଉଛି ଭଳି ଲାଗୁଥିଲା । ସେ ଭାବୁଥିଲେ, ଏବେ ବି ଶିଶୁଟିଏ ପରି ଲଳିତା ଅବୁଝା ରହିଯାଇଛି । ସେ କାହିଁ ବୁଝିବ ବନ୍ଧୁ ଗୀତିମୟ ତା ପାଇଁ କଣ ଆଉ କରିଥାନ୍ତା ? ଲଳିତାକୁ କେବଳ ରୋଗୀ ବୋଲି ଭାବି ତା ପ୍ରତି ମମତା ଢ଼ାଳି ନଥିଲେ । ଏଇ ଝିଅଟି ପ୍ରତି ପ୍ରଥମ ଦର୍ଶନରୁ ତାଙ୍କ ମନରେ ବହୁ ଦୟା କରୁଣା, ସ୍ନେହ ହୋଇ ଝରି ପଡ଼ୁଥିଲା । ତାକୁ ସୁଖୀ କରିବା ପାଇଁ ନିଜକୁ ନିଃଶେଷ କରି ଦେବାକୁ ବସିଲା ବେଳେ ଏ କଣ ହେଲା ?

କାହିଁକି ତାକୁ ଅବିଶ୍ୱାସ କଲା ଲଳିତା ? ସ୍ୱାମୀର ସ୍ନେହରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇ ଅନେକ ଅବିଶ୍ୱାସର ସ୍ତୂପ ତା ଭିତରେ ଠୁଳ ହୋଇ ଯାଉଛି, ତାକୁ ନିଭେଇବା ପାଇଁ ଗୀତିମୟ ଯଦି ଆହୁରି ପାଦେ ଆଗେଇ ଯାଇଥାନ୍ତେ, ତେବେ ହୁଏତ ଲଳିତାର ଆସ୍ଥା-ଭାଜନ ହୋଇ ପାରିଥାନ୍ତେ । ଗୀତିମୟଙ୍କୁ ଭୁଲବୁଝି ସତରେ କଣ ଲଳିତା ଚାଲିଯିବ ?

ବହୁ ଅନୁନୟ ହୋଇ ସେ କହିଲେ, ତମେ ମୋତେ ବିଶ୍ୱାସ କରି ଅନ୍ତତଃ ଆଉ ଦିନ କେଇଟା ରହିଯାଅ, ତା ନ ହେଲେ ସବୁ ଆଶା ମୋର ନିଷ୍ଫଳ ହୋଇଯିବ । ଚିରଦିନ ଲାଗି ମୁଁ ତମ ପାଖେ ବିଶ୍ୱାସଘାତକ ହୋଇ ରହିଯିବି ।

ଲଳିତା କହିଲା, ତମେ ଯଦି ମତେ ସ୍ନେହ ପ୍ରେମ ଦେଇ ମୋର କ୍ଷୁଧିତ ମନଟାକୁ ସ୍ଥିର କରି ଦେଇଥାନ୍ତ, ମୁଁ ଆଜି ଏ ଘର ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯାଇ ନ ଥାନ୍ତି । ତମେ ନିଷ୍ଠୁରଙ୍କ ଭଳି କଥା ଦେଇ କଥା ରଖିଲ ନାହିଁ କି ମୋତେ ମରିବାକୁ ବାଟ ଛାଡ଼ିଲ

ନାହିଁ, ଆଜ ଏଠି ରହିବ କାହିଁକି ? ସେ ଅନୁରୋଧ ତମେ କରନା । ଯିବା ଯେତେବେଳେ ସ୍ଥିର, ଅଟକିବା ପ୍ରଶ୍ନ ସେଠି ଅବାନ୍ତର ।

ମୁଁ ଏବେ ବି କହୁଛି ଲଳିତା, ମୁଁ ତମକୁ ଭଲପାଏ, ନିଜ ପ୍ରାଣଠାରୁ ବେଶୀ । କିନ୍ତୁ ସେଥିରେ କଳଙ୍କ ରଖି ମୁଁ ନଷ୍ଟ କରିବାକୁ ଚାହେଁନା । ମୋ ଭିତରେ ତମ ପାଇଁ ଯାହାକିଛି ଅଛି ସେ ସବୁ ଦେଖେଇବା ପାଇଁ ସାମାନ୍ୟ ସୁଯୋଗ ନ ଦେଇ ତମେ ଯଦି ଚାଲିଯିବ ତେବେ ସବୁଠାରୁ ଆଘାତ ପାଇବି ମୁଁ । ମତେ ସନ୍ଦେହ କରି ନିଜକୁ ବିଚଳିତ କରନା ଲଳିତା । ମୋ କଥା ମାନ । ତମେ ଏଇଠି ରୁହ ।

ଲଳିତା ଦେଖିଲା ଗୀତିମୟଙ୍କ ମୁହଁ ମଲାମଣିଷର ମୁହଁ ପରି କଳା ଦିଶୁଛି । ବ୍ୟାକୁଳ ହୋଇ ସେ ଚାହିଁ ରହିଛନ୍ତି ଲଳିତାର ଉତ୍ତରକୁ । ସେ କହିଲା, ତମ ଭଲପାଇବାର ଶକ୍ତି ନେଇ ମୁଁ ଏ ଘରେ ରହିବି ବୋଲି ମନ୍ତ୍ର ବାନ୍ଧିଥିଲି । କାହିଁକି କେଜାଣି ତମେ ମୋ ପାଖରୁ ଦୂରେଇ ଗଲ । ଆଜି କି ଭରସା ନେଇ ମୁଁ ଏଠି ରହିବି ? ଏ ଘରେ ମୋର କିଏ ଅଛି ?

ଆଉ କିଛି ନ କହି ନୀରବ ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ ଗୀତିମୟ । ଆଖି ଭିତରେ ସାମାନ୍ୟ ଅଶ୍ରୁ ଭରି ଉଠିଲା । ନୀରବରେ ସେ ଚାଲିଯିବା ପାଇଁ ଉଠିଲେ ।

ଗୀତିମୟଙ୍କୁ ଚାଲିଯାଉଥିବାର ଦେଖି ଲଳିତା କହିଲା, ଡାକ୍ତର, ତମେ ଚାଲିଯିବା ପୂର୍ବରୁ ମୋର ଗୋଟିଏ କଥା ରଖିବ ?

ପଚାରିଲା ଆଖିରେ ଗୀତିମୟ ଚାହିଁଲେ ।

ଲଳିତା କାନ୍ଦୁଛି—ଆଖିରୁ ତାର ଧାର ଧାର ଲୁହ ଝରି ଯାଉଛି । କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ସେ କହିଲା, ମୋ ଉପରେ ଅଭିମାନ କରି ଚାଲିଗଲେ ବି ତମେ କଥା ଦିଅ ମତେ କେବେ ଘୃଣା କରି ଆଡେଇ ଦେବ ନାହିଁ । ମୁଁ ଜାଣେ, ସୀମନ୍ତରେ ଚନ୍ଦନ ସିନ୍ଦୂର ନାଇ ତମ ପାଖରୁ ମମତା ଚାହିଁ ମୁଁ ଯେତିକି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ହୋଇ ଯାଇଛି, କିଛି ନ ଦେଇ ତମେ ସେତିକି ବଡ଼ ହୋଇ ଯାଇଛ । ତଥାପି ତମେ ଭୁଲ ବୁଝିବ ନାହିଁ କି ତମ କରୁଣାରୁ ମତେ କେବେ ବଞ୍ଚିତ କରିବ ନାହିଁ । ଚାଲିଯିବା ପୂର୍ବରୁ ମୋର ଗୋଟିଏ କଥା ରଖିବ, ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ମୃତ୍ୟୁ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ଛଟପଟ ହେଉଥିବି, ଠିକ୍ ସେତିକିବେଳେ ତମେ ଯେମିତି ମୋ ଶଯ୍ୟା-ଧାରରେ ଥିବ । କୁହ, ଏତିକି ମୋ ପାଇଁ ପାରିବ ନାହିଁ ?

ଆଖିରେ ଭରି ଯାଇଥିବା କେତୋ ଅଶ୍ରୁ ବିନ୍ଦୁ ଏଥର ଅପହାସ୍ୟ ହୋଇ ଝରି ପଡ଼ିଥିଲେ । ଡାକ୍ତର ଶୀତମୟ କାନ୍ଦୁଥିଲେ ଏଇ ଅଦ୍ଭୁତ ଝିଅଟାର କଥା ଶୁଣି ।

ନିଜ ଲୁଗାରେ ସେ ଲୁହକୁ ପୋଛିଦେଇ ଲଳିତା ତାଙ୍କୁ ସାନ୍ତ୍ୱନା ଦେଇଥିଲା, ତମ କଥା ମୋର ଚିରଦିନ ମନେ ରହିବ ଡାକ୍ତର । ମୋ ପାଇଁ ଝରୁଥିବା ଏଇ କେତୋପାଏ ଲୁହକୁ ଜୀବନର ଶେଷନିଶ୍ୱାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁଁ ମନେ ରଖିବି ।

ହାତ ବଢ଼େଇ ଶୀତମୟଙ୍କ ପାଦ ଛୁଇଁ ମଥାରେ ମାରିଥିଲା ଲଳିତା ।

ଶୀତମୟ ଥରିଲା ହାତ ତାର ମଥାରେ ରଖି କହୁଥିଲେ, ତମେ ସୁଖୀ ହୁଅ ଲଳିତା, ଏଇ କାମନା ଅହରହ ମୁଁ କରୁଥିବି । ଭଗବାନ କରନ୍ତୁ ଡାକ୍ତର ଶୀତମୟ ଜୀବନରେ ଯଦି

କିଛି ପୁଣ୍ୟ ସଞ୍ଚୟ ହୋଇ ରହିଥାଏ, ତାହା ସୁଖ ହୋଇ ତମର ମଥାରେ ଖସିପଡ଼ୁ । ତମେ ସ୍ୱାମୀ ପୁତ୍ରର ସଂସାର ନେଇ ବିଶ୍ୱାସ-ଘାତକ ଗୀତିମୟଙ୍କୁ ଭୁଲିଯାଅ ।

ଲଳିତା କାନ୍ଦୁଛି—ଶିଶୁଟିଏ ପରି । ଅଭିମାନ ତାର ମିଳେଇ ଯାଉଛି । ଗୀତିମୟଙ୍କ ପାଇଁ ମନର କେଉଁ କୋଣରେ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଅନୁଭୂତ ହେଉଛି । ଗୀତିମୟ ଯଦି ଲଳିତା ହୃଦୟର ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇ ତାଙ୍କୁ ସ୍ନେହ ମମତାର ଗଙ୍ଗା ଜଳରେ ଶୁଦ୍ଧପୂତ କରି ଦେଇଥାନ୍ତେ, ସେ କାହିଁକି ଅଭିମାନରେ ଏ ସଂସାର ଭିତରୁ ନିଜକୁ ବିଛିନ୍ନ କରିଥାନ୍ତା ?

ସ୍ୱାମୀ ହୋଇ ଅନିରୁଦ୍ଧ ତ ଟୋପାଏ ଲୁହ ଢ଼ାଳି ନ ଥିଲେ, ଅଥଚ ବନ୍ଧୁ ହୋଇ ଗୀତିମୟ କାହିଁକି ଲୁହରେ ଭାସି ଯାଉଛନ୍ତି ? କଅଣ ଦେଉଛି ଲଳିତା ତାଙ୍କୁ ? ନିଃସ୍ୱ ହୃଦୟକୁ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ ବରଂ କରୁଣା ଭିକ୍ଷା ମାଗି ହିରକ୍ତ କରୁଛି । ଶେଷରେ ସବୁ ଅଭିଯୋଗ ଲଦାଇ ତାଙ୍କ ପାଖରୁ ଦୂରେଇ ଯାଉଛି ।

ସତରେ କଣ ଗୀତିମୟ ତାକୁ ଭଲପାନ୍ତି ?

ରୋଗଶଯ୍ୟାରୁ ଉଠିଲା ପରେ ଲଳିତାଠାରୁ ଗୀତିମୟଙ୍କ ଦୂରତ୍ୱ ବହୁ ବେଶି ବଢ଼ି ଯାଇଥିଲା । ଆଉ ନିରୋଳାରେ ତାଙ୍କ ସହିତ କେବେ ଦେଖା ହୋଇନାହିଁ । ଗୀତିମୟ ସବୁବେଳେ ଅନିରୁଦ୍ଧ ସହିତ ଯାହା କିଛି କରୁଥିଲେ । ପଚାରିଲେ ହସି ହସି ଉତ୍ତର ଦେଉଥିଲେ, ଆରେ ତମେ ବୁଝୁନ ଲଳିତା, ଅନିରୁଦ୍ଧଙ୍କୁ ବାଦ୍ ଦେଇ ଆମେ ଯାହା କରିବା ସେଇଟା ଅସୁନ୍ଦର ହେବ ଏବଂ ତା ମନରେ ଅଯଥା ସନ୍ଦେହ ହେବ । ତେଣୁ ତା ସହିତ ଭଲଭାବେ ମିଳାମିଶା କରି ତା ମନ ଭିତରଟାକୁ ପ୍ରଥମେ

ବିଶ୍ୱାସର ଜଳରେ ଧୋଇଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ତମେ ସେଥିପାଇଁ ଚିନ୍ତା କରନା, ସବୁ ମୁଁ ଠିକ୍ କରିଦେବି ।

ଗୀତିମୟଙ୍କ କଥାର ସତ୍ୟତା ଉପଲବ୍ଧି କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଲଳିତାର ମନ ଭିତରେ ଆଶଙ୍କା ହୋଇଥିଲା । ଅନିରୁଦ୍ଧ ସହିତ ଅଭିନୟ କରି କରି ବିଷାକ୍ତ ହୋଇ ଉଠିଥିଲା ତାର ମନ । ସେଇଥିପାଇଁ ସେ ଏ ଘର ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବ ବୋଲି ସ୍ଥିର କରିଥିଲା । ନିଜେ ମୁକ୍ତ ହୋଇ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମୁକ୍ତି ଦେଇ ଚାଲିଯିବ । ପୁରୁଷର ବାହୁଛାୟା ତଳେ ଆଶ୍ରୟ ତାର ଲୋଡ଼ା ନାହିଁ । ସେ ବଞ୍ଚିବ, ଅନିରୁଦ୍ଧର ସ୍ତ୍ରୀ ହୋଇ ନୁହେଁ, ନଳିନୀରଞ୍ଜନଙ୍କର କନ୍ୟା ହୋଇ ।

ଡାକ୍ତର ଗୀତିମୟଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଲଳିତା କହିଲା, ଆଜି ରାତି ବାରଟାରେ ଗାଡ଼ି । ବାବା କହୁଛନ୍ତି ସେଇ ଗାଡ଼ିରେ ଆମକୁ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ତମେ ବିଦାୟ ଦେବାକୁ ଆସିବ କି ନାହିଁ କହିଲ ? ଅନ୍ତତଃ ଶେଷଥର ପାଇଁ ଦର୍ଶନ ଦେବାକୁ କୁଣ୍ଠିତ ହେବ ନାହିଁ । କୁହ, ଆସିବ ତ ?

ଚେଷ୍ଟା କରିବି ।

ଆରେ ଚେଷ୍ଟା କରିବ କଣ ? ନିଶ୍ଚୟ ଆସିବ, କୁହ ? ବୃଦ୍ଧ ନଳିନୀରଞ୍ଜନ କହି କହି ଗୀତିମୟଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଗଲେ । ଚେୟାରରୁ ଉଠିପଡ଼ି ଲଜ୍ଜିତ କଣ୍ଠରେ ଗୀତିମୟ କହିଲେ, ଅଜ୍ଞା ଆସିବି ।

ତାଙ୍କ ପିଠିରେ ହାତମାରି ବୃଦ୍ଧ କହିଲେ, ଲଳିତା ଠାରୁ ତମର ବହୁତ ପ୍ରଶଂସା ମୁଁ ଶୁଣିଛି । ତମେ ତାକୁ ବହୁତ ପରିଶ୍ରମ କରି ଭଲ କରିଛ । ଅଥଚ ତା ଯିବାବେଳେ ନ ରହିଲେ ତା ମନ କଷ୍ଟ ହେବନାହିଁ ? ଦେଖ ଭୁଲିବ ନାହିଁ, ନିଶ୍ଚୟ ଆସିବ ।

ତା ପରେ ଲଳିତାକୁ ଚାହିଁ କହିଲେ, ବୁଝିଲୁ ମା' ଆଜି ତୋର ଡାକ୍ତରବାବୁଙ୍କ ଖାଇବାଟା ଏଇଠି କରିଦେ । ସମସ୍ତେ ଏକାଠି ଖାଇବା । କଣ କହୁଚୁ ?

ଆରେ ସତେତ, ସେ କଥାଟା ମୁଁ ଭୁଲି ଯାଇଥିଲି । ତମେ ଠିକ୍ ସମୟରେ ମନେ କରି ଦେଇଛ ବାବା । ଏଥର ଆଉ ନ ଆସି ଉପାୟ ଅଛି ନା ?

ନଳିନୀ ରଂଜନ ହସିଲେ ଲଳିତାର କଥା ଶୁଣି । ଏବେ ବି ପିଲାଟିଏ ଭଳି ଝିଅ ତାଙ୍କର କଥା କହୁଛି—ଠିକ୍ ଯେମିତି ତାଙ୍କ ପାଖେ ଥିଲାବେଳେ କହୁଥିଲା ।

ବାବା !

କଣ ମା' ?

ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ତମେ କହିଦିଅ ସେ ଯେମିତି ଆମ ଘରକୁ ଥରେ ଯିବେ । ମୁଁ ତାଙ୍କର ରୋଗୀ, ଯୋଉଠି ରହିଲେ ବି ମୋତେ ଦେଖିବା ତାଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନୁହେଁ ? ତମର ମତ କଣ କହିଲ ବାବା ?

ହୋ ହୋ ହୋଇ ହସି ଉଠିଲେ ନଳିନୀ ରଂଜନ । ତୁ ଠିକ୍ କହିଛୁ ମା' । ଏଥିରେ ପଚାରିବାର କଣ ଅଛି ? ଡାକ୍ତର ଯିବେ ରୋଗୀ ଦେଖିବାକୁ, ଏଥିରେ ଭୁଲ ରହିଲା କେଉଁଠି ? କଣ କହୁଛ ଡାକ୍ତର ବାବୁ ?

ବାପ ଝିଅଙ୍କ ଆମୋଦ ପ୍ରମୋଦ ଶୁଣି ଗୌତମସୁଦ୍ଧା ହସୁ ନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଉପଭୋଗ କରୁଥିଲେ । ପ୍ରଶ୍ନଟା ତାଙ୍କପ୍ରତି ହେବାରୁ ସେ କହିଲେ, ଯିବି ଆଜ୍ଞା, ଏଥିରେ କହିବାର କଣ ଅଛି ? ସୁବିଧା ଦେଖି ମୁଁ ଯାଇ ବୁଲି ଆସିବି । କିନ୍ତୁ ଗୋଟାଏ ସର୍ତ୍ତରେ ।

ସତ୍ତି, ସେ ପୁଣି କଣ ?

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ ବୃଦ୍ଧ ଚାହିଁ ରହିଲେ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ମୁହଁକୁ ।

ହସି ହସି ଗୀତମୟ କହିଲେ, ରୋଗୀକୁ ଆପଣ ଟିକେ ର୍କ କରି ଦେଇଥିବେ, ସେ ଯେପରି ଡାକ୍ତରଙ୍କ ପ୍ରତିଟି ନିର୍ଦ୍ଦେ- ନିଷ୍ଠାର ସହ ପାଳନ କରେ । ତା ନ ହେଲେ ଡାକ୍ତର ଯାଇ କରିବ ?

ତମେ ଠିକ୍ କହୁଛ ବାବା, ତମ କଥାରେ ମୁଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମତ । ରୋଗୀ ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ଦେବତା ବୋଲି ଭାବି ତା କଥାକୁ ମାନିବା ଉଚିତ । ରୋଗ ଭଲ କରିବାକୁ ହେଲେ ଳି ଡାକ୍ତରଙ୍କ ଆଗ୍ରହ ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହେଁ, ରୋଗୀର ମଧ୍ୟ ଆଗ୍ରହ ା ଦରକାର । ଦୁଇ ଜଣଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟରେ ରୋଗ ଭଲ କରି- ଏ । ତମେ କିନ୍ତୁ ଭୁଲ କହିନ ବାବା, ଏକବାରେ ନିରାଟ ସତ୍ୟ ାଟା ପ୍ରକାଶ କରି ଦେଇଛ ।

ଲଳିତା ଅଭିମାନରେ ମୁହଁ ଫେରି କହିଲା, ଶେଷରେ ତମେ ତାଙ୍କ ପକ୍ଷ ନେଲ ବାବା ? ମୋର କଣ ହୋଇଛି ଯେ ତେ ସମସ୍ତେ ରୋଗୀବୋଲି କହିବେ ?

ବୃଦ୍ଧ ନିଜ ଝିଅକୁ ସାନ୍ତ୍ୱନା ଦେବାଭଳି କହିଲେ, ଆହା, ବୁଝୁନୁ ମା' । ରୋଗଟା କଣ ଲଜ୍ଜା କଥା ଯେ ସେଥିପାଇଁ ତୁ କଷ୍ଟ କରୁଛୁ ? ଗୀତମୟ ଜଣେ ଡାକ୍ତର । ପୁଣି ତୋର ମୀଙ୍କ ବନ୍ଧୁ । ତାଙ୍କ କଥା ତୋର ମାନିବା ଉଚିତ । ନ ହେଲେ ା ଦେହ କେମିତି ଭଲ ହେବ କହିଲୁ ମା' ?

ମୁହଁ ଫୁଲେଇ ଲଳିତା ଚାହିଁଲା ଗୀତମୟଙ୍କୁ । ଗୀତମୟ ୁ ନ ଜାଣିଲା ପରି ମୁହଁ ବୁଲେଇ ନେଇଛନ୍ତି ।

ମଝିରେ ବୃଦ୍ଧ ନଳିନୀ ରଂଜନ ବସି ଉପଦେଶ ଦେଉଛନ୍ତି ।

ମୁଁ ତେବେ ଯାଉଛି ଆଜ୍ଞା···

ଗୀତିମୟ ଦୁଇ ହାତ ଯୋଡି ବନସ୍ପୁରେ ଯିବାପାଇଁ ସମ୍ମତି ନେହିଁଲେ ।

ଅଚ୍ଛା ବାବା, ତମେ ଯାଅ ! କିନ୍ତୁ ମନେ ରଖିଲ ତ ଠିକ୍ ଖାଇବା ଟେବୁଲ ପାଖରେ ମୁଁ ଯେମିତି ତମକୁ ଦେଖିବାକୁ ପାଏ । ତା ନ ହେଲେ ମୁଁ ଭାରି ରାଗିବି କହୁଛି ।

ଆସିବା ପାଇଁ କଥା ଦେଇ ଗୀତିମୟ ଚାଲିଗଲେ । ଲଳିତାଙ୍କୁ ସବୁ ଜିନିଷପତ୍ର ସଜାଡ଼ିବାକୁ କହି ନଳିନୀ ରଂଜନ ମଧ୍ୟ ବାହାରିଲେ ।

ଲଳିତା କହିଲା, ତମେ କୁଆଡେ ଯିବ ବାବା ?

ବଜାର ।

ବଜାରରୁ କେତୋଟା ଜିନିଷ ମୋର ଦରକାର, ତମେ ଯଦି ନେଇ ଆସନ୍ତ···

ଆଚ୍ଛା ତୁ ଗୋଟିଏ କାଗଜରେ ଲେଖି ଦେ, ମୁଁ ଫେରିଲା ବେଳେ ନେଇ ଆସିବି ।

ତମେ କିନ୍ତୁ ଚଞ୍ଚଳ ଆସିବ । ନ ହେଲେ ଗୀତିମୟ ପୁଣି ତମକୁ ଅପେକ୍ଷା କରିବେ । ଶୀଘ୍ର ଖିଆପିଆଟା ଶେଷ କରିଦେଲେ ଆଜି ମୋର କିଛି କାମ ନାହିଁ ।

ସେଥିପାଇଁ ତୁ ବ୍ୟସ୍ତ ହନା, ମୁଁ ଏଇ ଫାଗେ ଫାଗେ ଆସୁଛି । ଅନିରୁଦ୍ଧ ତ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆସିନାହିଁ ! ତାକୁ ଶୀଘ୍ର ଫେରିବାକୁ କହିଥିଲୁଟି ?

ଲଳିତା କହିଲା, ସେ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଆସିବେ, ତମେ ଆଗ ଚାଲ; ତମ କାମ ସାରି ଆସିଲ !

ଥର ଥରରେ ବୃଦ୍ଧ ବାହାରିଗଲେ ।

ନୀଳକଣ୍ଠଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଲଳିତା ମଧ୍ୟ ରୋଷେଇ ଘର ଆଡ଼େ ଚାଲିଗଲା ।

ଅସ୍ଥିର ଭାବରେ ଲଳିତା ଏ ପାଖ ସେ ପାଖ ହେଉଛି । ବହୁଥର ଦାଣ୍ଡ ଦୁଆର ମୁହଁରେ ଚାହିଁ ପୁଣି ଫେରିଆସି ନୀଳ-କଣ୍ଠଙ୍କୁ କାମ ବିରାଦ କରୁଛି । ମନ ତାର କେଉଁଠି ସ୍ଥିର ହେଉ ନାହିଁ । ଯିବାର ସମୟ ପାଖେଇ ଆସୁଛି । ସତରେ କଣ ଗୀତିମୟୀ ଆସିବେ ନାହିଁ ? ଶେଷଥର ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ଦେଖିବାର ଇଚ୍ଛା କଣ ତେବେ ମଉଳି ଯିବ ? କାହିଁକି ଗୀତିମୟୀ ଏତେବଡ଼ ପ୍ରତିଶୋଧ ନେଲେ ? କି ଅପରାଧ ସେ କରିଥିଲା ?

ତାଙ୍କର ସବୁ ଅନୁନୟକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରି ସେ ଚାଲି ଯାଉଛି ବୋଲି ସେ କଣ ସତରେ ପାଷାଣ ହୋଇଗଲେ ? କେମିତି ତାଙ୍କୁ କହିବ, ଅଭିମାନରେ ସେ ଏ ଘର ଛାଡ଼ି ଚାଲି ଯାଉନାହିଁ, ନିଜ ଦେହର ସେଇ ସର୍ବଗ୍ରାସୀ ଉତ୍ତାପକୁ ନିବୃତ୍ତି କରିବା ପାଇଁ ସେ ଚାଲିଯାଉଛି ଦୂରକୁ— ଯେଉଁଠି ପୁରୁଷର ସାନ୍ନିଧ୍ୟ ଖୋଜିବାର ସମସ୍ତ କାମନାକୁ ପୋଛିଦେଇ ନିର୍ଭୟରେ ରହିପାରିବ । ଗୀତିମୟୀଙ୍କୁ ସେ ଭଲପାଏ ନିଜଠାରୁ ବେଶି, କିନ୍ତୁ ସେ କ'ଣ ଅନୁରୁଦ୍ଧ ହୋଇ ତା ଦେହର ଦହନ ଜ୍ୱାଳାକୁ ଶୀତଳ କରି ପାରିବେ ?

ଦୁଇ ଦୁଇଟା ପୁରୁଷଙ୍କର ମଝିରେ ରହି, ପାଇବା ନ ପାଇବାର ମହା ସଂଘର୍ଷ ଭିତରେ ଶେଷରେ ତାକୁଇ ନିଜକୁ ବିସର୍ଜନ

ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଥାନ୍ତା । କେତେଦିନ ଆଉ ନିଜ ମନର କ୍ଷୁ
ଗୋପନ କରି ସେ ନିଜକୁ ଠକିଥାନ୍ତା ? ମଣିଷ ଦେହର ଭିକ୍ତମା
ନେଇ ବହୁ ଅତ୍ୟାଚାର ସେ ସହିଛି । ଆଉ ସହିବାର ଶକ୍ତି ତ
ନାହିଁ । ଏଠି ରହିଲେ ସେ ପାଗଳ ହୋଇଯିବ । ପାଗଳ ହେ
ଦିନେ ରାସ୍ତାଘାଟରେ ଘୂରିବା ଅପେକ୍ଷା, ବାପଘରେ କୁମାରୀ
ମନ ନେଇ ବାକିତକ ଦିନ କାଟିଦେବା ଭଲ ।

ଡାକ୍ତର ଗୀତିମୟ ମଣିଷ ହୋଇ ଯଦି ଲଳିତା ଭ
ଗୋଟିଏ ଭାଗ୍ୟହୀନାର ହୃଦୟର ଗଭୀର କ୍ଷତକୁ ନିରୀକ୍ଷଣ
ପାରିଲେ ନାହିଁ, ସେ ଆଉ କି ଆଶା ନେଇ ତାଙ୍କୁ ବୁଝେ
ପାରିଥାନ୍ତା ? କେଉଁ ଏକ ଦୁର୍ବଳ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଦୁର୍ବଳ
ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲା ବୋଲି, ନିଜକୁ କ୍ଷମା କରି ଦେବାକୁ ତ ସେ
ନ ଥିଲା ! ଖାଲି ସ୍ୱାମୀର ସଂସାର ଭିତରେ ବଂଚି ରହିବା ପା
ସେ ଚାହିଁଥିଲା ସାମାନ୍ୟ ସ୍ନେହ ପ୍ରେମ—ଯାହା ଶକ୍ତି ହୋଇ ତ
ବଂଚି ରହିବା ପାଇଁ ପ୍ରେରଣା ଦେଇଥାନ୍ତା । କିନ୍ତୁ ଗୀତିମ
ଯେ ଜଣେ ଡାକ୍ତର ଲଳିତାର ମନକୁ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ କରି ପାରିଲେ
ପାରିଥାନ୍ତେ କେବଳ ଅନିରୁଦ୍ଧ, ଯିଏ ତାର ସ୍ୱାମୀ । ସେ ପାରି
ନାହିଁ ବୋଲି ଗୀତିମୟଙ୍କ ଉପରେ ଅଭିମାନ କରି ଲାଭ କଅଣ
ଯେଉଁଦିନ ଲଳିତା ବୁଝିଲା, ଡାକ୍ତର ଗୀତିମୟ କେବଳ ଡାକ୍ତ
ହୋଇ ରହିପାରିବେ, କିନ୍ତୁ ଅନିରୁଦ୍ଧ ହୋଇ ପାରିବେ ନାହିଁ
ସେଇଦିନ ତାର ମାୟା ମମତା ଆସକ୍ତି ଯାହା କିଛି ଥିଲା,
ଘରକୁ ଶେଷଥର ପାଇଁ ନାଳଦେଇ ସେ ଚାହିଁଥିଲା ମୁକ୍ତି
ମଡ଼ ଭାଂଗି ପୁଣି ଫେରି ଯିବାକୁ ମନ ତାର ଛଟପଟ ହେଉଥିଲା

ବାପଘରେ ବାକିତକ ଦିନ କାଟି ଦେବ ବୋଲି ଦମ୍ଭ ବାନ୍ଧି ସେ ଚାଲି ଯାଉଛି । କିନ୍ତୁ ଗୀତିମୟୀଙ୍କୁ ଭୁଲିବା ପାଇଁ କି ସେ ଚାହିଁ ନାହିଁ ! କାହିଁକି ତେବେ ତାକୁ ଭୁଲି ବୁଝି ବିଦାୟ ଦେବାକୁ ଆସିଲେ ନାହିଁ ଗୀତିମୟୀ ?

ଲଳିତାର ହୃଦୟ ଭିତରେ ବହୁ ବେଦନାର ଝଡ଼ ଉଠି-ଥିଲା । ପ୍ରତୀକ୍ଷା କରିବାର ସମସ୍ତ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ହରାଇ ସେ ନୀଳକଣ୍ଠକୁ କହିଲା, ତମେ ଚଞ୍ଚଳ ଯାଅ ନୀଳକଣ୍ଠ, ଡାକ୍ତରବାବୁ ଯୋଉଠି ଥିବେ, ତାଙ୍କୁ ଶୀଘ୍ର ସାଙ୍ଗରେ ଡାକି ଆଣିବ । ଗାଡ଼ି ସମୟ ହୋଇଗଲାଣି । ଜଲଦି ଫେରି ଆସିବ । ଡେରି କରିବ ନାହିଁ । ହଁ ଶୁଣ, କହିବ, ମା' ଡାକୁଛନ୍ତି, ଆପଣ ନ ଗଲେ ତାଙ୍କ ମନ କଷ୍ଟ ହେବ । ଯେମିତି ହଉ ସେ ଆସିବେ । ଯାଅ ଚଞ୍ଚଳ ।

ଅନିରୁଦ୍ଧ ଅନେକ ବେଳୁ ଫେରି ଆସିଲାଣି । ଶୋଇଲା ଘରେ କଣ କରୁଛି ସେ-ଜାଣେ । ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲଳିତା ସହିତ ତାର ଦେଖା ହୋଇନାହିଁ । ସେଇ ଯାହା ସକାଳେ ଦେଖିଥିଲା । ଇଚ୍ଛା ଥିଲେ ବି ଅଭିମାନରେ ଲଳିତା ତା ପାଖକୁ ଯାଇନାହିଁ । ଏ ଘରେ ଆଜି ତାର ଶେଷଦିନ । ତଥାପି ତା ପ୍ରତି ସହାନୁଭୂତି ଦେଖେଇବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ସେ କୁଣ୍ଠିତ । ସମସ୍ତେ ଆଜି ତାର ପର । ତା'ର ହୋଇ କେହି ଏ ଘରେ ନାହିଁ । ସ୍ୱାମୀ ହୋଇ ଅନିରୁଦ୍ଧ ଯାହା, ବନ୍ଧୁ ହୋଇ ଗୀତିମୟୀ ମଧ୍ୟ ସେଇଆ । କାହାର ମନରେ ସାମାନ୍ୟ ସମବେଦନା ବି ନାହିଁ । ଦୁଇଟି ବର୍ଷର ରହଣି ଭିତରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଆପଣାର କରି ସେ ଚଳିଛି, କାହାର ମନରେ କଷ୍ଟ ଦେଇ କେବେ କିଛି କରିନାହିଁ । ଅଥଚ ତାକୁ କେହି ଆପଣାର କରି ପାରିଲେ ନାହିଁ, ବରଂ ବହୁ ଆଘାତର ଚିହ୍ନ ସୃଷ୍ଟିକରି ତା ହୃଦୟଟାକୁ ଯନ୍ତ୍ରଣାମୟ କରିଦେଲେ ।

ସବୁ ପୁରୁଷ ସମାନ । ସବୁ ପୁରୁଷ ସ୍ୱାର୍ଥପର ।

ଲଳିତା !

କଏ, ବାବା ? ଚମକି ପଡ଼ିଲା ଲଳିତା—

ନେ ତୋର ସବୁ ଜିନିଷ । ସବୁ ଠିକ୍ ଅଛି କି ନାହିଁ ଦେଖିନେ । ଶୀଘ୍ର ଖିଆପିଆ କର । ଗାଡ଼ିଟା ଭିଡ଼ ହେବ, ଟିକେ ଆଗରୁ ନ ଗଲେ ଭିଡ ହଇଯିବ । ହଁ ଭୁଲିଯାଇଥିଲି ମା', ଗୀତିମୟ ବାଟରେ ଦେଖା ହୋଇଥିଲା, ମୋ ହାତ ଗୋଡ଼ ଧରି ବହୁତ କ୍ଷମା ମାଗି କହିଲା ସେ ଆସି ପାରିବ ନାହିଁ, କଣ ଗୋଟାଏ ସିରିଅସ୍ ପେସେଣ୍ଟ ଦେଖିବାକୁ ଯାଉଛି । ଏଇ ଚିଠିଟା ନେ, ତତେ ଦେଇ ଦେବାକୁ କହିଥିଲା ।

ବନ୍ଦ ଲଫାପାଟି ଲଳିତାକୁ ଦେଇ ବୃଦ୍ଧ ଚାଲିଗଲେ ତଳକୁ । କାହିଁକି କେଜାଣି ଲଳିତାର ଛାତି ଭିତରେ ଅସମ୍ଭବ ଉଦ୍‌ବେଗ ଦେଖା ଦେଇଥିଲା । ଉଦ୍‌ଭ୍ରାନ୍ତ ହୋଇ ବନ୍ଦ ଲଫାପା ଭିତରେ ଥିବା ଚିଠିଖଣ୍ଡି ସେ ଏକ ନିଶ୍ୱାସରେ ପଢ଼ିଗଲା ।

ଗୀତିମୟ ଲେଖିଛନ୍ତି, ଲଳିତା—କେଉଁ ଏକ ଦୁର୍ବଳ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ବନ୍ଧୁ ପ୍ରତି ସମ୍ବେଦନଶୀଳ ହୋଇ ମୁଁ ତମକୁ ଦେଖିବାକୁ ଯାଇଥିଲି କେଜାଣି, ସେ ଦିନଟା ମୋର ଚିରଦିନ ଲାଗି ସ୍ମରଣୀୟ ହୋଇ ରହିଯିବ । ଜଣେ ମାନସିକ ବ୍ୟାଧିରେ ପୀଡ଼ିତ ହୋଇଥିବା ରୋଗୀ, ସ୍ୱାମୀର ସମସ୍ତ ଅଧିକାରରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇ ମରଣ ମୁହଁକୁ ଭାସି ଯାଉଥିବା ଦେଖି ମୁଁ ଯଦି ମିଥ୍ୟା ମମତାର ହାତରେ ତାକୁ ସୁସ୍ଥ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥାଏ, ସେ କେବଳ ମୋର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଛଡ଼ା ଆଉ କିଛି ନୁହେଁ । ବନ୍ଧୁ ହୋଇ ବନ୍ଧୁତ୍ୱକୁ ନଷ୍ଟ କରିବାର ଇଚ୍ଛା ମୁଁ କେବେ କରିନାହିଁ, ବରଂ ଉଦ୍ଧାର

କରିବା ପାଇଁ ଅନେକ ଅସତ୍ ଉପାୟ ଉଦ୍ଭାବନ କରିଛି । ସେଥିପାଇଁ ଥରେ ନୁହେଁ ସହସ୍ର ଥର ମୁଁ କ୍ଷମା ଚାହୁଁଛି ।

ତମ ପାଖେ ଭଲପାଇବାର ଅଭିନୟ କରୁଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା, ଅନିରୁଦ୍ଧ ସହିତ ତମକୁ ମିଶାଇବା ପାଇଁ ଆପ୍ରାଣ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲି । ମୁଁ ଭାବିଥିଲି ତମ ସହିତ ଗଭୀର ଭାବରେ ମିଶି ପାରିଲେ ଅନିରୁଦ୍ଧର ନିଶ୍ଚୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେବ । ସେଇଥିପାଇଁ ଅନେକ ଉପାୟରେ ତା ପାଖେ ତମକୁ ଏକାଠି କରିବା ମାତ୍ର ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଶେଷ ହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ମୋର ଏକ ବିରାଟ ପରିକଳ୍ପନାକୁ ତମେ ଅପୂର୍ଣ୍ଣ ରଖି ଦେଇ ଚାଲିଯାଉଛ ବୋଲି ଯେତେ ଦୁଃଖ ମୋ ମନରେ ଅଛି, ତା ଠାରୁ ଅଧିକ ଆଜି ମୁଁ ଅନୁଭବ କରୁଛି ତମେ ମତେ ଭୁଲବୁଝି ଅଯଥାରେ ଦୋଷାରୋପ କରୁଛ ବୋଲି ।

ମୁଁ ଏବେ ବି କହୁଛି ଲଳିତା, ମୁଁ ତମକୁ ଭଲପାଏ, ଯାହାର କଳନା ନିଜେ ମଧ୍ୟ କରି ପାରୁନାହିଁ । ଅଥଚ ତମକୁ ବୁଝାଇବି କେମିତି ? କିନ୍ତୁ ସେ ମମତା ମୋର କେବଳ ବନ୍ଧୁପତ୍ନୀ ଭାବି ଦାନ କରୁଥିଲି, ପ୍ରେମିକା ପରି ନୁହେଁ— ତମକୁ ବଞ୍ଚେଇବା ପାଇଁ ମୁଁ ମିଥ୍ୟା ଆଶ୍ୱାସନ ଦେଇ ତମ ପାଖେ ଅପରାଧୀ ହୋଇଛି ସତ, ହେଲେ ଅବୈଧ କାମନାକୁ କିଛି ସ୍ଥାନ କାର୍ଯ୍ୟ ମୁଁ କରିନାହିଁ । କାରଣ ନିଜ ଉପରେ ମୋର ଗଭୀର ବିଶ୍ୱାସ ଥିଲା । ମୁଁ ଜଣେ ଡାକ୍ତର । ଯେ କୌଣସି ଉପାୟରେ ରୋଗୀକୁ ଭଲ କରିବା ମୋର ଧର୍ମ । ସେଇ ଆଦର୍ଶରୁ ମୁଁ ବିଚ୍ୟୁତ ହୋଇଛି ବୋଲି ମୋର ମନେ ହୁଏନା ।

ଶେଷଥର ପାଇଁ ମୁଁ ପୁଣି ଥରେ କ୍ଷମା ମାଗୁଛି, ବନ୍ଧୁ ପରି ତମେ ମତେ ଉଦାର ହୋଇ ସ୍ୱଚ୍ଛ ହୃଦୟରୁ କ୍ଷମା ଦେବ । ତମ

ବଡାପୁର ସେଇ କରୁଣ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଜଣେ ଡାକ୍ତର ହୋଇ ସୁଦ୍ଧା, ମୁଁ ଉପସ୍ଥିତ ରହିଲା ପରି ସାହସ ଖୋଜି ପାଉନାହିଁ । ସେଇଥିପାଇଁ ଦୂରରେ ରହି ଶୁଭେଚ୍ଛା ଜଣାଉଛି ।

ଅଯୋଗ୍ୟ ଗୀତିମୟଙ୍କୁ ତମ ଜୀବନରେ କେବେ ଆବଶ୍ୟକ ମନେକଲେ ନିଜକୁ ଭାଗ୍ୟବାନ ମନେ କରିବି । ଆଶା କରୁଛି ତମେ ମୋ ପ୍ରତି ଅବିଶ୍ୱାସ କରିବ ନାହିଁ । ରହିଲି ।

ତମର ଗୀତିମୟ ।

ଲଳିତା ଆଖିର ସମସ୍ତ ଲୁହ ଶୁଖି ଯାଇଥିଲା । ପଥର ପରି ସେ ବସି ରହିଥିଲା । ତା ଜୀବନର ଶେଷଆଶାତକ ଅସହାୟ ହୋଇ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇ ଯାଉଥିଲେ । ସେ ଭାବୁଥିଲା, ଯେଉଁ ଦୁଇଟି ପୁରୁଷ ତା ମନରେ ଅହରହ କୋଳାହଳ କରି ତାକୁ ଅସ୍ଥିର ଉନ୍ମାଦ କରୁଥିଲେ, ଇଚ୍ଛା କରିଥିଲେ ସେମାନେ ଲଳିତାର ରକ୍ତମାଂସକୁ ଶ୍ୱାନ ଶୃଗାଳ ପରି ଭକ୍ଷଣ କରିପାରିଥାନ୍ତେ । କିନ୍ତୁ ଆଦର୍ଶର ଦୋହାଇଦେଇ ସେମାନେ ତା ଦେହଟାକୁ ଅକ୍ଷତ ରଖିଗଲେ କାହିଁକି ? କେଡେ କାପୁରୁଷ ସତେ ଏଇ ନିର୍ବୋଧ ପୁରୁଷ ଦୁଇଟି !

ଅଭିମାନ ଅପେକ୍ଷା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ତାକୁ ବେଶି ଲାଗୁଥିଲା । ସ୍ୱାମୀ ଅନିରୁଦ୍ଧ ଅପେକ୍ଷା ଡାକ୍ତର ଗୀତିମୟ ତା ଆଖିରେ ବଡ଼ ଦେଖା ଯାଉଥିଲେ— ଯିଏ ଧୃତ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ନିର୍ଭୟରେ ଅଗ୍ନିର ତାପ ସହିଗଲେ । ଆଜି ଲଳିତା, ଅଗ୍ନିପରି ତାପମାନ ହୋଇ ସୁଦ୍ଧା ଅନ୍ୟକୁ ପୁରସ୍କାର କରି ପାରିଲା ନାହିଁ, ବୃଥା ଅଭିମାନ ଧରି ନିଜେ ଯାହା ଜଳିଗଲା । ସେଇ ଜଳନ୍ତା ଦେହଟାକୁ ଦୂରରେ ନେଇ ରଖିବା ପୂର୍ବରୁ ଗୀତିମୟଙ୍କୁ ଆଖି ପୂରେଇ ଦେଖିବାର

ମାଳସାକୁ କେମିତି ପୋଛି ଦେବ ସେଇକଥା ଭାବୁଥିଲା । ଦୁଃଖ ଅଭିମାନ ସବୁ ଏକାଠି ହୋଇ ଆଖି ଛଳ ଛଳ ହୋଇ ଉଠୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଲଳିତା ନିଜକୁ ଭାବଶୂନ୍ୟ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲା ।

ବାବା ଡାକ ପରେ ଡାକ ପକେଇଲେଣି । ସମୟ ଅଛି ଅଳ୍ପ । ଆଉ ଇଚ୍ଛା କଲେ ବି ଗୀତିମୟଙ୍କୁ ସେ ଭେଟି ପାରିବ ନାହିଁ । ପଛରୁ ଟାଣି ଧରିଥିବା ଶେଷ ଆକର୍ଷଣ ବି ଛିଡ଼ି ପଡ଼ୁଛି । ଆଉ ତାର କିଛି ଭାବିବାର ନାହିଁ । ହସି ହସି ସେ ଚାଲିଯିବ ।

ମାଳକଣ୍ଠ ଡାକିଲାଣି । ନିଜ ହାତରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଆଜି ସେ ଖାଇବାକୁ ଦେବ ବୋଲି ଭାବୁଥିଲା । ସେଇଥିପାଇଁ ମାଳକଣ୍ଠ ଡାକୁଛି ।

ଗୀତିମୟଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ସେ ଆଗ୍ରହ ଆଉ ତାର ନାହିଁ । ଅନିରୁଦ୍ଧ ସବୁଦିନ ମାଳକଣ୍ଠ ହାତରେ ଖାଇବ । ଲଳିତା ପାଇଁ ତା ମନରେ କିଛି ଆନ୍ଦୋଳନ ହୁଏନା । ତାକୁ ଖାଇବାକୁ ଦେଇ କି ଆନନ୍ଦ ସେ ପାଇବ ? ବରଂ ମାଳକଣ୍ଠ ସେ କାମଟା କରିଦେଉ, ସେ ଯାଇ ଅଧିକ କଣ କରିବ ?

ମାଳକଣ୍ଠ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାଇନାହିଁ । ଲଳିତାକୁ ଡାକିବାକୁ ଆସି ଠିଆ ହୋଇଛି । ତମେ ଯାଅ ମାଳକଣ୍ଠ, ବାବୁମାନଙ୍କୁ ଖାଇବାକୁ ଦେଇ ଦେବ । ମୋ ଦେହଟା ଭଲ ଲାଗୁନି । ମୁଁ ପଛରେ ଯାଉଛି ଚାଲ ।

ମାଳକଣ୍ଠ ଚାଲିଗଲା । ଜିନିଷପତ୍ର ଗୁଡ଼ାକ ସଜାଡ଼ି ଦେଇ ସବୁ ଟ୍ରଙ୍କ୍‌ରେ ଭରି ଦେଇ ଲଳିତା ଆଲମାରି ଭିତରୁ ସବୁ ଅଳଙ୍କାର ଗୁଡ଼ିକ କାଢ଼ି ରଖିଲା । ଏ ଗୁଡ଼ାକ ତାର ନୁହେଁ । ବୋହୂ ହୋଇ ଆସିଲା ବେଳେ ଶାଶୁ ତାକୁ ନିଜ ହାତରେ

ପିନ୍ଧାଇ ଦେଇଥିଲେ । ଗସ୍ତି ବଂଶର କୁଳବଧୂ ହିସାବରେ ଲଳିତା ସେ ଗୁଡ଼ିକ ସାଇତି ରଖିଥିଲା । ଆଜି ସେ ଗୁଡ଼ିକର ଆବଶ୍ୟକତା ଆଉ କଣ ଅଛି ? ଅନିରୁଦ୍ଧଙ୍କୁ ସେସବୁ ଫେରେଇ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

କନା ଦେହରେ ସେ ଗୁଡ଼ିକ ପୁଟୁଳା କରି ରଖିଥିଲା । ଗଲା-ବେଳେ ସେ କହିଦେଇ ଯିବ ଅନିରୁଦ୍ଧଙ୍କୁ, ଏ ଗହଣା ଉପରେ ତାର ଅଧିକାର ନାହିଁ, ଯାହାକୁ ଅନିରୁଦ୍ଧ ଇଚ୍ଛା କରିବ ତାରି ହାତରେ ଟେକି ଦେବ । ସୁଜାତାକୁ ସେ ଭଲପାଏ, ଆଜି ନ ହେଲେ କାଲି, ସେଇ ହେବ ଏ ଘରର କୁଳଲକ୍ଷ୍ମୀ । ତାରି ଯାଗାରେ ଦନ କେଇଟା ପାଇଁ କେବଳ ଅଭିନେତ୍ରୀ ସାଜି ଅଭିମାନ କରିଗଲା ଲଳିତା ।

କି ଏକ ଅବ୍ୟକ୍ତ ବେଦନାରେ ଦେହ ତାର ଅଚଳ ହୋଇ ପଡ଼ୁଥିଲା । ଦୁଇଟି ବର୍ଷର ମାୟା ମମତା କାଟି ଏ ଘର ଛାଡ଼ିବା ବେଳେ କାହିଁକି କେଜାଣି ନିଜ ଦୁଃଖକୁ ଆଉ ଲୁଚେଇ ପାରୁ ନଥିଲା ଲଳିତା । ଖଟ ଉପରେ ମୁହଁମାଡ଼ି କଇଁ କଇଁ ହୋଇ କାନ୍ଦି ଉଠିଥିଲା । ଅସରନ୍ତି ଲୁହ ଆଉ କୋହରେ ଭସି ଯାଉଥିଲା ତାର କଅଁଳ ପ୍ରାଣଟି ।

ମା' ! ପୁଣି ନୀଳକଣ୍ଠ ଡାକିଲା ।

ବାବା ବୋଧେ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଉଛନ୍ତି, ଗାଡ଼ି ବେଳ ପାଖେଇ ଆସିଲାଣି ବୋଲି ।

ମା'ଙ୍କ କାନ୍ଦ ଦେଖି ନୀଳକଣ୍ଠ ଆଖି ଲୁହ ଛଳ ଛଳ । କିଛି ନ କହିଲେ ବି ସେ ଜାଣେ ଏ ପରିବାର ଭିତରେ ଥିବା ବିରାଟ ବ୍ୟବଧାନ । ଲଳିତା ପରି ଝିଅର ହୃଦୟରେ ଏଇଆ

ଲେଖାଥିଲା, ଏ କଥା ଭାବିଲେ ନୀଳକଣ୍ଠର ହାତ ଗୋଡ଼ ସବୁ ଅଟକିଯାଏ । କିନ୍ତୁ ଗ୍ରାମର ହୋଇ ମାତ୍ର କେଇଟା ଟଙ୍କାରେ ମୁଣ୍ଡ ବିକି ସେ ଆଜ କଣ କରି ପାରିଥାନ୍ତା ? ସବୁ ଦେଖି କିଛି ନ ଦେଖିଲା ପରି ନୀରବ ରହିବାଟା ସବୁଠାରୁ ଭଲ ବୋଲି ସେ ମନେ କରିଥିଲା । ହେଲେ ଆଜି ବିଦାୟ ବେଳେ ଅସହାୟ ପରି କାନ୍ଦୁଥିବା ଲଳିତାକୁ ଦେଖି ନିଜକୁ ସମ୍ଭାଳି ପାରୁ ନଥିଲା ନୀଳ-କଣ୍ଠ । ଆଖି ଫାଟିଉଠି ଅଶ୍ରୁ ଉଚ୍ଛୁଳି ଉଠୁଥିଲା ତାର ଦୁଇଟି ଯାକ ନୟନରେ ।

ଲଳିତା ଲୁଗା କାନିରେ ମୁହଁ ପୋଛି ଦେଇ କହିଲା, ସମସ୍ତେ ଖାଇ ସାରିଲେଣି ?

ନୀଳକଣ୍ଠ ଆଖିରେ ଅଶ୍ରୁ ଦେଖି ସେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ କହିଲା, ତମେ କାନ୍ଦୁଛ, କାହିଁକି ?

ଆପଣ କଣ ଆଉ ଆସିବେ ନାହିଁ ମା' ?

ନୀଳକଣ୍ଠ ପଚାରୁଛି, କି ଉତ୍ତର ଦେବ ? ଏ ଘରେ କଣ କେବଳ ନୀଳକଣ୍ଠ ମନରେ ତା' ପାଇଁ ଦୟା ରଖିଥିଲେ ଭଗବାନ ? ଆଉ କାହାର ସେ କିଛି ନୁହେଁ !

ତମେ ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନା, ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ଦିନେ ଫେରି ଆସିବି ଏ ଘରକୁ । ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତମେ ବାବୁଙ୍କ ଖବର ବୁଝିବାରେ ହେଳା କରିବ ନାହିଁ । ଯୋଉଠି ରହିଲେ ବି ତମ କଥା ମୋର ମନେ ରହିବ । ଚାଲ, ଖାଇବ ଚାଲ । ମୁଁ ଆଜି ତୁମକୁ ବାଢିଦେବି ।

ଡାକ୍ତର ବାବୁ ଆସିଲେ ନାହିଁ ମା' ?

ନ ଆସନ୍ତୁ, ଗଲା ପରେ ବଳେ ଆସିବେ ! ତମେ ଚାଲିଲ ଖାଇବ । ବାବା ପିବାକୁ ବ୍ୟସ୍ତ ହେବେଣି !

ବୁଢ଼ାବାବୁ ତ ଏକଲା ଖାଇଛନ୍ତି, ବାବୁ ଖାଇ ନାହାନ୍ତି ବ ଆପଣ ଖାଇ ନାହାନ୍ତି, ମୁଁ କେମିତି ଖାଇବ ?

ଅସ୍ଫୁଟସ୍ୱରରେ ଲଳିତା ପଚରିଲା, ବାବୁ ଖାଇ ନାହାନ୍ତି କାହିଁକି ? ତାଙ୍କୁ ତମେ ଦେଇ ଦେଲ ନାହିଁ ?

ସେ ତ ମନାକଲେ, ମୁଁ କଣ କରିଥାନ୍ତି ?

କାହିଁକି, ତାଙ୍କର ପୁଣି କଣ ହେଲା ?

କହିଲେ, ପରେ ଖାଇବ ତମେ ସବୁ ଖାଇନିଅ ।

ଆଚ୍ଛା ତମେ ଯାଅ ବଢ଼ା ବଢ଼ି କର, ମୁଁ ବାବୁଙ୍କୁ ଡାକି ଦେଉଛି ।

ମନକଣ୍ଟ ରୁଳିପିବା ପରେ ଲଳିତା ବସିଥିଲା । ରାଗ ଅଭିମାନ କ୍ରୋଧ ସବୁ ମିଶି ମନ ତାର ବଷପର ଲାଗୁଛି । ଅନିରୁଦ୍ଧଙ୍କୁ ଖାଇବାକୁ ଡାକିବା କଥା ଭାବିଲେ ପାଦ ତାର ପଛକୁ ଫେରି ଆସୁଛି । ନିର୍ଲଜ ମୁହଁରେ ଆଉ ଦାସୀ ପରି ଅନ୍ୟର ସେବା କରିବା ପାଇଁ ଇଚ୍ଛା ନାହିଁ । ଅନିରୁଦ୍ଧ ଭଲକରି ଜାଣେ ସେ ଆଜି ଯାଉଛି ବୋଲି । କିନ୍ତୁ ସେଇ ସକାଳ ପହରୁ ଯାଇଥିଲା ସେ ଫେରୁ ଫେରୁ ରାତି । ତଥାପି ଲଳିତା ସହିତ ସାମାନ୍ୟ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେବାପାଇଁ ମଧ୍ୟ ତାର ଇଚ୍ଛା ନାହିଁ । ସେଇଥିପାଇଁ ଫେରିଆସି ଘରଟା ଭିତରେ ପଶିଛି । ସେ ଭଳି ସ୍ୱାମୀଙ୍କଠାରେ ଅଭିମାନ କରିବା ଅପେକ୍ଷା ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବାକୁ ତାର ଇଚ୍ଛା ହେଉଥିଲା ।

ହେଲେ ଅନ୍ତିମ ବିଦାୟ କଥା ଭାବିଲେ ସବୁ କଠୋରତା ଝଡ଼ିଯାଉଛି । ଯେତେ ହୃଦୟହୀନ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଅନିରୁଦ୍ଧ ତାର ସ୍ୱାମୀ । ଆଉ କେତେଟା ଘଣ୍ଟା ପାଇଁ ତା ସେବା କରିବାକୁ କାହିଁକି କୁଣ୍ଠିତ ହେବ ? ବରଂ ଶେଷଥର ପାଇଁ ସକଳ ଦୋଷର କ୍ଷମା ମାଗି ସେ ବିଦାୟ ନେବ ।

ଅଚଳ ପାଦ ଦୁଇଟିକୁ ଘୋଷାରି ଘୋଷାରି ଅନିରୁଦ୍ଧର ଶୋଇବା ଘରଯାଏ ଲଳିତା ଗଲା । ତା'ର ମନେ ହେଉଥିଲା ଯେ କୌଣସି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ସେ ଯେମିତି ଅଜ୍ଞାନ ହୋଇ ପଡ଼ିବ ।

ଘରଟା ସାରା ଅନ୍ଧକାର ବଢ଼ିଛି ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । ଲାଇଟ୍ ଲିଭେଇ ଅନିରୁଦ୍ଧ ଶୋଇଥିଲା ।

ବହୁତ ସାହସ ବାନ୍ଧି ଲଳିତା ଯାଇ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଶଯ୍ୟାଧାରରେ ଠିଆ ହେଲା । କେମିତି ଡାକିବ କଣ କହିବ, ସେଇକଥା ଭାବୁଥିଲା ଲଳିତା ।

ଟିକଣେ ବାବା ଡାକ ପକେଇଲେଣି । ଗାଡ଼ି ବେଳ ହୋଇ ଯାଉଛି । ସମୟ ଅତି ଅଳ୍ପ । କିଛି ନ କହି ଗୁଲିଗଲେ, ସବୁଦିନ ପାଇଁ ତା ମନରେ ଦୁଃଖ ରହିଯିବ । ସେଇ କଥା ଭାବି ଲଳିତା କହିଲା, ଆଜି ମୁଁ ଯାଉଛି, ଏ କଥା ଜାଣି ସୁଦ୍ଧା ତମେ ଖାଇଲ ନାହିଁ କି ପଦେ କଥା କହିବା ପାଇଁ ଉଠିଲ ନାହିଁ ? ତମେ ଯଦି ନ ଖାଇବ ମୁଁ ବି ଉପାସ ଭୋକରେ ଗୁଲିଯିବି । ଏଇଆ କଣ ତୁମେ ଚାହଁ ?

କଥା କହୁନାହିଁ ଅନିରୁଦ୍ଧ । ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ ସେ ଶୋଇଛି କି ନାହିଁ ତା ମଧ୍ୟ ଆଖିକୁ ଦିଶୁନାହିଁ । କଣ ଆଉ କରିବ ଲଳିତା ?

ବାବାଙ୍କ ଡାକରେ ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ଶେଷରେ ସେ ଅନିରୁଦ୍ଧର ପାଦ ଉପରେ ମଥା ଥୋଇଦେଲା । କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି କହିଲା, ବିଶ୍ୱାସ କର ଆଉ କେବେ ମୁଁ ଆସିବି ନାହିଁ କି ତମକୁ ବିରକ୍ତ କରିବି ନାହିଁ । ଆଜି ଦିନଟା ପଦେହେଲେ କିଛି କୁହ ! ସବୁ ଦିନ ପାଇଁ ଗୁଲିଯିବା ବେଳେ ଆଉ କି ରାଗ ରଖିଛ ମନରେ ? ତମ ଗୋଡ଼ତଳେ ପଡ଼ୁଛି, ଉଠ ।

'ମାଳକଣ୍ଠ ଦ୍ୱାର ମୁହଁରେ କହୁଛି, ବୁଡ଼ାବାବୁ ଗାଡ଼ି ଆଣିବାକୁ ଗଲେଣି ମା' । ଆପଣ ଖାଇବେ ଆସନ୍ତୁ !

ଆବେଗର ଜୋରରେ ଅନିରୁଦ୍ଧର ପାଦ ଦୁଇଟି ଧରି କାଇଁ କାଇଁ ହୋଇ କାନ୍ଦି ଉଠିଲା ଲଳିତା ।

ସେଇ ସ୍ପର୍ଶ, ସେଇ ଆକର୍ଷଣ । ଇଚ୍ଛାକରି ଯାହାକୁ ଆଡ଼େଇ ପାରି ନ ଥିଲା ଅନିରୁଦ୍ଧ—ଗତ କେତେଦିନ ଧରି ଘୁରୁଥିଲା ତା ପଛରେ ଘୁରି ବୁଲୁଛି । ଲଳିତାକୁ ସ୍ପର୍ଶ କରିଥିବା ସେଇ କେତୋଟି ମୁହୂର୍ତ୍ତର ବିଚିତ୍ର ଆକର୍ଷଣ । ଭୁଲିଯିବା ପାଇଁ ସମ୍ମତି ପ୍ରକାଶ କରିବା ପରେ ସେ ବୁଝିଥିଲା, କିଛି ନ ଦେଇ ମଧ୍ୟ ନିଜ ଅଜାଣତରେ ଲଳିତାକୁ କେତେବେଳେ ସେ ସବୁ ଦେଇ-ସାରିଛି । ସେଇଥିପାଇଁ ତା ଭୁଲିଯିବା କଥା ଭାବିଲେ କାହିଁକି କେଜାଣି ଆହତ ମନ ତାର ଆର୍ତ୍ତନାଦ କରି ଉଠୁଥିଲା । ସହସ୍ର ଫଣାଟେକି ନିଜ ବିବେକ କରୁଥିଲା ଦଂଶନ ।

ସେଇ ଦୁଃଖରେ ବିଛଣାରେ ଶୋଇ ସେ ଭାବୁଥିଲା, ତାର ଅଜାଣତରେ ଲଳିତା ଯଦି ଭୁଲିଯାଆନ୍ତା, କେଜାଣି ସୁଦୃଢ଼ ହୃଦୟଟା ଭାଂଗି ନ ଯାଇ ରହିପାରନ୍ତା । ସେଇ କଥା ଭାବି ଆଜି ସାକ୍ଷାତ କରିବାକୁ ସେ ଇଚ୍ଛା କରି ନଥିଲା । କାରଣ ଏବେ ମଧ୍ୟ ସେଇ ବୃଥା ଅହଙ୍କାର ତା ମନରୁ ଶେଷ ହୋଇନାହିଁ । ତେଣୁ ପଥର-ପରି ଶକ୍ତ ହେବା ପାଇଁ ସେ ଅନ୍ଧକାର ଘର ଭିତରେ ସାଧନା କରୁଥିଲା । ସେ ସାଧନା ସଫଳ ହୋଇଥାନ୍ତା ଆଉ କେଇଟା ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପରେ ।

କିନ୍ତୁ ଏ କଣ ହେଲା ?

ତା'ର ସବୁ ଦମ୍ଭ ଗର୍ବ ଅଭିମାନକୁ ଆଖିର ଅଜସ୍ର ଅଶ୍ରୁରେ କାହିଁ କୁଆଡ଼େ ଭସେଇ ନେଇ ଲଳିତା ଯେତେବେଳେ ପାଦ ଉପରେ ମଥା ଥୋଇଦେଲା, ସେତେବେଳେ ଆଉ ନିଜକୁ ସମ୍ଭାଳି ପାରିଲା ନାହିଁ ଅନିରୁଦ୍ଧ। ସେ ଅନୁଭବ କଲା ପ୍ରେମିକା ସୁଜାତାର ଆକର୍ଷଣ ଅପେକ୍ଷା ପତ୍ନୀ ଲଳିତାର ଆକର୍ଷଣ ତା'ର ସାରା ହୃଦୟରେ ଛେଇ ହୋଇଯାଇଛି। ବିବାହର ପବିତ୍ର ବନ୍ଧନ ପାଖରେ ଲୁଚି ଯାଉଛି ଅତୀତର ସେଇ ହିମାଳୟ ପରି ପ୍ରତିଜ୍ଞା, ଶପଥ, ସବୁ କିଛି।

କି ଏକ ଆବେଗରେ ପାଦତଳୁ ଲଳିତାକୁ ନେଇ ଛାତିରେ ଚୁପିଧରି ସେ ପିଲାଙ୍କ ପରି କାନ୍ଦି ଉଠିଲା।

ମନ ମତାଣିଆ ଉପନ୍ୟାସମାଳା !

ଉପନ୍ୟାସ—

ମନର ମୟୂର	ଯତୀନ୍ଦ୍ରକୁମାର ଦାସ	୨-୦୦
ଜନରବ	,,	୨-୫୦
ଘଂଶୀ	,,	୧-୭୫
ଖନୁମଣି	,,	୨-୨୫
ସ୍ମୃତିର ଆକାଶ	,,	୪-୦୦
ସ୍କୁରୁ ଚଲକାର କୂଳେ	ଭଗବତପ୍ରସାଦ ମହାନ୍ତି	୧-୫୦
ଜାସ୍ମା ଓ ଜ୍ୟୋତି	ବଟକୃଷ୍ଣ ପରିଡ଼ା	୧-୦୦
ଖର ତମିର	ଜୟକୃଷ୍ଣ ବାରିକ	୨-୨୫

ଡିଟେକ୍‌ଟିଭ—

ଟାଇମ୍‌ ମେସିନ୍‌	ଏଚ. ଜି. ୱେଲସ୍‌	୧-୭୫
ମରଣ ଫଧା	ଭୂପେନ ଗୋସ୍ୱାମୀ	୨-୦୦
ସେଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ	ଗିରିଧାରୀ ମହାରଣା	୧-୫୦
ମାଳ ନଶୀଥର ବସ୍ୱସ୍ତୁ	ରମାକାନ୍ତ ମିଶ୍ର	୧-୭୫
ନର୍କନତାର ବଳାପ	ଉମେଶଚନ୍ଦ୍ର ପାଠ	୧-୫୦
ମାଟିତଳେ ଜଙ୍ଗଲ	ପ୍ରଫୁଲ୍ଲକୁମାର ରଥ	୧-୫୦
ପ୍ରେମ ଓ ଈର୍ଷା	,,	୨-୨୫

ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟ—

କୁମୁଦକାନ୍ତ କଥାମାଳା	୧ ସେଟ୍‌	୩-୦୦

ସାହିତ୍ୟ ସଂସାର, ବାଙ୍କାବଜାର, କଟକ—୨

ମହିଳା ଜଗତ

ପରିଚାଳନା—

ଶ୍ରୀମତୀ ରମି ଦେବୀ

ଏଇମାନେ ସଭ୍ୟା ହେଲେ—

୧୦୨ । ଅପର୍ଣ୍ଣା ମହାନ୍ତି ମା. ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗଚରଣ ମହାନ୍ତି, ତାଳ ତେଲେଙ୍ଗା ବଜାର, କଟକ—୯, ୨୧ ବର୍ଷ, ଏମ୍. ଏ. (ପ୍ରଥ), ରୁଚି - ପାଠ ପଢ଼ିବା, କବିତା ଓ ଗପ ଲେଖିବା, ବସ୍ତ୍ର ପଚିବା ।

୧୦୩ । କୁମାରୀ ବସନ୍ତ ମଞ୍ଜରୀ ରାୟ ସିଂହ, ମା. ଶ୍ରୀ ଲିଙ୍ଗରାଜ ରାୟ ସିଂହ ଗ୍ରା. ଶଂଖମୂଳ ପୋ. ଗୌରାଙ୍ଗପୁର ଭାୟା. ରାଜ ରଣପୁର ଜି. ପୁରୀ । ମାଟ୍ରିକ, ୧୮ ବର୍ଷ । ରୁଚି— ଲେଖା ଲେଖି, ପତ୍ରପତ୍ରିକା ପଢ଼ିବା, ରେଡ଼ିଓ ଶୁଣିବା ଓ ବୁଣା ବୁଣି ।

୧୦୪ । ଶ୍ରୀମତୀ କନକଲତା ପଣ୍ଡା ମା. ଶ୍ରୀ ରାଜକିଶୋର ପଣ୍ଡା । ବାଣୀ ଭବନ, ଗ୍ରା. କଂପଗଡ଼ ପୋ. ଅମଠପୁର ଜି. କଟକ । ଏକାଦଶ ଶ୍ରେଣୀ, ରୁଚି— ସିଲେଇ, ବିଭିନ୍ନ ଭାଷା ଶିଖିବା, ଗଳ୍ପ କବିତା ଲେଖିବା, ହାରମୋନିୟମ ବଜାଇ ଗୀତ ଗାଇବା ।

୧୦୫ । ଶ୍ରୀମତୀ କମଳିନୀ ମହାରଣା ବି. ଏ. ମା: ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ମହାରଣା, ଗ୍ରା. ପୋ. ବୌଦ୍ଧରାଜ ଜି. ଫୁଲବାଣୀ ୨୨ ବର୍ଷ । ରୁଚି— କ୍ଷୁଦ୍ର ଗଳ୍ପ, କବିତା, ଉପନ୍ୟାସ ଲେଖିବା ଏବଂ ଘର କରିବା ।

୧୦୬ । ଶ୍ରୀମତୀ ସରୋଜିନୀ ବାରିକ ମା. ଶ୍ରୀ ପଞ୍ଚାନନ ବାରିକ ବଖାପଦା ପୋ. ବାହାଳ ଜି. ବାଲେଶ୍ୱର, ମାଇନର । ରୁଚି—ଗଳ୍ପ ଉପନ୍ୟାସ ପଢ଼ିବା, ଏମ୍ବ୍ରୋଇଡ଼ରି କରିବା, କବିତା ଲେଖିବା ।

୧୦୭ । କଲ୍ୟାଣୀ ପାଢ଼ୀ ମା. ଶ୍ରୀ ଶୁଭ୍ରାଂଶୁ ଶେଖର ପାଢ଼ୀ ଡି. ଏଫ୍. ଓ.,ପୋ. ଦେଓଗଡ଼ ଜି. ସମ୍ବଲପୁର, ପ୍ରାକ୍ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ବିଜ୍ଞାନ । ରୁଚି— ଚିନ୍ତା କରିବା ଓ ଯାହା କିଛି ହେଉ ଲେଖିବା ।

୧୦୮ । ଶ୍ରୀମତୀ ବାସନ୍ତୀରାଣୀ ଦାସ ମା. ଶ୍ରୀ ଅନିରୁଦ୍ଧ ଦାସ ସା. ମାନଗଡ଼, ପୋ. ହାଟସାହି ଜି. ବାଲେଶ୍ୱର, ୧୬ ବର୍ଷ । ମାଇନର । ସଉକ—ଗପ ବହି ପଢ଼ିବା, ରେଡ଼ିଓ ଶୁଣିବା, ପଦ୍ୟ ଲେଖିବା, ପତ୍ର ପତ୍ରିକା ପଢ଼ିବା, ଏମ୍ବ୍ରୋଇଡ଼ରି କରିବା ଓ କ୍ୟାରମ ଖେଳିବା ।

୧୦୯ । ଶାରଦକୁମାରୀ ପଣ୍ଡା ୨୧ ବର୍ଷ, ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ, ଚାକମା, ପୋ. ଦଶମନ୍ତପୁର ଭାୟା. ବୈପାରୀଗୁଡ଼ା ଜି. କୋରାପୁଟ । ଦଶମ ଶ୍ରେଣୀ । ସଉକ—ସୂଚୀ କାମ, ଶିକ୍ଷକତା ।

* କେବଳ ମହିଳାମାନଙ୍କ ପାଇଁ *

ସୁଗୃହିଣୀର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ

ଶ୍ରୀମତୀ ଚନ୍ଦ୍ରମଣି ନନ୍ଦ
ବାଦାମ ପାହାଡ଼

ଘର ସଂସାର ଏକ ବିରାଟ ଜଟିଳ ସମସ୍ୟା । ପିତୃ ଗୃହର ସୁଖ ସୌଭାଗ୍ୟ ତ୍ୟାଗ କରି ଗୋଟିଏ ନୂତନ ଗୃହରେ ପ୍ରବେଶ କରିବା ପରେ ଏହି ଜଟିଳତା ପୂର୍ଣ୍ଣ ମାତ୍ରାରେ ଅନୁଭବ କରିବାକୁ ପଡ଼େ । ସ୍ୱଳ୍ପ ଆୟରେ ପରିବାରଟିକୁ ସୁନ୍ଦର ରୂପେ ଚଳାଇବା କେବଳ ସମ୍ଭବ ହୁଏ ସୁଗୃହିଣୀମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ । ଯେଉଁ ଖାଦ୍ୟ

ପଦାର୍ଥକୁ ଆମେ ଅସାର ଓ ଅଦରକାରୀ ମନେ କରି ଫିଙ୍ଗି ଦେଇ-ଥାଉଁ ତାକୁଇ ନେଇ ଆମ୍ଭେମାନେ କପରି ସୁସ୍ୱାଦୁ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ପାରିବା ତାହାହିଁ ଆଜ ଦେଖିବା । ସାଧାରଣତଃ ଅଧିକାଂଶ ଗଛର ଫଳ ଆମ୍ଭେମାନେ ତରକାରୀ କରି ଖାଇଥାଉଁ ଏବଂ ପତ୍ରକୁ ଅଦରକାରୀ ମନେ କରି ଫିଙ୍ଗି ଦେଇଥାଉଁ । କିନ୍ତୁ ତା ମଧ୍ୟରୁ ଅଧିକାଂଶ ପତ୍ରରୁ ମଧ୍ୟ ସାମାନ୍ୟ ଖର୍ଚ୍ଚ ଓ ସାମାନ୍ୟ ପରିଶ୍ରମରେ ସୁସ୍ୱାଦୁ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିହେବ ପାରେ ।

କୁନ୍ଦୁରି ପତ୍ର ଭଜା

ଉପକରଣ—୧୦୦ ଗ୍ରାମ କଅଁଳିଆ କୁନ୍ଦୁରି ପତ୍ର, ୧୦୦ ଗ୍ରାମ ଅରୁଆ ଚାଉଳ, ହଳଦୀ ଗୁଣ୍ଡ, ଲଙ୍କା ଗୁଣ୍ଡା, ଜିରା ଗୁଣ୍ଡ, ଲୁଣ, ସୋରିଷ ତେଲ ।

ପ୍ରସ୍ତୁତ ପ୍ରଣାଳୀ— ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାର ଦୁଇ ଘଣ୍ଟା ପୂର୍ବରୁ ଅରୁଆ ଚାଉଳରେ ପାଣି ଦେଇ ବତୁରାଇ ରଖ । କୁନ୍ଦୁରି ପତ୍ରକୁ ସରୁ ସରୁ କରି କାଟ । ତତ୍ପରେ ଅରୁଆ ଚାଉଳ ସହ ଲଙ୍କା ଗୁଣ୍ଡ, ଜିରା ଗୁଣ୍ଡ, ହଳଦୀ ଗୁଣ୍ଡ ମିଶାଇ ଚିକ୍‌କଣ ଭାବରେ ଶିଳରେ ବାଟିଦିଅ । ସାମାନ୍ୟ ଲୁଣ ଓ କୁନ୍ଦୁରି ପତ୍ରକୁ ପକାଇ ଗୋଳାଇ ଦିଅ । ଥରେ ଚୁଲିରେ ତାଉଆ କିମ୍ବା ପିଠାଚଟୁ ବସାଅ । ଚଟୁକୁ ଗରମ ହେବାକୁ ଦିଅ । ଚଟୁରେ ତେଲ ଦିଅ । ବର୍ତ୍ତମାନ ପିଠା କଲା-ପରି ଉକ୍ତ ଗୋଳା କୁନ୍ଦୁରି ପତ୍ରକୁ ପିଠା ପରି ଚଟୁରେ ପକାଅ । ମଝିରେ ମଝିରେ ତାର ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱରେ ତେଲ ଦିଅ । ପିଠା ଓଲଟାଇବା ପରି ଓଲଟାଅ । ଭଲ ଭାବରେ ନାଲି ହୋଇଯିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚୁଲିରେ ବସାଅ । ବର୍ତ୍ତମାନ ତାକୁ ଖାଇ ଦେଖ ନିତାନ୍ତ ଅଦରକାରୀ କୁନ୍ଦୁରି ପତ୍ରର ସ୍ୱାଦୁ କି ଚମତ୍କାର ।

ନୂତନ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ

ଶକୁନ୍ତଳା ଦାସ

ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଆକର୍ଷଣୀୟ ଖାଦ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ତଳେ ଗୋଟିଏ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ ସମ୍ପର୍କରେ ଦିଆଗଲା । ସବୁବେଳେ ଆମେ ଭଲ ଏବଂ ସୁସ୍ୱାଦୁ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁ । କିନ୍ତୁ ସୁଯୋଗ ମିଳେନା । ତଥାପି ଅବସର ସମୟରେ ଭଉଣୀମାନେ ଅନ୍ତତଃ ନୂତନ ପ୍ରଣାଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିପାରନ୍ତେ । ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଜିଆରିରେ ମନର ପରିବର୍ତ୍ତନ ମଧ୍ୟ ହୁଏ । ଏଣୁ ପରୀକ୍ଷା କରି ଦେଖିବାକୁ ଅନୁରୋଧ ।

ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି କଟ୍‌ଲେଟ୍

ବଡ଼ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାଛର ମୁଣ୍ଡ ବାହାର କରିଦିଅ । ଲାଞ୍ଜର କାତି ଖଣ୍ଡିକ ରଖି ବାକି ସବୁ କାଢ଼ି ପକାଅ । ତାକୁ ପିଟି ତାଖରୁ ଏପରି କରିଦିଅ ଯେପରି ବରାବର ଲାଗି ରହିଥିବ । ପରେ ଅଦା, ପିଆଜ ରସ, ଲୁଣ ଓ ଲଙ୍କା ବଟା ପ୍ରଭୃତି ମସଲା ଗୋଳାଅ । ଅନେକ ଦଣ୍ଡରେ ଏ ମସଲା ସବୁ ଗୋଳାଇ ମାଛକୁ ବୁଡ଼ାଇ ରଖନ୍ତୁ । ଏହି ମାଛକୁ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ନେଇ ଉପରେ ଅରଳାଂଶରେ ବୁଡ଼ାଇ ବିସ୍କୁଟ ଗୁଣ୍ଡାରେ ପୁନର୍ବାର ରଖି ଘିଅରେ ଭାଜି ଦିଅ ଏବଂ ତା’ପରେ ବ୍ୟବହାର କର ।

ଆମେ ଓ ଆମର ପୋଷାକ

ମୀରା ଜେନା
ଜୋଡ଼ା

ସମୟ ବଦଳୁଛି, ଯୁଗ ବଦଳୁଛି, ସେ କେବେ କାହାକୁ ଅପେକ୍ଷା କରେନ କି କରିନ । ପ୍ରକୃତି ସହିତ ତାଳ ଦେଇ ଏଇ ମଣିଷ ଆଗକୁ ଗଲେ, ନିଜର ଭବିଷ୍ୟତ ଜୀବନ ଓ ଚିନ୍ତାଧାରାକୁ ପୁରାପୁରି ବଦଳାଇ ଦେବାକୁ । ସଭ୍ୟତାଭିମାନୀ ଏଇ ମଣିଷ, ଅନ୍ୟର ଅନୁକରଣକୁ ପସନ୍ଦ କରେ ।

ପ୍ରକୃତରେ ଦେଖିବାକୁ ଗଲେ, ଆମ ଦେଶର ଲୋକମାନେ ଅତି ସାଧାରଣ ଭାବେ ଜୀବନ ଯାପନ କରନ୍ତି । ଖାଇବା ଓ ପିନ୍ଧିବା ପ୍ରଣାଳୀ ମଧ୍ୟ ଏମାନଙ୍କର ଅତି ସାଧାରଣ । ଠିକ୍ ସାଧାରଣ ଭାବେ ଚଳିଲେ ବି ଏମାନେ ଓ ତାଙ୍କର ପରିବାର ପେଟ ପୁରାଇ ଖାଇବାକୁ ପାଆନ୍ତି ନାହିଁ । ଏମାନଙ୍କ ହୃଦୟ ଅତି ନିର୍ମଳ ଓ ପବିତ୍ର । ଆଜିଯାଏ ଏମାନଙ୍କ ହୃଦୟରେ କୁଟିଳତା ସ୍ପର୍ଶ କରିନାହିଁ, ସେଥିପାଇଁ ଏମାନେ ଆଜି ଭଲ ମନ୍ଦ ବିଚାର କରିବାର ଶକ୍ତି ଟିକକୁ ହରାଇ ବସିଛନ୍ତି ।

ବିଜ୍ଞାନ ଓ ସଭ୍ୟତାକୁ ନେଇ ମଣିଷ ବଞ୍ଚେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ବିଜ୍ଞାନର ଯେଉଁ ପ୍ରସାର ଓ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ସଭ୍ୟତାର ଯେଉଁ ଦାନ ତାକୁ ଗ୍ରହଣ ନ କରି ଆଉ ଉପାୟ ନାହିଁ । ଆଜି ଆମେ ସ୍ୱାଧୀନ ଦେଶର ନାଗରିକ ହେଲେ ମଧ୍ୟ, ସ୍ୱାଧୀନତା କ'ଣ ନିଜେ ଅନୁଭବ କରି ପାରୁନାହୁଁ । କେବଳ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ଆଦର୍ଶ ତଥା ନୈତିକ ମାତ୍ର ବାଣୀ ଅନ୍ୟକୁ ଶୁଣାଉଁ ସିନା, ହେଲେ ପ୍ରକୃତରେ

ନିଜ ହାତ କିଛି ହୋଇ ପାରେ ନାହିଁ । ଗାନ୍ଧିଜୀ କହୁଥିଲେ — ସ୍ୱଦେଶୀ ଜିନିଷ ବର୍ଜନ କର । ନିଜେ ହାତରେ ସୂତା କାଟି ଲୁଗା ବୁଣି ପିନ୍ଧିବା, ନିଜର ତଥା ନିଜର ଦେଶର ଗୌରବ ! ନିଜେ ଯାହା କରି ନ ପାରିବ, ତାହା ଅନ୍ୟକୁ କହିବ ଲାଭ ନାହିଁ । ଆଜି ସେ ମହାମାନବ ନାହାନ୍ତି । ତାଙ୍କ ଉପଦେଶ, ଉପଦେଶରେ ରହିଯାଇଛି, ଆମେ ବଦଳି ପାରି ନାହୁଁ । ଅନ୍ୟର ଉପକାର କରିବା ଦୂରର କଥା, ନିଜ ପାଇଁ କିଛି କରି ହେଉନାହିଁ । ଖାଇବା, ପିନ୍ଧିବା ତଥା ପ୍ରତ୍ୟେକ କାର୍ଯ୍ୟପାଇଁ ଅନ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଚାଲିଛୁ ।

ପେଟକୁ ଖାଇବାକୁ ନ ମିଳୁ ପଛକେ "ଡ୍ରେସ ଟିଏ" ଆଗ ଦରକାର । ଅନେକ ଭାବନ୍ତି ପେଟକୁ ଖାଇଲେ ଦେଖିବ କିଏ ? ବାହାରକୁ ବାହାରିଲା ବେଳେ ଚକଚକିଆ ଡ୍ରେସଟିଏ ହେଲେ ହେବ ! ସେଇ ଚକଚକିଆ ଡ୍ରେସଟି ଉପରେ ଆଜି-କାଲିର ସଭ୍ୟ ଶିକ୍ଷିତଙ୍କ ଅଜସ୍ର ପିଆସୀ ଆଖି ଅଟକି ରହେ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ଅନେକ ଭାବନ୍ତି, ଭଲ ପୋଷାକଟିଏ ନ ପିନ୍ଧିଲେ ତାଙ୍କୁ କେହି ଚିହ୍ନିବେ ନାହିଁ । ସମସ୍ତଙ୍କ ସହିତ ମିଶିବାପାଇଁ ଭଲ ଡ୍ରେସ୍ ଟିଏ ଦରକାର ନିଶ୍ଚୟ । ନିଜର ପଛକେ ଗୁଣ ଟିକିଏ ନଥାଉ, ସେ ଆଡ଼କୁ ନଜର ନାହିଁ । ପାଠ ସହିତ ପୋଷାକର ଗଭୀର ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ନାହିଁ !

ସତରେ ଏଇ ଲୋକେ ଦିନେ ଥିଲେ, କେତେ ନିରୀହ ଓ ସରଳ ଥିଲେ । ଆଉ ଆଜି ! କାହିଁକି ଆଜି, ଏତେ ନିଷ୍ଠୁର, ବର୍ବର, ଚରିତ୍ରହୀନ, ଅବିଶ୍ୱାସୀ ଓ ଅଶ୍ଳୀଳ ହୋଇ ଉଠିଲେ, କାହା ପାଇଁ ? କିଏ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରେରଣା ଦେଲା·····କିଏ ଦେବ ତା'ର ଉତ୍ତର ?

ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ, ପରିବାର ପରିବାର ଭିତରେ ଗ୍ରେଷ୍ଠ ପିଲମାନଙ୍କୁ । ଠିକ ପିଲମାନେ ଚାହାନ୍ତି ଭଲ ପୋଷାକ, ଆଉ ସେମାନଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଦାବୀ ପୂରଣ ନ କଲେ, ବାପା ମାଙ୍କୁ ହଇରାଣ ହେବାକୁ ପଡେ । ପୁଅ ଝିଅ ମାନେ "ଅକ୍ଷର ଶିଖି" ଜାଣିଲେ ଷ୍ଟାଇଲ୍ ଦିଗକୁ ଆଖି ପଡେ । ବାସ୍ତବରେ ସେମାନେ ଆଗରୁ ଶିଖି ଥାଆନ୍ତି ନା ସେମାନଙ୍କୁ କିଏ ପ୍ରେରଣା ଦିଏ ?

ଅନେକ ସ୍ଥାନରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ—ପଲ୍ଲୀ ଅଞ୍ଚଳର ଗୋଟିଏ ସୁଖୀ ପରିବାର ପ୍ରଥମ କରି ସହରର ବାୟୁ ସ୍ପର୍ଶରେ ଆସିଲେ—ପଲ୍ଲୀଜୀବନ ଠାରୁ ସେ ଦୂରେଇ ଯାଇ ସହରର ଜୀବନ ଯାପନକୁ ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ଗ୍ରହଣ କରେ ! ନିରୀହା ପଲ୍ଲୀବଧୂଟି, ପାଖ ପଡ଼ୋଶୀଙ୍କ ଚକଚକିଆ ଓ ବିଭିନ୍ନ ଡ଼ିଜାଇନ୍‌ର ପୋଷାକକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରେ । ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରେ, ପଡ଼ୋଶୀଙ୍କ ପରି ପୋଷାକଟିଏ ଆଣିଦେବାପାଇଁ । ତା ପରେ, ବିଚରା ସ୍ୱାମୀ ସ୍ତ୍ରୀର ଅନୁରୋଧ ଏଡ଼ି ନ ଦେଇ ସ୍ୱାମୀର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଭାବି ବଜାରରୁ କିଣି ଆଣନ୍ତି ।

ଅନ୍ୟ ଜଣଙ୍କର ପୋଷାକକୁ ଅନେକବାର ନଜର ପଡେ ମାତ୍ର ଥରେ ହେଲେ ସେମାନେ ଅନ୍ୟର ଗୁଣ ତଥା ତାଙ୍କର ଆୟ ବିଷୟରେ ମୋଟେ ଚିନ୍ତା କରନ୍ତି ନାହିଁ ।

ଆଜିକାଲି ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ସବୁ ପ୍ରକାର ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପଦାର୍ଥ ଆଣି ଯୋଗାଇବା ଅତି କଷ୍ଟକର ବ୍ୟାପାର । ସହରକୁ ଆସି ବିଭିନ୍ନ ପଦାର୍ଥ ଉପରେ ନଜର ପଡ଼େ । ପୁଣି ଦେଖାଯାଏ,

ଅନେକେ ଏହାର ବ୍ୟବହାର ନ ଜାଣିଥାନ୍ତି ପଛନ୍ଦ, ତଥାପି ଅନ୍ୟକୁ ପଚାରି ନିଜକୁ ନୂଆ ନୂଆ ଢଙ୍ଗରେ ବାଗେଇବା ଅଭ୍ୟାସ କରନ୍ତି ।

ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ମାସକୁ ଦରମା ଖୁବ୍ ଅଳ୍ପ ହେଲେ ମଧ୍ୟ, ଆଜିକାଲି ଏ ଆଧୁନିକ ଯୁଗରେ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ବେଶଭୂଷା ଓ ପୋଷାକ ପିନ୍ଧିବାର ସଉକ ଅନେକ ଉଚ୍ଚରେ । ଆଜି ଅନେକ ଭାବନ୍ତି, ନିଜ ପିଲା ଓ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଭଲ ପୋଷାକଟିଏ ପିନ୍ଧାଇ ନ ପାରିଲେ ପିତୃତ୍ୱ ଓ ସ୍ୱାମୀତ୍ୱ ରହିବ ନାହିଁ, ତା ଛଡ଼ା ସେମାନେ ନିଜକୁ ବାହାରେ ଅପମାନିତ ମନେ କରନ୍ତି । ସତରେ ସେମାନେ ନିଜକୁ ନିଜ କେତେ ଦୁର୍ଗତି ନ ମଣନ୍ତି ଯେ ! ନିଜ ଗୋଡ଼ରେ ଠିଆ ହୋଇ, ନିଜ ଉପାର୍ଜନରେ ସରଳ ଭାବେ ଜୀବନ ଯାପନ କରିବାକୁ ଲଜ୍ଜାବୋଧ କରନ୍ତି ।

ସାଧାରଣ ପୋଷାକକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ, ବର୍ତ୍ତମାନ ସଭ୍ୟତା ଆମକୁ ଆଣି ଦେଇଛି, 'ଚପା ପୋଷାକ' ଯାହାକୁ ଆମ୍ଭେମାନେ ନ ପିନ୍ଧିଲେ "ଓଲ୍ଡ଼ ମଡେଲ୍" ବୋଲି ଲୋକେ ଭାବିବେ । ଏତେ ପ୍ରକାର ପୋଷାକ ହେଲାଣି ଯେ ନାଁ ମନେ ରଖିବା କଷ୍ଟକର ।

ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ସହରର ଯଦି ଜଣେ ସଭ୍ୟ ଶିକ୍ଷିତ ଚପା ପୋଷାକ ପିନ୍ଧା ଯୁବକ, ପଲ୍ଲୀ ଅଞ୍ଚଳର ଜଣେ ସରଳା ପଲ୍ଲୀ ଝିଅକୁ ବିବାହ କରେ, ତେବେ ତ ଭାରି ହଇରାଣ । ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ସହିତ ସ୍ତ୍ରୀ ଯଦି ସବୁ ଦିଗକୁ ଯୋଡ଼ି ନ ହୁଅନ୍ତି, ଏ ଖୁବ୍ ଲଜ୍ଜାର କଥା ! ସ୍ୱାମୀ ଜଣକ ଦେଖନ୍ତି, ସ୍ତ୍ରୀ ତାଙ୍କର କେଉଁ ମଡେଲ୍‌ର । ଅପ୍‌ଟୁଡେଟ୍ ଯୁଗ ସହିତ ଅପ୍‌ଟୁଡେଟ୍ ହେବା କଥା । ଆଜି ଯଦି ତା ହୋଇ ନ ଥାନ୍ତା, ତେବେ ସ୍ୱାମୀ ବିଚରାଙ୍କୁ ଭାରି

ହଇରାଣ ହେବାକୁ ପଡ଼େ । ଏଇ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ କେଶ ସଜାଇବା ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଜିନିଷ ଆଉ ମୁହଁକୁ "ମେକ୍‌ଅପ୍" କରିବା ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର "କ୍ରିମ୍" ଇତ୍ୟାଦି ଆଣି ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ କିପରି ଅତ୍ୟାଧୁନିକା ହେବାକୁ ହେବ ସ୍ୱାମୀ ଶିଖାଇ ଦିଅନ୍ତି । ବଜାରରୁ ବିଭିନ୍ନ ମନମୁଗ୍ଧକର ଶାଢ଼ୀ କିଣି ଆଣନ୍ତି । କାରଣ ଏ ସବୁ ନ ହେଲେ ତାଙ୍କୁ ନେଇ ଡିନର, ପାର୍ଟି ଓ ବନ୍ଧୁ ମିଳନକୁ ଯିବାରେ ଭୀଷଣ ଅସୁବିଧା ହୁଏ । ଆଉ କେହି ଯଦି ଏହାଠାରୁ ଦୂରେଇ ରହେ, ତା'ଠାରୁ ଅନ୍ୟ ମନେ ଦୂରେଇ ରହିବାକୁ ଭଲ ପାଆନ୍ତି ।

ସମସ୍ତଙ୍କ ମନ ନେଇ ଚଳିବା କଷ୍ଟକର, ତଥାପି କେତେକ ଭଲ ପାଆନ୍ତି, ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ବାଧ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି ପାଆନ୍ତି । ସମସ୍ତଙ୍କ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଇଚ୍ଛା । ଠିକ୍ ସେମିତି ଆଜିକାଲି ମଦ ପିଇବା ଏକ ସାଧାରଣ କଥା ! ଯିଏ ମଦ ନ ପିଏ ସେ ପୁଣି ଶିକ୍ଷିତ ! ବର୍ତ୍ତମାନ ମଣିଷ ସହିତ ମଣିଷପରି ଚଳିବାକୁ ହେଲେ ମଦ ପିଇଲେ ଅନ୍ୟମାନେ ପସନ୍ଦ କରନ୍ତି ନାହିଁ ।

ଆଉ କେହି ଯଦି ଟିକିଏ ନୀରବରେ ରହିବାକୁ ଭଲ ପାଇଲେ, ବା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହିତ ମିଶିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କଲେନି, ତେବେ ସେ ବ୍ୟକ୍ତି ବର୍ତ୍ତମାନ ଗୋଟିଏ ମୂର୍ଖ ବୋଲି ପରିଗଣିତ ହେବ । ଅଧିକାଂଶ ତ ଏବେ ଜୀବନ୍ତ ପାଠ ପଢ଼ାଟା ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ...କ । ଯଦି ବା କେହି ଟିକିଏ ପଢ଼ିଗଲେ, ସେମାନେ ବଜାରି- କରିବା ଆଗ ଶିକ୍ଷା କରନ୍ତି । ଦେଖନ୍ତି କେଉଁ ରାସ୍ତାରେ ଝିଅପିଲା ଯିବା ଆସିବା କରନ୍ତି, ସେଇଠି ସେଇ ବଜାରିଙ୍କର ହୁଏ ବ୍ୟଙ୍ଗ କଥା କହିବା, ହୁଇସିଲ୍ ମାରିବା ଓ ସେମାନଙ୍କ

ପଛରେ ଗୋଡ଼ାଇ ଅପମାନିତ କରିବା । ଏ ଦେଶର ଜଣେ ସୁନାଗରିକ ହେବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ଏମାନଙ୍କୁ ଏ ସଭ୍ୟତା କଣ ଏହା ଶିକ୍ଷା ଦିଏ ? ନା ଏହା ଶିକ୍ଷାର ଦୋଷ ?

ଆମେ ଆମର ଏ ସଭ୍ୟତା ଠାରୁ ଟିକିଏ ପଛକୁ ଫେରି ଚାହିଁଲେ ଆମ ଆଖିରେ ପଡ଼େ ସେଇ ସରଳ ସଭ୍ୟତା ଆଉ ସାଧାପୋଷାକ, ସତରେ କେତେ ସୁନ୍ଦର ନ ଥିଲା ସତେ ! ସେଥିରେ ନ ଥିଲା ନଗ୍ନତା, ସମସ୍ତଙ୍କ ହୃଦୟ ନିର୍ମଳ ଓ ପବିତ୍ର ଥିଲା, ଆଉ ଥିଲା ବି ସହାନୁଭୂତି । କିନ୍ତୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏ ବିଶୃଙ୍ଖଳା କାହିଁକି ? କାହା ପାଇଁ ?

ପ୍ରକୃତରେ ଆମକୁ ଏ ସଭ୍ୟତା କ'ଣ କିଛି ଭଲ ଶିଖାଏ ନାହିଁ ? ଏ ସଭ୍ୟତା କ'ଣ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରେରଣା ଦିଏ ନାହିଁ ? ଯେଉଁ ସଭ୍ୟତାକୁ ଆମେ ସମ୍ମାନ ଦେଇ ଆସୁଛୁ, ଯେଉଁ ସଭ୍ୟତା ନେଇ ଆମେ ଆଗକୁ ଆଗେଇ ଯାଉ, ଯାହାକୁ ନେଇ ଆମେ ଭାବୁ ଆମର ଭବିଷ୍ୟତ ଜୀବନ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳମୟ ହେବ, କିନ୍ତୁ ସତରେ କ'ଣ ସେତିକି ଆମେ ପାଉ ନା, ସବୁ ହରେଇ ବସୁଛୁ ?

ଏ ସଭ୍ୟତାର ଉପହାର ସ୍ୱରୂପ ଛପାପୋଷାକ ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ପୁରୁଷଙ୍କ ପାଇଁ ଯୋଗାଇଲା । ସମସ୍ତେ ଏହାକୁ ସଦ୍‌ବ୍ୟବହାର ନ କଲେ ଏ ସଭ୍ୟତାକୁ ହୁଏତ ଅପମାନିତ ହେବ ! ଛୋଟ ଛୋଟ କୋମଳମତି ଶିଶୁର କଣ୍ଠରେ ଭରି ଦେଉଛୁ ଅଶ୍ଳୀଳ ହିନ୍ଦୀ ସଂଗୀତ । ତା ସହିତ ବିଭିନ୍ନ ପୋଷାକ ଓ ପିନ୍ଧିବାର କୌଶଳ ଶିଖାଏ ଏଇ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର । ନଗ୍ନ ମଣିଷର ପ୍ରକୃତରେ ଦୋଷ କେଉଁଠି ? ଯେଉଁ ସଭ୍ୟତାକୁ ଆମେ ମୁଣ୍ଡରେ ଟେକି ଧରିଛୁ—ଠିକ୍ ତାହାର ଭିତରେ ଆଜି ଦେଖିବାକୁ ପାଉ ନଗ୍ନତା । ଏ ନଗ୍ନତା ଭିତରେ ଆମେ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଅଜାଣତରେ ଖୁବ୍ ତଳକୁ ତଳକୁ ଖସି ଯାଉନାହୁଁ କି ?

ମୋ ଆକାଂକ୍ଷିତ କୁସୁମ-କଳିକା

ଶ୍ରୀମତୀ ସରୋଜିନୀ ବାରିକ (ଡ଼ିଲ)
ଦଖାପଦା, ବାଲେଶ୍ୱର ।

ଦେବତା !
ତୁମକୁ ଭଲ ପାଇବାର ବୀଜ
ମୋ ହୃଦୟର ଉର୍ବର କ୍ଷେତରେ
ମୁଁ ଅଂକୁରିତ କରାଇଛି ।
ମୋ ଆଖିରୁ ଜଳ ଦେଇ
ମୋ ଛାତିରୁ ଉତ୍ତାପ ଦେଇ
ଏବଂ—
ମୋ ନାସାରଂଧ୍ରରୁ ବାୟୁ ଦେଇ ।
ବଂଧୁ !
ତୁମ ସଂଗରେ ମୁଁ ମୋ ସତ୍ତା
ହଜାଇ ଦେବାକୁ ଚାହିଁଛି
କିଂତୁ ତୁମେ ନିର୍ମମ
ମୁଁ ତୁମ ନିକଟକୁ ଯେତେ ଘୁଂଚି ଘୁଂଚି ଗଲେ ବି
ତୁମେ ଦୂରେଇ ଯାଇଛ ।
ପ୍ରିୟ !
ମୋ ଅଶ୍ରୁ କଣାରେ
ତୁମେ ଯଦି ସରସ ହେବାକୁ ଚାହଁ
ଏବଂ—
ମୋ ବକ୍ଷର ଉଷ୍ମ ତାଜା ରକ୍ତରେ
ତୁମେ ଯଦି ସୁନ୍ଦର ହେବାକୁ ଇଚ୍ଛାକର
ତେବେ ବନ୍ଧୁ—
ମୁଁ ସେ ସବୁ ତୁମ ପାଇଁ ଅଜାଡ଼ି ଦେବି
ଯେଉଁଥିରେ ହିଁ ମୋର—
ପରମ ଶାଂତି ଓ ତୃପ୍ତି ।

ଅଭିଶାପ

ଅପର୍ଣ୍ଣା ମହାନ୍ତି
କଟକ

ଦାହିକା ଶକ୍ତି ନେଇ ଦହନ କର ନାହିଁ
ସୂର୍ଯ୍ୟ ! ତୁମେ ମୋର ପାପ ରାଶିକୁ,
ଶୀତଳ କରରେ ତୁମେ ଆଜ ଛୁଅଁ ନାହିଁ
ଚନ୍ଦ୍ର ! ମୋର ଏଇ ଦେହକୁ ।
ପ୍ରକୃତି ! ତୁମେ ଆଉ ଦେଖାଅନା ତୁମ ରୂପ ଛବି,
ମନ ! ଦହନରେ ଯାଉ ତୋର ବନ ଭାବି ଭାବି ।
ଲୁହ ଯା'ର ସହଚର
ଦୁଃଖ ଯା'ର ସହୋଦର
ଜୀବନରେ ହସି ସିଏ ପାରିନ
ମରଣ-ବେଦୀରେ ଆଜ ହସିବାକୁ ଚାହେଁନ ।
ପ୍ରଭୁ ହେ ! କେତେ ମୁଁ ଡ଼ାକିବି ଆଜି ତୁମକୁ ଅନ୍ତରେ
ସ୍ରଷ୍ଟା ହୋଇ ଉପହାର ଏଇ କ'ଣ ସୃଷ୍ଟିରେ ?
ଶୁଖି ଗଲଣି ମୋ ଆଖିର ଲୁହ
ମରି ଗଲଣି ମୋ ବୁକୁର ମୋହ ।
କେବେ ଆଉ ଅଭିଶାପ ସରିବ ଏ ସୃଷ୍ଟିରେ ?
ମିଶିବି ମୁଁ ତୁମରି ଏ ଧରଣୀର ଧୂଳିରେ ?

ସ୍ମୃତିର ଶ୍ରାବଣ

ଶ୍ରୀମତୀ କମଳିନୀ ମହାରଣା, ବି.ଏ.
ବୌଦ୍ଧଗଞ୍ଜ

ଏକ ସବୁଜ ସପନେ—
ଜୀବନର ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ଏ ସିକତା ଉପରେ,
ଆଗକୁ ଯିବାକୁ ଡାକେ ମୋତେ କିଏ—

ଅନୁଭବର ବର୍ଣ୍ଣମୟୀ ଅଳକା ପୁଷ୍ପରୁ ।
ସାଗରର ଆଲୁଳିଆ ଆଖିର ଭିତରେ,
ତାରାର ଆଖିକୁ ଯୋଖି ପ୍ରେରଣା ହୁଏ ।
କୁହେ- "ତୁମେ ଫେରିଆସ ମାୟା ପୁଲକରୁ" ।
ଏଇ ମାନବ ଜୀବନେ —
ହଜିଯାଏ ସତ୍ୟ ଶିବ ସୁନ୍ଦର ବନ୍ଧନ,
ଅବଗୁଣ୍ଠନର ତମ ଉତ୍କଣ୍ଠାରେ ।
ଝରିପଡ଼େ ଅଶ୍ରୁପସ୍ୱାର କୋଟିଏ କମଳ,
ବାରି ଢ଼ାଳି ଗଲା ଫେରି ସ୍ମୃତିର ଶ୍ରାବ
ଅଙ୍କୁରିଲା ବିସ୍ମୃତିର ବନ୍ଧନରେ,
ଏକାନ୍ତ ସେ ଆନନ୍ଦର ସ୍ୱପ୍ନମୟ କଲ୍ଲୋଳ ।
ଏଇ ଦୁର୍ବାର ଲଗନେ—
ସତ୍ୟ କିଏ ନିତ୍ୟ କିଏ ଅବା ବ୍ରହ୍ମ କିଏ
ଚାଲିଲି ମୁଁ ଖୋଜି ନିରାଶା ପଥରେ ।
ବାଣୀଶକ୍ତି ପାଇଲି ମୁଁ ଏ ମେଘର କ୍ରନ୍ଦନ,
ରେଣୁ ରେଣୁ ଅନୁସ୍ୱର ହାତ ପାତି ନିଏ ।
ନିତ୍ୟ ଅବତାର ତମ ସେ ଅନିତ୍ୟରେ,
(ତାର) ମନ ଜାଗେ ଆଗି ହସେ ବ୍ୟଥାର ଅଞ୍ଜନେ ।
ତୁମ ଜୁହାର ଚରଣେ—
ହେ ସାଗର, ବନଫୁଲ, କାନନ ପ୍ରାନ୍ତର,
ଖସାଇ ଆଣିଲି ତା'ରେ ନରକରୁ
ଶରଲନ ମୋର ମମତା ସରଗ ଜଗତୁ,
କଳଙ୍କିତ କଲି ପିଦା ଅନ୍ତରର ମୋର ।
ଶାନ୍ତିର ଅମୃତ ବିନ୍ଦୁ ବୃଷିବାକୁ,
ନ ଫେରୁ ସେ, କଳଙ୍କୀର (ତୁମ) ଫସ୍ୱର ଜଗତୁ ।

ମିଳନ ସଙ୍ଘ

ପରିଚାଳନା—
ଶ୍ରୀ ଉମେଶଚନ୍ଦ୍ର ସାହୁ

(ଯେଉଁମାନେ ପତ୍ରବନ୍ଧୁ କରିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି, ସେମାନେ ଅନ୍ୟତ୍ର ଦିଆଯାଇଥିବା କୁପନ ପୂରଣ କରି ୨୫ ପଇସାର ଡାକଟିକେଟସହ ସମ୍ପାଦକ ମିଳନ ସଙ୍ଘ, ବାଙ୍କାବଜାର, କଟକ—୨ ଠିକଣାରେ ପଠାନ୍ତୁ । ଫଟୋ ପରିଚୟ ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ ହେଲେ ଟ ୧° ୯ ଫଟୋ ସହ ପଠାଇଲେ ତାହା ଏହି ବିଭାଗରେ ସ୍ଥାନ ପାଇବ ।)

ଏଥରର ସଭ୍ୟ—

୨୫ । ଶ୍ରୀ କିଣ୍ଡେଶ୍ୱର କହଁର, ଶଙ୍କରଖୋଲ, ଜି. ଫୁଲବାଣୀ । ରୁଚି—କବିତା ଲେଖିବା ଓ ଶିକାର ।

୨୬ । ଶ୍ରୀ ବିଦ୍ୟେଶ୍ୱର ବେହେରା ୧୮ ବର୍ଷ, ମାଟ୍ରିକ । ଲାଲକପୁର ପୋ. ବାହାନଗା ବଜାର ଜି. ବାଲେଶ୍ୱର । ରୁଚି—କବିତା ଲେଖିବା ।

୨୭ । ସୟଦ ଇକବାଲ ଅଲି, ଗବବସ୍ତ୍ର, ଜି. କଟକ । ମାଟ୍ରିକ । ରୁଚି—ଫୁଟବଲ ଖେଳିବା, ଗୀତ ଗାଇବା ।

୨୮ । ଶ୍ରୀ କାଳିଦାସ ଘୋଷ, ସବଜଜ୍ ଅଫିସ, କେନ୍ଦୁଝର ଗଡ଼ । ୨୨ ବର୍ଷ । ପ୍ରଥମ ବାର୍ଷିକ କଳା । ରୁଚି— ଇଂରାଜୀ, ବଙ୍ଗଳା ଓ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ପ୍ରକାଶିତ ବିଭିନ୍ନ ପତ୍ର ପତ୍ରିକା ପଢ଼ିବା, ବିଭିନ୍ନ ଭାଷା ଭାଷୀ ପୁଅ ଓ ଝିଅଙ୍କ ସହିତ ପତ୍ରାଳାପ କରିବା, ଭ୍ରମଣ ଓ ଗଳ୍ପ ଲେଖିବା ।

୭୯ । ଶ୍ରୀ ଅଦ୍ୱୈତଚରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ ଗ୍ରା. ପୋ. କଳାପଥର ଜି. କଟକ । ୧୫ ବର୍ଷ । ୧୦ମ ଶ୍ରେଣୀ । ରୁଚି—ଭାରତର ତଥା ଓଡ଼ିଶାର ଯେ କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ପତ୍ରବନ୍ଧୁତା, ଡାକଟିକେଟ ସଂଗ୍ରହ, ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଖେଳ ଖେଳିବା ।

୮୦ । ଶ୍ରୀ ବଳଭଦ୍ର ରାମ ଗ୍ରା. ପୋ. କଳାପଥର ଜି. କଟକ । ୧୭ ବର୍ଷ, ମାଟ୍ରିକ । ରୁଚି—ପତ୍ର ବନ୍ଧୁତା ।

୮୧ । ଶ୍ରୀ ପ୍ରଦୀପ୍ତକୁମାର ଶତପଥୀ, ୧୦ମ ଶ୍ରେଣୀ, ସିଦ୍ଧାଶ୍ରମ ହାଇସ୍କୁଲ ପୋ. ଅମଠପୁର ଜି. କଟକ । ୧୭ ବର୍ଷ । ରୁଚି—ବକ୍ତୃତା, ପତ୍ରବନ୍ଧୁତା, ରେଡ଼ିଓ ଶୁଣିବା, ଭଲି, ଫୁଟବଲ, କ୍ୟାରମ ଚେସ୍ ଖେଳିବା, ଗଳ୍ପ ଶୁଣିବା ।

୮୨ । ବୁଲୁ ଦେବୀ, ବୌଦ୍ଧରାଜ ଜି. ଫୁଲବାଣୀ । ୨୨ ବର୍ଷ । ରୁଚି—ପତ୍ରବନ୍ଧୁତା, ସୁଗୃହିଣୀ ହେବା ।

୮୩ । ଶ୍ରୀ ମନୋରଞ୍ଜନ ମିଶ୍ର ପି. ଜି. ହଷ୍ଟେଲ, କଟକ—୩ ୨ୟ ବାର୍ଷିକ ଇଂରାଜୀ । ରୁଚି—ପତ୍ରବନ୍ଧୁତା ।

୮୪ । ଶ୍ରୀ ଅନିରୁଦ୍ଧକୁମାର ଦାସ ସା. ମାନଗଡ଼, ପୋ. ହାଟ ସାହି ଜି. ବାଲେଶ୍ୱର । ୨୪ ବର୍ଷ, ମାଟ୍ରିକ । ରୁଚି—ନାଟକ ଦେଖିବା, ଅଭିନୟ କରିବା, ପତ୍ର ପତ୍ରିକା ପଢ଼ିବା, ରେଡ଼ିଓ ଶୁଣିବା, ବାଳିକାମାନଙ୍କସହ ବନ୍ଧୁତା କରିବା, କବିତା ଲେଖିବା ଓ ହସ ଖୁସିରେ ଦିନ କଟାଇବା ।

ସବୁଜ ପତ୍ର

[ଏହି ବିଭାଗଟି କେବଳ ନୂତନ ଲେଖକ, ଲେଖିକାଙ୍କ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ । ସେମାନଙ୍କ ଫଟୋ ପରିଚୟ, ଲେଖା ପ୍ରକାଶ ସଙ୍ଗେ-ସଙ୍ଗେ ସେମାନଙ୍କୁ ସାହିତ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି ପାଇଁ ପ୍ରେରଣା ଦିଆଯିବ । ଫଟୋ ପାଇଁ ଟ ୧୦ ୯, ସଭ୍ୟ ହେବା ପାଇଁ ଅନ୍ୟତ୍ର ପ୍ରକାଶିତ କୁପନ ପୂରଣ କରି ୨୫ ପଇସା (ବାର୍ଷିକ) କିମ୍ବା ଟ ୧ ୯ (ଆଜୀବନ)ର ଡାକଟିକେଟ ଚାନ୍ଦା ସହ ପଠାଇବା ଆବଶ୍ୟକ । ସବୁଜପତ୍ର ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମଲସ୍ୱର ବାର୍ଷିକ ଗ୍ରାହକ ଚାନ୍ଦା ଟ ୧୨-୦୦ । ଯେଉଁମାନେ ଗ୍ରାହକ ହେବେ କିମ୍ବା ମଲସ୍ୱର ପ୍ରଚାର କରାଇବେ ସେମାନଙ୍କ ଲେଖା ପ୍ରକାଶ ପାଇଁ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦିଆଯିବ ।]

ଏଇମାନେ ସଭ୍ୟ ହେଲେ—

୭୪ । ଶ୍ରୀ ବ୍ରଜକିଶୋର ପଣ୍ଡା, ବାଣୀ ଭବନ, କମଗଡ଼ ପୋ. ଅମରପୁର, ଜି: କଟକ । ୧୯ ବର୍ଷ, ମାଟ୍ରିକ । ଶିକ୍ଷକତା ।

୭୫ । କୁମାରୀ ବସନ୍ତମଞ୍ଜରୀ ରସୂହିତ ଶଂଖମୂଳ ପୋ. ଗୌରାଙ୍ଗପୁର ଜି. ପୁରୀ । ମାଟ୍ରିକ, ୧୮ ବର୍ଷ ।

୭୬ । ଶ୍ରୀ ବଳଭଦ୍ର ସାମଲ B No. 4315, Chakeri A. F. Station, Kanpur-8 (U.P.) ୨୧ ବର୍ଷ । ୧ମ ବାର୍ଷିକ ଦଞ୍ଜନ ।

ଆକାଶରେ କିମ୍ବା ସମୁଦ୍ର ମଝିରେ, କିମ୍ବା ପର୍ବତର ଶିଖରରେ ପୃଥିବୀରେ ଏପରି କୌଣସି ସ୍ଥାନ ନାହିଁ ଯେଉଁଠି କି ମନୁଷ୍ୟ ଠିଆହେଲେ ତାର କୁକାର୍ଯ୍ୟର ଫଳଣରୁ ରକ୍ଷା ପାଇପାରିବ । — ବୁଦ୍ଧ ।

ଦୂର ଅତିଥି

ହିନାଥ ସାହୁ
ସମ୍ବଲପୁର

ପ୍ରାଣ ତ ମୋର ଛଟ ପଟ ହେଲା
ତୁମ ଆଖି ଅଶ୍ରୁ ପ୍ଲାବିତ ହେଲା କିଆଁ ?
ଖାଲି ତୁମକୁ ପାଇବା ଆଶାରେ
ଉନ୍ନିଦ୍ର ରହି ମୁଁ ସପନ ଢାକିଲି ।
ବାଟ ଅବାଟ କେତେ ଯେ' ବୁଲିଛି
ବଣ ହରିଣୀ ମୋ— ତୁମରି ମାୟାରେ—।
ଅନ୍ତର ଗୀତ ସବୁ ଅଧରରେ ଆଣି
ନିର୍ଜନତାକୁ ଉପହାର ଦେଲି ।
ତୁମେ ଯେବେ ଆସିଥିଲ ଏକା
ଅଧ ବାଟେ ରହିଗଲ କିଆଁ ?
ନିର୍ଜନରେ ଯେତେ ଗୀତ ରଚିଥିଲି
ବଜାରରେ ନିଲାମ କରି ଦେଲି ।
ତୁମେ ତ ଆଙ୍କିଲନି ମୂଲ୍ୟ ତାର
ଅଶ୍ରୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବଦନାମ ହେଲା ।
ସମ୍ବନ୍ଧର କଥା ଉଠିଲା ଯେବେ
ତୁମେ ତ ଦୂର ହୋଇଗଲ ।
ମୋତେ ପର କହିବା ପାଇଁ
ଯେପରି ତୁମେ ବାଧ୍ୟ ହେଲ ।
ନିଜର ଉପାୟହୀନତା ପାଇଁ
ମୁଁ ମୋର ବିଶ୍ୱାସ ସବୁ ଦାନ କଲି ।
ଏବେ ମୋର ଅନ୍ଧାର ବସ୍ତିରେ
ତୁମେ ଦୀପ ଜଳାଇଲ କିଆଁ ?
ପ୍ରାଣତ ମୋର ଛଟ ପଟ ହେଲା
ତୁମ ଆଖି ଅଶ୍ରୁ ପ୍ଲାବିତ ହେଲା କିଆଁ ?

ସୁପ୍ତା ନିଶିଥିନୀ

ଶ୍ରୀ ଗୋପୀନାଥ ନନ୍ଦ
କେନ୍ଦୁଝର ଗଡ଼

ଧନ୍ୟ ତୁମେ ସୁପ୍ତା ନିଶିଥିନୀ
ଘେନି ନିବିଡ଼ାନ୍ଧକାର
ବିସ୍ତାରିଛ ମରୁଭୂମି ପରେ ।

କର୍ମରତ କ୍ଳାନ୍ତ ନର ନାରୀ
ଅନୁସରି ମହା ଚଞ୍ଚଳତା
ତୋ ନିର୍ମଳ ପ୍ରଶାନ୍ତ ବୁକୁରେ
ଶ୍ରାନ୍ତ କ୍ଳାନ୍ତ, ମଧୁର ଗୁଞ୍ଜନେ
ବିସ୍ମରି ଜନ କୋଳାହଳ
ସ୍ତବ୍ଧ ଶଯ୍ୟା ପରେ ।

ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ଭସା ମେଘ ଖେଳି ବୁଲେ
ପୁଚ୍ଛ ଟେକି ନର୍ତ୍ତନ୍ତ ମୟୂରେ
ଝୁପୁ ଝୁପୁ ଧାର ଧାର ଗାର
ଝଲ ମଲ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଉଜ୍ଜଳେ ।

ଚମକିତ ଘନ ଘନ
ଘଡ଼ ଘଡ଼ ବାରିଦ ନିଃସ୍ୱନ
ଶ୍ରାନ୍ତ କ୍ଳାନ୍ତ ତନୁ ମୋର
ଭିଜୁଛି ବାଦଲେ ।

ଗଗନର ବାରିଦ ଗହଳେ
ଲୁଚିଯାଏ ଶାନ୍ତ ସ୍ନିଗ୍ଧ ଭସ
ଶୁଭ୍ରଚନ୍ଦ୍ର ଲୁଚକାଳି ଖେଳେ
ତନୁ ମନ ଛନ୍ଦି ଛନ୍ଦି ମୋର
ଉପଭୋଗ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ରମାର କୋଳେ ।

ଝଡ଼ସାଥିର ଝଂଜା-ଗୀତ

କିଶୋରଚନ୍ଦ୍ର ପାଢ଼ୀ
ଆସେନସୋଲ

ସାଥି ଥିଲେ ଦିନ କଟେ । ନଥିଲେ······

ଦିନ ଆସେ । ଯାଏ । ରାତିର ଅନ୍ଧକାର ମାଡ଼ିଆସେ । ଦିନର ମମତା ରାତିର କାଳିମାରେ ମିଶି ଏକ ହୋଇଯାଏ । ଭାବପ୍ରବଣ ହୃଦୟରେ ଉତ୍ତ୍ରଙ୍ଗ ତରଙ୍ଗ ଉଠେ, ଯାହା ବନ୍ଧକରେ ମନକୁ ଗହ୍ୱରେ, ଯାହା ରାତିର ତୃଷ୍ଣାର୍ତ୍ତ ପ୍ରହରରେ ଜାଗ୍ରତ କରେ ଭାବନାକୁ, ସତେଜ କରେ ଚେତନାକୁ । ପୁଣି ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟର ପ୍ରଥମ ପରଶରେ ଛପିଯାଏ ମନର କାଗଜରେ, କ୍ଷତବିକ୍ଷତ କରି ମନକୁ, ଜ୍ୱାଳାରେ ଭରିଦେଇ ଦେହକୁ । ସ୍ମୃତି ଏତେ ତିକ୍ତ, ପୁଣି ଏତେ ମଧୁର ମଧ୍ୟ ହୋଇପାରେ ! ପୁଣି ମନ ଚାହେଁ ଜଳିବା ପାଇଁ; ରାତିର ନିସ୍ତବ୍ଧ ପହରରେ ସେଇ ସ୍ୱପ୍ନ ତୋଳିବା ପାଇଁ । ତିଳେ ତିଳେ ଜଳିବାରେ ମଧ୍ୟ ସ୍ୱାଦୁ ଅଛି । ଅତୀତକୁ ଥରି ବର୍ତ୍ତମାନରୁ ମରି ପୁଣି ଫେରିବାରେ ମଧ୍ୟ ଆନନ୍ଦ ଭରି ରହିଛି ।

ସେଦିନ— ··· ଚାଲିଥିଲି ଏକା ଏକା । ସାଥିରେ ଚିରସାଥୀ ଏକ ସାଇକେଲ । ସେ ପାଇଛି ସେଇ ସୁଖ (ବା ଦୁଃଖ)ର ପରଶ । କିନ୍ତୁ ଝଡ଼ ତାକୁ ଛୁଇଁଛି କି ଉଡ଼ାଇ ଦେଇଛି କହିହେବ ନାହିଁ । ସେଇ ରାସ୍ତାରେ କେତେ ପଥିକର ପାଦ ପଡ଼ିଥିବ । କାହାର ପାଦ ଆଗକୁ ଆଗକୁ, ନୂତନର ଅନ୍ୱେଷଣରେ । କାହାର ପାଦ ପଛକୁ ପଛକୁ, ସ୍ମୃତି ବିସ୍ମୃତ ନ ହୋଇ । କେତେ ଚପଳ କିଶୋର କିଶୋରୀଙ୍କର ନୃତ୍ୟଛନ୍ଦ, କେତେ ପ୍ରଣୟ-ମାଣାର ବିରହ ବେଦନା, କେତେ ତୃଷିତ ପ୍ରାଣର ବ୍ୟାକୁଳତା

ଦେଖିଥିବ ଏଇ ଘୁସ୍ତା-ଛକର ବସୃଷ୍ଟ ବଟବୃକ୍ଷ । ଅଟକ ଗଲ ଛକ ପାଖରେ—ଶିକାଗ୍ରି ଶିକାରର ଗନ୍ଧ ପାଇବା ପରି । ଏଇଠି ଠିଆ ହୋଇଥିବ କ୍ଷଣେ ଜଣେ । ଘୁସ୍ତା ପଡ଼ୁଛି । ଲୋକେ ନେଉଥିବେ । ସେ ଅଟକ ଯାଇଥିବ—କ୍ଷଣକ ପାଇଁ । ଗୁହିଁଥିବ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ—ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ପାଇଁ । ତା ପରେ ଆସିଥିବ ହୁଏତ ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ । ଜୟପୁର ଛକ ଉପରେ ସାଇକେଲ୍‌କୁ ଭରା ଦେଇ ବଟବୃକ୍ଷ ତଳେ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲି—ହେ ସବୁଜମା, ସବୁ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଯଦି ପୁଂଜଭୂତ ହୋଇପାରେ, ମୁଁ ମାଳକଣ୍ଠ ହୋଇ ଦାନ କରନ୍ତି ସେ ପାସଭରି । ରହିଥାଉ ପଛେ ବିରହର ଜ୍ୱାଳା ତହିଁରେ, ଭରିରହୁ ପଛେ ଆଗତ ଦିନର ଏକାକୀ ଜୀବନର ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ ତହିଁରେ । ମୁଁ ଦେବତା ନୁହେଁ, ହେବାକୁ ଗୁହେଁ ନାହିଁ ମଧ୍ୟ । ମୁଁ ଦାବୀ ଜଣାଉଛି—ମୁଁ ମଣିଷ । ମୋର ପ୍ରାପ୍ୟ ଦିଅ । ମୋର ସ୍ନେହ ବଦଳରେ ହୃଦୟ ଦିଅ । ପ୍ରେମ ବଦଳରେ ପ୍ରତାରଣା ଭରି ଦିଅନା । ବିଶ୍ୱାସର ପ୍ରତ୍ୟୁତ୍ତରରେ ସନ୍ଦେହ ଦିଅନା । କିନ୍ତୁ ହାୟ, ତୁମେ ଅଟିଲ ଝଡ଼ । ଦୁରେଇ ନେଲ ବିଶ୍ୱାସକୁ । ବାନ୍ଧିଦେଲ ଅନ୍ଧନଯ୍ନର କଣିକା । ତାକୁ ଖୋଜ ଖୋଜ ପୁଣି ଚୁଲିଲି ମୁଁ ।

ପୁଣି ଏକ ଛକ । ଝଡ଼ର ସ୍ୱାକ୍ଷର ଏଠି ରହିଛି । କିନ୍ତୁ କାହିଁ...... ସେ ତ ନାହିଁ । ଝଡ଼ କଣ ତାକୁ ଉଡ଼ାଇ ନେଇଛି—ତାର ସ୍ମୃତିକୁ ମଧ୍ୟ ? ଅସମ୍ଭବ । ଆସୁ ସନ୍ଦେହର ଝଡ଼...... ଦୁର୍ନାମର ଝଂଜା, ହତାଶାର ବୀଣାରେ ବ୍ୟର୍ଥତାର ସୁର ସର୍ବଦା ଦେଇ, ଅର୍ଥକୁ ଅନର୍ଥ କରି । କିନ୍ତୁ ମୋର ବିଶ୍ୱାସରେ ମୁଁ ବଞ୍ଚିଛି, ହେ ଛକ, ମୋର ମନରେ ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ

ଛକ ପଡ଼ ରହନ୍ତି । ଯେଉଁଠି ସମୟର ରବରରେ ଲିଭାଇ ହେବ ନାହିଁ, ସେଇଠି ଯେ ଦେହର ଏକ କ୍ଷତ— ରକ୍ତରେ ଲେଖା, ହୃଦୟରେ ବନ୍ଧା । କୁଆଁମରା ଛକ ବିଗତ ବୟସ ବୃଦ୍ଧ ପରି ନିଜ ଅଭିଜ୍ଞତା ସ୍ମରି ହସିଲା ହୁଏତ ।

ଲୋକେ ହସନ୍ତି ଲୁହକୁ ଛପାଇ । ତୁମେ ମଧ୍ୟ ହସ । କିନ୍ତୁ ସେ ସ୍ମୃତି ସ୍ମରଣୀୟ; ସେ ଦୁଃଖ ଚିର ବରଣୀୟ । ଯଦି ତାକୁ ଦୁଃଖ କୁହାଯାଏ । କାରଣ ତା ବଦଳରେ କ୍ଷଣକର ସୁଖର ସଙ୍ଗ ନିରୂପଣ ଅସମ୍ଭବ ହୁଅନ୍ତା । ସେ ସ୍ମୃତି ବଦଳରେ ସେତକ ଯାଗା ହୃଦୟ କୋଣରେ ଖାଲି ପଡ଼ିଥାନ୍ତା । ସେଠି ଭରି ରହିଛି କେତେ କଥା, ତିକ୍ତ ହେଉ ଅବା ମଧୁର ହେଉ ।

ହେ ଝଡ଼, ଗ୍ରୀଷ୍ମର ଦହନରେ ତୁମେ ଦେଇଛ ବସନ୍ତ ଅଭିଷେକ ଉତ୍ସବର ପ୍ରୀତିଗାନ । ଝଡ଼ ନ ଆସିଥିଲେ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ ମଣିଷ କିଏ ? ତା ଛଡ଼ା ସେଇ ଜୀବନ··· ସେଇ ରୁଟିନ ବନ୍ଧା ଜୀବନର ସୁଖସରାଗ କଣ ବାଞ୍ଛନୀୟ ? ତୁମେ ମୋତେ ଲୁଚାଇଛ । କେତେ ଥର ଆସି ମଧ୍ୟ ଆସିବାର ପିପାସା ମେଣ୍ଟିନାହିଁ । କେତେ ଥର ସ୍ମୃତି ସ୍ମରଣ କରି ମଧ୍ୟ ଆଶା ଲୋପ ପାଇନାହିଁ । ତୁମେ ଦେଇଛ ବିରହ ବେଦନା ଭିତରେ ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ମଧୁରମିଳନର ସଙ୍ଗୀତ, ତେଣୁ ତୁମେ ବରଣୀୟ ।

ହେ ଝଂଜା, ତୁମେ ମଣିଷ ଚିହ୍ନାଇଛ । ଅଳୀକ ଆଶା ଧ୍ୱଂସ କରିଛ, ମିଥ୍ୟା ସ୍ୱପ୍ନର ମୀନାର ଭାଙ୍ଗି ଦେଇଛ । ଗୁରୁଜନଙ୍କର ଉପଦେଶ ଦେଇଛ, ସ୍ନେହକୁ ସ୍ୱପ୍ନ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କାଠିରେ ମାପିଛ । ତୁଳନାରେ ତାର ସ୍ଥାନ ନ୍ୟୂନ ହୋଇଛି । କିନ୍ତୁ ତା ଯେ ବାସ୍ତବ । ତେଣୁ ତୁମେ ନମସ୍ୟ ।

ହେ ଝଡ଼ସାଥି, ମୁଁ ଗୋଟିଏ ମଣିଷ । ମୋର ଦୁର୍ବଳତା ଯଥେଷ୍ଟ । ପୁଣି ଥରେ କହୁଛି ମୁଁ, ଦୋଷବର୍ଜ୍ଜିତ ଦେବତା ନୁହେଁ । ତୁମର ଝଂଜା-ଗୀତ ଦେଇଛି ସୂକ୍ଷ୍ମ ବିବେଚନାର ଶକ୍ତି ସ୍ରୋତରେ ଭାସି ଯାହା ହଜାଇଥିଲି ଏକାକୀ ଝଡ଼ରେ ଲଢ଼ି ରାସ୍ତାଧାରରେ ନିର୍ଜ୍ଜନତାଭିତରେ ପାଇଛି ତାହା । ସେ ନାହିଁ । ଥରକୁ ଥର ରାସ୍ତା ବଦଳୁଥିବ, ସୃଷ୍ଟିର ସ୍ତର ମଧ୍ୟ ବଦଳୁଥିବ । ସେ ମଧ୍ୟ ଏକ ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ଗାଣିତିକ ସଂଖ୍ୟା ନୁହେଁ । ମୁଁ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟାକରଣର ଉତ୍ତମ ପୁରୁଷ ପରି ସର୍ବଦିନ ପାଇଁ ସମାନ ନ ରହିପାରେ । କିନ୍ତୁ ଆଶା ହଜେ ନାହିଁ ଦୂରତାର ବ୍ୟବଧାନରେ, ସମୟର କଷଟି ପଥରରେ ଯେ ପରୀକ୍ଷା ହିଏ । କାଳସ୍ରୋତର ପ୍ରତିକୂଳରେ ମଧ୍ୟ ସେ ଆଗେଇ ଚାଲିଥାଏ । ସେତିକି ଆଶା ପାଉଛି ତୁମ ଆଗମନ ପରେ; ସେତିକରେ ତ ମୁଁ ଚାଲିଛି ।

ଶାରୀରିକ ପ୍ରଶ୍ନ ଓ ଉତ୍ତର

ଶ୍ରୀ ଆପନା ପାଣ୍ଡି କ୍ୱା: ନଂ—ଏ-୪୨ ଡିଲ୍ୟୁରଟି କଲୋନୀ,
ନୟାବଜାର, ରାଉରକେଲା-୧୦

ପ୍ରଶ୍ନ— ମୁଁ ଜଙ୍ଗଲ ବିଭାଗରେ ଚାକିରି କରୁଥିବା ସମୟରେ ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରାୟ ୫ବର୍ଷ ତଳେ ମୋର ପେଟବ୍ୟଥା ବାହାରିଲା । ଏହା ଲଗାଏତ ତିନି ବର୍ଷ ଯାଏ ରହିଲା । ସକାଳେ ଓ ସନ୍ଧ୍ୟା ସମୟରେ ହେଉଥାଏ । ପେଟ ଖାଲି ରହିଲେ ପେଟବ୍ୟଥା ହେଉଥାଏ ଏବଂ କିଛି ଖାଇଦେଲେ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଏ । ବହୁତ ଔଷଧ ଅର୍ଥାତ୍

ବାଳକଲ, ଷ୍ଟମାକ୍ କ୍ୟୁଅର ପ୍ରଭୃତି ଔଷଧ ଖାଇଲି । ମତେ କେହି-ଜଣେ ଭଦ୍ରଲୋକ କହିବାରୁ ସକାଳୁ ଶେଯରୁ ଉଠି ଅଧୁଆ ମୁହଁରେ ବାସିପାଣି ପିଇବା ଅଭ୍ୟାସ କଲି । ଏ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ପରେ ପେଟ ବ୍ୟଥା ବନ୍ଦ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ପୁଣି ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରାୟ ମାସେ ହେଲା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି । କଣ କରିବି ଦୟା ପୂର୍ବକ ଜଣାଇଲେ ଉପ-କୃତ ହେବି ।

ଉ:— ଖାଦ୍ୟ ପେୟରେ ନିୟମାନୁବର୍ତ୍ତିତାର ଅଭାବରୁ ଆପଣଙ୍କର ପେଟ ବ୍ୟଥା ପୁଣି ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି । ଏହି ରୋଗରେ କୌଣସି ସମୟରେ ପେଟ ଖାଲି ରଖିବା ଅନୁଚିତ । ଲଙ୍କା, ଖଟା, ମସଲା ଇତ୍ୟାଦି ପୂରା ଛାଡ଼ି ଦେବା ଉଚିତ । ଲୁଣ କମ ଖାଇବେ । ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣରେ ଦୁଧ ଖାଇବା ଉଚିତ । ଔଷଧ ହିସାବରେ Diagene, Aludrox, Catoxye ଏବଂ Baralyan, Antrenye, Duplex, Neo Octinum ଆଦି ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ । ଯେ କୌଣସି ଚିକିତ୍ସକଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ ଏହି ଔଷଧ ଗୁଡ଼ିକର ମାତ୍ରା ଓ ବ୍ୟବହାର ବିଧି ବତାଇ ଦେବେ । ନିୟମିତ କୋଷ୍ଠ ପରିଷ୍କାର ହେବା ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେବେ । ଫ୍ରେଞ୍ଚ କମ୍ପା ଲିଟାଲିଆନ୍ ଅଲିଭ ଅଏଲ୍ ସକାଳେ ଏବଂ ରାତିରେ ବଡ଼ ଚାମଚରେ ଏକ ଚାମଚ କରି ଖାଇବେ । ମଳ ପରୀକ୍ଷା କରାଇ ଯଦି ଡିସେଣ୍ଟ୍ରି ବା ଜିଆ ଦୋଷ ଇତ୍ୟାଦି ଥାଏ ଉପଯୁକ୍ତ ଔଷଧ ସେବନ ଦ୍ୱାରା ତାହା ଦୂର କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଯଦି ପାରନ୍ତି ପେଟର x' ray କରାଇ ନିଅନ୍ତୁ । ସବୁ ପ୍ରକାର ମାନସିକ ଦୁଶ୍ଚିନ୍ତା ଦୂର କରିବା ଉଚିତ ।

ସବୁଜପତ୍ର କୁପନ (ଆଷାଢ଼ ଶ୍ରାବଣ, ୧୯୭୦)

ସମ୍ପାଦକ, ସବୁଜପତ୍ର, ମା, ମଳୟ, ବାଙ୍କାବଜାର କଟକ-୨
ମହାଶୟ,

ମୁଁ ଜଣେ ନୂତନ ଲେଖକ, ଲେଖିକା । ଅନୁଗ୍ରହ କରି ମତେ ସବୁଜ ପତ୍ରର ସଭ୍ୟ କରିନେବେ ।

ନାମ ଓ ଠିକଣା……

ବୟସ ଓ ଶିକ୍ଷା……

ଏଥି ସହ ବର୍ଷିକ ଚାନ୍ଦା, ଆଜୀବନ ଚାନ୍ଦା ୨୫ ପ । ଟ ୧ ର ଡାକ ଟିକେଟ ପଠାଇଲି । ମଳୟର ଗ୍ରାହକ ହେବାପାଇଁ ମନିଅର୍ଡ଼ର ଯୋଗେ ଟ ୧୨.୦୦ ପଠାଇଲି । ଇତି । ଆପଣଙ୍କର

ମିଳନସଂଘ କୁପନ (ଆଷାଢ଼-ଶ୍ରାବଣ, ୧୯୭୦)

ସମ୍ପାଦକ ମିଳନ ସଂଘ, ମାର୍ଫତ ମଳୟ, ବାଙ୍କାବଜାର କଟକ-୨
ମହାଶୟ,

ମୁଁ ମିଳନ ସଂଘରେ ସଭ୍ୟ ହେବାକୁ ଚାହୁଁଛି, ମୋ ନାଁ ଏହି ବିଭାଗରେ ପ୍ରକାଶ କରିବେ । ଇତି । ଆପଣଙ୍କର

ନାମ ଓ ଠିକଣା……

ରୁଚି, ବୟସ ଓ ଶିକ୍ଷା……

ଏଥି ସହ ୨୫ ପଇସାର ଡାକ ଟିକେଟ ପଠାଇଲି ।

ପ୍ରଶ୍ନଗୁମ୍ଫା କୁପନ (ଆଷାଢ଼-ଶ୍ରାବଣ, ୧୯୭୦)

ଶ୍ରୀ ଜଙ୍ଗଲି, ମାର୍ଫତ ମଳୟ, ବାଙ୍କାବଜାର, କଟକ-୨
ମହାଶୟ,

ଏଥି ସହିତ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନ ପଠାଇଲି । ଆସନ୍ତା ସଂଖ୍ୟା ମଳୟର ପ୍ରଶ୍ନଗୁମ୍ଫା ସ୍ତମ୍ଭରେ ଉତ୍ତର ଦେଲେ ଖୁସି ହେବି । ଇତି ।

ନାମ ……… ଆପଣଙ୍କର

ପୂରା ଠିକଣା……

ପ୍ରଶ୍ନ ଗୁମ୍ଫା

—ଶ୍ରୀ ଜଙ୍ଗଲୀ

(ଅନ୍ୟତ୍ର ପ୍ରକାଶିତ କୁପନ ପୂରଣକରି ପ୍ରଶ୍ନ ସହ ପଠାଇଲେ ଉତ୍ତର ଦିଆଯିବ ।)

ଶ୍ରୀ ବଳଭଦ୍ର ସାମଲ ଏ. ଏଫ୍ ଷ୍ଟେସନ, କାନପୁର, ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ—ବର୍ତ୍ତମାନ ଓଡ଼ିଶାର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅଭିନେତା, ଅଭିନେତ୍ରୀ, ଲେଖକ, କବି ଏବଂ ଖେଳାଳୀଙ୍କ ନାମ କଣ ?

—ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଭିନେତା, ଅଭିନେତ୍ରୀ, ଲେଖକ କବି ଓ ଖେଳାଳୀ ଶ୍ରେଷ୍ଠ, କେହି ଆଜକାଲି ଅଶ୍ରେଷ୍ଠ ନୁହନ୍ତି ।

ଲାବଣ୍ୟକୁମାରୀ ବେବର୍ତ୍ତା, ଜୟପୁର— ପୁରୁଷ ଯଦି ନିଜର ବିବାହିତା ସ୍ତ୍ରୀକୁ ତ୍ୟାଗ କରି ଅନ୍ୟ ସ୍ତ୍ରୀକୁ ବିବାହ କରେ ତା ହେଲେ ସେହି ସ୍ତ୍ରୀର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କଣ ?

— ଶଠଂ ଶାଠ୍ୟେ ସମାଚରେତ୍ ।

ଶ୍ରୀ କାଶୀନାଥ ନାୟକ, ସିଗ୍ନାଲ ମ୍ୟାନ, କୋଚିନ—୪ - ୧୨ ବର୍ଷରୁ ୨୦ ବର୍ଷର ଝିଅମାନେ ଟାଇଟ୍ ଫିଟିଂ ପିନ୍ଧିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି କାହିଁକି ?

— ଯୌବନ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବାକୁ ତା ଠାରୁ ଆଉ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପୋଷାକ ଆବିଷ୍କୃତ ହୋଇନାହିଁ ବୋଲି ।

ଶ୍ରୀ ନରସିଂହ ମହାରଣା, ଗାନ୍ଧି ଟିକସ, ପୋ. କୁଲଟା-ଟିକ୍ରିପଡ଼ା, ଜି. ସମ୍ବଲପୁର— କେଉଁ ଜିନିଷ ପୃଥିବୀରେ ସବୁଠାରୁ ମଧୁର ?

—ପ୍ରେମ ।

ଶ୍ରୀମନ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରମଣି ନନ୍ଦ, ବାଦାମ ପାହାଡ଼—ଓଡ଼ିଆ ଉପନ୍ୟାସର ଲେଖା, ଭାଷା ଓ ବିଷୟ ବସ୍ତୁକୁ ପାଠକ ଆଗ୍ରହ କରନ୍ତି ନା ତାର ଉପର ମଲାଟ ଛବିକୁ ?

—ଝକ୍କାପନକୁ ।

ଶ୍ରୀ ଅପନା ପାତ୍ରୀ ସିକ୍ୟୁରିଟି କଲୋନୀ, ରାଉରକେଲା—୧୦—ଆମ ଦେଶର କେତେକ ବୀର ମାଓଙ୍କ ଚନ୍ତାଧାରାରେ ଅନୁପ୍ରାଣିତ ହୋଇ ଚୀନ ଓ ମାଓଙ୍କ ଜୟଗାନ କରି ନିଜ ଦେଶର କ୍ଷତି କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବଦ୍‌ନାମ ବି କରୁଛନ୍ତି । ଚୀନରେ ଏହିପରି କେତେକ ଲୋକ ପର ଦେଶର ଓ ପର ଦେଶ ନେତାଙ୍କ ଜୟଗାନ କରୁଛନ୍ତି କି ?

—କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ଦେଶରେ ଦେଶଦ୍ରୋହୀ ବୀରମାନଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ପୁରସ୍କାର ହେଉଛି ବିନା ବିଚାରରେ ସ୍ୱର୍ଗପୁରକୁ ପ୍ରେରଣ । ତେଣୁ ସେ ଦେଶରେ ଏପରି ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ ।

କୁମାର ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ପଟ୍ଟନାୟକ, ତରୁଣ ମଣ୍ଡଳ ପୋ. ରାଇଘର ଜି. କୋରାପୁଟ—ମଣିଷ ତାର ଶୈଶବାବସ୍ଥାରେ ସାରଲ୍ୟତାର ବସ୍ତ୍ର ପରିଧାନ କରି ଏ ଧରାପୃଷ୍ଠକୁ ଆସିଥାଏ । କିନ୍ତୁ ମନୁଷ୍ୟତ୍ୱ ଲାଭ କରିବା ପରେ ସେ ଦାନବ, ହତ୍ୟାକାରୀ, ଦେଶଦ୍ରୋହୀ, ଓ ଲମ୍ପଟ ହୁଏ, ପୁଣି ପବିତ୍ରତାର ମୁଖା ପିନ୍ଧି ଦାନବୀ, ପତିତା, ଓ ଛଳନାମୟୀ ହୁଏ । ତଥାପି ଦେଶର ଯୋଗ୍ୟ ସନ୍ତାନ ବୋଲି ଗର୍ବରେ ଅଭିନୟ କରେ । ଏହା କିପରି ସମ୍ଭବ ହୁଏ ?

—ଦୁନିଆରେ କିଛି ଅସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ବୋଲି ।

ଶ୍ରୀ ପଞ୍ଚାନନ ବାରିକ ଝିଂଖରଡ଼ା ପୋ. କାହଲ ଜି. ବାଲେଶ୍ୱର— ଶୁଣିଛୁ ଭଗବାନଙ୍କ ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟକୁ ଯେଉଁମାନେ ମହାପ୍ରସାଦ

ବୋଲି ସାଦରେ ଗାଇ ଦିଅନ୍ତି, ସେମାନେ ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଯାଆନ୍ତି । ମାତ୍ର ଯେଉଁମାନେ ତାଙ୍କର ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ପ୍ରେମକୁ ସ୍ନେହର ସହିତ ଗାଇ ଦିଅନ୍ତି ସେମାନେ ଯାଆନ୍ତି କେଉଁଠାକୁ ?

—ବୈକୁଣ୍ଠକୁ ।

ଶ୍ରୀ ବଳଭଦ୍ର ରାମ, ଗ୍ରା· ପୋ· କଳାପଥର ଜି· କଟକ—ଓଡ଼ିଶାର ମିଳିତ ସରକାର ଓଡ଼ିଶା ବାସୀଙ୍କ ପକ୍ଷେ ମଙ୍ଗଳ ନା ଅମଙ୍ଗଳ ?

—ମଙ୍ଗଳ ଓ ଅମଙ୍ଗଳର ମିଳିତାବସ୍ଥା ।

ଶ୍ରୀ ପ୍ରମୋଦକୁମାର ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ, ରାୟଗଡ଼—ଏବେ ଆକାଶରେ ଯେଉଁ ଧୂମକେତୁ ଉଠିଛି, ତାହା ଶୁଭ ନା ଅଶୁଭ ?

—ଜଙ୍ଗଲି ଗାଞ୍ଜିରେ ଜ୍ୟୋତିର୍ଷୀ ଫଳାଫଳ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଏ ବିଷୟରେ ଜ୍ୟୋତିଷଙ୍କୁ ପଚାରନ୍ତୁ ।

ଶ୍ରୀ ଅନିରୁଦ୍ଧକୁମାର ଦାସ, ଗ୍ରା· ମାନଗଡ଼ ପୋ· ଡାଙ୍ଗହାଟ ଜି· ବାଲେଶ୍ୱର—ଭାରତ ଏବଂ ପାକିସ୍ଥାନ ଆଜିକୁ ବହୁବର୍ଷ ଧରି ଉଭୟେ ଉଭୟଙ୍କୁ ବନ୍ଧୁ ରୂପେ ଦେଖି ଆସୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ହଠାତ୍ ମତଦ୍ୱୈଧ ହେବାର କାରଣ କଣ ?

—ଆରମ୍ଭରୁ ତ ନାଗନାଡ଼ି । ଉଭୟେ ବନ୍ଧୁ ହେଲେ କେବେ ?

କବିରାଜ ଶ୍ରୀ ଏନ୍. ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ଚଉଧୁରୀ, ବେତପାଡୁ (କୈଳାଶପୁର) ପୋ· ବାର୍ଙ୍ଗିଲି ଜି. କୋରାପୁଟ—ଇନ୍ଦ୍ର ନିଜର ଶଚି ପରି ସହଧର୍ମିଣୀ ଥାଇ ଥାଇ ଅନ୍ୟ ଅଷ୍ଟ ଅପ୍ସରାଙ୍କ ସହ କାହିଁକି ବିଳାସ କରନ୍ତି ?

—ମନର ପରିବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ।

ଶ୍ରୀ ବଳଭଦ୍ର ରାମ, କଳାପଥର—ଜଣେ ସୈନିକ ନିଜର ମାତୃଭୂମି ତଥା ଦେଶବାସୀଙ୍କ ଠାରୁ କଣ ଚାହେଁ ?

—ସମ୍ମାନ ଓ ଆଦର ।

ଶ୍ରୀ ଅଦ୍ୱୈତଚରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ, କଳାପଥର— କୌଣସି ଧର୍ମ ମନ୍ଦିର କଣ କେବେ ହେଲେ ସମଗ୍ର ମାନବ ସମାଜ ପାଇଁ ଏକ ବିଶ୍ୱାସ ଓ ଏକ ଧର୍ମରେ ପରିଚାଳିତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଈଶ୍ୱର ସୃଷ୍ଟ ମନ୍ଦିର ସହ ତୁଳନୀୟ ହୋଇପାରେ ?

—ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ସୃଷ୍ଟି ସହ ମନୁଷ୍ୟ ସୃଷ୍ଟିର ତୁଳନା ହୋଇ ନ ପାରେ ।

ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ନାୟକ, ଦଣମନ୍ତ୍ରପୁର, ଜି. କୋରାପୁଟ— ଶ୍ରୀ ବଳଭଦ୍ର ବାରିକ, ଦାରୁଡ଼ିଆ, ବାଲେଶ୍ୱର, ଶ୍ରୀ ଗଣେଶଚନ୍ଦ୍ର ଜେନା ଏଣ୍ଡର, କଟକ — ପ୍ରଶ୍ନ ସହ ପ୍ରଶ୍ନଗୁମ୍ଫା କୁପନ ପୂରଣ କରି ପଠାନ୍ତୁ--ଉତ୍ତର ଦିଆହେବ ।